

Statnett

Årsrapport 2021

Det grønne taktskiftet

Konsernsjefen har ordet	Side 4
Statnetts strategi	Side 6
Konsernledelsen	Side 8
Årsberetning	Side 10
Styret	Side 22
Dette er Statnett	Side 23
Finansielle rammebetingelser	Side 27
Organisasjonsstruktur	Side 29
Foretaksstyring	Side 31
Risikostyring og internkontroll	Side 34
Bærekraftsrapport	Side 43
Finansiell rapportering	Side 71
Totalresultat	Side 71
Balanse	Side 72
Endringer i egenkapital	Side 73
Kontantstrøm	Side 74
Noter	Side 75
Revisors beretning	Side 141
Bærekraftregnskap	Side 145
Alternative resultatmål	Side 153

An aerial photograph of a coastal town, likely Trondheim, Norway. The foreground shows a residential area with houses and a road. The middle ground is dominated by a large body of water, possibly the city harbor, with various buildings and structures along the shore. In the background, there are rolling hills and a large industrial complex with several smokestacks emitting white smoke. The sky is filled with heavy, grey clouds, suggesting an overcast day. The overall scene conveys a sense of a well-developed, sustainable urban environment.

Sikker strømforsyning og bærekraftig verdiskapning

Konsernsjefen har ordet

Norge står midt i det grønne taktskiftet – Statnett er klar

Kraftsystemet er på vei til å bli det nye energisystemet. Stadig mer av vår energibruk baserer seg på utslippsfri elektrisitet. I tillegg er det for tiden stor usikkerhet og store svingninger i energipriser grunnet den geopolitiske situasjonen. Dette krever en tydelig retning, et felles løft for å få på plass fornybar energiproduksjon og et nett som legger til rette for det grønne skiftet. Statnett tydeliggjør sitt bidrag til denne omstillingen gjennom en ambisiøs operasjonell strategi og tilpasser organisasjonen for å kunne levere på strategien.

2021 var et spesielt år på flere måter. Året startet med lave kraftpriser og breddfulle magasiner, og ble avsluttet med mindre vann enn normalt og et prisnivå få hadde sett for seg. Europa ble truffet av en perfekt storm i energimarkedene da aktivitetene etter en pandemi med omfattende nedstenging skjøt fart. Kombinert med rekordhøye priser på utslipp av CO₂, etterspørselsvekst av gass med flerdobling av prisene og geopolitiske forhold som har påvirket tilbudssiden, har dette gitt energipriser på uvanlig høye nivåer.

Auke Lont ble takket av etter 12 år ved roret i mars 2021. Det var et kompetent selskap med imponerende leveranser han etterlot seg.

Statnett har et svært viktig samfunnsoppdrag og står sentralt i samfunnsutviklingen i tiden som kommer. Vi skal sikre strømforsyningen til enhver tid, samtidig som vi utvikler et kraftsystem som legger til rette for bærekraftig verdiskaping for landet. Organisasjonen har kompetente medarbeidere som hver eneste dag bidrar til å levere på vårt oppdrag.

Året ga nye topper på forbrukssiden, og den gamle rekorden fra 2016 ble slått tre ganger i løpet av januar og februar med forbruk på 25 230 MWh en time 12. februar. Det ble også historisk høy produksjon i Norge, da det i januar ble produsert 27 698 MWh i en enkelt time. Det har heller aldri blitt produsert så mye energi i løpet av et år som i 2021, totalt 157 TWh.

På prosjektsiden ble *Vestre korridor* ferdigstilt etter en åtte år lang byggeperiode hvor Statnett bygget 300 km ledning og 8 nye stasjoner. Prosjektet er viktig for forsyningssikkerheten på Sør- og Vestlandet og legger til rette for å kunne integrere de nyeste mellomlandsforbindelsene i det norske nettet.

I mai ble *NordLink* offisielt åpnet av statsminister Erna Solberg og den tyske forbundskansleren Angela Merkel. Forbindelsen har 1 400 MW utvekslingskapasitet og er den første direkte forbindelsen mellom Norge og Tyskland. I oktober ble *North Sea Link*, som forbinder Norge og Storbritannia, satt i prøvedrift. North Sea Link har 1 400 MW kapasitet og er verdens lengste mellomlandsforbindelse.

Kraftprisene i Sør-Norge har vært høye, men prisen i andre land har vært enda høyere.

Prisforskjellene, som er den største faktoren som påvirker Statnetts flaskehalsinntekter, har dermed vært større enn tidligere. Statnett hadde i 2021 med over 5,6 milliarder kroner de høyeste flaskehalsinntektene i et enkeltår. I begynnelsen av 2022 har prisforskjellene til landene rundt oss vedvart, og i januar hadde Statnett 1,4 milliarder kroner i inntekt. Disse inntektene går uavkortet til å redusere tariffene for Statnetts kunder.

I juni lanserte vi en ny operasjonell strategi for selskapet – *Det Grønne Taktskiftet*. Denne viser veien for hvordan vi skal løse stadig økende og viktige oppgaver i en krevende tid. I året som har gått har vi tatt flere viktige grep for å kunne levere på strategien. Vi har brukt høsten til å reorganisere selskapet og har jobbet mye med hvordan vi virker sammen internt, også hvordan vi skal vekselvirke med våre omgivelser, partnere og kunder.

Statnetts ledelse og styre har vedtatt seks overordnede mål for selskapet. Et sentralt mål er *Bærekraft og sikkerhet i alt vi gjør*. Vi har et langsiktig perspektiv i vår virksomhet både med tanke på våre ansatte og med tanke på klima og miljø. Gjennom omstruktureringen har vi etablert et eget stabsområde for *Mennesker & Bærekraft* og vi har nå ansatt en egen konserndirektør med ansvar for dette.

Vår strategi stiller store krav til Statnett. Vi skal sikre en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. Samtidig er det en viktig anerkjennelse at verden og energisystemet er i rask endring, noe som stiller krav til måten vi jobber på og tempoet på våre leveranser.

Statnett har også påpekt at begrensninger i tilgangen til ny kraftproduksjon kan legge en demper på planer om industrialisering. Statnett understreket i *Kortsiktig Markedsanalyse 2021-2026* som ble offentliggjort i desember at dagens norske kraftoverskudd vil gå mot null rundt midten av 2020-tallet og at det er behov for mer kraftproduksjon.

De norske havområdene har blant verdens beste vindressurser. Kutt i norske klimagassutslipp, videre elektrifisering av innenlands energibruk samt grønn industrialisering fordrer at energiressurser utvikles og utnyttes på en god måte.

Vi har opprettet et eget forretningsområde, *Utvikling Hav*, som vil være sentralt i vårt arbeid med utviklingen som skjer utenfor kysten. Utviklingen krever at man ser ny produksjon til havs i tett sammenheng med behovene for kraft på land og nødvendig nettutvikling.

Vi er inne i en ekstraordinær periode. Statnetts analyser er tydelige på at de prisene vi ser nå, ikke er den nye normalen. Samtidig bygger vi for en fremtid med stor usikkerhet og store oppgaver. Vi skal legge til rette for

bærekraftig verdiskapning og overgangen til et energisystem som legger til rette for nullutslippssamfunnet. Det krever ny kraftproduksjon, store investeringer og store endringer i systemene.

De siste ukene har vi sett krigshandlinger i Europa for første gang på flere tiår med den russiske invasjonen av Ukraina. Energi spiller en vesentlig rolle i situasjonen, og vi ser en økende usikkerhet i energimarkedene. Dette er en situasjon Statnett følger tett sammen med norske myndigheter og våre kolleger i Norden og Europa. Vi står midt i en stor omveltning i energisystemene, og krigen har skapt ny og forsterket uro. Europas svar er å forsterke det grønne skiftet og gjøre kontinentet mer uavhengig av ustabile fossile energileveranser. Her spiller også det norske energisystemet en viktig rolle.

Statnett er godt satt opp for oppgavene som ligger foran oss. Våre investeringer de siste ti årene har tatt oss et langt skritt på vei, og vi er godt i gang med neste etappe. Likevel skal selskapet drive kontinuerlig forbedring av våre egne prosesser og vårt forhold til omverdenen. Der er selskapets nye organisasjon og operasjonelle strategi viktige elementer.

Fremtiden er som vi har sagt i mange år elektrisk, og nå skjer det grønne taktskiftet. Statnett er klar.

Hilde Tonne

Statnetts strategi

Det Grønne Taktskiftet

Omstillingen til nullutslippssamfunnet skyter fart - vi er i et grønt taktskifte. Norge har vedtatt mål om å redusere utslippene med 55% innen 2030. Dette tilsvarer EUs lovfestede mål om utslippsreduksjon på 55%.

Rekordhøye kraftpriser har gjort 2021 svært utfordrende for både næringsliv og forbrukere. Året har lært oss at flere faktorer som ustabile gassleveranser, nedbørssvingninger og CO₂-prising gjør det grønne taktskiftet krevende. I tillegg følger utfordringer av at land som er knyttet sammen i et integrert system, velger ulike tilnærminger. Etterspørselen etter fornybar kraft øker, og stadig flere ønsker å knytte ny industrialisering til nettet eller øke eksisterende uttak.

Statnetts analyser legger til grunn at forbruket i Norge kan vokse betydelig fra dagens 140 TWh opp mot 220 TWh i 2050. Utfallsrommet for forbruksøkningen er stort, men kraftnæringen står uansett overfor en stor omstilling og viktige oppgaver i tiden som kommer. Selv om ny teknologi og digitale løsninger gjør omstillingen mulig, trenger Norge også raskt mer fornybar kraftproduksjon. Statnetts kortsiktige markedsanalyse (KMA) peker på at Norge er på vei mot et kraftunderskudd rundt midten av 2020-tallet.

For å møte denne omstillingen har Statnett i perioden etablert en strategi med navnet "*Det Grønne Taktskiftet*." Strategien viser hvilket ambisjonsnivå som er nødvendig for å utvikle et robust kraftsystem som sikrer at Norge er godt posisjonert for å møte det grønne skiftet.

Målsetningene er å:

- Støtte nasjonal elektrifisering og verdiskaping gjennom helhetlig utvikling av kraftsystemet
- Tilrettelegge for ønsket hastighet på det grønne taktskiftet gjennom tilpasset investeringsnivå og helhetlig planlegging og gjennomføring
- Sikre forutsigbarhet for kunder og interessenter
- Opprettholde vår effektivitet for å bidra til et fortsatt konkurransedyktig kraftsystem

Statnett utvikler fremtidens nett

Kraftsystemet er bærebjelken i omstillingen og tilretteleggingen for fremtidens bærekraftige verdiskaping. Vi skal ha et kraftsystem som sørger for forsyningsikkerhet og effektive leveranser. Nettet blir enda viktigere i industriutviklingen, og det må forsterkes og fornyes raskere.

Statnett skal sørge for en sikker drift og kostnadseffektiv kraftforsyning ved å utvikle fremtidens nett, markeds- og driftsløsninger på en samfunnsmessig rasjonell måte.

Viktige leveranser er:

- Sikker strømforsyning 24/7
- Elektrifisering og grønn verdiskaping
- Fremtidens kraftsystem, på land og til havs

For å møte det grønne taktskiftet må vi planlegge mer helhetlig, automatisere systemdriften, utnytte kraftsystemet, markedet og nettet enda bedre og anvende ny teknologi og digitale prosesser. Statnett er avhengig av god dialog og samarbeid med kunder, interessenter og regionale nettselskap.

Strategiske prioriteringer

To prioriteringer ligger alltid til grunn for våre aktiviteter: Systematisk arbeid med å forebygge alle ulykker og personsaker samt systematisk bærekraftsarbeid gjennom konkrete handlingsplaner. I tillegg forbereder vi oss på opp mot 220 TWh forbruk i 2050 og øker tempoet gjennom å:

- Etablere helhetlige områdeplaner og forsere spenningsoppgradering til 420 kV
- Systematisere tilknytningsprosessen og legge til rette for ny produksjon og nytt forbruk
- Utnytte kapasiteten ved å intensivere reinvesteringer, vedlikehold og beredskap i sårbare områder
- Forberede Statnett på å spille en aktiv rolle til havs
- Utnytte muligheter innen innovasjon og digitalisering

Områdeplaner gir helhetlige løsninger

Helhetlig nett- og systemutvikling skal sikres gjennom å etablere områdeplaner i alle regioner. Områdeplanene skal beskrive både system-, markeds- og anleggstiltak fram mot et målnett der 420 kV brukes som standard spenningsnivå. Enkelttiltak settes inn i en større kontekst, noe som bidrar til samfunnsmessig rasjonalitet, riktige prioritering av tiltak og effektivitet i gjennomføringen. Områdeplanene vil også legge til rette for en god dialog og felles utvikling med interessenter.

Tilrettelegge for ny produksjon og nytt forbruk

Statnett er instrumentell i videre industriell utvikling i Norge og skal sikre rasjonell tilknytning av ny produksjon og nytt forbruk. Store havområder og gode vindressurser gjør at potensialet for havvind i Norge er svært godt. Som systemansvarlig må Statnett se nettet på land og til havs i sammenheng. Et havnett bør utvikles på en helhetlig og langsiktig måte. Statnett er forberedt på å bli tildelt rollene som systemansvarlig og planansvarlig for et framtidig havnett i Nordsjøen, og vi må være forberedt på at utviklingen kan gå raskt.

Utnytte kapasiteten i dagens nett

Statnett skal sikre høy oppetid på anleggene, og god forsyningsikkerhet for kundene. Fleksibilitet fra forbrukere og produsenter er viktig for å sikre reserver til balanseringen. Vi vil kartlegge potensialet for fleksibilitet, og løsninger for å utnytte og utvikle fleksibilitet skal legges til grunn for beslutninger i operativ drift og i nettplanleggingen.

Digitalisering og innovasjon

Målrettet og forretningsnær digitalisering og innovasjon er sentral i selskapets strategi.

Statnett skal øke tempoet i utnyttelsen av ny kunnskap og teknologi, bli mer datadrevet og bygge et sterkt digitalt fundament med tilgang til felles data, løsninger og plattformer. Vi skal skape verdi av digitale tiltak tidlig, videreutvikle tjenestemodeller og søke kostnadseffektive løsninger gjennom partnerskap. Vi samarbeider aktivt med andre TSOer og aktører for å transformere energisystemet i Norge, Norden og Europa. Utvikling og anvendelse av ny teknologi er avgjørende for å sikre at de betydelige investeringene som utløses av elektrifiseringen er både fremtidsrettede, kostnadseffektive og bærekraftige.

Rapporter og utredninger er tilgjengelige

For å møte samfunnets behov gjennomfører Statnett en rekke analyser og utredninger som gir grunnlag for å vurdere mulige tiltak. Dette kan være konseptvalgutredninger, analyser knyttet til spesifikke prosjekter eller grunnlagsarbeid. I 2021 har Statnett utarbeidet Oppdatert Langsiktig markedsanalyse 2020-2050 (LMA), Kortsiktig markedsanalyse 2021-2026 (KMA), Nettutviklingsplan 2021 (NUP) og Systemdrifts- og markedsutviklingsplan 2022-2030 (SMUP):

Publiserte rapporter finnes på www.statnett.no

Konsernledelsen

Hilde Tonne

Konsernsjef

Ansatt i mars 2021

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU og RWTH Aachen, Tyskland

Arbeidserfaring: Konserndirektør for Innovasjon i Rambøll Group og forskjellige konserndirektør-stillinger i Telenor Group. Tonne har også hatt ulike lederstillinger i olje og energibransjen, bl.a teknologi- og forskningsdirektør i Hydro Olje & Energi

Styreverv: Styreleder for Norges Forskningsråd. Har tidligere hatt flere styreverv i energibransjen, styreleder i Hafslund og styremedlem i Statkraft, Vattenfall og Danske Bank. Hun er også en av grunnleggerne av Digital Norway

Elisabeth Vike Vardheim

Konserndirektør Nett

Ansatt i 2007 og del av konsernledelsen siden 2014

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU, bedriftsøkonom og masterprogram i styrearbeid fra Handelshøyskolen BI

Arbeidserfaring: Flere lederstillinger innen utbyggingsprosjekter, byggherre-organisasjoner, operasjonell drift samt offentlig forvaltning. Ansvarlig i Statnett for planlegging, prosjektering og utbygging av transmisjonsnettet i Norge.

Styreverv: Styreleder i NordLink Norge AS og Statnett Transport AS

Peer Olav Østli

Konserndirektør Systemdrift

Ansatt og del av konsernledelsen siden 2007

Utdannelse: Mastergrad i informatikk og videreutdanning i ledelse fra Henley Business School

Arbeidserfaring: Direktør i Telenor, Schibsted Nett og Scandinavia Online AB, teknologisjef i NRK

Styreverv: Styremedlem Fifty AS

Gunnar G. Løvås

Konserndirektør Kraftsystem og marked

Ansatt i Statnett i perioden 1994-2014 og var del av konsernledelsen i perioden 2007-2014. 2019-2021: Konserndirektør System og marked 2021- konserndirektør Kraftsystem og marked

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU og Dr. scient fra UiO

Arbeidserfaring: 2014-2016 Assisterende jernbanedirektør i Jernbaneverket. I perioden 2017-2018 var han selvstendig konsulent

Styreverv: Styreleder Elhub AS fra 2019, styremedlem Fifty AS 2019-2021, styre-medlem NordLink Norge AS 2019-2021, styremedlem Glitre Energi AS 2015-2019

Håkon Borgen

Konserndirektør Utvikling Hav

Ansatt i 1995 og del av konsernledelsen siden 2004

Utdannelse: Sivilingeniør fra NTNU og Technische Hochschule Darmstadt i Tyskland, videreutdanning i ledelse fra IMD

Arbeidserfaring: Flere lederstillinger i Statnett og BKK innen kraftforsyning, planlegging, utbygging og drift samt prosjekteieransvar for kabelprosjekter i Statnett regi

Styreverv: Leder av ENTSO-E Research Development and Innovation Committee (RDIC), styremedlem Fred. Olsen Windcarrier (FOWIC). Tidligere styreleder i Nordlink Norge og Statnett Transport i tillegg til styremedlem i Sway og Nordpool spot

Knut Hundhammer

Konserndirektør Økonomi og virksomhetsstyring

Ansatt og del av konsernledelsen siden 2011

Utdannelse: Hærens Krigsskole og MBA fra Wharton School of Business i USA

Arbeidserfaring: Kompanisjef i forsvaret, konsulent i McKinsey & Co, direktør i HUAL AS, CFO i Finansbanken ASA, President i Klavenes Gruppen og President i Forsvars og Sikkerhetsindustriens forening

Styreverv: Styreleder i Statnetts Pensjonskasse og styreleder i Ringerike Sparebanks Pensjonskasse. Tidligere styreleder i Delphi Forvaltning AS og Morningstar AS, og blandt annet styremedlem i Cool Carriers AB og Bank of Copenhagen

Beate Sander Krogstad

Konserndirektør Transformasjon & Digitalisering

Ansatt i 2009 og del av konsernledelsen siden 2019

Utdannelse: Sivilingeniør i fysikk og matematikk fra NTNU og videreutdanning i internasjonal ledelse fra FGV i Rio, Brasil

Arbeidserfaring: Manager i Accenture, flere leder- og direktørstillinger i Statnett

Styreverv: Styreleder Fifty AS, styremedlem i Helse Vest IKT og Digital Norway - toppindustrisenteret

Bente Monica Haaland

Fungerende konserndirektør Mennesker & Bærekraft

Ansatt i 1993 og del av konsernledelsen fra 2014-2019. Direktør Strategi, Mennesker og Transformasjon fra 2019-2021.

Utdannelse: Sivilingeniør fra Universitetet i Aberdeen og mastergrad i ledelse fra Handelshøyskolen BI

Arbeidserfaring: Flere direktør- og lederstillinger i Statnett og Statkraft innenfor markedsanalyse, kraftsystemanalyse, strategi og organisasjonsutvikling, samt partner i Eclipse Energy Group

Tidligere styreverv: Styremedlem i Statnett Forsikring, styremedlem i RGI (Renewables Grid Initiative). Medlem av direksjonen i Polyteknisk forening

Årsberetning

Kraftåret 2021 har vært preget av store kontraster med tidenes høyeste forbruk, uvanlig høye strømpriser og store prisforskjeller. Samtidig ser vi at det grønne skiftet er på full fart inn i energiforsyningen. Til tross for at året 2021 også var noe preget av koronapandemien, har vi lyktes med vårt hovedmål å opprettholde sikker strømforsyning.

Årets resultater

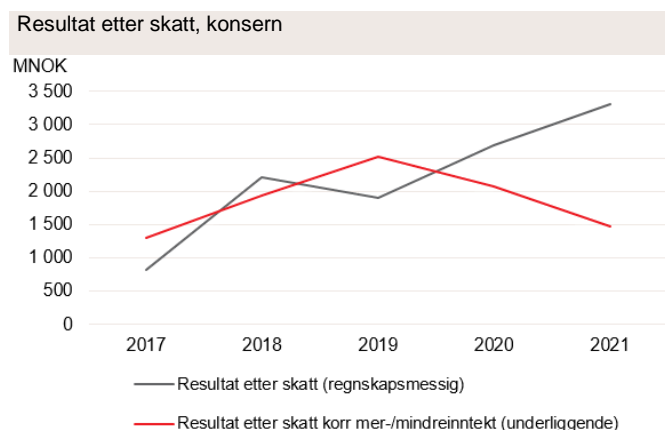
Statnett-konsernet oppnådde et underliggende årsresultat for 2021 på 1 474 millioner kroner (2 079 millioner kroner i 2020). Regnskapsmessig årsresultat etter skatt var 3 307 millioner kroner (2 697). Reduksjonen i underliggende årsresultat skyldes i hovedsak økte systemdriftskostnader som følge av høyere kraftpris. Men samlet har underliggende årsresultat bidratt til å opprettholde nødvendig egenkapital.

De store prisforskjellene har gitt rekordhøye flaskehalsinntekter i 2021 og videre i 2022. Som følge av dette setter Statnett forbrukstariffen til null fra første april 2022 og ut året.

Utbytte for regnskapsåret 2021 er foreslått til 737 millioner kroner, tilsvarende 50 prosent av utbyttegrunnlaget. For å sikre tilgang til finansiering på konkurransemessige betingelser vektlegger Statnett å opprettholde en robust A-rating.

Tilfredsstillende driftssituasjon

Leveringspålitelighet og forsyningssikkerhet i transmisjonsnettet var tilfredsstillende i 2021. Det var betydelig lavere ikke levert energi som følge av driftsforstyrrelser sammenlignet med de ti siste årene med unntak av 2018. Til tross for at mindre nedbør førte til lavere fyllingsgrad i Norge anses nå kraftsituasjonen som normal. Året sett under ett har vært preget av høye kraftpriser. Både i starten og slutten av året fikk vi kaldt vær og høye kraftpriser. Høye kraftpriser på kontinentet har slått inn og

påvirket norske kraftpriser, særlig i Sør-Norge. Høye kraftpriser har i stor grad også påvirket Statnetts kostnader knyttet til kjøp av ulike reguleringsreserver for å håndtere systemdriften. Slike kostnader kompenseres i innteksreguleringen med to års etterslep.

God fremdrift i prosjektene

Til tross for korona pandemien har det vært god fremdrift i Statnetts utbyggingsprosjekter.

Vestre korridor er en fellesbetegnelse for transmisjonsnettet på Sør-Vestlandet og strekker seg fra Kristiansand i sør til Sauda i nord. Det har pågått arbeid for å oppgradere til 420kV spenning og siste ledningsstrekking ble satt i drift i oktober 2021. Dette markerer slutten på en åtte år lang byggeperiode hvor 300 kilometer ny ledning og åtte nye stasjoner er ferdig bygget.

Vestre korridor gir en betydelig og viktig kapasitetsøkning på Sørlandet og legger til rette for sikker drift, gir tilstrekkelig nettkapasitet til å realisere forventet ny fornybar strømprøduksjon i Sør-Norge og muliggjør høy utnyttelse av mellomlandsforbindelsene.

Den undersjøiske mellomlandsforbindelsen NordLink mellom Norge og Tyskland ble satt i ordinær drift i mars og ble offisielt åpnet i mai. Forbindelsen har en kapasitet på 1400 MW og er 623 kilometer lang. Arbeidet med å legge den undersjøiske mellomlandsforbindelsen North Sea Link (NSL) mellom Norge og England ble ferdigstilt i juni, og testing har pågått gjennom sommeren. I oktober gikk forbindelsen i prøvedrift med en kapasitet på 700 MW. Forbindelsen er 720 km lang og er verdens lengste undersjøiske strømkabel.

Ny utvekslingskapasitet mot Storbritannia og Tyskland vil bidra til økt verdiskapning og forsyningssikkerhet og er del av omstillingen til et mer klimavennlig europeisk energisystem.

Statnett jobber sikkert og bærekraftig

Statnett er gjennom vårt samfunnsoppdrag en sentral aktør i det grønne skiftet og en tilrettelegger for et bærekraftig samfunn. Det innebærer å legge til rette for elektrifisering av samfunnet og løse de nødvendige oppgavene på en bærekraftig måte. Vi har prioritert seks viktige områder:

- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko
- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter
- Øke mangfold innen kompetanse, bakgrunn og kjønn
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden

Tiltak og resultater innen disse områdene er beskrevet i bærekraftsrapporten.

Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag

Statnetts mål er at alle mennesker som jobber i og for selskapet skal ha en trygg arbeidshverdag. Arbeidet med personsikkerhet i Statnett bygger på en nullvisjon og er basert på etterlevelse av det omfattende regelverket som er utviklet for å forhindre skader i arbeidslivet.

Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold

Statnetts ambisjoner er å redusere miljøpåvirkning ut over lovkrav. Det legges særlig vekt på bevaring av naturmangfold og landskapsverdier, herunder at vi nå søker å unngå bygging i myrområder. Dette krever aktiv tilrettelegging for naturmangfold i og rundt selskapets anlegg, og at dette er en integrert del av planlegging og drift av anleggene.

Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko

Statnetts mål er å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030 og med mål om null utslipp i kraftsystemet i 2050. Dette omfatter utslipp fra egen virksomhet og fra kontraktspartnere. Innen 2025 skal selskapets egne utslipp reduseres med 25 prosent sammenlignet med 2019.

Klimagassutslippene har de siste årene gått ned. Dette skyldes at utslipp relatert til tap ved overføring i nettet har blitt kraftig redusert, som følge av større andel fornybar strøm importert til det norske kraftnettet, samt at vi har hatt stor oppmerksomhet på å redusere lekkasje av SF₆-gass fra våre anlegg og har iverksatt flere tiltak i 2021.

Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

For å skape verdier på en bærekraftig måte er vi avhengige av å ha høy etisk standard og stille tydelige krav til egne medarbeidere og leverandører. Dette blir stadig viktigere som følge av økende globalisering og mindre transparens i leverandørmarkedet.

Øke mangfold innen kompetanse, bakgrunn og kjønn

Statnett er en kompetansebedrift og ønsker å være en attraktiv arbeidsgiver for arbeidstakere i alle livsfaser uavhengig av kjønn, alder, seksuell legning og kulturell eller religiøs bakgrunn. Ulik bakgrunn og kompetanse gir utvidet perspektiv, som igjen har positiv effekt på selskapets evne til utvikling og risikostyring.

Statnett har som mål å heve kvinneandelen og øke mangfold innen bakgrunn og kompetanse. Dette er viktig for å ta alle talenter i bruk innen ulike fagområder. Fornyelse, transformasjon og mangfold har vært

stikkordene for organisasjonsendringene Statnett har gjennomført høsten 2021. Dette har resultert i en markant økning i kvinneandelen i lederstillinger på alle nivåer fra 25 til 30 prosent. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning, arbeid og erfaring skal være lønnsmessig likestilt. Vårt arbeid med likestilling, inkludering og mangfold er ytterligere redegjort for i bærekraftsrapporten under hoveddelen knyttet til våre sosiale bidrag.

Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden

Statnett ivaretar menneskerettigheter og opptre på en sosialt ansvarlig måte. Vi forventer at våre krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleveres av kontraktspartnere i alle land og at våre samarbeidspartnere og leverandører respekter organisasjonsretten og menneskerettighetene.

Risikostyring og internkontroll

Statnetts risikostyring reflekterer at virksomheten forvalter kritisk infrastruktur på vegne av samfunnet. God risikostyring og høy beredskapsevne er avgjørende i en situasjon hvor selskapet har et høyt investeringsnivå og samtidig skal ivareta forsvarlig drift av et nett med aldrende elementer og høy utnyttelsesgrad. Statnetts rammeverk for risikostyring og internkontroll bygger på anbefalinger gitt av NUES, COSO og på retningslinjer for risikostyring gitt i ISO 31000. Håndtering av risiko ivaretar også retningslinjer gitt i ISO 55001, Forvaltning av anlegg og verdier, og ISO 14001, Ledelsessystemer for miljø. For nærmere redegjørelse, se kapittel om risikostyring og internkontroll i årsrapporten.

Foretaksstyring

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett leverer produkter og tjenester i henhold til de krav og forventninger som stilles. Statnett følger Statens prinsipper for godt eierskap og etterlever relevante deler av anbefaling fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES). For ytterligere informasjon om foretaksstyring samt styrets ansvar og roller henvises det til årsrapportens kapittel om foretaksstyring.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Selskapet har nullvisjon som basis for kontinuerlig forbedring og arbeider systematisk med å forebygge alle ulykker og personskader. Krav til sikkerhet skal ligge til grunn for Statnetts virksomhet, og prioritering av tid, kost eller kvalitet skal aldri gå på bekostning av personsikkerhet.

I strategiprosessen i 2021 er det lagt vekt på å løfte ivaretagelse av personsikkerhet og arbeidsmiljø inn i Statnetts prioriterte bærekraftsmål.

For å sette organisasjonen i stand til å implementere strategien, er det gjort større organisatoriske endringer for å sikre økt ressursutnyttelse, bedre samhandling og økt effektivitet. Samtidig er det jobbet målrettet for både å styrke ledelseskapasitet og operativ kapasitet. En undersøkelse av sikkerhetsklimaet i Statnett sommeren 2021 viser gode resultater, men legger også et godt grunnlag for målrettede tiltak der dette viser seg nødvendig.

Det har vært lagt vekt på å opprettholde tett oppfølging av uønskede hendelser og farlige forhold, for på den måten å kunne formidle læringspunkter bredt i organisasjonen. Etter omorganiseringen denne høsten er det etablert flere arenaer som legger opp til løpende kontakt mellom fagmiljøene innenfor HMS, SHA, elsikkerhet og ytre miljø.

Reduksjon i fraværsskader og alvorlige hendelser

Det har i 2021 vært en betydelig reduksjon i antall hendelser med alvorlig skadepotensial, sammenlignet med 2020. Resultatet av dette er at SIF-verdien har sunket fra 6,2 til 2,3 de siste 12 månedene. Den positive utviklingen er trolig utslag av bedret kvalitet på oppfølging av iverksatte initiativer gjennom målstyringen, tydeligere forventninger knyttet til ledelsesutøvelse innen HMS, samt styrking av

prosesser knyttet til læring og samhandling mellom fagmiljøer og linjen.

Den interne fraværsskadestatistikken fortsetter å vise positiv utvikling, og det er ved utgangen av 2021 registrert den laveste verdien på fem år. I 2021 har vi notert det lengste intervallet uten interne fraværsskader siden 2013.

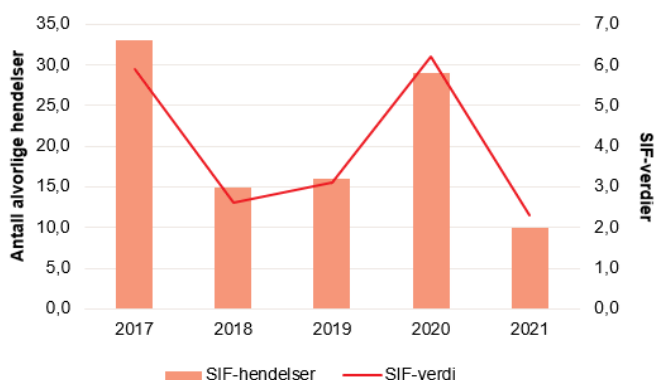
Det har også vært en jevn forbedring av H1-verdien i prosjektene.

Stabilt lavt sykefravær

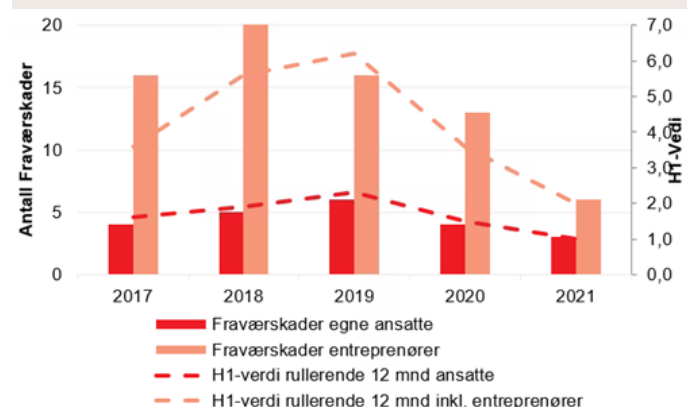
Det totale sykefraværet i Statnett holder seg stabilt lavt og er ved utgangen av 2021 på 3,0 % (rullerende 12 mnd). Dette er en økning på 0,2 prosentpoeng sammenlignet med 2020. Vi registrerer at det har vært en økning i fraværet etter sommeren i fjor og frem til årsskiftet. I løpet av det siste året har et flertall av de ansatte jobbet hjemmefra i større eller mindre grad. Vi har ikke holdepunkter for å si noe om hvordan dette har påvirket sykefraværstallene. Gjennom 2021 videreførte, tilpasset og innført vi nye koronatiltak. Vi har hatt smittetilfeller både blant egne ansatte og i våre prosjekter uten store negative konsekvenser.

For ytterligere informasjon om HMS-arbeidet henvises det til bærekraftsrapporten.

SIF-verdi rullerende 12 måneder, konsern ³⁾

H-verdi rullerende 12 måneder og fraværsskader, konsern ^{1) og 2)}

¹⁾ Fraværsskadefrekvens, antall fraværsskader per million arbeidede timer.

²⁾ Skadefrekvens, antall skader med og uten fravær fra jobb per millioner arbeidede timer.

³⁾ Antall alvorlige (røde) hendelser innen personskade, nestenulykker, ytre miljø og farlige forhold innen elsikkerhet og arbeid i høyden per million arbeidede timer.

Drifts- og markedsinformasjon

Hydrologiske forhold og magasinsituasjon

Gjennomsnittstemperaturen i Norge lå på normalen i 2021, mens det kom ca. 10 prosent mindre nedbør enn normalt i løpet av året. Totalt kom det nedbør tilsvarende 118,5 TWh i nedbørsfeltene til de norske kraftverkene, noe som tilsvarer 17,5 TWh mindre enn normalt (kilde: NVE).

Svikten i nedbør, som igjen førte til svikt i tilsiget, bidro til at fyllingsgraden i Norge lå godt under medianen fra slutten av 1. halvår og ut året. Det var spesielt Vestland og Rogaland som opplevde tilsigssvikt. Med bakgrunn i dette meldte Statnett stram kraftsituasjon i deler av NO2 og NO5 den 27. september. Situasjonen forbedret seg frem til midten av november, og Statnett valgte å varsle normal kraftsituasjon i hele landet 18. november. Ved inngangen til 2021 var magasinutfyllingen i Norge 82,2 prosent, 15,1 prosentpoeng over medianen. Ved utgangen av året var magasinutfyllingen 56,0 prosent, 12,0 prosentpoeng under medianen. Total norsk kraftproduksjon og -forbruk var henholdsvis 156 TWh og 139 TWh i 2021. Dette ga en netto eksport på ca. 17 TWh.

Leveringspålitelighet og forsyningsikkerhet

Leveringspåliteligheten og forsyningsikkerheten i transmisjonsnettet var tilfredsstillende i 2021. Det var betydelig lavere ikke levert energi (ILE) som følge av driftsforstyrrelser enn de ti siste årene, med unntak av 2018 som også hadde meget lav ILE. Frekvenskvaliteten var dårligere enn fjoråret, men bedre enn de foregående årene. Total tid med frekvensavvik havnet litt utenfor nordisk målsetting.

Året har værmessig vært relativt rolig, og vinteren hadde kun ett varslet ekstremvær, Frank. Et annet uvær med kraftig vind i slutten av november førte til mange linjeutfall og separaterdrifter. Under begge uværene falt flere av

Statnetts linjer ut, men ingen hendelser medførte mørklegging av store områder. De største konsekvensene for slutt kunder av disse to uværene kom som følge av feil i regional- og distribusjonsnettet.

Under testing av NSL-kabelen feilet anlegget 2. september, og førte til utfall av 1300 MW import. Dette utfallet resulterte i nordisk frekvensfall til 49,44 Hz, 400 MW gassturbinstart i Sverige og 300 MW nødeffekt på forbindelsene Kontiskan, Estlink og Baltic.

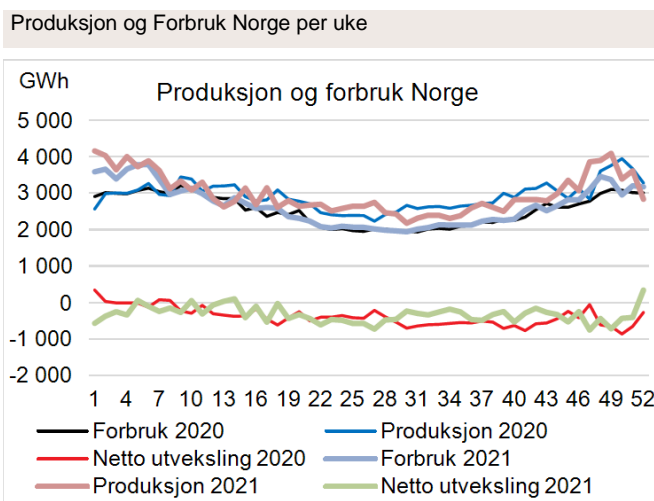
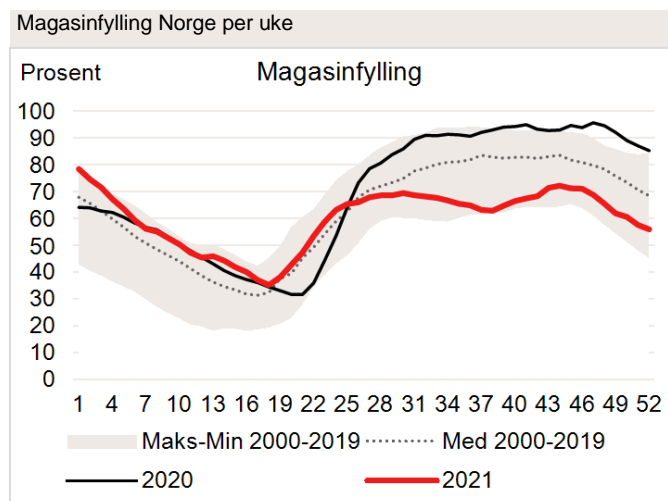
Handelskapasitet og markedsforhold

Uvanlig høye kraftpriser preget 2021, særlig det siste kvartalet. Gasspriser som flerdoblet seg, høye CO2-priser og lav magasinutfylling i Sør- og Vest-Norge dro prisene til uvanlig høye nivåer. Utveksling med landene rundt oss spiller en viss rolle, og Statnetts analyser tilsier at de to nyeste kablene isolert sett sto for rundt en tiendedel av det høye prisbildet vi så i 2021.

Samtidig var året også preget av store utslag på flere områder. Det ble satt rekorder for både produksjon og forbruk av kraft, og enkelttimer hadde svært høy utveksling, selv om nettoeksporten for året var på et relativt normalt nivå sammenlignet med tidligere år.

Det har vært unormalt store prisforskjeller mellom nord og sør i Norge og Norden. De nordlige områdene har et stort kraftoverskudd og begrensninger i overføringskapasiteten mellom områdene, samtidig som den uvanlige situasjonen i kraftmarkedet bidrar til de høye prisene i sør. Statnett jobber med å prioritere løsninger som kan avhjelpe denne situasjonen.

De høye prisene har påvirket Statnetts kostnader til dekning av overføringstapet og kjøp av ulike reguleringsreserver i systemdriften.

Store deler av året har det vært begrenset kapasitet fra Sverige til Sør-Norge. Siden høsten 2021 har det vært et tett samarbeid mellom Svenska kraftnät og Statnett om å forbedre overføringskapasiteten. Dette har resultert i økt kapasitet og tiltak som ytterligere vil øke kapasiteten i løpet av året 2022. Det er også etablert et tettere samarbeid om langsiktige planer for nettutvikling mellom selskapene.

Kapasitetsbegrensninger for andre mellomlandsforbindelser.

- NorNed-forbindelsen har vært utkoblet grunnet kabelfeil i Nederland i perioden 18. januar til 30. mars og i perioden 23. august til 13. september grunnet ombygging i Feda stasjon.
- Kapasiteten på Skagerrakforbindelsen har gjennom hele 2021 vært redusert grunnet feil på dansk side.
- Etter at NordLink-forbindelsen mellom Norge og Tyskland ble satt i kommersiell drift i 2020, har Statnett i hovedsak gitt full handelskapasitet, mens TenneT ofte reduserer kapasiteten til/fra Tyskland basert på interne forhold i det tyske nettet. Det har i løpet av året vært mange kortvarige utfall av NordLink-forbindelsen, i hovedsak knyttet til feil i omformerstasjonene på norsk eller tysk side.
- Kabelforbindelsen til England på 1400 MW ble ferdigstilt med første kraftflyt i juni. Prøvedrift startet 1 oktober med 700 MW, og kapasiteten ble i november økt til 1050 MW. Grunnet en feil i omformeranlegget på britisk side i november 2021 ble kapasiteten redusert til 700 MW mens reparasjon pågikk. Hele anlegget ble igjen satt på drift 7. Februar 2022 med kapasitet satt til 1050 MW. Ytterligere kapasitetsøkning vurderes fortløpende.

Utvikling av kraftsystem og -marked

Statnett har ansvar for samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av kraftsystemet og kraftmarkedet i Norge. Den påbegynte omleggingen av kraftsystemet er nødvendig for å håndtere mer fornybar produksjon, økt forbruk og økt integrasjon gjennom flere utenlandsforbindelser, samt innføring av felles europeisk regelverk. Dette skjer gjennom utbygging og fornyelse i transmisjonsnettet, samt utvikling av systemdrift og markedsløsninger nasjonalt, nordisk og europeisk. Arbeidet pågår både i direkte samarbeide med andre TSOer og gjennom ulike samarbeidsfora som ENTSO-E.

Nettutviklingsplanen 2021 beskriver hvilke tiltak som er prioritert i den kommende perioden. Transmisjonsnettet skal forsterkes og fornyes internt og mellom regioner. I 2022 etablerer vi områdeplaner som konkretiserer tiltak i ulike deler av landet. Disse vil beskrive system-, markeds- og anleggstiltak fram mot et målnett.

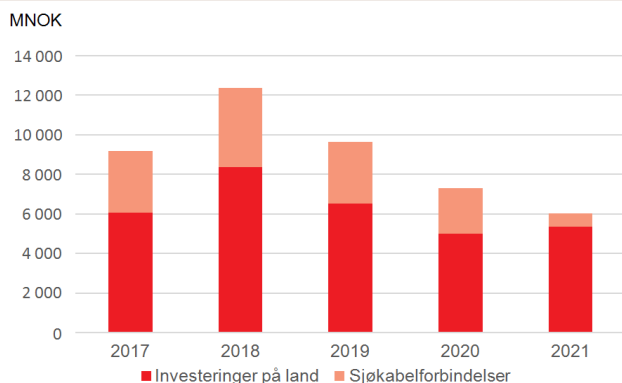
Systemdrifts- og markedsutviklingsplanen (SMUP) beskriver sentrale forhold i dagens systemdrift, konsekvensene av endringer og prioriterte tiltak fremover. Tiltakene er beskrevet i en egen tiltaksplan, som ble publisert sammen med Systemdrifts- og markedsutviklingsplanen høsten 2021.

En stor økning i kraftforbruket vil etter hvert kreve økt produksjon av fornybar kraft. Myndighetene har åpnet for utbygging av havvind i to områder i norske havområder. Det vil kreve tilknytning og forsterkning av nettet på land og utbygging av nett til havs. Utviklingen til havs må sees i sammenheng med utviklingen på land.

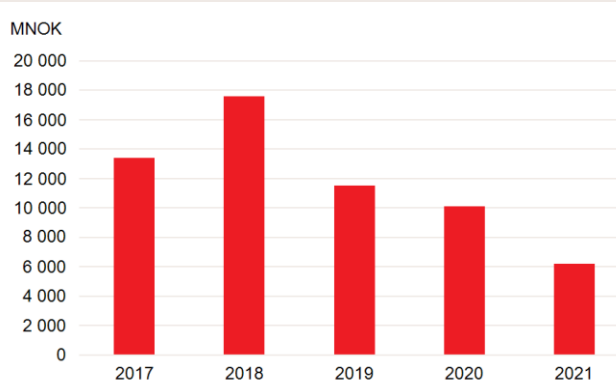
Statnetts samlede investeringer og idriftsatte nettanlegg

Statnetts samlede investeringer i 2021 var 6 121 millioner kroner (7 299). Investeringene inkluderer avsluttede og

Investeringer Statnett, konsern

Utvikling i anlegg under utførelse, konsern

pågående nettanleggsprosjekter, kabler, kjøp av nettanlegg og digital utvikling.

Investeringer i ny nettkapasitet er redusert fra 6 754 til 4 355 millioner kroner som følge av planlagt ferdigstillelse av store nettinvesteringer som Balsfjord-Skaidi, Vestre Korridor og NSL.

Investeringer knyttet til digital utvikling, innenfor system- og markedsområdet og anleggsforvaltningen, viser en økning på om lag 250 millioner kroner til 960 millioner sammenlignet med 2020. Idriftsatte anlegg utgjorde 9 534 millioner kroner i 2021 (8 670), hvorav den største er NSL som ble satt i prøvedrift i oktober. Ved utgangen av 2021 var verdien av anlegg under utførelse 6 197 millioner kroner (10 103).

Viktige hendelser i prosjektene

Ferdigstilte

- NordLink (kabel til Tyskland): Den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, samt strømretteranleggene på norsk og tysk side er satt i ordinær drift.
- Vestre korridor: I oktober ble siste 420 kV delstrekning satt i drift i Vestre korridor og prosjektet er dermed ferdigstilt.
- Øvrige ferdigstilte prosjekt i 2021 er: Kristiansand Reinvestering 300 kV, Skien Havneterminal nytt transformatorlager, Kobbvatnet ny transformatorstasjon og Samnanger stasjon.

Under gjennomføring

- North Sea Link (kabel til Storbritannia): Arbeidene med å legge den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Storbritannia ble ferdigstilt i juni. Prosjektet gikk i prøvedrift i oktober som planlagt.
- Beslutning fattet om å starte gjennomføringsfasen: Sogn - Ulven ny kabelforbindelse, Klæbu nytt anleggsenter, Moskog økt transformering, Liåsen stasjon og Tokke fornyelse stasjon.
- Hadsselfjorden fornyelse av kabelanlegg: Konesjon mottatt fra NVE i januar.

Digital utvikling

- Programmet for utvikling og innføring av ny nordisk balanseringsmodell (NBM) har god fremdrift, arbeidet er omfattende og komplekst, og samarbeidet i Norden fungerer godt.
- Digitale styrings- og handelsløsninger for utenlandskablene North Sea Link og Nord Link ble satt vellykket i drift i 2021.

- Nytt ERP system ble satt på drift som et viktig tiltak for effektivisering av byggeprosjekter og anleggsforvaltningen.
- Investeringsbeslutning er fattet for prosjekt for utrulling av nytt driftskritisk kommunikasjonsnett.

En oversikt over prosjekter med totalkostnad større enn 500 MNOK er vist i vedlegg etter årsberetningen.

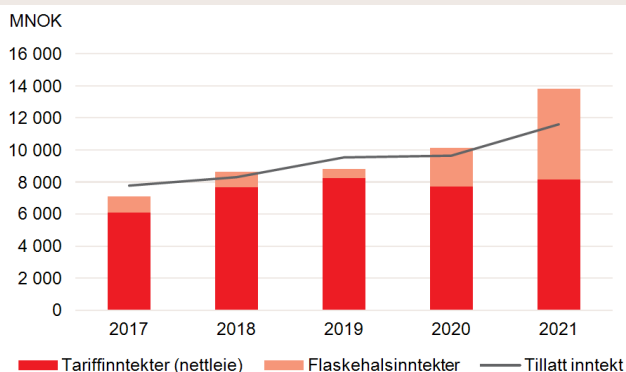
Økonomiske resultater

Konsernets underliggende årsresultat, hensyntatt mer-/mindreinntekt, utgjorde 1 474 millioner kroner i 2021, mot 2 079 i 2020. Driftsinntektene fra regulert virksomhet økte kraftig som følge høye flaskehalsinntekter. De økte flaskehalsinntektene benyttes til å redusere tariffen både i 2022 og fremtidige tariffen. Egenkapitalprosenten ved årsslutt er 25,4 prosent og det er foreslått et utbytte på 737 millioner kroner (50 prosent av underliggende årsresultat).

Driftsinntekter

- I 2021 oppnådde konsernet regnskapsmessige driftsinntekter på rekordhøye 14 412 millioner kroner (10 761). Driftsinntekter fra regulert virksomhet var 13 944 millioner kroner (10 522), mens andre driftsinntekter var 468 millioner kroner (240). Vedtatt reduksjon i tariffinntekter fra fastledd for 2020 som følge av Covid-19 situasjonen ga motsatt effekt. Høye kraftpriser sammenlignet med samme periode i fjor som var preget av svært lave kraftpriser økte tariffinntekter fra energiledet.
- Tillatt inntekt fra nettvirksomheten utgjorde 11 275 millioner kroner i 2021 (9 285). Økningen skyldes høyere rente, økte kraftpriser, økt aktivitet i selskapet og økt nettkapital som følge av flere ferdigstilte prosjekter.
- Samlede flaskehalsinntekter økte til 5 658 millioner kroner (2 408). Økningen skyldes store prisforskjeller mot Sverige og mot Europa, samt innad i Norge. North Sea Link på prøvedrift fra tredje kvartal 2021 har også bidratt til økte flaskehalsinntekter.
- Økning i andre driftsinntekter skyldes i hovedsak økte forsikringserstatninger sammenlignet med i fjor, herunder innbetalinger knyttet til Oslofjordforbindelsen samt SK1 og SK2 som ble skadet i havarier i tidligere år.
- Statnett opparbeidet en merinntekt på 2 350 millioner kroner i løpet av 2021, inklusive renter (mindreinntekt 792). Ved utgangen av 2021 var akkumulert

Utvikling driftsinntekter

merinntekt, inkludert renter, 2 410 millioner kroner (60). Mer-/mindreinntekten er ikke balanseført. Økningen skyldes hovedsakelig den kraftige økningen av flaskehalsinntektene. Se note 4 og kapittel om finansielle rammebetingelser for nærmere detaljer.

Driftskostnader

Konsernets driftskostnader i 2021 beløp seg til 9 566 millioner kroner, fra 6 893 millioner kroner i 2020.

- Systemtjenester er kostnader knyttet til Statnetts ansvar og virkemidler for å opprettholde momentan balanse i kraftsystemet og for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet. Kostnader for systemtjenester økte med 905 millioner kroner sammenlignet med i fjor. Tidvis ekstremt høye priser i kapasitetsmarkedet har gitt høyere kostnader sammenlignet med fjoråret som var preget av mild vinter, lave kraftpriser og god tilgang på reservekraft. I tillegg økte kostnadene for spesialregulering hovedsakelig knyttet til oppgradering av Vestre korridor.
- Overføringstapet økte med 1 493 millioner kroner sammenlignet med året før grunnet sterkt økende kraftpriser.
- Lønns- og personalkostnader økte med 128 millioner kroner. Økningen skyldes hovedsakelig helårseffekter av oppbemanning gjennom 2020 og noe høyere arbeidsgiveravgift i 2021 som følge av lavere sats i 2020.
- Av- og nedskrivninger økte med 246 millioner kroner i forhold til fjoråret. Dette skyldes større aktiveringer mot slutten av 2020 og videre i 2021 knyttet til NSL, Balsfjord - Skaidi, Vestre Korridor samt kjøp av anlegg som følge av tredje elmarkeds pakke. Aktiveringer knyttet til Nordisk Balanseringsmodell (NBM) og andre IT-prosjekter bidrar også til økningen.
- Andre driftskostnader ble redusert til 1 995 millioner kroner i 2021 (2 030). Hovedårsakene er færre og mindre omfang av havarier i 2021 som gir lavere driftskostnader. Kostnader knyttet til digitalisering, systemforvaltning samt drift-, vedlikehold- og beredskapsavtaler (DVB) økte. Forsikringspremier økte som følge av idriftsettelse av NordLink og flere havarier på offshore kabelanlegg i 2020. I tillegg økte eiendomsskatt med 47 millioner kroner som følge av flere ferdigstilte prosjekter og ny taksering i flere kommuner har medført økt eiendomsskattegrunnlag og derved økt skatt.

Resultat

Konsernet oppnådde et driftsresultat i 2021 på 4 846 millioner kroner (3 869). Underliggende driftsresultat (korrigert for årets endring i ikke balanseført mer-/mindreinntektssaldo) ble 2 496 millioner kroner (3 077). Nedgangen i underliggende driftsresultat er i hovedsak forklart med økte systemdriftskostnader som følge av høyere kraftpris og noe økning i andre driftskostnader.

Netto finansposter for konsernet ble -607 millioner kroner (-449).

- Rentekostnaden ble redusert som følge av lavere rentenivå.
- Endret eierskap i Nordpool konsernet medførte inntektsført utbytte og høye finansinntekter på 135 millioner kroner i 2020.
- Den øvrige økningen i netto finanskostnader skyldes i hovedsak netto disagio på 14 millioner kroner.

I 2021 oppnådde konsernet et regnskapsmessig resultat etter skatt på 3 307 millioner kroner (2 697). Lønnsomhetsforbedringen skyldes i hovedsak økte driftsinntekter. Underliggende resultat etter skatt, korrigert for endring i ikke balanseført mer-/mindreinntekt, ble 1 474 millioner kroner (2 079).

Kontantstrøm og balanse

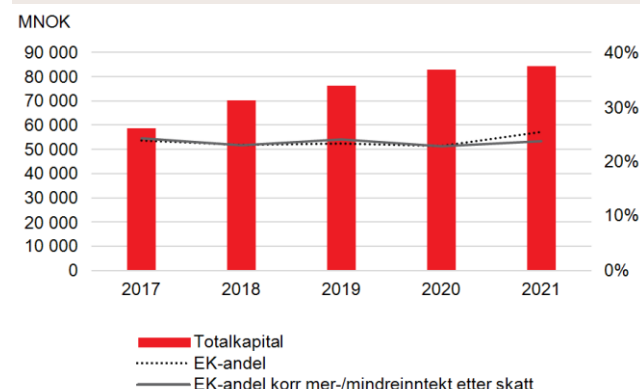
Netto kontantstrøm for perioden ble 1 329 millioner kroner (-269).

- Den operasjonelle virksomheten i konsernet ga en akkumulert kontantstrøm ved utgangen av 2021 på 8 211 millioner kroner (5 899). Økningen skyldes forbedret driftsresultat.
- Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter utgjorde -6 335 millioner kroner (-8 600). Investeringer i ny nettkapasitet ble redusert sammenlignet med fjoråret som følge av ferdigstillelse av flere store prosjekter.
- Rentebærende gjeld ble nedbetalt med 13 716 millioner kroner (8 484).
- Innbetalinger fra opptak av ny rentebærende gjeld ble 16 782 millioner kroner (10 254).
- Konsernets beholdning av betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer ved utgangen av 2021 ble 3 794 millioner kroner (2 693).
- De totale ubenyttede trekkrettighetene utgjorde 8 000 millioner kroner ved utgangen av 2021.

Konsernet har ved utgangen av 2021 en total kapital på 84 446 millioner kroner (82 885).

- Rentebærende gjeld utgjør 53 920 millioner kroner (56 169), inkludert sikkerhets-stillelser under Credit Support Annex (CSA) på 4 032 millioner kroner (6 608). Markedsverdien av balanseførte rente- og valutabytteavtaler (virkelig verdisikringer) knyttet til rentebærende gjeld utgjør 4 322 millioner kroner. Rentebærende gjeld, eksklusiv denne sikringen, utgjør 49 598 millioner kroner.
- Egenkapitalen er 21 467 millioner kroner ved utgangen av 2021 (18 938). Egenkapitalprosenten i konsernet er på 25,4 (22,8). Egenkapitalprosent korrigert for mer-/mindreinntekt er 23,7 (22,8).

Utvikling i balanseverdi og egenkapitalandel, konsern

Kostnadseffektivitet

Statnetts utbygginger og investeringer har det siste tiåret nådd et historisk høyt omfang, og det grønne taktskiftet vil bidra til et fortsatt høyt investeringsnivå i årene fremover. Dette utfordrer selskapets effektivitet, herunder også den regulatoriske, noe som vil vedvare gjennom 2020-tallet. Statnetts virksomhet er et naturlig monopol, og kostnadene fordeles mellom produsenter og forbrukere gjennom nettleien (tariffering). Reguleringen av Statnett skal bidra til at selskapet løser sine oppgaver effektivt, og en effektivitetsindikator er derfor inkludert i beregning av selskapets inntekter (tillatt inntekt).

RME har vedtatt en ny modell for beregning av selskapets effektivitet og inntektsramme med virkning fra og med 2021. Dette erstatter tidligere målsetninger innenfor Statnetts effektivitetsprogram. Modellen er beskrevet under kapittel om finansielle rammebetingelser.

Statnetts effektivitetsmålsetning

Statnett har etablert en målsetning om å være 100 % effektiv over tid basert på ny reguleringsmodell fra RME. Dette erstatter tidligere mål utviklet som del av internt effektiviseringsprogram.

Konkrete målsettinger om effektivitetsforbedringer og reduksjoner i driftskostnader og investeringer er etablert og følges opp løpende. Per utgangen av 2021 oppnådde Statnett en effektivitet på 100%, korrigert for økt overføringstap. Samlet effektivitet i 2021 ble 99,3%.

Gjennom 2021 har Statnett utviklet og startet implementering av ny strategi og interne styringsprosesser er justert. I siste del av 2021 ble selskapet reorganisert for å sikre en organisasjonsstruktur som understøtter Statnetts kjernevirksomhet og legger til rette for å levere på ambisjonene i ny strategi. Sentrale punkter i reorganiseringen var å styrke ledelseskapasiteten, redusere antall hierarkiske nivåer, styrke samarbeidet på tvers av forretnings-/stabsområder og få helhetlige leveranser. Med tydeligere organisering av virksomheten vil organisasjonens effektivitet og leveranseevne øke. Ny organisasjonsstruktur vil også være et element for å øke tempoet i transformasjonen av virksomheten og skal gjøre selskapet bedre i stand til å levere på det grønne taktskiftet samtidig som det realiserer effektivitetsmålsetningene.

Prosjektaktiviteten de siste årene har vært på et rekordhøyt nivå i Statnett. Forenklinger av prosjektprosessen for utbyggingsprosjekter og bedre ressursstyring har gjort det mulig med økt prosjektaktivitet uten økt bemanning. I 2021 intensiverte vi også arbeidet med å sette ut oppdrag for ytterligere å øke gjennomføringskapasiteten. Kontorstøttetjenestene og samhandlingsplattformene har

fungert godt gjennom pandemien og gjort det mulig å opprettholde effektive arbeidsdager i periodene med helt eller delvis pålagt hjemmekontor.

Digitalisering bidrar til effektivitet og høy utnyttelse av nettet

Tempo i elektrifiseringen, omstilling til et fornybart kraftsystem samt økte krav til effektivitet og forsyningssikkerhet skaper behov for nye måter å jobbe på, mer datadrevne prosesser, økt automatisering og innovasjon innen Statnetts kjerneområder. En stor del av omstillingen innebærer digitalisering i form av implementering av nye digitale løsninger og ny teknologi sammen med betydelig endring i arbeidsprosesser. Statnett er i gang med dette arbeidet og investerer betydelige ressurser i automatisering av systemdriften og i sentrale digitale løsninger for bygg- og anleggsforvaltningen.

Systemdriften blir stadig mer utfordrende å håndtere uten et betydelig innslag av automatisering. Dette skyldes økt kompleksitet i kraftsystemet blant annet pga. betydelig innslag av vindkraft i det nordiske kraftsystemet, og økt utvekslingskapasitet for strøm mellom Norge, Norden og andre synkronområder. I arbeidet vektlegges effektiv utvikling av nødvendige løsninger på en måte som ivaretar strenge krav til robusthet og sikkerhet.

Selskapet har jobbet videre med Statnetts digitale endringsagenda. Ny strategi og utvikling av helhetlig veikart for digitalisering og innovasjon har bidratt til å tydeliggjøre planer og prioriterte satsningsområder fremover. Viktige satsinger er etablering av en nordisk balanseringsmodell, etablering av bedre driftskoordinering og digitalisering for effektivisering innen bygg- og anleggsforvaltningen, samt satsing på mer datadrevne beslutningsprosesser.

Fokus innenfor innovasjons- og teknologiutvikling er å fremme kunnskap og løsninger som tilrettelegger for et elektrifisert og utslippsfritt samfunn.

Kunnskap og ny teknologi blir viktigere

Gjennom reorganiseringen av Statnett i 2021 har evnen til å se muligheter og drive transformasjon gjennom digitalisering blitt styrket. Forretningsutviklere, innovasjonskapasitet og digitale hoder er samlet under en felles ledelse for å bidra til at Statnett i sin helhet er langt fremme innen automatisering av arbeidsprosesser, og støtter forretning med datadrevne beslutninger, utvikle og ta i bruk mer miljøvennlige materialer i byggeprosessen og gå i takt med utviklingen innen teknologi for havnett.

Fremtidsutsikter

Krigen i Ukraina setter Europa i en ny og utfordrende sikkerhetspolitisk situasjon. Dette fører til usikkerhet rundt energiforsyningen til Europa som påvirker gasspriser og strømpriser. Dette påvirker igjen kraftmarkedet og energisituasjonen i Norge. Vi legger til grunn at Europas behov for omlegging til fornybar energiforsyning blir påvirket av dette, men tempoet i omleggingen er usikkert. Statnett følger denne situasjonen tett.

Nullutslippssamfunnet gir radikale endringer av kraftsystemet i Europa og Norge

Europa er på vei til et nullutslippssamfunn, og omstillingen går stadig raskere.

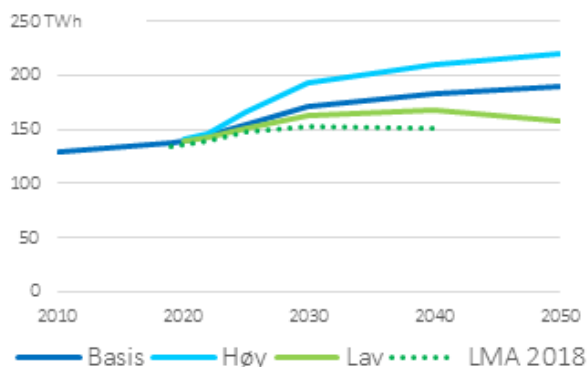
- EU har vedtatt et vesentlig strammere utslippsmål for 2030 (55%)
- Finanssektoren har blitt en viktig drivkraft for omstillingen
- Den teknologiske og industrielle utviklingen innen vind og solkraft, batterier, elektrolyse og annen energilagring, gir stadig lavere kostnader.
- Norske myndigheter har åpnet for utbygging av havvind i to områder i Nordsjøen.

Disse tre faktorene øker omstillingstakten hver for seg, og den samlede effekten blir stor.

Vind- og solkraft skal både erstatte dagens kull- og gasskraftproduksjon og bidra med store mengder utslippsfri energi i andre sektorer. Det forventes en dobling av europeisk kraftforbruk til 2040-50. I årene som kommer vil kraftprisene svinge vesentlig mer på kort sikt enn vi er vant til. Økt variasjon i handelsvolum, kraftproduksjon og forbruk forsterker behovet for automatisert og digitalisert drift.

Det er to viktige drivere for vekst i norsk kraftforbruk og produksjon:

- Elektrifisering gir betydelig forbruksvekst. Denne veksten blir mye større enn innsparinger ved energieffektivisering, og bidrar til en betydelig netto vekst i forbruket.
- Vi forventer også mye nytt industriforbruk som flere datasentre, batterifabriker, fiskeoppdrett på land og vekst i tradisjonell kraftintensiv industri.

Scenarier for norsk forbruksutvikling. Kilde: Langsiktig markedsanalyse – oppdatering juli 2021

Dagens kraftoverskudd og vindkraft under bygging vil dekke en god del av kraftbehovet til elektrifisering, men økt forbruk vil redusere det norske kraftoverskuddet og utløse behov for mer kraftproduksjon. Statnetts kortsiktige markedsanalyse fra sent 2021 legger til grunn at kraftoverskuddet kan bli redusert til null allerede i 2026. Denne situasjonen bør føre til at Norge øker tempoet av utbygging av ny fornybar kraft, herunder havvind der regjeringen har besluttet å gi ansvaret for å planlegge nettet til havs.

Tettere integrasjon mellom land og sektorer

Kraftsystemet er allerede tett sammenkoblet på tvers av land og regioner. Etter idriftsettelsen av NSL er Norge direkte tilknyttet syv andre land; dette bidrar vesentlig til norsk forsyningssikkerhet og verdiskapning. Norge er derfor avhengig av tett internasjonalt samarbeid. Den grønne omstillingen forsterker dette behovet ytterligere, både når det gjelder den fysiske infrastrukturen, markedsløsningene og det juridiske og politiske rammeverket.

Den grønne omstillingen vil gi et nordisk kraftsystem med andre fysiske, tekniske og økonomiske egenskaper. Det innebærer at de stabiliserende egenskapene i systemet reduseres, samtidig som svingningene i produksjon, forbruk og kraftflyt øker. Vi får derfor behov for tettere samspill med nettselskapene (DSOene) i nettplanleggingen og driftskoordineringen.

Ny teknologi og digitale løsninger gjør omstillingen mulig

Automatisering av systemdriften er en forutsetning for å ivareta forsyningssikkerheten i et kraftsystem med større svingninger og finere tidsoppløsning. Digitale løsninger og økt datautveksling tilrettelegger også for raskere behandling av tilknytningssaker, nye markeder og forretningsmodeller.

Ny konsernsjef

Hilde Tonne tiltrådte som konsernsjef i mars 2021 etter Auke Lont. Styret takker Auke Lont for hans innsats gjennom 12 år som toppleder i selskapet.

Styreansvarsforsikring

Styret og ledende ansatte er omfattet av selskapets løpende styreansvarsforsikring. Forsikringen dekker også datterselskap eid mer enn 50%. Styreansvarsforsikringen er plassert hos forsikringsgivere med solid rating.

Selskapskapital og utbytte

I tråd med statsbudsjettet for 2022 er utbyttet for 2021 foreslått til 50 prosent av utbyttegrunnlaget. Utbyttegrunnlag er definert som konsernets årsresultat etter skatt, justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. Det foreslåtte utbyttet er i henhold til vedtatt utbyttepolitikk for foretaket, og er vurdert som forsvarlig ut fra Statnetts egenkapital og likviditet. Ved utgangen av 2021 var foretakets egenkapital 21 467 millioner kroner (25,4 prosent).

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Resultatdisponering

Konsernet hadde et resultat etter skatt på 3 307 millioner kroner i 2021. Morselskapet hadde et årsresultat på 3 201 millioner.

Styret foreslår på denne bakgrunn følgende disponering av årsresultatet fra morselskapet Statnett SF:

Til utbytte	737
Til opptjent annen egenkapital	2 464
Sum disponert	3 201

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at:

- årsregnskapet for 2021 er utarbeidet i samsvar med IFRS med tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet
- opplysningene i årsberetningen og bærekraftrapporten, inkludert bærekraftregnskapet gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Oslo, 24. mars 2022

Styret i Statnett SF

Jan Fredrik Baksaas
Styrets leder

Tove Pettersen
Styremedlem

Maria Sandsmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Wenche Teigland
Styremedlem

Christian Reusch
Styremedlem

Ingeborg Ligaarden
Styremedlem

Ole B. Kirstihagen
Styremedlem

Steinar Jøråndstad
Styremedlem

Hilde Tonne
Konsernsjef

Vedlegg: oversikt over investeringsprosjekter med total kostnad større enn 500 MNOK^{*)}Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om prosjektene.

Prosjekt	Region	Forventet investering (MNOK)
Under gjennomføring		
Balsfjord - Skaidi, 420 kV kraftledning	Nord	4 090 - 4 230
Sogn - Ulven, ny 420 kV kabelanlegg	Øst	2 020 - 2 520
Lyse - Fagrafjell, ny ledning og stasjon ²⁾	Sør	2 050 - 2 110
Smestad - Sogn stasjon og kabelanlegg	Øst	1 530 - 1 570
Hamang, ny transformatorstasjon	Øst	900 - 960
Rød, fornyelse kontroll- og apparatanlegg og økt transformeringskapasitet	Øst	750 - 780
Sogn, transformatorstasjon reinvestering	Øst	640 - 670
Kvandal-Kanstadbotn Fornyelse	Nord	620 - 650
Salten, ny stasjonsløsning	Nord	595 - 620
Sylling, reinvestering	Øst	585 - 605
Kabel til England (North Sea Link) ¹⁾		MEUR 750 - 850
Mottatt endelig konsesjon		
Åfjord - Snilldal, ny 420 kV-kraftledning og -kabelanlegg	Midt	1 900 - 2 700
Aurland - Sogndal, spenningsoppgradering	Vest	1 345 - 1 490
Aura/Viklandet - Surna, spenningsoppgradering	Midt	500 - 700
Digital utvikling		
Utrulling driftskritisk nett		473 - 507
Ny nordisk balanseringsmodell, NBM		520 - 620

¹⁾ Statnetts andel. Eksponering hovedsakelig i Euro.²⁾ Kostnadsspennet inkluderer ikke sanering av Stokkeland stasjon.

Beløpene i tabellen viser et forventet intervall for kostnader ved prosjektet.

Prosjekter under gjennomføring viser alle kostnader i løpende valuta, øvrige prosjekter vises i 2021-valuta, ekskl. byggelånsrente og valutausikkerhet.

Styret i Statnett

Jon Fredrik Baksaas

Valgt inn i 2018, styreleder fra 2018
 Leder av kompensasjonsutvalget
 Styreverv: Styreleder DNV, styremedlem LM Ericsson AB og Handelsbanken AB
 Arbeidserfaring: Rådgiver for teknologi- og start-up selskap, konsernsjef i Telenor 2002-2015, ulike sentrale stillinger i Telenor fra 1989, øvrig arbeidserfaring fra Aker, Stolt-Nielsen Seaway og Det norske Veritas

Tove Elisabeth Pettersen

Valgt inn i 2018, nestleder fra juli 2019
 Leder av revisjonsutvalget.
 Arbeidserfaring: Administrasjon- og økonomidirektør i Norges Røde Kors, administrasjonsdirektør i Bane NOR SF og konserndirektør i Hafslund ASA.
 Styreverv: NRC Group ASA

Wenche Teigland

Valgt inn i 2020, styremedlem
 Medlem av revisjonsutvalget
 Arbeidserfaring: Investor og rådgiver for oppstartsselskaper, konserndirektør i BKK 2006-2020, adm dir Naturgass Vest og diverse lederstillinger fra Shell/Gasnor, Aibel og Aker Engineering.
 Styreverv: VY-gruppen AS, Quantafuel ASA, Powerzeek AS, Mocean Invest AS

Egil Gjesteland

Valgt inn i 2012, styremedlem
 Leder av prosjektutvalget
 Arbeidserfaring: Eier Gjesteland Consulting, prosjekt-rådgiver, IT sjef og prosjektdirektør for flere olje- og gassprosjekter i Equinor

Christian Reusch

Valgt inn i 2020, styremedlem
 Medlem av kompensasjonsutvalget
 Arbeidserfaring: Advokat hos Regjeringsadvokaten, fagdirektør ved Statsministerens kontor, advokat/partner Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig.

Steinar Jøråndstad

Valgt inn i 2004, ansattvalgt styremedlem, ansatt 1980
 Medlem av kompensasjonsutvalget
 Arbeidserfaring: Teamkoordinator i Drift og marked, leder EL&ITs landsdekkende fagforening og arbeidsmiljøutvalget i Statnett

Maria Sandsmark

Valgt inn i 2013, styremedlem
 Medlem av prosjektutvalget
 Arbeidserfaring: Forsker Møreforskning Molde AS, førsteamanuensis Høgskolen i Molde og konsulent ECON analyse

Ole Bjørn Kirstihagen

Valgt inn i 2018, ansattvalgt styremedlem, ansatt 1986
 Medlem av revisjonsutvalget
 Arbeidserfaring: Anskaffelse og drift Statnetts driftssentraler, operatør Norsk Hydros driftssentral, hovedtillitsvalgt og leder for NITO Statnett

Ingeborg Ligaarden

Valgt inn i 2020, ansattvalgt styremedlem, ansatt 2015
 Medlem av prosjektutvalget
 Arbeidserfaring: Senioranalytiker innen risiko og kraftsystemplanlegging, seniorkonsulent i Lloyd's Register og forsker i SINTEF. Tidligere erfaring fra sentrale verv i Tekna

Dette er Statnett

Statnett er ansvarlig for transmisjonsnettet som er det landsdekkende overføringsnettet for strøm, og som binder sammen regionale produsenter, forbrukere og underliggende nett i et landsdekkende system. Statnett skal drifte og utvikle et effektivt kraftsystem med høy forsyningsikkerhet, og samtidig legge til rette for økt fornybar kraftproduksjon, ny kraftintensiv næringsvirksomhet og elektrifisering for å kutte CO₂-utslipp. På denne måten bidrar vi til bærekraftig verdiskaping og etablering av nye grønne næringer, samt til at nasjonale og internasjonale klimaforpliktelser kan innfris.

Statnett er systemansvarlig nettselskap i Norge

Statnett er eier og operatør av transmisjonsnettet i Norge og systemansvarlig for det norske kraftsystemet (Transmission System Operator, TSO), og forestår kraftutvekslingen mot utlandet. Statnett har i tillegg ansvaret for å balansere forbruk og produksjon av kraft til enhver tid. Statnett har ansvar for å utvikle, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettet på en samfunnsmessig rasjonell måte. Statnett er et regulert monopol, og inntektene fastsettes av Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Statnetts lønnsomhet over tid er upåvirket av nivået på kraftprisen og Statnett har heller ingen økonomiske insentiver knyttet til nivået på kraftprisen.

Statnetts ansvar er operasjonalisert gjennom to integrerte hovedroller:

- Systemansvarlig for det norske kraftsystemet**
 Vi skal balansere produksjon og forbruk i kraftsystemet og sikre tilfredsstillende leveringskvalitet til enhver tid. Videre skal Statnett utvikle og drifte systemdrifts- og markedsløsninger som sikrer kraftforsyningen over tid, og som sørger for en effektiv utnyttelse av kraftsystemet og god samfunnsøkonomi.
- Netteier av alt transmisjonsnett og mellomlandsforbindelser**
 Vi skal planlegge, prosjektere, bygge, drifte og vedlikeholde hele det norske transmisjonsnettet og forbindelser til andre lands kraftsystemer, slik at våre mål for forsyningsikkerhet ivaretas på en kostnadseffektiv måte.

Å være systemansvarlig forutsetter nøytralitet, åpenhet og tillit. Dette berører alle aktørene i kraftmarkedet. Samtidig forutsetter eierskapet til transmisjonsnettet at Statnett samarbeider nært med myndigheter og andre aktører i planleggingen av kraftsystemet for å sikre riktig kapasitet til rett tid. Ethvert større nettiltak krever konsesjon tildelt av myndighetene.

Samfunnsmessig rasjonell utvikling av strømmettet

Utviklingen av strømmettet skal, i tråd med energiloven og Statnetts vedtekter, være samfunnsmessig rasjonell. Dette gjelder både beslutninger som Statnett tar selv, og beslutninger myndighetene gjør for å gi nødvendige tillatelser til tiltak. Samfunnsøkonomiske analyser sikrer at beslutningstakere får faglig gjennomarbeidede og sammenlignbare beslutningsunderlag.

Transmisjonsnettet i Norge 2021

— 420 kV — 300 kV — 132 kV

Statnetts kunder

Alle som er tilknyttet transmisjonsnettet er Statnetts kunder. Det vil si kraftprodusenter, kraftforbrukere og regionale netteiere. I de fleste tilfeller blir kunder tilknyttet distribusjonsnettet. Kundene inngår da tilknytningsavtale med andre nettselskap enn Statnett. Lokale nettselskap må likevel avklare med Statnett om det er tilstrekkelig kapasitet i transmisjonsnettet.

Drift og utbygging

Statnett drifter om lag 11 395 km med høyspentlinjer, 190 transformatorstasjoner og 2 550 km sjø- og landkabler over hele landet. Kraftsystemet utvikles og forvaltes av Statnetts landsdekkende organisasjon som også ivaretar beredskapen. Nettet overvåkes av Statnetts landssentral og to regionsentraler. Statnett har videre ansvaret for mellomlandsforbindelser til Sverige, Danmark, Finland, Nederland, Tyskland, Storbritannia og Russland.

Stor utbyggingsaktivitet i transmisjonsnettet

Statnett har siste tiår hatt en høy utbyggingsaktivitet og mange pågående prosjekter i hele landet. Siden 2009 har selskapet bygget og oppgradert over 2 000 km ledninger og over 80 nye og ombygde stasjoner. I tillegg har selskapet satt i drift en ny mellomlandsforbindelse til Tyskland og har bygget ferdig og satt i prøvedrift en ny mellomlandsforbindelse til Storbritannia, til sammen 1346 km sjøkabel.

Balanse mellom produksjon og forbruk av strøm

I Norge er det Statnett som koordinerer produksjon og forbruk av strøm slik at det til enhver tid er balanse i kraftsystemet. Dette kalles momentan balanse. Hvor mye kraft som vil bli produsert og til hvilken pris, bestemmes i markedet for krafthandel. I dette markedet møtes kraftprodusentene og kraftleverandørene (som kjøper kraft på strømkundenes vegne). Kjøperne og selgerne treffer imidlertid aldri helt presist i forkant når det gjelder kraftmengde. Det er Statnetts oppgave å sikre at belastningen på nettet holdes innenfor akseptable grenser.

Statnett jobber bærekraftig og sikkert

Se egen Bærekraftsrapport.

Alle som jobber i og for Statnett skal komme trygt hjem hver dag. Statnett har en nullvisjon for ulykker og har som mål å være blant de beste TSOene i Europa på HMS, og ledende på digital sikkerhet.

Statnett bidrar til FNs bærekraftsmål ved å legge til rette for elektrifisering og løse våre oppgaver på en bærekraftig og sikker måte. I 2021 har Statnett gjennomført flere tiltak for å sikre at selskapet tar sin del av ansvaret for å motvirke globale utfordringer som klimaendringer, sosial dumping, korrupsjon og tap av naturmangfold.

Fornyelse, transformasjon og mangfold har stått sentralt i organisasjonsendringene Statnett gjennomførte høsten 2021. Bærekraftsarbeidet er også løftet i vår strategi. Nå forberedes Statnett for å levere effektivt på omfattende oppgaver, med store forventninger fra samfunnet. Kraftsystemet skal ha en sentral rolle i omstillingen på vei til nullutslippssamfunnet og fremtidens bærekraftige verdiskaping.

Nettnivåer i kraftsystemet

I Norge skilles det mellom transmisjonsnett, regionalnett og distribusjonsnett.

Transmisjonsnettet binder sammen store produsenter og forbrukere i et landsdekkende system, og omfatter i tillegg mellomlandsforbindelsene. Transmisjonsnettet er på et høyt spenningsnivå, vanligvis på 300 kV og 420 kV, men i enkelte deler av landet inngår også 132 kV. I Norge er det Statnett som eier og drifter transmisjonsnettet.

Regionalnett er overføringsnett som ligger mellom transmisjonsnettet og distribusjonsnett. Spenningsnivået er oftest 66 kV og 132 kV.

Distribusjonsnett eies av de lokale nettselskapene som sørger for distribusjon av kraft til sluttbrukere. Distribusjonsnettet har spenning opp til 22 kV.

Statnett eies av den norske stat

Statnett er et statsforetak opprettet i henhold til statsforetaksloven og eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED). Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har ansvar for tilsyn innenfor vassdrags- og energilovgivningen. Reguleringsmyndigheten for Energi (RME) er reguleringsmyndighet og skal utføre sine oppgaver som uavhengig myndighet. RMEs oppgave er å sørge for at aktørene overholder regelverket som sikrer konkurransevilkår i kraftmarkedet og et effektivt drevet kraftnett.

I Norge er kraftoverføringen monopolvirksomhet. Målet med statens eierskap i Statnett er å bidra til samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. Selskapet er ansvarlig for kritisk infrastruktur og oppgaver som er av stor betydning for samfunnssikkerheten. Statens eierskap bidrar til å sikre nøytralitet. Statnetts inntekter reguleres ved at RME setter en øvre grense for hvor mye selskapet kan ta betalt for sine tjenester. Reguleringen er basert på at selskapet over tid får dekket sine kostnader og skal oppnå rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

Operasjonelle nøkkeltall

Kraftledninger på drift fordelt på spenningsnivå¹⁾

Spenningsnivå	Enhet	2021	2020	2019	2018	2017
132 kV	km	2 332	2 380	2 409	2 411	2 411
300 kV	km	4 092	4 136	4 043	4 180	4 387
420 kV	km	4 706	4 629	4 492	4 132	3 803

¹⁾ Statnett drifter også kraftledninger på følgende spenningsnivå: 22 kV, 152 kV, 220 kV, 250 kV og 350 kV.

Ledningsnett og kabler i drift	Enhet	2021	2020	2019	2018	2017
Kraftledninger i drift	km	11 395	11 412	11 076	10 947	10 855
Jordkabler og sjøkabler i drift	km	2 550	1 798	1 616	1 423	1 287
Antall km ferdigstilt ny kraftledning	km	76	105	156	225	232
Antall km spenningsoppgraderte ledninger	km	0	0	106	119	155
Sanerte anlegg	km	96	12	61	50	54
Antall bryterfelt satt i drift	antall	40	59	94	67	50

Forsyningsikkerhet	Enhet	2021	2020	2019	2018	2017
Frekvensavvik*	Minutter	10 670	9 693	9 971	11 471	12 018
Ikke-levert energi (ILE)	MWh	701	1 381	783	49	772
Leveringspålitelighet (1-ILE/LE)	Prosent	99,9986	99,9939	99,9991	99,9999	-

*Frekvensavvik måler stabilitet i kraftbalansen. I Norden er kravet at frekvensen skal være innenfor et bånd på 50,00 +/- 0,10 Hz.

Fordeling av direkte verdiskaping	Enhet	2021	2020	2019	2018	2017
Ansatte - lønn og sosiale ytelser ¹⁾	MNOK	1 840	1 740	1 674	1 598	1 521
Stat og kommune - skatter og avgifter ²⁾	MNOK	1 551	1 267	1 041	959	620
Rentekostnader	MNOK	696	902	973	772	615
Eier - utbytte ³⁾	MNOK	737	1 039	1 261	484	326
Statnett - Tilbakeholdt egenkapital ⁴⁾	MNOK	2 464	1 678	1 422	1 683	402

¹⁾ Lønnskostnad (ekskl. arbeidsgiveravgift). ²⁾ Skattekostnad, eiendomsskatt og arbeidsgiveravgift.

³⁾ Foreslått utbytte for 2021. ⁴⁾ Årets resultat redusert for foreslått utbytte

Finansielle rammebetingelser

Utvikling inntekter og resultat

Utviklingen i inntekter og resultat de siste fem årene kan i hovedsak forklares med flere idriftsatte anlegg som gir økt nettkapital, samtidig som en noe redusert referanserate i den økonomiske reguleringen i perioden har virket i motsatt retning. Statnett har de siste årene hatt betydelige mer- og mindreinntekter som hovedsakelig skyldes stor variasjon i flaskehalsinntekter. Dette har gitt store svingninger i Statnetts regnskapsførte driftsinntekter og driftsresultat. Inntekter og resultat justert for mer-/mindreinntekt viser at underliggende virksomhet er mer stabil enn det som fremgår av rapporterte regnskapstall.

Statnett legger vekt på hensynet til jevne og forutsigbare tariffer over tid. I 2021 reduserte Statnett nettleien for å avhjelpe nettkundene under koronaepidemien. Ekstraordinært høye flaskehalsinntekter i 2021 og videre i 2022 har medført at regulerte inntekter har blitt høyere enn tillatt inntekt. Som følge av dette setter Statnett forbrukstariffen til null fra første april 2022 og ut året. Ved utgangen av 2021 har Statnett en merinntektsaldo lik 2 410 millioner kroner.

Investeringsnivået påvirker inntekter og balansen

Det er ferdigstilte investeringer som inngår som en del av grunnlaget for Statnetts regulerte inntekt. Statnetts egenkapital etter IFRS er ikke justert for akkumulert mer-/mindreinntekt. For å finne Statnetts reelle egenkapital justeres egenkapitalen for akkumulert mer-/mindreinntekt etter skatt. Netto rentebærende gjeld har økt i takt med investeringsnivået. Egenkapitalandel ved utgangen av 2021 er på 25,4 prosent. Korrigerings for mer-/mindreinntekt er egenkapitalandelen for 2021 lik 23,7 prosent.

Driftsinntekter regulert virksomhet

Statnetts rapporterte inntekter i finansregnskapet består av nettleie fra kunder i transmisjonsnettet, gebyrinntekter i forbindelse med avregningsansvaret og flaskehalsinntekter. Flaskehalsinntekter oppstår når det overføres kraft fra områder med lav kraftpris til områder med høy kraftpris i Norge og på mellomlandsforbindelser til andre land. Nettleien (tariffen) fastsettes i forkant av kalenderåret. I tillegg mottar Statnett som avregningsansvarlig gebyrinntekter for balanseavregning av det norske kraftsystemet og drift av Elhub.

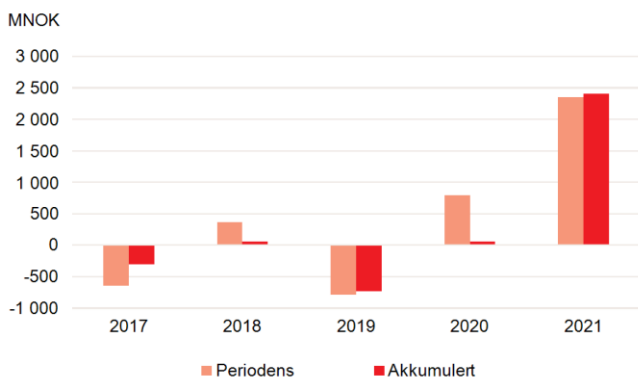
Tillatt inntekt regulert virksomhet

Fordi nettvirksomhet er naturlig monopol, reguleres og kontrolleres inntekter av Reguleringsmyndigheten for energi (RME), som årlig fastsetter en tillatt inntekt. Tillatt inntekt skal dekke kostnadene med system og nettvirksomheten, samt gi en rimelig avkastning på investeringer. Forutsetningen er at nettet blir bygget, driftet og utnyttet på en kostnadseffektiv måte. For å gi Statnett insentiver til å være kostnadseffektiv, justeres foretakets inntektsramme med resultat fra en effektivitetsanalyse. I analysen sammenlignes Statnetts kostnader med et historisk kostnadsnivå, hensyntatt utvikling i størrelsen på anleggsmassen. I tillegg justeres inntektsrammen for et generelt produktivitetskrav, på to prosent i forhold til det historiske kostnadsnivå, som slår ut 0,3 prosent i året. Virksomheten innenfor system- og markedsområdet er regulert via produktivitetskrav på 0,3% i året. RME har signalisert at de vil se på hvordan en insentivregulering av området bør innrettes fremover. Gebyrene som fastsettes for avregningsansvarlig skal dekke årlige driftskostnader og gi rimelig avkastning på investert kapital, forutsatt effektivitet.

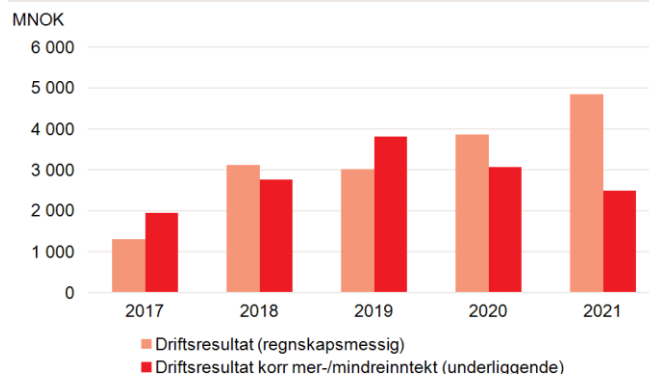
Mer- eller mindreinntekt

Innenfor et år vil det normalt være avvik mellom faktiske inntekt fra regulert virksomhet og tillatt inntekt, som RME vedtar etter årets utløp. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt, og skal i henhold til tariffregelverket utjevnes over tid ved justering av fremtidig nettleie. Mer-/mindreinntekt er derfor midlertidige størrelser i Statnetts regnskap, som i henhold til IFRS ikke balanseføres.

Utvikling mer- /mindreinntekt, konsern

Driftsresultat (EBIT) konsern, justert for mer-/mindreinntekt

Nøkkeltall og alternative resultatmål*

Hovedtall (Beløp i mill. kr)	2021	2020	2019	2018	2017
Regnskapsmessig resultat					
Driftsinntekter	14 412	10 761	9 641	9 138	7 401
Avskrivning og amortisering ¹⁾	-3 080	-2 820	-2 339	-1 941	-2 273
Driftsresultat før avskrivninger og amortisering (EBITDA)	7 926	6 688	5 366	5 062	3 585
Driftsresultat (EBIT)	4 846	3 868	3 027	3 120	1 312
Resultat før skattekostnad	4 239	3 420	2 440	2 701	976
Periodens resultat	3 307	2 697	1 906	2 213	813
Justeringer					
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 350	792	-791	362	-646
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) etter skatt	1 833	618	-617	279	-491
Akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 410	60	-732	59	-303
Underliggende resultat (justert for endring i mer-/mindreinntekt) ²⁾					
Underliggende driftsinntekter	12 062	9 969	10 432	8 776	8 047
Underliggende driftsresultat før avskrivninger og amortisering (EBITDA)	5 576	5 896	6 157	4 699	4 231
Underliggende driftsresultat (EBIT)	2 496	3 076	3 818	2 758	1 958
Underliggende resultat før skattekostnad	1 889	2 628	3 231	2 339	1 622
Underliggende årsresultat	1 474	2 079	2 523	1 934	1 304
Hovedtall balanse					
Investeringer (tilgang anlegg under utførelse inkl. byggelånsrenter og kjøp)	6 121	7 299	9 618	12 377	9 235
Varige driftsmidler	66 767	60 296	54 637	40 948	35 653
Langsiktig og kortsiktig rentebærende gjeld inkl. effekt av sikring	53 920	56 129	50 199	45 737	39 189
Markedsverdi rente- og valutasikring tilknyttet lån	4 322	6 551	4 569	3 451	2 701
Rentebærende gjeld uten effekt av rente- og valutasikring	49 598	49 578	45 630	42 286	36 488
Egenkapital	21 467	18 938	17 783	16 194	14 011
Egenkapital justert for mer-/mindreinntekt etter skatt	19 587	18 891	18 354	16 149	14 241
Totalkapital	84 446	82 885	76 323	70 281	58 721
Sysselsatt kapital ³⁾	69 891	68 382	62 705	55 507	49 299
Finansielle nøkkeltall					
Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/mindreinntekt ⁴⁾	3,6 %	4,7 %	6,5 %	5,3 %	4,3 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt ⁵⁾	16,4 %	14,7 %	11,2 %	14,7 %	5,8 %
Egenkapitalprosent	25,4 %	22,8 %	23,3 %	23,0 %	23,9 %
Egenkapitalprosent etter skatt, justert for mer-/mindreinntekt	23,7 %	22,8 %	24,0 %	23,0 %	24,3 %

¹⁾ Avskrivninger, amortisering og nedskrivning oppgitt i totalresultat redusert for nedskrivninger oppgitt i note 9 anlegg under utførelse.

²⁾ Underliggende resultat er basert på regulert tillatt inntekt, mens regnskapsmessig resultat vil variere avhengig av fastsatte tariffer, gebyrer og flaskehalsinntekter. Forskjellen benevnes som mer- eller mindreinntekt (se note 4).

³⁾ Sysselsatt kapital=Varige driftsmidler+Anlegg under utførelse+Kunde- og andre kortsiktige fordringer+Derivater-Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld-Derivater.

⁴⁾ Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/mindreinntekt = Driftsresultat (EBIT), justert for mer-/mindreinntekt / Gjennomsnittlig sysselsatt kapital de to siste år.

⁵⁾ Egenkapitalrentabilitet etter skatt = Årsresultat etter skatt / Gjennomsnittlig egenkapital de to siste år.

* For å få en bedre forståelse for Statnetts underliggende resultat presenteres en del alternative resultatmål. Alternative resultatmål er i ESMA's retningslinjer definert som et finansielt måltall for historiske eller fremtidige økonomiske resultater, til forskjell fra et økonomisk måltall som er spesifisert i det anvendte rammeverket for finansiell rapportering. Statnetts alternative resultatmål er justert for mer-/mindreinntekt, og er i tillegg til tall fra IFRS-regnskapet. Akkumulert mer-/mindreinntekt inneholder i tillegg til årlige mer-/mindreinntekter også tillagte renter og korrigeringer fra tidligere år. I tillegg vises utviklingen i utvalgte finansielle og operasjonelle nøkkeltall som benyttes av ledelsen for oppfølging av resultatmål over tid.

Organisasjonsstruktur

Organisasjonsstruktur

Statnett har hovedkontor i Oslo og administrasjonskontorer i Alta, Trondheim, Sandnes og på Sunndalsøra. Konsernets virksomhet er organisert i fem forretningsområder og to stabsområder.

Se www.statnett.no for ytterligere informasjon om Statnetts organisasjon.

Datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Hovedvekten av konsernets aktivitet foregår i morselskapet Statnett SF. Virksomheten i datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er beskrevet nedenfor.

Elhub AS (100 %)

Selskapet satte i februar 2019 i drift den sentrale datahuben for måleverdier og markedsprosesser i det norske kraftmarkedet. Elhubs hovedfunksjoner er automatisert måleverdiprosessering og måleverdidistribusjon samt prosessering av markedsprosesser som leverandørbytter, flyttinger og rapporteringer.

NordLink Norge AS (100 %)

Datterselskapet har stått for bygging og står nå for eierskap av Statnetts andel av NordLink, en mellomlandsforbindelse mellom Norge og Tyskland. Selskapet er etablert for å gi en symmetrisk eierstruktur på norsk side med tysk side. På tysk side eies kabelen av DC Nordseekabel GmbH & Co. KG som igjen har den tyske TSOen TenneT GmbH og banken KfW som eiere. Den operative virksomheten av NordLink Norge skjer som en del av Statnettkonsernet.

Statnett Forsikring AS (100 %)

Selskapet er konsernets eget forsikringsselskap. Det ble etablert i 1998, og er et heleid datterselskap av Statnett SF.

Statnett Transport AS (100 %)

Statnett Transport AS ("Statnett Transport") er i all hovedsak et tomt selskap, etter at virksomheten som ivaretar Statnetts beredskapsforpliktelser for tungtransport ble overdratt til Statnett SF med virkning fra 1.7.2020. Det tas sikte på å avvike selskapet innen utgangen av 2022.

Nydalshøyden Bygg C AS (100 %)

Nydalshøyden bygg C AS eier Statnetts bygg (hovedkontoret) i Nydalen Allé 33, Oslo.

Fifty AS (50 %)

Fifty AS er et felleskontrollert selskap eid 50 prosent av Statnett SF og 50 prosent av Svenska kraftnät. Fifty AS utvikler og forvalter IT-systemer for å sikre balansering av det nordiske kraftsystemet. Fifty AS selger både lisenser, vedlikeholds- og forvaltningstjenester til Statnett SF. Fifty AS har ingen ansatte. Statnett SF utfører prosjektjenester knyttet til forvaltning og utvikling av IT-systemer i tillegg til administrative støttetjenester til selskapet.

TSO Holding (32,2 %)

Statnett eier 32,2 prosent av selskapet TSO Holding AS ("TSO Holding"). Øvrige eiere i selskapet er de nordiske TSOene og den litauiske TSOen Litgrid.

TSO Holding eier 34 prosent av Nord Pool Holding AS. Resterende 66 prosent eies av Euronext N.V. Den aktuelle virksomheten i Nord Pool selskapene er å organisere og drive markeds plass for handel med elektrisk kraft i Norden og Europa.

eSett OY (25 %)

Statnett SF eier 25 prosent av eSett OY. Selskapet leverer balanseavregningstjenester til markedsaktører i Finland, Sverige, Danmark og Norge.

KraftCERT AS (33,3 %)

KraftCERT AS er av beredskapsmyndigheten (NVE) gitt fullmakt til å delegere oppgaver innen varslings-, informasjonsdeling og analyse av IKT-relaterte hendelser, sårbarheter og trusler til én eller flere KBO-enheter (Kraftforsyningens Beredskapsorganisasjon). KraftCERT har i vedtak blitt utpekt som KBO-enhet med responsfunksjon for IKT-sikkerhetshendelser i kraftbransjen. KraftCERT skal bistå bransjen i for å detektere og motvirke digitale angrep.

Se note 20 og 22 for ytterligere informasjon om datterselskaper.

Operasjonelle nøkkeltall, konsern	2021	2020	2019	2018	2017
Antall ansatte	1 647	1 576	1 493	1 461	1 415
Sykefravær %	3,0	2,8	2,9	3,2	3,4
H-verdi, egne ansatte	1,0	1,5	2,3	1,9	1,6
H-verdi, inkludert leverandører	2,0	3,6	4,2	5,6	3,6

Statnetts verdier

Langsiktighet

Respekt

Felleskap

Foretaksstyring

Statnetts foretaksstyring tar utgangspunkt i selskapets ytre rammer, herunder gjeldende lover, forskrifter og myndighetsvedtak, samt dokumenter som vedtas av foretakets styrende organer. Foretaksstyring i Statnett retter seg etter statens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse, og selskapet redegjør for etterlevelse i henhold til Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (www.nues.no). Regnskapslovens føringer om redegjørelse om foretaksstyring dekkes ved at krav i § 3-3b punkt 4, 7 og 8 er beskrevet i teksten under.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Statnett SF er et statsforetak eid av staten ved Olje- og energidepartementet (OED) og organisert som et konsern. Statnett er et selvstendig rettsobjekt og står selv ansvarlig for sine forpliktelser.

God foretaksstyring er en forutsetning for stabil verdiskaping over tid og bidrar til at Statnett leverer produkter og tjenester i henhold til krav og forventninger fra interessenter internt og aktører i omgivelsene.

Styret påser gjennom sin eierstyring at Statnett har god selskapsledelse og internkontroll, og vedtar retningslinjer for konsernledelsen. Her inngår prinsipper knyttet til etiske retningslinjer for foretaket og foretakets leverandører, verdigrunnlag og prinsipper knyttet til styring og kontroll, bærekraft, finans, netteieransvar, kraftsystemutvikling og systemansvar. Sammen med Statnetts policyer, prosesskart og øvrige interne styrende dokumenter utgjør dette styringssystemets rammer som bidrar til effektivisering, kontinuerlig forbedring og risikoreduksjon.

2. Virksomhet

Statnett har et sektorpolitisk formål som er tydeliggjort i vedtektene.

I Statnetts vedtekter (§ 2) heter det at "Statnett SF er operatør av transmisjonsnettet og systemansvarlig i det norske kraftsystemet". Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at det til enhver tid er momentan balanse mellom produksjon og forbruk av elektrisk kraft i Norge. Rollen som systemansvarlig er hovedsakelig regulert gjennom forskrift om systemansvar og systemansvarskonsesjonen.

Videre fremgår det at "foretaket skal ha ansvar for en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet. Statnett SF skal alene eller sammen med andre planlegge og prosjektere, bygge, eie og drive overføringsanlegg. Statnett SF skal utføre de oppgaver som det er pålagt i henhold til lovgivning og konsesjoner. Statnett SF skal for øvrig følge forretningsmessige prinsipper." Statnetts vedtekter er tilgjengelig på konsernets hjemmeside.

3. Selskapskapital og utbytte

Eiers utbyttepolitikk fastsettes i statsbudsjettet. Utbyttet vedtas i foretaksmøtet etter hvert regnskapsår. Eiers utbyttepolicy iht statsbudsjettet for regnskapsårene 2019-2022, er utbytte tilsvarende 50 prosent av konsernets underliggende resultat. Underliggende resultat er konsernets årsresultat etter skatt justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. For øvrig styres kapitalstrukturen gjennom opptak og nedbetaling av kort- og langsiktig gjeld, samt endringer i likviditetsbeholdningen. Det har ikke vært vesentlige endringer i målsetning og retningslinjer for kapitalstyring gjennom året.

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Statnett SF eies 100 prosent av Staten ved Olje- og energidepartementet (OED). Foretaket har derfor ikke egne retningslinjer rundt likebehandling av ulike eiere. Statnett benytter verddivurderinger utarbeidet av uavhengige tredjeparter når vesentlige transaksjoner skjer mellom foretaket og nærstående parter, slik dette fremgår av lovgivningen.

Statnetts etiske retningslinjer setter krav om at ansatte, konsulenter og tillitspersoner som representerer Statnett melder ifra dersom det kan være spørsmål om deres habilitet.

5. Omsettelige eierandeler

Statnett er et statsforetak uten omsettelige eierandeler. Salg av eierandeler i foretaket vil innebære omdanning av selskapsform som krever lovendring gjennom samtykke fra Stortinget.

6. Foretaksmøtet

OED utøver som eneste eier den øverste myndighet i foretaket gjennom foretaksmøtet. På det ordinære foretaksmøtet skal følgende tema behandles og avgjøres: Fastsetting av Statnett SFs resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd, fastsetting av konsernresultatregnskapet og konsernbalanse. I tillegg behandles andre saker som etter lov eller vedtekter hører under foretaksmøtet, herunder valg av styre og fastsettelse av godtgjørelse for

medlemmer av styre og styreutvalg. Styret og revisor deltar i foretaksmøtet.

OEDs myndighet i foretaket utøves i foretaksmøtet. Foretaksmøtet vedtar Statnetts vedtekter, herunder Statnetts formål som setter rammer for virksomheten Statnett kan drive. Ordinært foretaksmøte holdes hvert år innen utgangen av juni.

7. Valg av styret

Det er OED som velger de eiervalgte styremedlemmene i foretaksmøtet. Ansattvalgte og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter regler som gjelder for dette etter foretaksloven.

8. Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Statnett har ikke bedriftsforsamling. Foretakets styre skal i henhold til vedtektene bestå av syv til ni medlemmer samt eventuelle varamedlemmer. To, eventuelt tre, medlemmer og eventuelle varamedlemmer for disse velges av og blant de ansatte i foretaket etter de regler som gjelder for dette etter statsforetaksloven § 20 med tilhørende forskrifter. I henhold til statsforetaksloven § 21 blir styremedlemmer valgt for perioder av inntil to år, men blir stående til nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

Konsernsjef kan etter statsforetaksloven ikke være medlem av styret. Med unntak av ansattevalgte representanter er styremedlemmene uavhengig av virksomheten og eier.

9. Styrets arbeid

Styret har ansvaret for forsvarlig ledelse, styring og kontroll av Statnett. Styrearbeidet følger en årlig plan og styres i samsvar med vedtatt styreinstruks. Styreinstruksen avklarer rolle- og ansvarsfordelingen mellom styret og konsernsjef, og bidrar til å ivareta styrets uavhengighet i sitt virke. Styret skal vedta Statnetts strategi, beslutte instruks for konsernsjef og påse at Statnett er hensiktsmessig organisert. Styret vedtar økonomiske rammer, påser at Statnett overholder formelle krav, lover og forskrifter, har betryggende formuesforvaltning og et godt arbeidsmiljø.

Styret skal medvirke til at det er rett sammensatt, at styrearbeidet er basert på åpenhet, tillit, kompetanse og habilitet, og at styremedlemmenes samlede kompetanse på en effektiv måte bidrar til langsiktig god verdiskaping og utvikling i Statnett. Statnetts etiske retningslinjer pålegger styremedlemmer på eget initiativ å varsle om forhold som kan påvirke deres habilitet. Statnett oppfyller lovens krav om representasjon av begge kjønn i styret. For redegjørelse om styrets arbeid henvises til årsberetningen i årsrapporten.

Revisjonsutvalg

Styret har opprettet et revisjonsutvalg som skal være et saksforberedende organ til styret. Styret har vedtatt instruks for revisjonsutvalget. Revisjonsutvalgets oppgaver er å forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen og overvåke systemene for risikostyring og internkontroll, inkludert foretakets internrevisjon. Videre skal revisjonsutvalget ha løpende kontakt med foretakets valgte revisor om revisjon av foretaket, samt vurdere og overvåke revisors uavhengighet ifølge revisorloven.

Kompensasjonsutvalg

Styret har etablert et kompensasjonsutvalg som skal bistå styret i arbeidet med å fastsette konsernsjefens ansettelsesvilkår, samt hovedprinsipper og rammer for avlønning av Statnetts konsernledelse. Styret har vedtatt instruks for kompensasjonsutvalget.

Prosjektutvalg

Styret har etablert et prosjektutvalg som skal virke som et saksforberedende organ for styret når det gjelder oppfølgingen av Statnetts investeringsprosjekter. Styret har vedtatt instruks for prosjektutvalget. Prosjektutvalget skal spesielt sikre god eierstyring av de styregodkjente prosjektene og skal følge opp prosjekter fra og med investeringsbeslutning i Statnetts prosjektmodell. Prosjektutvalget skal legge sine vurderinger frem for styret, men skal ikke treffe beslutninger på vegne av styret.

Eiermøtet

I tillegg til foretaksmøter avholder OED eiermøter med styret, der formålet er å skape et uformelt forum hvor styret og eier kan utveksle meninger og diskutere saker av stor økonomisk eller strategisk betydning for Statnett. De synspunkter eier gir uttrykk for i eiermøter er innspill til Statnetts styre og administrasjon. Saker som krever beslutning fra eier, må tas opp på foretaksmøtet.

10. Risikostyring og internkontroll

Statnett foretar en systematisk gjennomgang av risiko i virksomheten og styret mottar oppdatert risikobilde hvert kvartal. For ytterligere beskrivelse av Statnetts rammeverk og utøvelse av risikostyring, vises til beretning om risikostyring og internkontroll i årsrapporten.

Statnetts etiske retningslinjer og verdigrunnlag danner sammen med foretakets organisering, virksomhetsstyring og rapporteringslinjer grunnlaget for et godt internt kontrollmiljø. Internkontroll er en integrert del av virksomhetsstyring og er basert på prinsippet om trelinjemodellen (leder, policyansvarlig/stab og internrevisor). Styret har ansvar for at foretaket har

betryggende kontroll og fastsetter ambisjonsnivå for modenheten i internkontrollen, basert på Statnetts rolle, samfunnsoppdrag og risikobilde, samt en kost/nyttevurdering.

NUES redegjørelse

Statnett følger statens egne prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og anbefalingene fra Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) så langt det er hensiktsmessig. NUES-redegjørelsen fremlegges styret som en del av foretakets årlige internkontrollrapport, og avvik fra anbefaling forklares.

Etiske retningslinjer

Statnetts etiske retningslinjer legger premisser for hvordan de ansatte skal forholde seg til hverandre og til omgivelsene. Alle policyer og prosedyrer bygger på disse prinsippene. Statnett har oppnevnt et etikkombud som ivaretar arbeidsmiljølovens krav om tilrettelegging for varsling av kritikkverdige forhold, og er varslingskanal både for ansatte og personer som ikke er ansatt i Statnett. Overtredelse av etiske retningslinjer kan resultere i reaksjoner, avhengig av bruddets art og omfang. Etiske retningslinjer gjelder for styremedlemmer, ledere, ansatte, innleid personell og andre som handler på vegne av Statnett.

Etiske retningslinjer for leverandører

Etiske retningslinjer for leverandører uttrykker Statnetts forventninger og fastsetter krav til alle samarbeidspartnere, forretningspartnere og leverandører, inkludert leverandørens ansatte, styremedlemmer, innleid personell samt konsulenter som har oppdrag for en leverandør til Statnett. Retningslinjene er utarbeidet for tydelig å kommunisere våre standarder på området. Statnetts krav og standarder skal følges også hos en leverandørs eventuelle underleverandører i hele kontraktskjeden. Brudd på retningslinjene anses som et alvorlig forhold som kan medføre sanksjoner. Etterlevelse av retningslinjene følges opp med kontroller og revisjoner av leverandørene.

11. Godtgjørelse til styret

Styremedlemmenes godtgjørelse er fastsatt av eier (Olje- og energidepartementet). Detaljert oversikt over godtgjørelse til styret fremgår av årsregnskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte

Statnett følger de retningslinjer som gjelder for lederlønninger i statlig eid virksomhet. I samsvar med vedtektenes § 8 utarbeider styret en erklæring om lederlønninger i samsvar med allmennaksjelovens regler, regnskapsloven og retningslinjer for statlig eierskap. Detaljert oversikt over godtgjørelse til ledende ansatte fremgår av årsregnskapet.

13. Informasjon og kommunikasjon

Statnett er underlagt 'Offentleglova' (med noen særskilte begrensninger), og forholder seg videre til regler om informasjon til kraftmarkedet, og sikkerhets- og beredskapslovgivningen. Statnett distribuerer finansiell og operasjonell informasjon i samsvar med lovgivningen og praktiserer både meroffentlighet og åpenhet. Finansiell og operasjonell informasjon, samt foretakets finansielle kalender, gjøres tilgjengelig på Statnetts hjemmesider.

14. Revisor

Ekstern revisor er valgt av foretaksmøtet og er uavhengig i forhold til Statnett. Revisor fremlegger for revisjonsutvalget en årlig plan for arbeidet. Revisor møter i revisjonsutvalget når relevante saker er til behandling. Revisor deltar i styremøtet som behandler årsregnskapet. Revisor har et årlig møte med styret uten at ledelsen er til stede. Revisjonsutvalget vurderer og gir sin innstilling til valg av ekstern revisor og har ansvar for å overvåke revisors uavhengighet. Som en viktig del av arbeidet med å sikre revisors uavhengighet har styret fastsatt retningslinjer for konsernets adgang til å benytte ekstern revisor til andre tjenester enn revisjon. Revisor går hvert år gjennom selskapets interne kontroll med revisjonsutvalget. Opplysninger om revisors honorar fordelt på revisjon og andre tjenester fremgår i årsregnskapet.

Risikostyring og internkontroll

Statnett er et systemansvarlig nettselskap som forvalter kritisk infrastruktur. Selskapets risikostyring og internkontroll reflekterer samfunnsoppdraget og skal bidra til at selskapet når sine mål.

Statnetts risikostyring og internkontroll dekker hele virksomheten, inkludert strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold. Helhetlig risikostyring skal sikre at risikoer vedrørende HMS, forsyning av elektrisk kraft, tilrettelegging for verdiskaping, økonomi og omdømme holdes på et akseptabelt nivå.

Ansvar

Statnetts styre har et overordnet ansvar for at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring. Styret fastsetter selskapets risikoprofil, fører tilsyn med relevante prosesser, samt overvåker foretakets viktigste risikoområder.

Statnetts revisjonsutvalg har, som forberedende organ for styret, ansvar for foretakets internrevisjon samt å overvåke systemene for risikostyring og internkontroll.

Konsernledelsen er ansvarlig for operasjonalisering av selskapets risikostyring og internkontroll, inkludert å sørge for riktig håndtering av viktige risikoer i tråd med Statnetts mål og samfunnsansvar. Det er et førende prinsipp at risikoer eies og håndteres på lavest mulig organisasjonsnivå.

Stabsområdet Økonomi- og Virksomhetsstyring har ansvaret for tilrettelegging og fasilitering av risikostyring og internkontroll, herunder å sikre at selskapet har et hensiktsmessig rammeverk og egnede verktøy.

Rammeverk og implementering

Rammeverket for eierstyring baserer seg på anbefalinger gitt av NUES. For risikostyring og internkontroll bygger det videre på rammeverk gitt av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) og på retningslinjer for risikostyring gitt i ISO 31000. Håndtering av risiko ivaretar også retningslinjer gitt i ISO 55001, *Forvaltning av anlegg og verdier*, og ISO 14001, *Ledelsessystemer for miljø*.

Status på mål og risiko gjennomgås minimum hvert kvartal i hele organisasjonen. Prosessen sikrer at status på måloppnåelse blir vurdert, samt at vesentlige risikoer blir identifisert, håndtert og kommunisert på tvers av organisasjonsgrensene. Som del av denne prosessen forelegges styret en balansert fremstilling av risikoer av vesentlig betydning og hvordan disse er planlagt håndtert.

Statnett har i 2021 videreutviklet rammeverket for risikostyring og internkontroll. Formålet er å ivareta interne og eksterne krav og føringer, sikker og effektiv drift, samt

at risikostyring og internkontroll blir en integrert del av selskapets aktiviteter og funksjoner på tvers av organisasjonsgrensene. Arbeidet har innbefattet videreutvikling av et standardisert og risikobasert internkontrollsystem. Det siste har særlig fokus på risiko i prosesser og nøkkelkontrollers funksjon. Som ledd i arbeidet har man vektlagt samordning med prosesser for forbedring og kvalitet for å sikre koordinert støtte og oppfølging i konsernet. Videreutvikling og implementering er en del av selskapets løpende forbedringsarbeid og vil bli videreført i 2022.

Rammeverk finansiell risiko

Styret har gitt prinsipper for finansiell risikostyring for Statnett gjennom vedtatt finanspolicy. Basert på finanspolicy er det fastsatt spesifikke rammer for finansforvaltningen, herunder rammer for kredittrisiko, oppgjørskrisiko og motpartsrisiko. Det er etablert interne kontrollrutiner som utføres av en uavhengig part.

Risikofaktorer

Statnett skal sørge for sikker drift og effektiv kraftforsyning ved å utvikle fremtidens nett og markeds- og driftsløsninger på en samfunnsmessig rasjonell måte. De viktigste leveransene er sikker strømforsyning 24/7 til elektrifisering og grønn verdiskaping, samt bidra til fremtidens kraftsystem. Det vil alltid være risiko forbundet med måloppnåelse, det være seg risiko av strategisk, operasjonell eller finansiell karakter. I det følgende er de viktigste risikoområdene omtalt.

Strategisk risiko

Statnett fullførte i 2021 arbeidet med ny konsernstrategi for perioden 2021-2025. Som del av arbeidet med operasjonalisering av strategien, inngår å identifisere og håndtere strategisk risiko. Tre strategiske risikoområder peker seg ut. Disse vil bli integrert i arbeidet med strategiimplementeringen.

Strategisk risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
Forsyningssikkerhet	<p>Statnett skal sørge for sikker forsyning av elektrisk kraft og høy tilgjengelig nettkapasitet til markedet i dag, så vel som i fremtiden. Kapasitetsbehovet er økende knyttet til elektrifisering av samfunnet.</p> <p>Kraftsystemet vil bli gjenstand for vesentlig endring de kommende årene blant annet grunnet endringer i systemdriften. Statnett har overtatt en rekke anlegg iht. EUs tredje energimarkedsplan, som bidrar til økt reinvesteringsbehov.</p> <p>Klimaendringer med mer ekstremvær forventes å utfordre anleggsdriften i årene framover. Til tross for vedvarende fokus på opprettholdelse av høy forsyningssikkerhet til alle deler av landet, vil enkelte geografiske områder kunne peke seg ut som utfordrende i et litt lengre tidsperspektiv (3-10 år).</p>	<p>Statnett jobber kontinuerlig med å kartlegge og håndtere risiko knyttet til forsyningssikkerhet på kort sikt og i et mer langsiktig perspektiv. Dette reflekteres i Statnetts planer for drift og utvikling av transmisjonsnettet og i utvikling av markedsløsninger.</p> <p>Statnett skal sørge for sikker drift og effektiv kraftforsyning, uansett vær. Planlegging og scenarioanalyser er et viktig verktøy for å forebygge skade, og tilpasse oss klimaendringene.</p>
Rammebetingelser	<p>Norges og EUs klimamål krever rask omstilling av energi- og kraftsystemet. Både reguleringer og institusjonelle rammer, det fysiske kraftsystemet og teknologiske muligheter endres raskt.</p> <p>Det er en risiko for at norske behov ikke blir godt nok ivaretatt på europeisk nivå.</p> <p>For å skape et fremtidsrettet og effektivt kraftsystem, er Statnett avhengig av et godt nasjonalt, nordisk og europeisk samarbeid.</p>	<p>Gjennom TSO-samarbeid i Norden og Europa deltar Statnett i markeds- og systemutvikling og gjennomføring av felles IT-prosjekter for å håndtere fremtidig drift.</p> <p>Statnett jobber også sammen med andre TSOer og norske aktører for å påvirke europeisk regelverk, slik at dette blir hensiktsmessig for norske og nordiske forhold. En effektiv system- og nettutvikling nasjonalt krever god oppgavefordeling mellom Statnett og de regionale nettselskapene. I dialog med</p>

Strategisk risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
	Statnetts påvirkningsmuligheter på europeiske arenaer er viktig både for norsk verdiskaping og forsyningsikkerhet.	norske myndigheter samarbeider derfor Statnett og de regionale nettselskapene om system- og nettutviklingen i Norge.
Forbruksvekst og strammere kraftforsyning	<p>Etterspørselen etter fornybar kraft øker raskt, og stadig flere ønsker å knytte ny næringsvirksomhet til nettet eller øke eksisterende uttak.</p> <p>Nettet har også et betydelig behov for oppgraderinger og fornyelse. Lange ledetider for større tiltak gjør at nettkapasitet kan bli et knapphetsgode i enkelte områder frem til tiltakene er gjennomført.</p> <p>Forbruksveksten forutsetter økt produksjon, herunder havvind. Samtidig er det usikkerhet om aksept av ny kraftproduksjon på land, samt når og hvor ny produksjon kommer. En strammere kraftbalanse påvirker forsyningsikkerhet, forbruksutvikling og overføringsbehov.</p>	<p>Statnett jobber strategisk og planmessig for å sikre at utviklingen av tiltak holder tritt med utviklingen i behovene.</p> <p>Vi forbereder oss på et kraftforbruk i 2050 på opp mot 220 TWh. Dette reflekteres i Statnetts strategi, som legger vekt på mer helhetlig planlegging og økt gjennomføringstakt. Dette omfatter også tilrettelegging for ny produksjon. I 2022 etablerer vi områdeplaner som konkretiserer tiltak i ulike deler av landet.</p>

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er knyttet til mennesker, maskiner og prosesser. Statnett jobber kontinuerlig med å minimere risiko i den operative virksomheten, bl.a. gjennom videreutvikling av styringssystem og internkontroll, herunder styrking av planlegging og risikovurdering av operasjoner.

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
Personsikkerhet	<p>Hver dag utfører Statnett mange operasjoner som eksponerer arbeidstakerne for høy risiko. Det skal likevel være trygt å arbeide i Statnett.</p> <p>Statnett har "sikkerhet i alt vi gjør" som strategisk føring, og vi skal sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag i henhold til selskapets nullvisjon.</p> <p>Som byggherre stiller selskapet høye HMS-krav til sine entreprenører og underentreprenører.</p>	<p>Statnett har pekt ut følgende satsningsområder i HMS-arbeidet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Internkontroll og systematisk arbeid med overholdelse av myndighetenes krav • Analyse og læring • Ledelsesutøvelse og HMS-kultur <p>Gjennom 2021 er det arbeidet systematisk med forbedring av et stort spekter med interne krav og retningslinjer. Blant annet er styrende dokumentasjon knyttet til planlegging og risikovurdering av arbeid i elektriske anlegg styrket.</p> <p>Videre er alle innrapporterte HMS-hendelser fulgt opp. Det er ukentlig sendt ut læringsrapporter til alt operativt personell, og gjennom året er det satt fokus på lederes engasjement og betydningen dette har for HMS-kulturen i selskapet.</p>
Miljø og klima	<p>Statnett skal ta et helhetlig miljøansvar. Behovet for ny overføringskapasitet må løses, men med begrenset bruk av naturområder og lave klimagassutslipp fra egen virksomhet. Vi skal være ledende på bærekraft i vår sektor. Det betyr blant annet at vi skal minimere påvirkningen våre anlegg har på naturmangfold og landskapsverdier, og redusere egne klimagassutslipp.</p> <p>Mer ekstremvær og økt klimapolitisk fokus, med påfølgende skjerpede lovkrav i Europa og Norge, påfører selskapet risiko og usikkerhet i det operasjonelle arbeidet.</p> <p>Brudd på eksterne miljø- og klimakrav, samt forventninger iht. samfunnsansvaret, kan medføre konsekvenser for Statnett.</p>	<p>Konsernets prinsipper for miljø- og klimaarbeid inngår i interne policyer. Vi baserer oss på «føre var» prinsippet ved at vi har fokus på helhetlig miljø- og klimaansvar i planlegging, utbygging og drift av selskapets anlegg.</p> <p>Vår strategi legger føringer for miljø- og klimaarbeidet internt. Dette inkluderer tiltak som nå implementeres i planlegging, bygging og drift av anleggene våre. Det er etablert systemer for internkontroll etter energilovforskriften, og disse følges opp gjennom interne rutiner og systemer. Selskapet gjennomfører blant annet jevnlig risikovurderinger av fysisk skade på anlegg, som kan påvirke forsyningssikkerheten. Klimaendringer gjør at vi må ruste oss mot hyppigere forekomst av ekstremvær og endringer i nedbørmønstre. Mer ekstremnedbør er sannsynlig, og vi må også forberede oss på skred og flom i nærheten av våre anlegg.</p>

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
<p>Forsyningssikkerhet</p>	<p>Statnett sørger for sikker forsyning av elektrisk kraft til kunder og legger til rette for høy tilgjengelig nettkapasitet til markedet. Dette krever god forståelse av risikofaktorer, vedvarende overvåking og gode risikovurderinger både i system- og anleggsdriften.</p> <p>Normalt driftes nettet med N-1 sikkerhet. Det vil si at utfall av én komponent ikke vil føre til strømbrudd. I situasjoner med normal driftssikkerhet vil det kunne oppstå avbrudd dersom flere feil inntreffer samtidig.</p> <p>Enkelte geografiske områder vurderes fortsatt som særlig sårbare. Der nettet i perioder driftes med N-0 sikkerhet, kan kun én enkelt feilhendelse gi avbrudd i forsyningen. Værrelaterte hendelser og ekstremvær, feil i anlegg, angrep/hacking på driftskontrollsystemer og terror mot fysiske anlegg er hendelser som utgjør risiko for forsyningssikkerheten.</p> <p>Nye mellomlandsforbindelser vil gi økt verdiskaping og økt forsyningssikkerhet, men samtidig forventes det at driften av transmisjonsnettet blir mer krevende.</p> <p>Den sikkerhetspolitiske situasjonen har endret seg knyttet til krigen i Ukraina. Dette har også påvirket Statnetts risikobilde, og flere tiltak er iverksatt for å imøtekomme dette.</p>	<p>De viktigste risikoreducerende tiltakene på kort sikt er god planlegging av driften, riktig vedlikehold av anleggene og godt forebyggende arbeid på digital sikkerhet. God og prioritert beredskap reduserer konsekvensene av feil.</p> <p>Viktige tiltak som vil gi effekt på forsyningssikkerheten på lengre sikt, er Statnetts pågående og planlagte investeringsprosjekter innen fornyelse av anleggsmassen og nødvendig kapasitetsøkning.</p> <p>For å håndtere fremtidig drift, har Statnett også en rekke pågående aktiviteter på nordisk og europeisk plan. Gjennomføring av betydelige IT-prosjekter innen markeds- og systemutvikling er del av dette arbeidet.</p>
<p>Digital sikkerhet</p>	<p>Det digitale trusselbildet blir stadig mer sammensatt. De tre aktørene NSM, Forsvaret og PST stod i 2021 for første gang sammen om å legge frem en overordnet trusselvurdering. Det pekes fortsatt på kritisk infrastruktur, som særlig utsatt for statlige operasjoner som benytter det digitale rom til etterretning. Vi må forvente å være et mål for trussel-aktører med høy motivasjon, stor kapasitet og svært gode metoder og verktøy, spesielt dersom noen ønsker å lamme nasjonen Norge.</p>	<p>Transmisjonsnettet er kritisk infrastruktur. Robust digital sikkerhet er høyt prioritert og en forutsetning for våre operasjoner, informasjonsverdier, personell og omdømme. Arbeidet med digital sikkerhet i Statnett fokuserer på å øke evnen til å forutse, forhindre, oppdage og håndtere alle hendelser på en best mulig måte. Iveretakelse av digital sikkerhet krever et helhetlig og systematisk arbeid på tvers av hele organisasjonen. Det krever godt samarbeid internt, i tillegg til samarbeid med andre TSOer, leverandører og partnere.</p>

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
	<p>Vi vurderer ransomware (krypto-/løsepengevirus) som en av de mest sannsynlige truslene for øyeblikket. Flere av våre partnere og andre aktører i kraftbransjen har allerede blitt offer for dette. Trenden fortsetter også med at det er sluttbrukere som angripes, spesielt gjennom e-post.</p>	<p>Et prioritert arbeid i 2021 har vært å styrke bevisstheten i organisasjonen rundt digital sikkerhet, og da særlig rundt trusselen fra ransomware. Det er blitt gjennomført konsernhelhetlige øvelser med dette som tema i løpet av 2021, samt fortløpende phishing-simuleringer.</p> <p>Statnett tar den digitale risikoen på største alvor og har iverksatt flere tiltak for å beskytte kritisk infrastruktur.</p>
<p>Dialog med omgivelsene</p>	<p>Statnetts virksomhet er samfunnskritisk og påvirker samfunnet i stor grad. Vår samfunnskritiske rolle gjelder både selskapets daglige drift av kraftsystemet og utbyggingsvirksomheten. Dette krever en løpende, tett og god dialog med et bredt spekter av aktører, interessenter og kunder.</p> <p>Det er også knyttet ulike risikoer til virksomheten som fordrer god dialog med ulike aktører. Dette gjelder blant annet kapasitet i nettet nå og fremover for å sikre forsyningssikkerheten, samt å legge til rette for bærekraftig verdiskaping og elektrifisering av samfunnet, som er en forutsetning for nullutslippssamfunnet.</p> <p>Kompleksiteten i kraftsystemet, og hvordan det fungerer, samt den stramme energisituasjonen i Europa påvirker dialogen rundt strømpriser og forsyningssituasjon.</p>	<p>Det er viktig at Statnett, gjennom ulike kommunikasjonstiltak og på ulike arenaer, har god dialog og bygger forståelse for samfunnsoppdraget. Det er særlig viktig når det er mange henvendelser om tilknytning av nytt forbruk og behov for ny produksjon til bærekraftig næringsutvikling og elektrifisering av samfunnet, men også i forbindelse med utbygging av nye anlegg.</p> <p>Det er viktig at vi planlegger helhetlig i samarbeid med regionale nettselskaper. Planene må være samfunnsmessig rasjonelle, slik at vi oppnår tilstrekkelig nettkapasitet, samtidig som kostnadene holdes nede. Viktig er det også at vår virksomhet gjør anskaffelser som følger regelverk og er bærekraftige. God og faktabasert dialog med omgivelsene er viktig når det gjelder strømpriser og forsyningssituasjon.</p>

Operasjonell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
<p>Koronapandemien</p>	<p>Vårt hovedmål har under hele pandemien, som ellers, vært å opprettholde sikker strømforsyning.</p>	<p>Beredskapsgruppe korona, som er tverrfaglig sammensatt, har vært aktiv gjennom hele 2021. Vinteren/våren 2021 startet med strenge tiltak og nasjonale innreiserestriksjoner. Det har vært krevende å få nødvendig mannskap og kompetanse inn i landet, spesielt til utbyggingsprosjekter. Statnett har hatt mulighet til å få personer inn som samfunnskritisk personell, eller gjennom søknad til Sjøfartsdirektoratet.</p> <p>Mot våren/sommeren 2021 økte vaksineringsgraden i samfunnet, og det kom lettelse i tiltak. Statnett gjennomførte en kontrollert gjenåpning av kontorene og fjerning av tiltak for kontoransatte, i prosjektene og for driftskritiske miljøer. Etter sommeren var alle tiltak fjernet. Statnett og samfunnet generelt ble åpnet med økt beredskap, samt fokus på håndhygiene og "bli hjemme når man er syk" som eneste tiltak.</p> <p>Senhøstes/vinter 2021 gikk sykehusinnleggelsene igjen kraftig opp og en ny variant av viruset med høyere grad av smittsomhet og mindre effekt av vaksine ble påvist i Norge. Dette resulterte i gjeninnføring av tiltak, herunder utstrakt bruk av hjemmekontor og skjerming av driftskritiske miljøer i Statnett. Dette har blitt videreført inn i det nye året.</p>

Finansiell risiko

Statnett er eksponert for flere typer finansiell risiko, og selskapet jobber kontinuerlig med utvikling og styrking av policyer, prosesser og prosedyrer for å håndtere disse.

Finansiell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
Kostnadseffektivitet	Statnetts inntekter er eksponert for risiko gjennom RMEs fastsettelse av inntektsramme. Inntektsrammen justeres for resultatet fra en effektivitetsanalyse, hvor Statnetts kostnader sammenlignes med et historisk kostnadsnivå for selskapet. Dersom Statnett blir mer (mindre) effektiv enn på sammenligningstidspunktet for analysen, vil inntektsrammen for selskapet økes (reduseres).	Statnett har besluttet at ressursbruken skal tilpasses, slik at foretaket måles 100% effektiv i nevnte analyse over tid. Samtidig har foretaket en ekspansiv strategi. Å levere på dette krever prioritering og effektivisering. Tiltak er iverksatt for å underbygge måloppnåelsen.
Rente- og likviditetsrisiko	Konsernet er eksponert for renterisiko i låneporteføljen og likviditetsporteføljen som kan påvirke Statnetts kostnader over tid. Statnett er eksponert for likviditetsrisiko knyttet til forfall på operative og finansielle betalingsforpliktelser.	<p>Statnett reduserer renterisikoen og svingningene i resultatet ved å inngå rentebytteavtaler tilknyttet Statnetts gjeld. Resterende renterisiko i låneporteføljen reduseres av at inntektssiden påvirkes av markedsrenter gjennom referanserenten i inntektsreguleringen.</p> <p>Statnett har tilgang til flere lånemarkeder og har en spredt forfallsstruktur på lån. Lånetilgang støttes av en kredittrating for langsiktige låneopptak på A+ og A2 fra henholdsvis Standard & Poor's og Moody's Investor Service.</p> <p>Statnett opprettholder likviditetstilgang som skal sikre finansiering av drift og investeringer på rullerende tolv måneders basis, også uten opptak av nye lån. Dette reduserer risikoen for at Statnett ikke får refinansiert sine lån i perioder med liten tilgjengelighet på kapital.</p>
Valutarisiko	Statnetts inntekter er i hovedsak i norske kroner, mens deler av konsernets kostnader er i utenlandsk valuta.	Valutarisikoen minimeres blant annet ved at valutaeksponering knyttet til store innkjøp i investeringsprosjekter sikres med valutaterminer eller lignende, samt gjennom inntektsreguleringen til selskapet. Alle Statnetts lån i utenlandsk valuta er

Finansiell risiko	Risikobeskrivelse	Håndtering
		konvertert til norske kroner gjennom valutabytteavtaler.
Kredittrisiko	<p>Statnett tar kredittrisiko ved plassering av overskuddslikviditet i bank og rentefond.</p> <p>Statnett har også kredittrisiko gjennom rollen som avregningsansvarlig i regulerkraft-markedet.</p>	<p>Det er etablert rammer som setter krav til kredittverdighet for kredittmotparter, og som definerer maksimal eksponering for hver enkelt plassering av overskuddslikviditet.</p> <p>Dette er en risiko som håndteres gjennom etablerte rutiner for oppfølging og sikkerhetsstillelse for aktørene som deltar i dette markedet.</p>
Motpartsrisiko	Statnett har motpartsrisiko mot sine derivatmotparter.	For å redusere denne motpartsrisikoen har Statnett inngått avtaler om sikkerhetsstillelse (CSA-avtaler) med derivatmotpartene.

Bærekraftsrapport 2021

Ansvarlig virksomhet

Statnett er systemansvarlig for det norske kraftsystemet, og drifter og utvikler det landsdekkende transmisjonsnettet for strøm. Gjennom vårt samfunnsoppdrag er vi en premissgiver i det grønne skiftet og en tilrettelegger for et bærekraftig samfunn.

Statnett er sentral i å oppnå nullutslipp i 2050 og legger til rette for elektrifisering og ny grønn verdiskaping. Bærekraft og sikkerhet skal ligge til grunn for alt vi gjør. Dette omfatter, blant annet, et helhetlig miljøansvar, bevare naturmangfold, ivaretagelse av personsikkerhet, mangfold på arbeidsplassen, anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden, hvordan vi kan minimere ressursbruk og miljøbelastninger, og hvordan vi kan redusere egne utslipp av klimagasser.

Vi bruker resultater fra ESG-målinger (Environmental, Social, Governance) som indikator på vårt bærekraftsarbeid og har mål om å være blant de aller beste innen vår sektor på relevante ESG-målinger.

Globale utfordringer og bærekraftige løsninger

Globalisering, teknologisk utvikling, klimaendringer, tap av naturmangfold og knapphet på ressurser påvirker næringslivet. Det er økende forventninger til at verdier skal skapes på en bærekraftig måte. Det betyr at selskapenes produkter og tjenester, samt måten disse tilvirkes og brukes på, skal være forenelig med FNs bærekraftsmål. For Statnett innebærer dette å legge til rette for elektrifisering og ta bærekraftige valg i arbeidshverdagen. Klimaendringer er en av vår tids største utfordringer. Elektrifisering er et viktig tiltak for å nå de globale og nasjonale klimamålene. Et robust kraftnett og god forsyningssikkerhet er forutsetninger for fremtidens utslippsfrie energisystem. Vår virksomhet legger til rette for at Norge og våre naboland kan øke andelen fornybar energi og redusere klimagassutslipp. Norge er et av verdens mest elektrifiserte land, men fortsatt kommer om lag halvparten av energien samfunnet bruker fra fossile kilder. Særlig innen transport og industri er potensialet for videre elektrifisering stort. Stadig flere ønsker å knytte ny næringsvirksomhet til nettet eller øke eksisterende uttak. Statnett planlegger derfor for at forbruket kan vokse betydelig; opp mot 220 TWh i 2050 sammenlignet med 140 TWh i 2021.

Statnett har høy aktivitet, internasjonale kontraktspartnere, mange arbeidsoperasjoner med høy iboende risiko og relativt arealkrevende anlegg. Dette gjør at tap av biologisk mangfold, personsikkerhet, sosial dumping og uetisk forretningsvirksomhet er sentrale problemstillinger. I vår strategi legger vi til grunn at et målrettet og systematisk bærekraftsarbeid er en sentral del av vår virksomhet.

Statnetts bidrag til FNs bærekraftsmål

Statnett støtter FNs mål for bærekraftig utvikling som verdens ledere ble enige om i september 2015. 17 mål er utformet for å bidra til en mer bærekraftig planet og et godt liv for kommende generasjoner. For at målene skal oppnås, må både myndigheter og bedrifter ta sitt ansvar.

Bærekraftsmålene gir en ramme for vårt arbeid. Vi har formalisert vår forpliktelse for å oppnå målene ved å bli medlem av FNs initiativ for bærekraftig næringsliv, UN Global Compact (UNGC). Medlemsbedrifter i UNGC forplikter seg til å utarbeide en årlig rapport, en såkalt kommunikasjon om fremgang («Communication on Progress (CoP)»). [Statnetts nyeste CoP](#) er tilgjengelig på UNGCs nettsider. Denne bærekraftsrapporten (del av årsrapporten 2021) er utarbeidet i henhold til kravene for CoP 'en til UNGC, og vil dermed utgjøre Statnetts neste CoP.

Bærekraft er en integrert del av vår virksomhet, ved valg av løsninger, arealdisponeringer, trasevalg, tekniske løsninger og materialvalg. Det kan oppstå målkonflikter, som innebærer at en aktivitet kan bidra positivt til et bærekraftsmål og ha negative konsekvenser for andre. Målet er å sikre best mulig helhetlige og bærekraftige løsninger.

Syv av FNs bærekraftsmål er særlig relevante for oss. Vi bidrar til disse gjennom **samfunnsoppdraget** vårt og måten vi løser oppgavene på - **samfunnsansvaret**. De syv målene er presentert på neste side.

Samfunnsoppdrag

7 BEENERGI FOR ALLE
Kostnadseffektiv overføring av elektrisitet

9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR
Innovativ utvikling og drift av kraftnettet

Samfunnsansvar

5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE
Mangfold og like muligheter

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEST
Anstendig og sikkert arbeidsliv

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON
Bærekraftige innkjøp og helhetlig miljøansvar

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE
Redusere klimagassutslipp

15 LIV PÅ LAND
Beskytte biologisk mangfold

Prioritering av bærekraftsområder

Statnett la en ny konsernstrategi i 2021. Bærekraft er løftet tydelig fram på den strategiske agendaen, og er definert som et av Statnetts seks hovedmål i konsernets målkort: **Bærekraft og sikkerhet i alt vi gjør.**

Følgende områder er prioritert:

- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko
- Øke mangfold innen kompetanse, bakgrunn og kjønn
- Bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter

Disse områdene med tilhørende ambisjoner har vært behandlet i konsernledelsen og styret i 2021.

Organisering og implementering av bærekraft

Mål: Være blant de aller beste innen vår sektor på eksterne ESG-målinger

Statnetts policy for samfunnsansvar svarer ut forventningene til statlige selskaper innen områdene menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og klima, og antikorrupsjon. Policyen er en del av vårt styringssystem, og baserer seg samtidig på OECD sine retningslinjer for multinasjonale selskaper, FNs veiledende prinsipper og nasjonale lovpålagte krav. Styringssystemet legger til rette for en strukturert og helhetlig håndtering på tvers av organisasjonen.

Statnett er sertifisert etter de internasjonale standardene ISO 14001 for miljøledelse og ISO 55001 for anleggsforvaltning.

Styret har det overordnede ansvaret for at Statnett lever opp til forventningene til godt bærekraftsarbeid. Konsernledelsen har ansvaret for å følge opp selskapets mål, gjennomføre nødvendige tiltak og sikre resultatoppnåelse. Den daglige gjennomføringen er et lederansvar. Styring av bærekraftsarbeidet skal være en integrert del av alle aktiviteter i alle lederteam, forretningsområder, avdelinger og seksjoner, inkludert heleide datterselskap. Vårt rammeverk for risikostyring og internkontroll skal sikre at krav og forventninger ivaretas. Dette er beskrevet i årsrapportens kapittel om risikostyring og internkontroll.

Statnetts bærekraftsarbeid har blitt styrket etter en stor omorganisering i 2021. *Mennesker&Bærekraft* er etablert som et nytt stabsområde med konsernansvaret for bærekraft. Vi har et tverrfaglig bærekraftsteam, med representanter fra relevante forretningsområder. Teamet koordineres av det nye stabsområdet.

De viktigste føringene for Statnetts bærekraftsarbeid er kravene i offentligrettslige krav og regler samt interne forpliktelser fastsatt i våre styrende dokumenter:

- "Det grønne taktskiftet" – Statnetts strategi 2021
- Styringspolicy for samfunnsansvar
- Etsiske retningslinjer for medarbeidere
- Etsiske retningslinjer for leverandører
- Policy for HMS (helse, miljø og sikkerhet)
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Miljø- og klimastrategi
- Funksjonspolicy for anskaffelser
- Instruks for anskaffelser
- Personelhåndbok

I styring, aktiviteter og beslutningsprosesser er etterlevelse av gjeldende lover og krav en forutsetning. Innenfor prioriterte områder ønsker vi å gå lengre enn kravene. Vi vil aktivt bruke resultater fra ESG-målinger og risikokartlegginger til å forbedre bærekraftsarbeidet og har satt mål om å være blant de aller beste innen vår sektor på eksterne ESG-målinger. Dette krever at vi øker bevisstheten om bærekraft ved å ha oversikt over kommende krav, at vi hever organisasjonens kompetanse og utvikler organisasjonens kultur, samt integrerer hensyn til bærekraft og sikkerhet i interne prosesser.

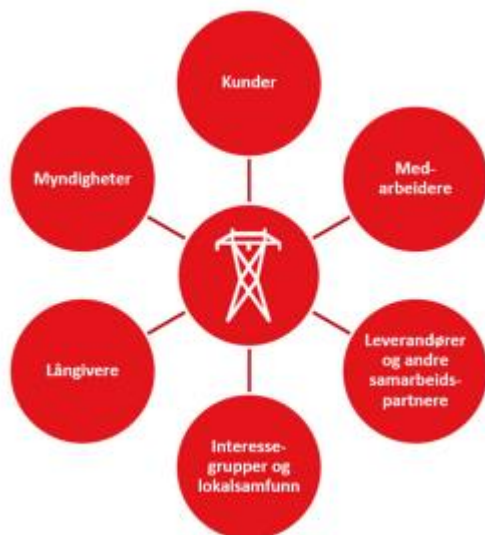
Statnetts etikkombud

Statnett har et etikkombud som skal styrke de ansattes rettssikkerhet, og bidra til å avdekke og håndtere forhold som bryter med våre etiske retningslinjer. Etikkombudsordningen omtales i våre etiske retningslinjer samt i de etiske retningslinjene for våre leverandører. I disse retningslinjene, som er vedtatt av styret, fremgår det at vi har nulltoleranse for korrupsjon, trakassering og arbeidslivskriminalitet.

Etikkombudet tar imot og behandler henvendelser fra alle som har observert urett og feil begått av Statnett. Det kan gjelde våre ansatte, vår ledelse eller leverandører. Etikkombudet skal legge til rette for at den som tar kontakt sikres full fortrolighet og anonymitet dersom vedkommende ønsker det. Det er også mulig å varsle helt anonymt gjennom vår digitale varslingskanal Mitt varsel. Etikkombudet rapporterer til konsernsjef og styret.

Dialog med interessenter og kunder

Statnett har en rekke interessenter i Norge og Europa. Interessentene strekker seg fra sentrale myndigheter til lokale grunneiere og naboer av våre anlegg. Nettselskaper, kraftprodusenter, eksisterende industri, ny grønn industri, investorer i havvindprosjekter, transportsektoren, privatpersoner og husholdningene er interessenter vi har løpende dialog med. Internasjonalt arbeider Statnett opp mot leverandører, entreprenører, investorer, långivere, myndighetsorganer, organer i Norden og EU og transmisjonsselskap i land vi har kraftutveksling med. Figuren viser de viktigste gruppene av interessenter Statnett forholder seg til.

Statnett er leverandør av kritisk infrastruktur og forvalter felleskapets midler. Det er derfor viktig med åpenhet rundt hvordan vi løser oppgavene våre. Dialog og samarbeid med interessenter og kunder er sentralt i utøvelsen av Statnetts to roller som systemansvarlig og netteier. Rollene er beskrevet i årsrapportens kapittel «Dette er Statnett» og på våre nettsider. De siste årene har det vært stor pågang for nye tilknytninger. Prosessene krever tett dialog med aktørene som ønsker tilknytning og med berørte parter som lokale nettselskaper, lokale myndigheter og grunneiere. Mye av dialogen er regulert gjennom forskrift for kraftsystemutredninger og konsesjonsprosesser.

I konsesjonsprosesser er det viktig å komme tidlig i dialog med interessentene, både for å sikre aksept for tiltakene som planlegges og for å få innspill til lokale tilpasninger. Vi arrangerer derfor møter med lokale interessenter ut over det som er forskriftsfestet. Der diskuteres bekymringer knyttet til anleggstrafikk, støy, elektromagnetisk stråling, landskapsvirkninger og

naturinngrep og vi får innspill til hvordan vi best kan tilpasse løsningene for å redusere denne type virkninger. Lokale, avbøtende tiltak er også temaer som blir videre detaljert der konsesjonen stiller krav om en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan). Denne planen utarbeides i dialog med de berørte og vil i noen tilfeller også bli sendt på høring. Planen beskriver hvordan miljøhensyn skal ivaretas i utbyggingsprosjektet og planlagte tiltak for å avbøte påvirkning på lokalsamfunnet.

På hjemmesiden informerer vi om enkeltprosjekter, blant annet i form av meldinger, nyheter og ulike dokumenter som konsesjonssøknader og utredninger.

Vi har løpende dialog med aktørene i bransjen, samfunnsaktører og flere andre interessenter, kunder og samfunnsaktører. I tillegg arrangerer og deltar vi i ulike nettverk, initiativ og forum nasjonalt og internasjonalt. I vårt Markeds- og driftsforum er Statnetts kunder representert. Her diskuterer og deler vi kunnskap om strategiske og prinsipielle saker. Markeds- og driftsforum har faste møter med Statnetts styre. Referatene fra forumet publiseres på Statnetts nettside. Vi deltar også aktivt i nordisk og europeisk samarbeid, eksempelvis gjennom det europeiske systemoperatørsamarbeidet ENTSO-E.

Om rapporten

Bærekraftsrapporten er strukturert i tre hoveddeler:

- Våre miljø- og klimabidrag
- Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst
- Våre sosiale bidrag

I kapitlene er det referert til hvilke av FNs bærekraftsmål vi bidrar til og hvordan vi bidrar. Regnskap for bærekraftsrapporten finnes på side 149.

Rapporteringen er i henhold til Global Reporting Initiative (GRI) Standards, nivå Core. Dette omfatter indikatorer for ulike tema og krav til rapporteringsprosessen. I tillegg rapporterer vi på relevante sektorspesifikke indikatorer for energibransjen (GRI G4 Electric Utilities Sector Disclosures). Vi har knyttet GRI-elementene til FNs bærekraftsmål i GRI-tabellen.

Vi har engasjert Deloitte AS for å gjennomgå rapporten. Deres uttalelse er vedlagt. Denne rapporten er en del av Statnetts årsrapport for 2021. Vi har også valgt å publisere den som en egen rapport. Noen elementer i GRI-tabellen viser til andre kapitler i årsrapporten enn bærekraft.

Våre miljø- og klimabidrag

Klimaendringer og tap av naturmangfold er to store globale utfordringer som vi skal motvirke i vår arbeidshverdag. De følgende miljø- og klimaområdene inngår som en del av vår styrkede satsing:

- Ta et helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold
- Redusere klimagassutslipp og håndtere klimarisiko

Disse prioriteringene bidrar til tre av FNs bærekraftsmål:

God standard innen miljø, arbeidsforhold og etikk i hele verdikjeden

Redusere klimagassutslipp og håndterer klimaendringer

Ta helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold

Høydepunkt fra 2021:

- Identifisert klimatiltak for å nå klimamål for 2025/30
- Utviklet og implementert mer miljøvennlige teknologier eksempelvis innenfor SF₆-gass
- Innført tydeligere miljø- og klimakrav i kontrakter

Helhetlig miljøansvar og bevare naturmangfold

FN har utpekt 2021-2030 til verdens tiår for restaurering av økosystemer. FNs bærekraftsmål 15 handler om å beskytte, gjenoppbygge og fremme bærekraftig bruk av jordas økosystemer og sikre artsmangfoldet. Statnett har som mål å redusere miljøpåvirkningen av våre anlegg og vår aktivitet ut over lovkrav. Vi har særlig vekt på å redusere klimagassutslipp og bevare naturmangfold og landskapsverdier. Det er her våre aktiviteter påvirker mest. For å oppnå miljø- og klimaforbedringer, må miljø og klima være en integrert del av all planlegging og drift.

Etterlevelse av krav

Vi følger opp lovverk og politiske føringer for miljøarbeidet. I tråd med Ot. prp. 62 (2008-2009) forsøker vi alltid å dekke behovet for ny overføringskapasitet med begrenset bruk av nye naturområder. Nettmeldingen (Meld. St. 14 (2011-2012) *Vi bygger Norge – om utbygging av strømmettet*) gir føringer om hvordan planleggingen av netttiltak skal gjennomføres, inkludert utredninger av konsekvenser av våre tiltak og involvering av berørte parter. Dette er implementert gjennom lovverk og følges opp gjennom prosesser med konseptvalgutredninger og konsesjonsbehandling.

I vårt planarbeid vurderer vi om det er mulig å restrukturere og sanere eldre ledningsnett når

kraftsystemet skal utvikles. Spenningsoppgradering av eksisterende ledninger er eksempel på et tiltak med begrenset behov for inngrep i nye naturområder og som fører til lavere energitap per transportert MWh. Myndighetene setter krav om at det utarbeides en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) som beskriver miljøhensyn og avbøtende tiltak i anleggs- og driftsfasen som del av konsesjonsvilkår for større utbyggingsprosjekter. Denne planen legges til grunn for anleggsarbeidet som skal gjennomføres, og den videreføres til driften av anleggene. Der det ikke settes konsesjonsvilkår om utarbeidelse av en MTA-plan, ivaretas miljøhensyn og avbøtende tiltak i anleggs- og driftsfasen gjennom internkontrollsystemer i henhold til energilovforskriftens krav.

Naturmangfold

Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, og Statnett jobber aktivt for å redusere negativ påvirkning fra våre naturinngrep. Vi skal begrense totalt arealbeslag og bevare verdifull natur. Frem mot 2030 skal vi aktivt tilrettelegge for naturmangfold i og rundt våre anlegg, og dette skal være en integrert del av planlegging og drift av anleggene våre. For å bevare naturmangfold jobber vi kontinuerlig med å forbedre vår kunnskap og benytte beste praksis. Vi tar hensyn til naturtyper og artsforekomster ved planlegging, valg av løsninger, og under bygging og drift av anlegg.

Der vi ikke har mulighet for å unngå å berøre naturmangfoldet, setter vi inn tiltak for å begrense eller avbøte virkninger fra anleggsvirksomheten. Dette kan blant annet være i form av restriksjoner på hvor og når det tillates anleggsaktivitet i sårbare perioder som hekketider for truede og sårbare fuglearter, samt reinens kalvingsperioder. Det gjennomføres også tiltak som begrenset hogst og begrenset bakketransport. De samme tiltakene vil også kunne gjelde for driftsfasen.

Vi restaurerer anleggsområder, midlertidige veier, riggområder og eventuelle terrengskader i tråd med [Statnetts håndbok for terrenghåndtering](#). Håndboka ble revidert i 2020 basert på erfaringer med praktisk bruk.

I 2019 startet vi arbeidet med å kartlegge fremmede arter ved våre stasjonsanlegg i Sør-Norge. Kartleggingen viste at det ved rundt 20 prosent av stasjonsområdene er anbefalt å gjøre tiltak for å hindre spredning av fremmede arter i sårbare områder. I tillegg vurderes det tiltak ved ytterligere 30 prosent av anleggene. Basert på resultatene har vi i 2021 utarbeidet en veileder for håndtering av fremmede arter.

Myr og våtmark

Myr og våtmark dekker omtrent 10 prosent av Norges areal og har en viktig økologisk funksjon gjennom å være leveområder for mange arter. Samtidig fungerer myrområder flom-regulerende og er store karbonlagre. Statnett har de siste årene jobbet aktivt for å unngå nye inngrep i myrområder, samt unngå at myrer dreneres etter inngrep, slik at vannivået reetableres. I tillegg har vi gjennom forskningsprosjektet GRAN (se tekstboks) fått økt kunnskap om hvordan vi kan redusere miljøvirkningene dersom det er nødvendig å gjøre inngrep i denne type områder.

Grønnere naturinngrep og reduksjon av klimagassutslipp i anleggsarbeid – GRAN

Forskningsprosjektet [GRAN](#) som ble avsluttet i 2021, og hadde som mål å forbedre og videreutvikle planlegging og gjennomføring av avbøtende tiltak i anleggsprosjekter. Det har vi gjort gjennom å se på hvordan ulike metoder for terrengbehandling i anleggsfasen påvirker gjenvekst og artsmangfold, utvikle en kalkulator for å beregne klimagassutslipp fra karbonlager i jorda og testet hvordan vi kan legge til rette for godt samarbeid mellom faggrupper i praksis.

GRAN har i samarbeide med NTNU Vitenskapsmuseet, gjennomført forsøk for å få tilbake torvmosene så raskt som mulig i 2021. Torvmose er en nøkkelart i myrer som blant annet bidrar til å bremse utslipp av klimagassen metan. Erfaring viser at torvmose har utfordringer med å reetablere seg etter istandsetting av tidligere utgravde myrområder.

Det ble i 2020 og 2021 etablert flere forsøksfelt, blant annet under en mast på 420 kV-ledningen mellom Namsos-Hofstad. Her ble det strødd oppklippede biter av torvmose, og etterpå dekket til med halm for å unngå at torvmosen tørket ut eller blåste bort. Etter to vekstsesonger har torvmosene klart å etablere seg, særlig der hvor vannstanden er høy.

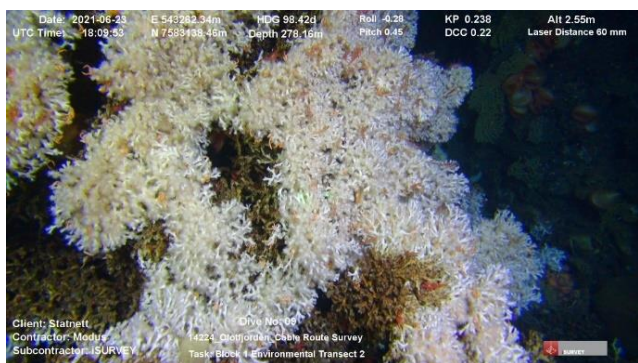
Denne enkle metoden fremstår som svært egnet og anvendelig for å legge til rette for gjenvekst av torvmoser, både i Statnett-prosjekter og for andre som graver i myr.

Bilder fra Magni Olsen Kyrkjeeide (NINA) og Marte Fandrem (NTNU Vitenskapsmuseet). Les hele historien om [Hvordan få myra tilbake?](#) på [nina.no](#).

Livet under havet - marint miljø

Statnett gjennomførte i 2021 en tidlig kartlegging av ny trasé for ny kabelforbindelse over Ofotfjorden. Eksisterende kabler ligger gjennom et rikt korallområde, bestående av både korallrev og hornkoraller. Tidlig kartlegging setter oss i stand til å planlegge en ny trasé slik at sårbar natur skades minst mulig. Bildene under er tatt i forbindelse med denne kartleggingen og viser hornkorall (gorgonacea) og øyekorall (Lophelia pertusa).

Statnett fullførte i 2021 byggingen av to mellomlandsforbindelser til Tyskland og England. Kabelen til England, fra Kvilddal i Suldal Kommune i Rogaland til Blyth i England, passerer et kjent korallområde i Midsundet ved inngangen til Sandsfjorden. I området er det etablert et forbud mot fiske med bunnredskaper for å beskytte sårbar marin natur. I planlegging ble korallforekomsten tatt hensyn til gjennom å legge kabeltraséene slik at de kunne installeres uten større skader på korallstrukturene.

Hvordan vi kan utvikle et bærekraftig havnett, som tilrettelegger for ny fornybar energi samtidig som det tas hensyn til påvirkning på natur og miljø, er viktige områder for vårt nye forretningsområde Utvikling Hav. Les mer om dette i kapittelet om Mellomlandsforbindelser og havnett.

Landskap

Når vi planlegger nye anlegg, skal vi til enhver tid benytte beste praksis, og finne løsninger som gir god estetisk tilpasning til omgivelsene. Vi benytter blant annet laserskanning og tredimensjonal modellering av terrenget for å kunne velge alternativer som tar hensyn til landskapets form og karakter. For at kraftledninger i skog skal fremstå mindre fremtredende i landskapet, har vi utarbeidet en standard for skogrydding i kraftgatene. I tillegg kamouflerer vi liner, master og isolatorer der dette har en effekt, sanerer gamle anlegg og bruker nye mastetyper for å begrense synligheten. I 2021 bygget vi 4 km med kamouflerte master og sanerte 96 km kraftledning.

Kamouflert mast. Foto: Line Sunniva Østhagen

Forurensning og avfall

Transformatorer inneholder store mengder olje. Som et sikkerhetstiltak mot at oljen skal lekke ut i grunnen ved eventuelle feil og uhell, har vi installert sjakter under alle våre transformatorer. Som en ekstra barriere mot faren for negativ påvirkning på natur og miljø, har Statnett i tillegg valgt å benytte oljeutskillere som standard. Oljeutskillerne følger drifts- og vedlikeholdsrutiner tilsvarende de kravene som følger anlegg der dette er pålagt. For anlegg vi har overtatt på grunn av tredje elmarkedsparke, planlegger vi å installere oljeutskillere der dette ikke allerede er installert. For 2021 ble det planlagt installasjon av oljeutskillere på fire stasjoner, og for to av stasjonene er dette arbeidet påbegynt

Avfallsregnskap finnes på side 149.

Miljøhendelser

Mål: Null større utslipp eller miljøskader

Hendelser som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning, blir rapportert til prosjekteier og til konsernledelsen. I 2021 er det rapportert to slike miljøhendelser samt et større utslipp av SF₆-gass (svovelheksafluorid) fra et anlegg under bygging.

Den ene miljøhendelsen var oljelekkasje fra kondensatorbatterier i forbindelse med sanering. Det ble oppdaget at det rant ut olje fra en kontainer der de kasserte kondensatorbatteriene ble oppbevart under saneringen. Nødvendige tiltak ble iverksatt, og hendelsen ble gjennomgått lokalt, knyttet opp mot avfallshåndtering.

Den andre miljøhendelsen var utslipp av olje i forbindelse med nedtapping av en transformatorsjakt via oljeutskiller. På grunn av høy vanngjennomstrømming i oljeutskilleren kom det olje ut i nærliggende vann. Straks oljelekkasjen ble oppdaget, ble skadebegrensende tiltak iverksatt ved hjelp av stasjonens eget oljeberedskapsutstyr. Lokalt brannvesen ble kontaktet, og det ble konkludert at ytterligere tiltak ikke var nødvendig.

Under bygging av nye Sogn stasjon oppstod det et større SF₆-utslipp under påfylling av SF₆-gass før anlegget ble tatt over av Statnett. Totalt 271 kg SF₆-gass ble sluppet ut. Utslipet er rapportert til myndighetene av entreprenøren som utførte påfyllingen og ført på deres SF₆-regnskap. Entreprenøren gjennomførte en granskning av hendelsen. Statnett ser alvorlig på utslippet og har gjennomført tiltak for å hindre at vi får tilsvarende hendelser.

Reduksjon av klimagassutslipp

Mål: 25 % reduksjon i 2025, 50 % reduksjon i 2030, 0,15 % utslippsrate av total SF₆ installasjon i 2025

Statnett skal redusere egne utslipp i henhold til Parisavtalen og den norske klimaloven, og vil i 2022 starte prosessen med å sette utslippsmål i tråd med science based targets initiativ (SBTi). Vi påvirkes av klimarisiko. Både i form av klimaendringer som kan få konsekvenser for anleggene våre, og en skjerpet klimapolitikk. Vi systematiserer arbeidet med klimarisiko og rapporterer i denne rapporten en TCFD-indeks ihht. Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD).

Statnett har satt mål om å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2030 med referanseår 2019. Dette omfatter utslipp fra egen virksomhet, fra våre kontraktspartnere og naturinngrep. Innen 2025 har vi satt mål om å redusere våre egne utslipp med 25 prosent med referanseår 2019. Vi har vurdert våre utslippskilder ut fra størrelse, klimarisiko og realistiske tiltak. Basert på disse vurderingene har vi identifisert klimatiltak som gjør at vi kan innfri målene på kort og lang sikt.

Klimagassregnskapet for 2021 viser at egne klimagassutslipp er redusert med 12 prosent fra 2019. De totale klimagassutslippene ble kraftig redusert i 2021 sammenlignet med 2020. Dette skyldes hovedsakelig at utslipp knyttet til nettapet ble redusert, grunnet høyere andel fornybar strøm i den importerte produksjonsmiksen til det norske kraftsystemet enn i 2019¹.

Som konsekvens av pandemien var reisevirksomheten lav i 2021 hvilket førte til lavere utslipp fra fly- og tjenestereiser, samt lavere utslipp knyttet til oppvarming av kontorlokaler og bygg.

En stor klimautfordring i kraftbransjen er bruken av den potente klimagassen SF₆ som brukes som isolasjons- og slukkemiddel i kapslede anlegg (GIS-anlegg) og i andre komponenter som for eksempel effektbrytere. Vi har stor oppmerksomhet på å redusere lekkasje av SF₆-gass fra våre anlegg og har iverksatt flere tiltak i 2021. Det går både på forbedring av vedlikeholdsrutiner og teknologi-kvalifisering av alternative gasser. Målet er å redusere utslipp av total beholdning SF₆-gass til 0,15 prosent innen 2025. I 2021 var utslippsraten på 0,17 prosent, en reduksjon fra 2020.

Alternativer til SF₆-gass med kraftig redusert klimapåvirkning er tilgjengelig for anlegg opp til 132 kV og på passive komponenter på høyeste spenningsnivå (420 kV). Alternativet til SF₆-gass på aktive komponenter er fortsatt ikke kommersielt tilgjengelig.

Statnett har teknologikvalifisert bruk av de alternativene som er tilgjengelig i leverandørmarkedet og flere nye anlegg er allerede prosjektert med denne teknologien. Blant annet vil nye Hamang transformatorstasjon i Viken være første anlegg i Skandinavia der alternativ teknologi blir benyttet på passive komponenter på 420 kV spenningsnivå når den settes i drift i 2023

I leverandørmarkedet foregår det nå et arbeid for å utvikle og gjøre tilgjengelig løsninger for SF₆-frie anlegg også for aktive komponenter på 420 kV spenningsnivå.

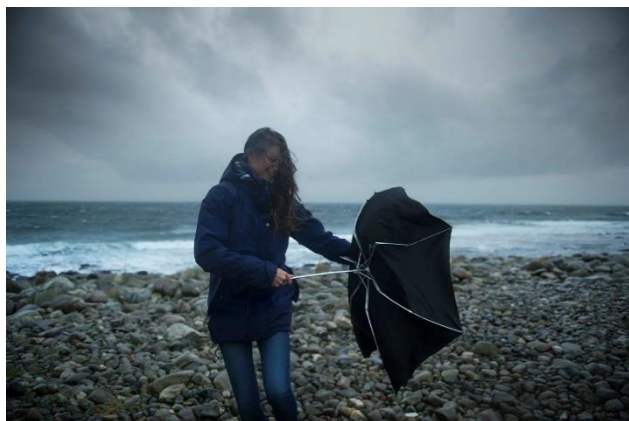
¹ Se informasjon om klimadeklarasjon for fysisk levert strøm: [Hvor kommer strømmen fra? - NVE](#). Klimadeklarasjonen for fysisk levert strøm gir et bilde på det gjennomsnittlige CO₂-utslippet knyttet forbruk av strøm i Norge i et gitt år. CO₂-faktoren vil variere mellom år avhengig av hvor mye strøm vi produserer i Norge, hvor mye vi importerer fra utlandet og hvilke energikilder som benyttes i landene Norge importerer fra.

Teknologiutviklingen går raskt, og vi vil ta i bruk ny teknologi når den er tilgjengelig, både for nye og eksisterende anlegg. Det ble besluttet i 2021 at både Ulven transformatorstasjon i Oslo og Skaidi transformatorstasjon i Finnmark skal legge til grunn at SF₆-alternativ teknologi er kvalifisert og tilgjengelig for både passive og aktive komponenter til utbygging starter.

For å oppnå målet om 25 prosent klimagassreduksjoner til 2025 og 50 prosent i 2030, er det behov for å iverksette flere kraftfulle tiltak. Dette jobber vi med og følger opp gjennom målstyring og handlingsplaner i relevante avdelinger i virksomheten.

Relevante tiltak for å redusere egne utslipp er å jobbe målrettet med å redusere SF₆-lekkasjer fra egne anlegg, øke elbilandelen, økt bruk av droner som erstatning for helikopterbruk og en reduksjon i reisevirksomheten. Klimagassutslippsmålet i 2030 har større omfang og krever en større omstilling hvor vi må evaluere nye prosjekteringsmetoder, sirkulærøkonomi, samt bruk av nye materialer og løsninger med lavere klimaavtrykk under tilvirkning, bygging og i drift.

De estimerte klimagassutslippene knyttet til innkjøp av materialer indikerer at dette er en av våre største utslippskilder. Vi jobber derfor med å innføre klimakrav i våre kontrakter. Anleggsarbeid på våre utbyggingsprosjekter er en annen stor kilde til klimagassutslipp. Vi stiller derfor krav om fossil- og utslippsfrie anleggsplasser i alle prosjekter hvor det finnes et modent leverandørmarked. I 2021 startet vi opp fossilfri anleggsvirksomhet på nye Hamang stasjon i Bærum. Bygging av nye stasjon Fagrafjell i Rogaland blir også gjennomført fossilfritt. Klimagassregnskapet vårt finnes på side 154-155.

Klima, vær og fysisk klimarisiko

Klimaendringer gjør at vi må ruste oss mot hyppigere forekomst av ekstremvær og endringer i nedbørmønstre. Noen steder vil det bli mindre nedbør, mens det vil regne og snø mer i andre områder. Mer ekstremnedbør er sannsynlig, og vi må også forberede oss på skred og flom i nærheten av våre anlegg. Været påvirker strømforbruk og fornybar kraftproduksjon, og dermed også overføringsbehovet. Været påvirker også hvor store belastninger nettet utsettes for. For ledninger spiller variasjoner i både vær og vegetasjon en stor rolle.

I år med mye ekstremvær og lynaktivitet har vi flest driftsforstyrrelser. Antall feil på kraftledninger har ligget relativt stabilt på mellom 60 og 90 feil per år de siste fem årene. Dette er lavere enn i forrige femårsperiode da vi ble rammet av flere ekstremvær. Mindre enn 10 prosent av feilene på kraftledninger er varige og krever reparasjon.

Klimatilpasning av kritisk infrastruktur

Statnett skal sørge for sikker drift og effektiv kraftforsyning, uansett vær. Planlegging og scenarioanalyser er et viktig verktøy for å forebygge skade, og tilpasse oss klimaendringene. Sårbarheten til nettet har stor betydning for hvordan samfunnet berøres av endringer. Vi får stadig bedre metoder for å beregne hvordan vind, snø og is belaster våre kraftledninger. Dette gir føringer for hvor mastene plasseres i terrenget, og for de tekniske løsningene på master og liner. Vi jobber målrettet med å øke vår kunnskap om klimabelastning og klimaendringer, samt utvikler metoder og teknologi, for å bygge pålitelige anlegg i strømforsyningen.

Icebox

Gjennom FoU-prosjektet Icebox søker Statnett å vesentlig redusere havari og utfall relatert til ising. Ved å utvikle et nasjonalt isingskart, som blir offentlig tilgjengelig, kan man både ta smartere trasévalg og samtidig få en oversikt over hvor utsatte eksisterende ledninger er. Isingskartet vil også inkludere vurderinger rundt fremtidige klimaendringer. I tillegg vil man ved utvikling og bruk av islast-sensorer i kombinasjon med isingsprognoser kunne overvåke og forutse ising på utsatte kraftledninger slik at man kan utføre preventive tiltak.

Bildet er tatt på Ålvikfjellet i 2014. Her ble det anslått 60-70 kilo per meter og illustrerer godt isingsproblematikken vi opplever enkelte steder i landet. Foto: Ole Gustav Berg

Politiske endringer og omstillingsrisiko

Klimaendringer og tiltak som bekjemper dem, påvirker samfunnet. Vi forventer at det fremover vil komme flere krav gjennom lovverk og standarder om mer klimavennlige løsninger. Dette påvirker oss, og vi vil legge til grunn at teknologi, materialvalg og løsninger framover skal ha lav miljø- og klimapåvirkning. Vi følger den politiske utviklingen og vurderer løpende hvilke beslutninger som påvirker oss direkte og indirekte.

Norge har satt seg ambisiøse klimamål, og det er sannsynlig at lovverket vil skjerpes innen andre bærekraftsområder i årene fremover. Dette tar vi inn i

dagens beslutningsprosesser for å redusere risiko. Statnett har aktiviteter i og rundt flere av de store byene, og mange norske kommuner har ambisiøse klimamål. I for eksempel Oslo og Bergen har det kommet krav og nye reguleringer om fossilfrie og utslippsfrie anleggsplasser de siste årene. I Statnett jobber vi for at fossilfrie og utslippsfrie anleggsplasser på sikt skal bli standard.

I statsbudsjettet for 2020 vises det til at SF₆ kan være egnet for avgift. Det ble i slutten av 2018 innført rapporteringsplikt på beholdning og forbruk av SF₆ i Norge. I Stortingsmelding 13 (2020-2021) Klimaplan for

2021–2030 vises det til at man vil utrede virkemidler for å redusere bruken og utslippene av SF₆.

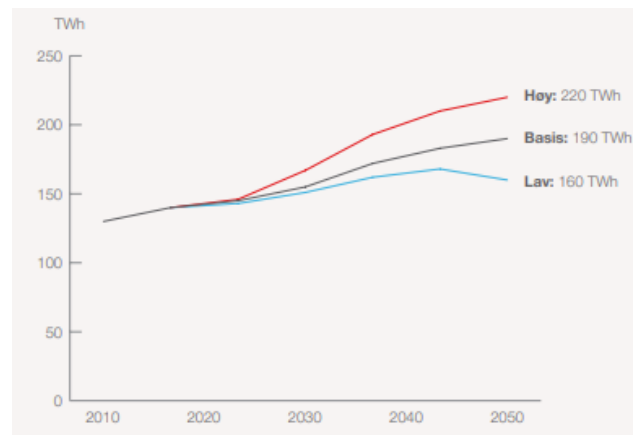
I juni 2021 ble Meld. St. 36 (2020–2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser lagt frem. Her fremgår det at Norges posisjon som energinasjon skal videreutvikles gjennom satsinger på nye næringer som hydrogen og havvind, styrking av strømmettet og en fremtidsrettet olje- og gassnæring med lave utslipp. Meldingen bygger videre på Norges klimaplan og viser hvordan fornybar energi og strømmettet skal legge grunnlaget for elektrifisering og utfasing av fossil energi.

Det grønne skiftet er her nå, og vi ser et økende antall tilknytningssaker over hele landet. Siden 2018 har vi behandlet omtrent 26 000 MW omsøkt volum, der det aller meste er forbruk. Datasenter, elektrifisering av olje- og gassindustri og ny grønn industri utgjør det meste av planene. Aktiviteten fordeler seg over hele landet, men den aller største aktiviteten ser vi langs kysten av Vest- og Sørlandet, samt indre deler av Nordland og Vestfold og Telemark.

Klimarisikorapportering

Anbefalingene fra Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD) har etablert seg som et sentralt rammeverk for hvordan klimarisiko kan analyseres og rapporteres².

Scenariene vi legger til grunn for våre analyser er sist presentert i [Nettutviklingsplanen 2021](#), se side 37-47, der vi viser at Europa, Norden og Norge står midt i en radikal endring av kraftsystemet med økt kraftforbruk, økt fornybar produksjon og utfasing av fossile kraftverk og kjernekraftverk. Havvind er en sentral del av det grønne skiftet i Europa, og en stor del av utbyggingen er ventet å komme i Nordsjøen. Utviklingen mot nullutslippssamfunnet går raskt, og vi tilpasser oss økt tempo. Vi forbereder for at veksten i kraftforbruk vil være stor, opp mot 220 TWh årlig forbruk i 2050 sammenlignet med 140 TWh i dag

Statnetts risikostyring og internkontroll dekker hele virksomheten, inkludert strategiske, markedsmessige, operasjonelle og finansielle forhold. Helhetlig risikostyring sikrer at risikoer som omhandler bærekraft, sikkerhet, forsyning av elektrisk kraft, tilrettelegging for verdiskaping, økonomi og omdømme holdes på et akseptabelt nivå. Statnetts viktigste leveranser er sikker strømforsyning 24/7, elektrifisering og grønn verdiskaping, samt fremtidens kraftsystem, til lands og til havs. Det vil alltid være risiko forbundet med måloppnåelse, både av strategisk, operasjonell og finansiell karakter. I risikostyringsprosessen identifiserer vi og håndterer alle sannsynlige risikoer på tvers av virksomheten. Les mer om dette på side 35 i årsrapporten. Vi har tatt inn rapportering på klimarelaterte risikoer gjennomgående i årsrapporten og bærekraftsrapporten. Under har vi satt opp en tabell som viser hvor i årsrapporten vi rapporterer etter TCFD-rammeverket.

² TCFD-rammeverket finner du her: <https://www.fsb-tcfd.org/>. <https://www.finansnorge.no/tema/baerekraft/klimarisikorapportering/>

FinansNorge har laget en norsk veileder:

TCFD-indeks

Styring – Beskrivelse av Statnetts styring av klimarelaterte trusler og muligheter.		Strategi – Beskrivelse av aktuelle og potensielle konsekvenser av klimarelaterte trusler og muligheter på Statnetts forretninger, strategi og finansielle planlegging.	
TCFD-anbefaling	Side	TCFD-anbefaling	Side
Beskrivelse av styrets oppsyn med trusler og muligheter, inkludert klimarelaterte.	35-39	Beskriv trusler og muligheter virksomheten har identifisert på kort, mellomlang og lang sikt, inkludert klimarelaterte.	35-42
Beskrivelse av ledelsens rolle i vurdering og styring av trusler og muligheter, inkludert klimarelaterte.	35-39	B. Betydningen av trusler og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging, inkludert klimarelaterte.	35-42
		C. Beskriv den potensielle betydningen av ulike scenarier, inkludert et 2C-scenarie, på virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging.	6-7, 19, 52-54
Risikostyring - Beskrivelse av hvordan Statnett identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko.		Mål og metoder - Rapporter på metoder, mål og parametere («metrics and targets») som brukes for å vurdere og håndtere relevante klimarelaterte trusler og muligheter.	
TCFD-anbefaling	Side	TCFD-anbefaling	Side
A. Beskriv prosessene virksomheten benytter for å identifisere og vurdere risiko, inkludert klimarelatert risiko.	34	A. Beskriv metodene virksomheten bruker for å vurdere trusler og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring, inkludert klima.	34
B. Beskriv virksomhetens prosesser for håndtering av risiko, inkludert klimarelatert risiko.	34	B. Virksomheter bør rapportere på klimagassutslipp fra scope 1, scope 2, og hvis hensiktsmessig, scope 3, samt de relaterte risikofaktorene.	51-52, 150-151
C. Beskriv hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring, inkludert klimarelatert risiko.	34	C. Beskriv målene virksomheten bruker for å håndtere trusler og muligheter og resultater i forhold til målene, inkludert klima.	6-7,19, 48-54

Våre sosiale bidrag

Statnett sørger for at menneskene som jobber i og for selskapet har en trygg arbeidshverdag, med anstendige lønns- og arbeidsvilkår og har en arbeidsgiver som respekterer organisasjonsretten. Vi skal også være en attraktiv arbeidsgiver som gir like muligheter til våre medarbeidere uavhengig av kjønn og bakgrunn.

Prioriterte områder innen sosiale forhold i Statnett:

- Sikre alle medarbeidere en trygg arbeidshverdag
- Sikre anstendige lønns- og arbeidsforhold i hele verdikjeden
- Øke mangfold innen bakgrunn, kompetanse og kjønn i selskapet

Disse er knyttet til flere av FNs bærekraftsmål:

Økt mangfold innen bakgrunn, kompetanse og kjønn

Sikre trygge og anstendige arbeidsforhold

God standard innen miljø, arbeidsforhold og etikk i hele verdikjeden

Sikre medarbeidere en trygg arbeidshverdag

Mål: Nullvisjon ulykker og uønsket miljøpåvirkning

Mange ansatte i Statnett utfører arbeidsoppgaver med høy iboende risiko. Sikkerheten til våre ansatte er vår hovedprioritet.

Arbeidet med personsikkerhet i Statnett bygger på en nullvisjon og er basert på etterlevelse av det omfattende regelverket som er utviklet for å forhindre skader i arbeidslivet. Nullvisjonen legger til grunn at enhver ulykke kan forebygges og at sikkerhet til den enkelte skal komme først. Dette gjennomføres gjennom bevisst og fokusert ledelse, opplæring og kontroller gjennom verneombudsordningen, de tillitsvalgte og gjennom det lovpålagte internkontrollsystemet og Arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Statnett skal videreutvikle seg som en profesjonell byggherre og stiller høye krav til alle som tar oppdrag for oss. Vi forbedrer kontinuerlig våre arbeidsprosesser basert på kunnskap om sikre arbeidsmetoder, løpende risikovurderinger, samt målrettet opplæring. Vi forventer at nullvisjonen legges til grunn også hos våre entreprenører og underentreprenører. Entreprenørene har ansvar for rutiner og god opplæring for egne ansatte.

De er også forpliktet til å sikre at underleverandørene etterlever kravene til Statnett og gjeldende regelverk.

I løpet av 2021 har det vært en jevn forbedring av fraværsskader (H1-verdi) i prosjektene, fra 6,6 til 4,0. Dette tilsvarer 6 fraværsskader, som er en reduksjon fra 13 fraværsskader i 2020. Det har også vært en reduksjon av elsikkerhetshendelser de siste årene som følge av tettere oppfølging av entreprenørene. Nye krav i byggherreforskriften trådte i kraft i 2021. Statnett har ivarett endringene blant annet ved å iverksette tiltak for å innarbeide de nye kravene i styrende dokumenter og prosesser.

2021 har vært preget av strenge smitteverntiltak og høyere smittetrykk for bygge- og anleggsarbeidene sammenlignet med 2020. Dette har blant annet ført til færre befaringer til byggeplassene, som gir sikkerhetsmiljøene en begrenset mulighet til å være tett på forholdene.

Tabell om Personsikkerhet side 145 i bærekraftsregnskapet gir ytterligere detaljer på dette området.

Sikkerhetsklimaet under lupen

Det ble i 2021 gjennomført en undersøkelse av sikkerhetsklimaet i driftsorganisasjonen. Resultatene viser et sterkt sikkerhetsengasjement blant arbeidstakerne og god sikkerhetskommunikasjon. Det er imidlertid behov for å gjennomføre tiltak for å styrke risikostyringen i selskapet.

Det gjennomføres ukentlige gjennomganger av alle saker som registreres i avvikssystemet vårt. Dette danner utgangspunkt for initiativ til 'Lessons Learned' og læringsrapporter som distribueres bredt i driftsorganisasjonen.

Håndtering av skader og ulykker

Systematisk oppfølging av uønskede hendelser og farlige forhold innebærer at vi forebygger ulykker og hendelser og identifiserer og utnytter læringspotensial. Det har i 2021 vært en betydelig reduksjon i antall hendelser med alvorlig skadepotensial, sammenlignet med 2020. SIF-verdien (serious incident frequency) har sunket med 63 prosent de siste 12 månedene. Den positive utviklingen er trolig utslag av bedret kvalitet på oppfølging av iverksatte initiativer gjennom målstyringen, tydeligere forventninger knyttet til ledelsesutøvelse innen HMS, samt styrking av prosesser knyttet til læring og samhandling mellom fagmiljøer og linjen. Den interne fraværsskadestatistikken fortsetter å vise positiv utvikling, og det er ved utgangen av 2021 registrert den laveste verdien på fem år.

Rutiner for etterlevelse av krav

I 2021 har vi brukt vårt internkontrollsystem innenfor HMS-området for å sikre at offentligrettslige regelverk, interne og eksterne krav og standarder etterleveres. Vi har etablert et obligatorisk kurs for alle operative ledere i selskapet. Kursprogrammet omfatter grunnopplæring i gjeldende regelverk, samt praktisk opplæring i systematisk HMS-arbeid. I dette inngår etablering av lokale risikoregister knyttet til drift av anlegg og eiendommer. Det gjennomføres systematisk kompetanseheving gjennom opplæring av ledere og medarbeidere i relevante regelverk og prosedyrer gjennom kursvirksomhet, på områder som arbeidsrett, kontraktsrett, lønns- og arbeidsvilkår, og arbeid under spenning.

Arbeidsmiljø

Pandemien har medført at mange medarbeidere også i 2021 har måtte utføre sitt arbeid hjemmefra når det har vært påbudt eller anbefalt fra myndighetenes side. Ved at flertallet av våre medarbeidere har jobbet hjemmefra, har vi kunnet beskytte våre driftskritiske funksjoner.

Da pandemien kom, satte vi raskt i verk en rekke tilbake for å sikre et godt arbeidsmiljø og redusere smitterisiko. Gjennom 2021 har vi videreført, tilpasset og innført nye tiltak. Vi har hatt smittetilfeller både blant egne ansatte og i våre prosjekter uten store negative konsekvenser. Smittetilfeller følges tett opp, og hvert tilfelle vurderes individuelt med tanke på risiko og tiltak.

Den tverrfaglige beredskapsgruppen som ble etablert tidlig i 2020 har vært aktiv i hele 2021 og har fungert frem til midten av mars. Gruppens aktivitetsnivå har blitt justert ut fra smittesituasjonen og behovet for aktiviteter internt. Gruppen rapporterte regelmessig til konsernledelsen.

Det er i løpet av pandemien gjennomført tre arbeidsmiljøundersøkelser blant de ansatte. Spørsmålene har dreid seg om arbeidsoppgaver, sosial arbeidssituasjon, ergonomi, samhandling, digitale verktøy og ledelse. På bakgrunn av resultatene er det gjennomført tiltak for å lette sosiale og ergonomiske forhold. Noen medarbeidere har hatt behov for ytterligere tiltak og har gjennom dialog med leder, HR-avdelingen, arbeidsgiveravdelingen og beredskapsgruppen for korona fått individuelt tilpassede tilbud.

Bedriftshelsetjenesten deltar på vernerunder og er representert i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Det var i 2021 etablert til sammen 31 verneområder lokalisert over hele landet, hovedsakelig i driftsområdene og ved administrasjonsbyggene. Det er opprettet lokale HMS-grupper i alle verneområder hvor lokalt verneombud og representant fra arbeidsgiver har jevnlig møter og årlig rapporterer til AMU.

Etikkombudet

Etikkombudet mottok totalt 58 henvendelser i 2021. Det store flertallet av disse henvendelsene har vært av en slik karakter at det ble funnet en løsning relativt raskt. Et fåtall saker har vært mer krevende, dette gjelder saker som omhandler interne arbeidsforhold og våre leverandører.

Første halvdel av 2021 har koronapandemien gjort det krevende å følge opp visse saker. Dette gjelder særlig henvendelser om arbeidsforhold hos leverandører. Sakene følges opp av vår avdeling for arbeidsgiveransvar, i tett samarbeid med etikkombudet, som ivaretar dialogen med eventuelle varslere.

Informasjon og opplæring om etikkombudsordningen og våre etiske retningslinjer inngår i kurs for nyansatte. Det er også gjennomført prosjektspesifikke kurs med fokus på bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

Anstendige arbeidsforhold i hele verdikjeden

Statnett ivaretar menneskerettigheter og opptre på en sosialt ansvarlig måte. Vi legger Den internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO) åtte kjernekonvensjoner til grunn i vår tilnærming. Dette gjelder også for våre leverandører og andre kontraktspartnere. Vi forventer at våre krav til lønns- og arbeidsvilkår etterleveres av kontraktspartnere i alle land og at våre samarbeidspartnere og leverandører respekter organisasjonsretten og menneskerettighetene.

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og sikre allmennheten tilgang til informasjon, og tretr i kraft 1. juli 2022. Statnett jobber nå med å bygge opp kompetanse om åpenhetsloven. Statnetts retningslinjer og interne systemer må overholde kravene i åpenhetsloven og vi skal etablere gode rutiner for hvordan forespørslers om informasjon skal håndteres.

Bærekraftige innkjøp

Bærekraftige anskaffelser handler om å gjøre mer med mindre ressurser og hensynta sirkulærøkonomi. Som stor innkjøper er Statnett i posisjon til å påvirke leverandørmarkedet og stimulere til innovasjon.

I 2021 utbetalte vi 7 280 millioner kroner til 4 597 ulike leverandører. De største verdiene er knyttet til bruk av entreprenører og innkjøp av materiell til utbygging og drift av våre anlegg. Gjennom vår innkjøpspraksis skal vi fremme forsvarlige arbeids- og miljøforhold hos alle kontraktsparter og sikre organisasjonsfrihet og respekt for menneskerettighetene. Dette er i henhold til lov om offentlige anskaffelser § 5 og er forankret i våre retningslinjer for anskaffelser. I alle innkjøp stilles det krav om at leverandør aksepterer og etterlever våre etiske retningslinjer, etterlever krav til lønns- og arbeidsvilkår og at de ikke står på sanksjonslisten til

Office of Foreign Assets Control, U. S. Department of Treasury.

I våre etiske retningslinjer for leverandører gjør vi særskilt oppmerksom på at leverandører som er ekskludert av Etikkrådet for Statens Pensjonsfond utland eller som er registrert på Verdensbankens og utviklingsbankenes felles eksklusjonsliste kan bli avvist.

Valg av leverandører

For å sikre at leverandører kan levere i henhold til våre kontrakter og etterleve krav må de kvalifiseres. I denne prosessen må de dokumentere at de har velfungerende systemer for HMS, miljøledelse og kvalitet.

For tjenester eller produkter som er vurdert å ha høy risiko, inngår revisjoner og kundebesøk i kvalifiseringen. Leverandører med høy risiko revideres jevnlig gjennom kvalifikasjonsordningen Achilles UNCE og Statnetts egne revisjoner. Sistnevnte ser i økende grad på risiko for menneskerettighetsbrudd, alvorlig miljøskade, brudd på arbeidstakerstandarder og organisasjonsretten samt utetisk opptreden.

Statnett har over flere år hatt en løpende dialog med Skatteetaten og Arbeidstilsynet i regionene hvor vi har våre største prosjekter. Vi har en avtale om informasjonsutveksling med Skatteetaten som innebærer at vi kan sjekke leverandører mot Skatteetatens registre før kontrakt inngås og i den påfølgende kontraktsoppfølgingen. Avtalen benyttes på kontrakter innen identifiserte risikoområder og er på den måten et verktøy for å utelukke useriøse leverandører i kontrakter innen bygg og anlegg, håndverkertjenester, renholdstjenester, transport og kantinedrift.

Oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår

For Statnett er det viktig med systematisk kontroll av at bestemmelsene om lønns- og arbeidsvilkår i inngåtte kontrakter følges. Brudd på lønns- og arbeidsvilkår kan være så alvorlige at de utfordrer grunnleggende menneskerettigheter. Vi gjennomfører kontroller med utgangspunkt i en egenutviklet tilnærming der vi systematisk innhenter og kontrollerer skriftlige opplysninger fra leverandøren og parallelt gjennomfører samtaler med arbeiderne på deres morsmål. På denne måten får vi et grunnlag for å sammenlikne opplysningene som mottas skriftlig fra arbeidsgiver med muntlige tilbakemeldinger fra arbeidstakerne. Arbeidere fra lavkostland blir prioritert i kontroller av leverandører på anleggsplassene. Vi vurderer risikoen for avvik basert på de enkelte landenes historikk på dette feltet og egne erfaringer med leverandører.

I 2021 gjennomførte vi kontroller av alle større leverandører som benytter utenlandsk arbeidskraft på

våre anleggsplasser. Det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Fagorganisering

Statnett anerkjenner og verdsetter den norske arbeidslivsmodellen. Denne omfatter treparts-samarbeidet mellom myndigheter, fagbevegelse og arbeidsgiverorganisasjonene, og det lokale toparts-samarbeidet. En god relasjon mellom ledelsen og tillitsvalgte i den enkelte bedrift er avgjørende for virksomhetenes utvikling og evne til omstilling og effektivisering. Vi ønsker høy fagforeningsdekning og legger til rette for at de ulike fagforeninger skal få mulighet til å drive sin virksomhet på en god og konstruktiv måte. De tillitsvalgte skal ha en reell mulighet for påvirkning. Det skjer gjennom en åpen, løpende dialog med fagorganisasjonene for å sikre utveksling av informasjon og synspunkter på saker av betydning for de ansatte.

De ansatte velger tre medlemmer til Statnetts styre. Til dette valget stiller flere av fagforeningene lister. De ansatte er også representert i pensjonskassens styre, styringsgruppen for pensjon og Arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Young Sustainable Development Goals Innovators Program (YSIP)

Statnetts deltakere i YSIP-programmet Silje Christine Bugge, Kim Allgot og Hanne Lovise Jore

I 2021 har tre representanter, innovatorer, fra Statnett deltatt i UN Global Compact sitt Young Sustainable Development Goals Innovators Program (YSIP). Programmet varer i ti måneder, og er rettet mot unge fagpersoner i alderen 18-35 år som jobber i en bedrift som er medlem i UN Global Compact. Målet med programmet er å sette fremtidens ledere i stand til å utvikle og drive innovative løsninger, gjennom ny teknologi, initiativ og forretningsmodeller.

I løpet av programmet identifiserte innovatorene en problemstilling i selskapet, og kom med forslag til løsning. Valgt problemstilling for årets innovatorer var "Hvordan kan Statnett bruke sine anskaffelser til å bidra til FNs bærekraftsmål?".

Rapporten fra YSIP-innovatorene analyserte over hundre ferdigstilte anskaffelser, og vurderte om potensialet i virkemidlene man har tilgjengelig i innkjøpsprosessen ble tatt i bruk. Rapporten identifiserer flere områder med tilhørende tiltak for at Statnetts anskaffelser skal bidra til FNs bærekraftsmål. Tiltakene fra arbeidet vil bli tatt videre i vårt arbeid med å forbedre vårt anskaffelsesrammeverk.

YSIP-innovatorene har presentert rapporten for konsernledelsen, og skrevet flere interne innlegg for å belyse problemstillingen og bærekraft generelt. Dette har skapt engasjement hos både ledelsen og ansatte. Statnett planlegger å nominere nye innovatorer til YSIP-programmet neste gang det skal gjennomføres.

Likestilling, inkludering og mangfold

Statnett legger vekt på å være en attraktiv arbeidsgiver uavhengig av arbeidstakernes bakgrunn og kjønn. Vi skal ivareta mangfoldet blant de ansatte med hensyn til kjønn, alder, etnisitet, geografisk bosted og utdanning.. Kvinner og menn med tilnærmet lik utdanning og erfaring skal være lønnsmessig likestilt. Dette er beskrevet i styrende dokumenter, hvor vi blant annet legger ILOs kjernekonvensjoner til grunn.

Vi har som mål å heve kvinneandelen og øke mangfoldet. Dette er viktig for å få fram flere talenter innen ulike fagområder, erfaring, nasjonaliteter og kjønn. Økt mangfold er derfor aktivt fulgt opp i omorganiseringsprosessen i 2021. Under omorganiseringen var det et bevisst forhold til å ha et spenn av kjønn, alder og geografi for nye ledere. Resultatet har blant annet gitt en markant økning i kvinneandelen i lederstillinger på alle nivåer fra 25 til 30 prosent, og en lavere snittalder blant Statnetts ledere, fra 50,8 år i 2020 til 49,3 år.

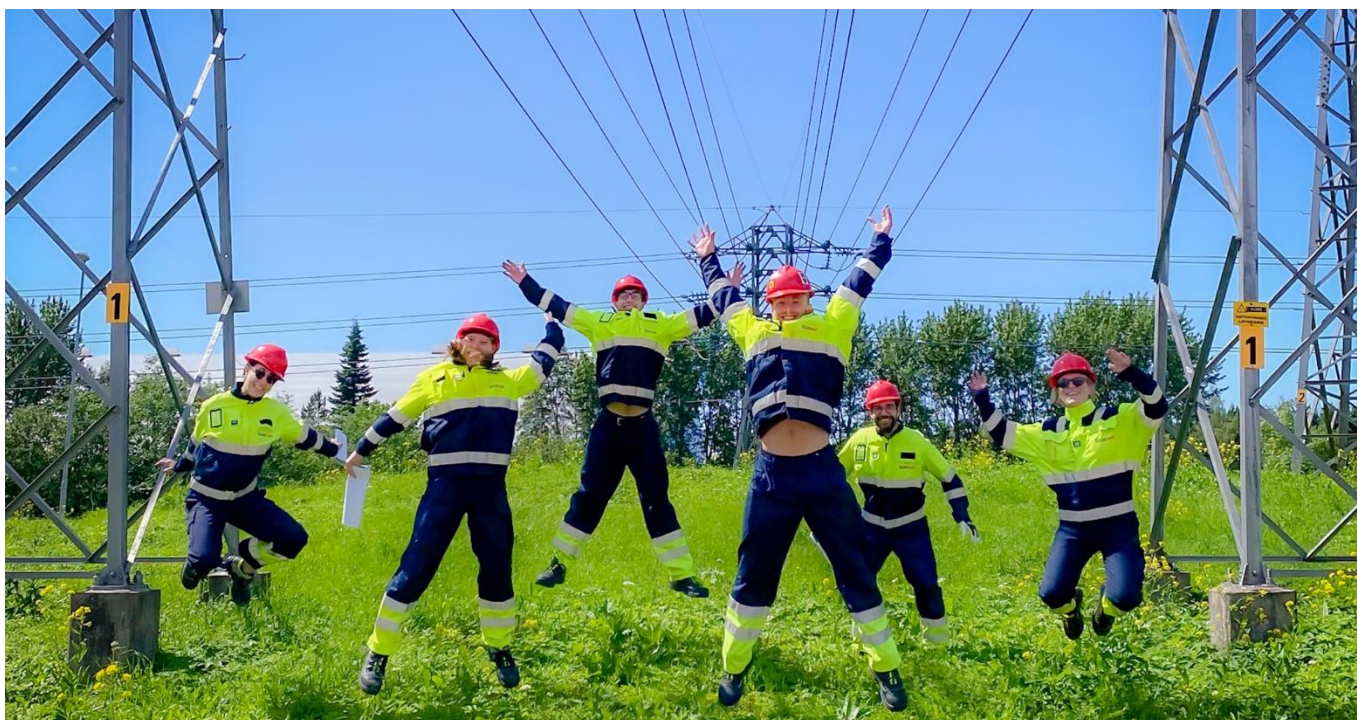
I rekrutteringen av lærlinger og sommerstudenter har vi stor oppmerksomhet på kjønnsbalanse. Når vi rekrutterer nye lærlinger, reiser representanter fra Statnett ut til utvalgte videregående skoler for å snakke om kraftbransjen og fremme Statnett som en attraktiv lærlingplass for både kvinner og menn. Kvinneandelen i klassene vi rekrutterer fra er lav, men vi har allikevel lyktes med å rekruttere kvinnelige lærlinger de siste årene. Per 31.12.2021 hadde Statnett 30 lærlinger, hvorav 3 var kvinner. En av disse startet i 2021. I

Statnetts årlige sommerprosjekt "Kube" var halvparten kvinner i 2021.

Vi vil øke mangfoldskompetansen hos ledere, oppfordre kvinner til å søke på stillinger og være bevisst på hvordan vi fremstår og ordlegger oss i stillingsannonser. Det skal i større grad tilrettelegges for engelsk som arbeidsspråk i relevante avdelinger. Employer branding, merkevarebygging og kjennskap til Statnett bidrar videre til at vi møter vårt mål om å øke mangfold i selskapet.

I Statnett ønsker vi å ha tilfredse medarbeidere med høy motivasjon og ledere som viser tydelig retning, utvikler medarbeiderne sine og leverer resultater. Gjennom kvartalsvis organisasjonsmåling får vi innsikt i engasjement og medarbeidertilfredshet, og med utgangspunkt i resultatene kan vi jobbe aktivt med tiltak i avdelinger, seksjoner og team.

Vi vil fortsette å jobbe med å øke systematikken rundt arbeidet vårt med likestilling, inkludering og mangfold.

"Fremtiden er mangfoldig" – prosjekt utarbeidet av årets traineekull høsten 2021

Traineeene begynte i Statnett 1. september og fikk som sitt første prosjekt å foreslå tiltak til hvordan Statnett kan øke mangfoldet. De har sett på status på mangfold i Statnett i dag, hvilket mangfold som er relevant for bedriften, og hvordan Statnett kan gå frem for å øke og forbedre mangfoldet. Prosjektet viser til at mangfold kan deles inn i to hovedkategorier: ytre og indre. Det ytre er alt man kan se med det blotte øye, slik som kjønn og etnisitet, og har hatt mest fokus i offentligheten. Indre mangfold går på alt man ikke kan se som personlighet, kompetanse, holdninger og erfaringer. Begge typene mangfold skaper en mer inkluderende arbeidsplass, men det gir også tydelige forbedringer i en bedrifts innovasjoner og prestasjoner.

Prosjektgruppen konkluderer med at Statnett har vist lite forbedring de siste årene med tanke på mangfold av kvinner og mennesker med utenlandsbakgrunn. Dette til tross for at mangfold har vært presisert som et mål for bedriften over lengre tid. Den nye strategien legger vekt på at økt mangfold er et prioritert område og det er derfor enda viktigere å vise at dette er noe Statnett faktisk vil gjøre noe med. I tillegg bør indre mangfold være et større fokus blant ledere, både i rekrutteringsfasen og når man setter sammen team. Prosjektrapporten trekker frem flere tiltak for å øke og forbedre mangfoldet i Statnett.

Årets traineer: Krishna Øyvard Bjørlin Solberg, Kjeld Fjeldberg, Oda Goa Berge, Christine Brinchmann, Sander Grønli Nordeide, Tuva Eikås Hagen.

Livsfasepolitikken i Statnett skal legge til rette for medarbeidere i alle aldre. Vi tilbyr bedriftsbarnehage, sosiale komiteer og har et aktivt idrettslag. Spesielt seniorpolitiske grep, som ekstra ferieuker og utdanningstilbud, bidrar til å holde gjennomsnittlig pensjonsalder høy.

I 2021 tok 93.8 prosent av fedrene i Statnett ut foreldre- permisjon.

98,4 prosent av Statnetts 1594 fast ansatte er ansatt i 100 prosent stillinger. 9 ansatte (alle kvinner) på renholdsiden, lokalisert på forskjellige steder i landet, har deltidsstilling der arbeidsomfanget ikke tillater høyere stillingsandel. 16 ansatte har redusert stilling på grunn av delvis uførhet eller etter eget ønske. Kvinner utgjør 44 prosent av alle deltidsansatte.

For de yngre medarbeiderne har vi en egen gruppe «Ung i Statnett», som arrangerer både faglige og sosiale samlinger. I 2020 og 2021 har mye foregått digitalt, og flere unge medarbeidere i Statnett ga tydelig uttrykk for viktigheten av nettverket sitt og det sosiale på arbeidsplassen da nedstengningen vanskeliggjorde sosial kontakt.

I 2021 har vi gjennomført vårt trainee-program og ansatt sommerstudenter som vanlig, til tross for pandemien.

Alle nye ledere og prosjektledere i Statnett gjennomfører obligatoriske lederkurs, både innenfor foretaksstyring, virksomhetsledelse, HMS, arbeidsrett og lønnspolitikk. I lederkursene står våre verdier og lederforventninger sentralt og er styrende for utøvelse av ledelse i selskapet. Spesielt verdien Respekt er grunnleggende for å ivareta

mangfold og likestilling i lederrollen. I utvikling av ledergrupper er mangfold ett av temaene som evalueres for økt effektivitet og bedre prestasjoner.

Tabellene på side 145-148 i bærekraftsregnskapet vårt viser relevant statistikk relatert til medarbeiderforholdene i Statnett.

Kompetanse og medarbeiderutvikling

Statnett er en kompetansebedrift. Det er viktig å videreutvikle kritisk kjernekompetanse i organisasjonen.

Alle medarbeidere gjennomfører obligatoriske kurs og kan delta på relevante kurs gjennom vår kompetanseportal. Den enkelte medarbeiders kompetanseutvikling følges opp gjennom obligatoriske oppfølgingssamtaler med sin leder.

Statnett har en ambisjon om å jobbe mer planmessig med strategisk kompetansestyring, som gir rammer for hvordan vi skal utvikle kompetanse for å dekke morgendagens behov. Vi ønsker å fremme midlertidig hospitering og styrt mobilisering innen organisasjonen. Dette bidrar til at ledere og medarbeidere får en bredere kompetanse og vi gjør oss bedre rustet til å møte nye kompetansekrav. Program for talentutvikling og etterfølgerplanlegging er også en del av denne handlingsplanen. Alle nye ledere og prosjektledere i Statnett gjennomfører obligatoriske lederkurs, både innenfor foretaksstyring, virksomhetsledelse, HMS, arbeidsrett og lønnspolitikk.

Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst

Kraftåret 2021 har vært preget av store kontraster: Rekord i både forbruk og produksjon, uvanlig høye strømpriser, og store prisforskjeller innad i landet. Samtidig ser vi at det grønne skiftet er på full fart inn i energiforsyningen. Bærekraftig økonomisk vekst er knyttet til flere av FNs bærekraftsmål, og for Statnett er disse viktige:

**KOSTNADSEFFEKTIV
OVERFØRING AV
ELEKTRISITET**

**INNOVATIV UTVIKLING
OG DRIFT AV
KRAFTNETTET**

**GOD STANDARD INNEN
MILJØ, ARBEIDSFORHOLD
OG ETIKK I HELE
VERDIKJEDEN**

For å skape verdier på en bærekraftig måte er vi avhengige av å ha høy etisk standard og stille tydelige krav til egne medarbeidere og leverandører. Dette blir stadig viktigere som følge av økende globalisering og mindre transparens i leverandørmarkeder. Derfor har vi definert å bekjempe korrupsjon, menneskerettighetsbrudd og uetisk opptreden i alle aktiviteter som et av våre prioriterte områder.

Vi er tydelige på at vårt ansvar for å bidra til FNs bærekraftsmål strekker seg ut over eget selskap. Ansvarer gjelder også for våre kontraktspartnere. Lange ledetider i vår prosjektutvikling og langsiktigheten som ligger i samfunnsoppdraget gjør at vi er avhengige av å ligge i forkant av samfunnsendringer som gir nye krav, nye behov og ny teknologi. Dette forutsetter at vi har god dialog med våre samarbeidspartnere og andre samfunnsaktører, og jobber målrettet med å utvikle og ta i bruk ny teknologi og kompetanse.

Gjennom tydelige krav i våre etiske retningslinjer og vår leverandørdialog sikrer vi nulltoleranse for korrupsjon og alle former for bestikkelser, bedrageri og ulovlig forretningsvirksomhet i hele verdikjeden. Vi har etiske retningslinjer for egne medarbeidere og for leverandører. De etiske retningslinjene brukes aktivt i vurdering av kontraktspartnere.

Lokal verdiskaping

Vårt hovedbidrag til verdiskaping er sikker strømforsyning og tilkobling av ny produksjon og nytt forbruk på nettet. I tillegg bidrar vi til lokal verdiskaping gjennom å benytte store og små norske leverandører. Vi deler opp våre utbyggingsprosjekter i flere kontrakter slik at lokale og

regionale leverandører har mulighet til å tilby sine tjenester. Les mer om bærekraftige innkjøp og valg av leverandører på side 57-58.

Statnett er til stede i hele landet, og våre lokalkontorer og stasjonsgrupper støtter lokale prosjekter innen idrett, kultur og barne- og ungdomsarbeid. Prosjektene skal gi lokal verdi og søknader om støtte vurderes derfor av Statnett-ansatte med lokalkunnskap.

Grønn finansiering

De siste årene har banker og investorer i økende grad integrert hensynet til mennesker, samfunn og miljø i investeringsvirksomheten. Det påvirker oss ved at ratingbyrå spesialisert på bærekraft gir oss ESG-målinger (Environmental, Social and Governance) som benyttes av våre långivere. Et godt bærekraftsarbeid kan påvirke våre finansielle betingelser og gi tilgang til nye lånemarkeder.

I 2020 fikk Statnett utbetalt sine to første grønne obligasjonslån på til sammen 3,6 milliarder kroner og ytterligere 1,4 milliarder kroner i 2021. Grønne obligasjoner er lån som skal finansiere bærekraftige formål. Våre grønne lån skal brukes på utbyggingsprosjekter som har positiv klimaeffekt. Pengene går til prosjektet Smestad-Sogn, som bidrar til at Oslo kan nå sine klimaambisjoner og bedrer forsyningssikkerheten i hovedstaden, samt mellomlandsforbindelsen North Sea Link, som legger til rette for å øke produksjon og forbruk av fornybar energi i Norge og Storbritannia.

Statnett har etablert et rammeverk som beskriver hvilke prosjekter som kan kvalifiseres som grønne. Rammeverket er kvalifisert av CICERO (Senter for klimaforskning). CICERO ga Statnett karakteren mørkegrønn, som er den beste vurderingen det er mulig å oppnå. Vi har etablert en tverrfaglig komite, som vurderer prosjekter. Den er sammensatt av medarbeidere med bærekraft-, analyse og finansiell kompetanse.

Målet ved EUs handlingsplan for bærekraftig finans er å tilrettelegge for bærekraftige aktiviteter. Ved å skape et rammeverk for bærekraftig finans, ønsker man å øke finansieringen av bærekraftige løsninger og håndtere finansiell risiko som skyldes klimaendringene. Hovedaktiviteten til Statnett er forventet å være i tråd med EU taksonomien. Taksonomien omfatter rapporteringskrav som Statnett vil rette seg etter når de omfatter vår virksomhet.

Innovasjon for å nå bærekraftsmålene

Bærekraftsmål 9 handler om å bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon. Digitalisering, forskning og teknologiutvikling er virkemidler for innovasjon, som bidrar til å realisere Statnetts mål. Utvikling og anvendelse av ny teknologi er avgjørende for å sikre at de betydelige

investeringene som utløses av elektrifiseringen er bærekraftige, fremtidsrettede, kostnadseffektive og relevante. Utviklingen av et bærekraftig havnett er et godt eksempel på behovet for betydelig teknologiutvikling og innovasjon.

Vi jobber med å fremme innovasjon og teknologiutvikling med samarbeidspartnere i Norge og Europa, både med forsknings- og undervisningsmiljøer samt industri. Statnett samarbeider eksempelvis med andre europeiske TSOer i det europeiske nettverket ENTSOE-RDIC (Research Development and Innovation Committee).

Nordic Grid Development Perspective 2021

De nordiske TSO-ene; Energinet, Fingrid, Statnett og Svenska kraftnät publiserte [rapporten Nordic Grid Development Perspective \(NGDP\)](#) høsten 2021. Rapporten legger frem et felles nordisk scenario "Climate Neutral Nordics" som forutsetter en høy vekst i elektrisitetsforbruket i Norden, opp fra dagens 400 TWh til ca. 660 TWh innen 2040. Samtidig legger scenariet til grunn at produksjonskapasiteten fra fornybar energi øker til mer enn det dobbelte av i dag, fra 85 GW til omtrent 190 GW innen 2040.

Rapporten presenterer også en overordnet analyse av fremtidige kraftsystembehov med utgangspunkt i scenariet. Ifølge resultatene øker overføringsbehovet i fremtidens kraftsystem og det er et stort behov for å øke nettkapasiteten. Videre kan de eksisterende flytmønstrene i det nordiske kraftsystemet endre seg betydelig i fremtiden.

For Statnett blir digitalisering også stadig viktigere for å løse samfunnsoppdraget best mulig. En bedre utnyttelse av data om kraftsystemet gjør at vi kan jobbe smartere og mer effektivt. Mer data og bedre analyser gjør at flere kunder kan tilknyttes uten at vi må bygge nytt nett.

Mellomlandsforbindelser og havnett

Statnett har flere sjøkabelanlegg i drift, både nasjonalt og mellomlandsforbindelser. NordLink til Tyskland ble satt i ordinær drift i 2021, og North Sea Link (NSL) til

Storbritannia ble satt i prøvedrift i juni. Total kapasitet på disse mellomlandsforbindelsene er 2 800 MW.

Regjeringen varslet i Meld. St. 36 (2020–2021) 'Energi til arbeid' at regjeringen vil starte arbeidet med en nærmere regulering av systemansvaret til havs og pekte på Statnett til å få rollen som systemansvarlig etter havenergiloven for kabler og anlegg som ikke reguleres av petroleumsloven. I mars 2022 besluttet regjeringen og gi Statnett ansvaret for å planlegge nettet til havs. I 2021 ble Utvikling Hav et eget forretningsområde i Statnett som vil ha ansvar for å utvikle Statnetts rolle i forbindelse med havvind og havnett. Fiskeri og arealbruk, egne utslipp, samt påvirkning på natur og miljø er viktige bærekraftsområder for det nye forretningsområdet.

Urfolks rettigheter

Bærekraftsmål 15, om livet på land, handler om at vi må beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig forvaltning og stanse og reversere landforringelse. I tillegg er matsikkerhet og urfolks rettigheter andre viktige grunner til å sørge for en bærekraftig bruk av naturressursene våre.

Folkeretten stiller krav til at urfolks rettigheter skal ivaretas i planlegging og bygging av blant annet nettanlegg. Dette følges i Norge videre opp gjennom krav i naturmangfoldloven, reindriftsloven og forskrift om konsekvensutredninger. Gjennom konsesjonsbehandlingen skal blant annet samiske interesser gis en reell mulighet til å fremme sine interesser og til å påvirke beslutningens innhold.

Statnett har i de siste 10-12 år hatt store kraftledningsprosjekter i områder hvor samisk reindrift er en sentral rettighetshaver. For å i størst mulig grad ta hensyn til reindriften interesser, etablerer vi en tidlig dialog for å få kunnskap om reinbeitedistrikters organisering og arealbruk. Dialogen fortsetter gjennom planlegging og bygging av anleggene for å sikre god gjensidig informasjon og for å avtale mulige tiltak for å redusere påvirkningen.

Kraftledningen Nedre Vinstra – Fåberg – Oslo Ledningen var svært viktig for hovedstadens strømforsyning i tidlig etterkrigstid. Dette er Norges høyest spenningsatte betongmastledning. Da den ble satt i drift, var den også landets lengste ledning.

GRI tabell 2021

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
SELSKAPSINDIKATORER				
102-1	Navn på organisasjonen	Statnett SF		
102-2	Viktigste produkter og/eller tjenester	Årsrapport, Dette er Statnett		
102-3	Lokalisering av hovedkontor	Oslo, Nydalen		
102-4	Land hvor organisasjonen har aktivitet	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-6	Beskrivelse av de markedene organisasjonen opererer i	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-7	Organisasjonens størrelse og omfang	Årsrapport, Dette er Statnett og note 20		
102-8	Informasjon om ansatte	Regnskap for bærekraftsrapport		
102-9	Selskapets leverandørkjede	Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst og Regnskap for bærekraftsrapport		
102-10	Vesentlige endringer i selskapet og leverandørkjeden	Ingen vesentlige endringer i 2021. Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag og Regnskap for bærekraftsrapport		
102-11	Anvendelse av "føre-var"-prinsippet	Bærekraftsrapport, Våre miljø- og klimabidrag		
102-12	Eksterne initiativer	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-13	Medlemskap i organisasjoner og foreninger	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-14	Uttalelse fra administrerende direktør	Årsrapport, Konsernsjefen har ordet		
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst, og Årsrapport, Dette er Statnett	16	
102-18	Organisasjonens styringsstruktur	Årsrapport, Årsberetning, foretaksstyring og Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-22	Styrets sammensetning	Regnskap for Bærekraftsrapport og Årsrapport, Styret i Statnett	5, 16	
102-40	Oversikt over interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-41	Kollektive tariffavtaler	Regnskap for Bærekraftsrapport	8	
102-42	Utvelgelse av interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-43	Interaksjon med interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-44	Viktigste temaer fremmet av interessenter	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet og Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst		
102-45	Enheter omfattet av selskapets årsregnskap	Årsrapport, Organisasjonsstruktur og note 20		
102-46	Bestemmelse av rapportens innhold og avgrensninger	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-47	Oversikt over vesentlige tema	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
102-48	Endringer av historiske data fra tidligere rapporter	Regnskap for Bærekraftsrapport		
102-49	Vesentlige endringer fra forrige rapport	Ingen vesentlige endringer		

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
102-50	Rapporteringsperiode	2021		
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport	11. mars 2021		
102-52	Rapporteringsfrekvens	Årlig		
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten	Knut Hundhammer, e-post knut.hundhammer@statnett.no		
102-54	Rapporteringsnivå	GRI Standards, nivå Core		
102-55	GRI tabell	GRI tabell 2021		
102-56	Ekstern attestasjon	Uavhengig attestasjonsuttalelse		

LEDELSESPRAKSIS

103-1	Vesentlige tema i ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
103-2	Ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		
103-3	Evaluering av ledelsespraksis	Bærekraftsrapport, Ansvarlig virksomhet		

ØKONOMISKE INDIKATORER

201-1	Direkte økonomiske verdier skapt og distribuert	Årsrapport, Dette er Statnett, Finansielle rammebetingelser og Finansiell rapportering	8, 9	
201-2	Økonomiske konsekvenser og andre risikoer og muligheter som følge av klimaendringer	Bærekraftsrapport, Våre miljø- og klimabidrag	13	Statnett vil jobbe videre i 2022 og fremover med å etablere systemer og metoder for å beregne økonomiske konsekvenser av klimaendringene.
405-2	Likelønn	Regnskap for Bærekraftsrapport	5	
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Regnskap for Bærekraftsrapport	16	

MILJØINDIKATORER

302-1	Energibruk	Regnskap for Bærekraftsrapport	7, 8, 12, 13	
304-1	Virksomhet i eller i nærheten av vernede områder eller områder med høyt biologisk mangfold	Regnskap for Bærekraftsrapport	15	
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
305-2	Indirekte klimagassutslipp (scope 2)	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 13, 15	
305-4	Utslippsintensitet	Regnskap for Bærekraftsrapport	13, 15	
306-3	Mengde avfall generert	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 15	
306-4	Mengde avfall til gjenbruk eller gjenvinning	Regnskap for Bærekraftsrapport	12, 15	
306-5	Mengde avfall til forbrenning eller deponi	Regnskap for Bærekraftsrapport	15	
308-1	Andel nye leverandører vurdert med hensyn til miljøkriterier	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8, 12	Andel ikke beregnet

GRI-element	Beskrivelse	Rapportering	FNs bærekraftsmål ¹⁾	Utelatelser
SOSIALE INDIKATORER				
403-8	Andel ansatte som omfattes av styringssystem for HMS	Alle ansatte i Statnett SF	8	
403-9	Arbeidsrelaterte skader	Regnskap for Bærekraftsrapport og Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8	
405-1	Kvinneandel i virksomheten og alderssammensetning	Regnskap for Bærekraftsrapport	5	
406-1	Tilfeller av diskriminering og korrigerende tiltak	Regnskap for Bærekraftsrapport og Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst	8	
409-1	Tiltak for å eliminere tvangsarbeid	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8	
413-1	Enheter som er i dialog med lokalsamfunn, har gjort konsekvensutredninger og gjennomført utviklingsprogrammer	Bærekraftsrapport, Våre bidrag til bærekraftig økonomisk vekst	16	Begrenset til kvalitativ informasjon
414-1	Andel av nye leverandører vurdert med hensyn til sosiale forhold	Bærekraftsrapport, Våre sosiale bidrag	8, 16	Andel ikke beregnet
419-1	Bøter og ikke-finansielle sanksjoner som følge av brudd på lover og regler	Regnskap for Bærekraftsrapport	16	
BRANSJESPEISIFIKKE INDIKATORER				
EU3	Antall kunder	Statnett har totalt 69 kunder i transmisjonsnettet. De deles inn i tre kategorier; distribusjonsnettselskaper, kraftprodusenter og industrikunder (enkeltuttak over 15 MW).	7	
EU4	Lengde på kraftlinjer og – kabler	Årsrapport, Dette er Statnett	7, 9	
EU12	Nettap som prosent av total kraftoverføring	Regnskap for Bærekraftsrapport	7, 13	
EU25	Antall skader og dødsfall blant tredjeparter knyttet til selskapets anlegg	Regnskap for Bærekraftsrapport	8	
EU28	Strømbruddsfrekvens	Årsrapport, Dette er Statnett	7, 9	

¹⁾ Referer til de av FNs bærekraftsmål som vi mener er mest relevant for Statnetts virksomhet.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til Styret i Statnett SF

UAVHENGIG ATTESTASJONSUTTALELSE TIL STATNETTS BÆREKRAFTSRAPPORT FOR 2021

Vi har på oppdrag fra Styret i Statnett gjort en uavhengig gjennomgang av informasjon presentert i Statnett – Bærekraftsrapport 2021 ("Rapporten"), inntatt i Statnetts årsrapport for 2021. Vår oppgave er å gi styret moderat sikkerhet for de forhold vi har konkludert på nedenfor.

Styrets ansvar

Styret er ansvarlig for utarbeidelse og presentasjon av Rapporten i samsvar med GRI Standards, nivå Core, og kriterier for rapporteringen som beskrevet i Rapporten. Styret er også ansvarlig for slik internkontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide informasjon som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner med moderat grad av sikkerhet knyttet til informasjonen i Rapporten. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 (revidert) Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon, utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board.

Deloitte AS anvender International Standard on Quality Control 1 og opprettholder følgelig et omfattende kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, profesjonelle standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Vi har utført oppdraget i samsvar med krav til uavhengighet og andre etiske krav i Code of Ethics for Professional Accountants utgitt av International Ethics Standards Board for Accountants, som bygger på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, profesjonell kompetanse og tilbørlig aktsomhet, konfidensialitet og profesjonell atferd.

Handlingene utført på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, avviker i art og tidspunkt fra et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet, og er mindre i omfang; og følgelig er graden av sikkerhet som fremskaffes på et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet betydelig lavere enn sikkerheten som ville ha vært fremskaffet hvis det var blitt utført et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har gjennomført intervjuer og møter med ansvarlige for rapporteringen og for oppfølging av forhold relatert til samfunnsansvar på konsernnivå.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Deloitte.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- Statnett har etablert ledelsesprosesser og ledelsessystemer for å ivareta vesentlige forhold knyttet til samfunnsansvar, som beskrevet i Rapporten.
- Statnett har etablert rutiner for å identifisere, samle inn, sammenstille og kvalitetssikre informasjon for 2021 til bruk i Rapporten, som beskrevet i Rapporten. Informasjon presentert for 2021 er i samsvar med data fremkommet som et resultat av disse rutineene og er tilfredsstillende presentert i Rapporten.
- Statnetts praksis for rapportering om samfunnsansvar samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Standards sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå Core i henhold til GRI Standards. Statnetts GRI tabell 2021, presentert i Rapporten, reflekterer på en tilfredsstillende måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRI Standards finnes i Statnetts årsrapport for 2021.

Oslo, 24. mars 2022
Deloitte AS

Guro Magnetun Heimvik

Guro Magnetun Heimvik
statsautorisert revisor

Frank Dahl

Frank Dahl
fagekspert bærekraft

Totalresultat

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2020	2021			2021	2020
Driftsinntekter					
9 649	13 082	Driftsinntekter regulert virksomhet	4	13 944	10 522
562	476	Andre driftsinntekter	4	468	240
10 211	13 557	Sum driftsinntekter		14 412	10 761
Driftskostnader					
600	1 505	Systemtjenester	5	1 505	600
253	1 746	Overføringstap	5	1 746	253
1 105	1 165	Lønns- og personalkostnader	6, 7, 23	1 201	1 137
2 583	2 833	Avskrivning, amortisering og nedskrivning	8, 9	3 119	2 873
1 989	1 905	Andre driftskostnader	27	1 995	2 030
6 530	9 154	Sum driftskostnader		9 566	6 893
3 681	4 403	Driftsresultat		4 846	3 869
428	293	Finansinntekter	10	37	209
662	607	Finanskostnader	10	644	658
-234	-314	Netto finansinntekter/-kostnader		-607	-449
3 447	4 089	Resultat før skattekostnad		4 239	3 420
729	888	Skattekostnad	19	932	723
2 717	3 201	Årsresultat		3 307	2 697
Øvrige resultatelementer					
-246	298	Endringer i kontantstrømsikringsreserve	15, 28	298	-246
54	-66	Skatteeffekt	19, 28	-66	54
-192	233	Øvrige resultatelementer som resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		233	-192
-114	36	Endringer i estimatavvik på pensjoner	7, 28	36	-114
25	-8	Skatteeffekt	7, 19, 28	-8	25
-89	28	Øvrige resultatelementer som ikke resirkuleres gjennom resultatet i senere perioder		28	-89
-280	260	Sum øvrige resultatelementer		260	-280
2 437	3 461	Totalresultat		3 567	2 416

Balanse

Morselskap			Konsern		
31.12.2020	31.12.2021	(Beløp i mill. kr)	Note	31.12.2021	31.12.2020
Eiendeler					
Anleggsmidler					
586	1 244	Immaterielle eiendeler	8	1 737	1 133
52 492	59 246	Varige driftsmidler	8	66 767	60 296
9 976	6 108	Anlegg under utførelse	9	6 197	10 103
2 447	2 376	Investering i datterselskaper	20	-	-
65	74	Investeringer i felleskontrollert og tilknyttet selskap	20	57	108
27	127	Pensjonsmidler	7	127	27
6 220	4 500	Derivater	15	4 500	6 220
4 792	4 814	Finansielle anleggsmidler	14	128	125
76 605	78 489	Sum anleggsmidler		79 513	78 011
Omløpsmidler					
-	3	Varer		3	-
1 689	1 761	Kunde- og andre kortsiktige fordringer	11	1 134	1 362
1 288	994	Markedsbaserte verdipapirer	12	1 407	1 635
254	-	Eiendeler holdt for salg	29	-	254
566	1	Derivater	15	1	566
961	2 308	Betalingsmidler	13	2 387	1 058
4 757	5 067	Sum omløpsmidler		4 933	4 874
81 362	83 556	Sum eiendeler		84 446	82 885
Egenkapital og gjeld					
Egenkapital					
5 950	5 950	Innskuddskapital		5 950	5 950
12 359	14 781	Opptjent annen egenkapital		15 517	12 988
18 309	20 731	Sum egenkapital		21 467	18 938
Langsiktig gjeld					
2 968	3 950	Utsatt skatteforpliktelse	19	4 055	3 086
273	264	Pensjonsforpliktelser	7	266	275
500	473	Andre forpliktelser	24	495	500
207	169	Derivater	15	169	207
47 258	46 900	Langsiktig rentebærende gjeld	16	46 903	47 236
51 205	51 756	Sum langsiktig gjeld		51 888	51 304
Kortsiktig gjeld					
9 037	6 990	Kortsiktig rentebærende gjeld	16	6 831	8 660
2 745	4 063	Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	17	4 202	3 906
66	17	Derivater	15	17	66
-	-	Betalbar skatt	19	40	12
11 848	11 069	Sum kortsiktig gjeld		11 091	12 644
81 362	83 556	Sum egenkapital og gjeld		84 446	82 885

Oslo, 24. mars 2022, Styret i Statnett SF

Jan Fredrik Baksaas
Styrets leder

Tove Pettersen
Styremedlem

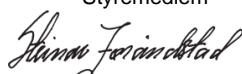
Maria Sandsmark
Styremedlem

Egil Gjesteland
Styremedlem

Wenche Teigland
Styremedlem

Christian Reusch
Styremedlem

Ingeborg Ligaarden
Styremedlem

Ole Bjørn Kirstihagen
Styremedlem

Steinar Jøråndstad
Styremedlem

Hilde Tonne
Konsernsjef

Endringer i egenkapital

Morselskap				Konsern				
Innskudds- kapital	Sikrings- reserve	Opptjent annen egen- kapital	Sum egen- kapital		Sum egen- kapital	Opptjent annen egen- kapital	Sikrings- reserve	Innskudds- kapital
<i>(Beløp i mill. kr)</i>								
5 950	33	11 150	17 133	01.01.2020	17 783	11 801	33	5 950
-	-	2 717	2 717	Årsresultat	2 697	2 697	-	-
-	-192	-89	-280	Øvrige resultatelementer, note 28	-280	-89	-192	-
-	-	-1 261	-1 261	Vedtatt utbytte	-1 261	-1 261	-	-
5 950	-159	12 518	18 309	31.12.2020	18 938	13 147	-159	5 950
5 950	-159	12 518	18 309	01.01.2021	18 938	13 147	-159	5 950
-	-	3 201	3 201	Årsresultat	3 307	3 307	-	-
-	233	28	260	Øvrige resultatelementer, note 28	260	28	233	-
-	-	-1 039	-1 039	Vedtatt utbytte	-1 039	-1 039	-	-
5 950	73	14 708	20 731	31.12.2021	21 467	15 443	73	5 950

Kontantstrøm

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Note	Konsern	
2020	2021			2021	2020
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
3 446	4 089	Resultat før skattekostnad		4 239	3 419
-13	-8	Tap/gevinst (-) ved salg av anleggsmidler	8	-8	-13
2 583	2 833	Avskrivning, amortisering og nedskrivning	8	3 119	2 873
-1	-	Reversert nedskrivning aksjer	20	-	-1
-	-	Netto betalte skatter	19	-8	-4
445	456	Resultatførte netto renteutgifter	10	542	602
16	15	Mottatte renter	10	20	22
-707	-528	Betalte renter, eksklusiv byggelånsrenter	10	-528	-707
950	303	Innbetalinger ved salg av markedsbaserte verdipapirer	12	426	1 188
-1 530	-	Utbetalinger ved kjøp av markedsbaserte verdipapirer	12	-113	-1 764
88	-250	Endringer i kundefordringer	11	-261	-316
1 028	239	Endringer leverandørgjeld	11, 17	246	1 656
-851	813	Inn/utbetalinger andre tidsavgrensingsposter	11, 17	536	-1 056
5 454	7 963	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		8 211	5 899
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter					
49	172	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	8	276	49
-7 495	-5 927	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler, andre immaterielle eiendeler og anlegg under utførelse	8, 9	-6 533	-8 519
-260	-120	Utbetalte byggelånsrenter	9	-120	-260
-9	-10	Inn/utbetalinger investeringer i felleskontrollerte, tilknyttede og andre selskaper	20	-10	-10
-492	-274	Utbetalinger knyttet til langsiktige lånefordringer	14	-	4
37	42	Innbetalinger knyttet til kortsiktige lånefordringer	11	2	-
202	52	Mottatt utbytte og konsernbidrag	10, 20	50	135
-7 970	-6 064	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-6 335	-8 600
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
10 254	16 782	Innbetalinger ved opptak av ny rentebærende gjeld	16	16 782	10 254
-8 484	-13 719	Utbetalinger ved nedbetaling av rentebærende gjeld	16	-13 716	-8 484
1 923	-2 576	Inn/utbetalinger sikkerhetsstillelser under CSA (Credit Support Annex)	18	-2 576	1 923
-1 261	-1 039	Utbetalinger av utbytte		-1 039	-1 261
2 432	-552	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		-549	2 432
-84	1 347	Netto kontantstrøm for året		1 327	-269
1 044	961	Kontanter og kontantekvivalenter ved årets begynnelse	13	1 058	1 327
961	2 308	Kontanter og kontantekvivalenter ved årets slutt	13	2 387	1 058

Note 1 Overordnet informasjon og grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Generell informasjon

Statnett SF (morselskapet) er et norsk statsforetak som ble stiftet 20. desember 1991. Staten ved Olje- og energidepartementet er eeneier. Foretaket har utstedt obligasjonslån som er notert på Oslo Børs og London Stock Exchange. Hovedkontoret har adresse Nydalen allé 33, 0484 Oslo.

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende International Financial Reporting Standards (IFRS), slik de er godkjent av EU, og den norske regnskapsloven.

Referanser til "IFRS" skal heretter bety referanser til IFRS-standardene som er godkjent av EU.

Regnskapene er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet, med unntak av:

- Derivater, finansielle eiendeler og forpliktelser vurderes til virkelig verdi over resultatet, amortisert kost eller virkelig verdi over øvrige resultatelementer.
- Balanseført verdi på eiendeler og gjeld som er sikret, justeres for å registrere endringer i virkelig verdi som følge av sikringen.
- Eiendeler blir vurdert ved hver rapporteringsdato med tanke på verdifall. Hvis gjenvinnbart beløp på eiendelen er lavere enn balanseført verdi, blir eiendelen nedskrevet til gjenvinnbart beløp.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet består av regnskapet til morselskapet, Statnett SF, og dets datterselskaper, presentert som om de var én enhet.

Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like forutsetninger. Klassifiseringen av poster i resultat og balanse er gjennomført etter ensartede definisjoner. Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. I konsernregnskapet er alle mellomværender og interne transaksjoner mellom selskaper innenfor konsernet eliminert.

Tilknyttet selskap er selskaper der Statnett har betydelig innflytelse, dvs. kan påvirke finansielle og operasjonelle beslutninger i selskapet, men ikke har kontroll over selskapet. Tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden.

Felleskontrollert driftsordning er en ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Felleskontrollert driftsordning innregnes etter prinsippet om proporsjonal konsolidering, «bruttometoden».

Felleskontrollert virksomhet er en ordning hvor de partene som har felles kontroll over ordningen, har rett til ordningens netto eiendeler. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres etter egenkapitalmetoden.

Investering i selskaper hvor konsernet eier ikke har betydelig innflytelse (som regel mindre enn 20 prosent av den stemmeberettigede aksjekapital) balanseføres til virkelig verdi. Verdiendring føres over resultat.

Klassifisering som kortsiktig eller langsiktig post

En eiendel klassifiseres som kortsiktig (omløpsmiddel) når den er knyttet til varekretsløpet, fordring som forventes tilbakebetalt innen ett år, samt "eiendeler som ikke er bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten". Andre eiendeler er anleggsmidler. Skillet mellom kortsiktig og langsiktig gjeld trekkes ved ett år til forfallstidspunktet. Første års avdrag på langsiktige lån er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Utbytte

Avgitt utbytte regnskapsføres i den perioden det blir vedtatt i foretaksmøtet. Skjer vedtak og utbetaling i forskjellige perioder, henføres beløpet til kortsiktig gjeld inntil utbetaling finner sted.

Valuta

Konsernregnskapet presenteres i norske kroner, som også er morselskapets funksjonelle valuta.

Transaksjoner i utenlandsk valuta regnskapsføres til dagskurs på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter i valuta som måles til anskaffelseskost, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter i valuta som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden og presenteres netto som finansinntekter/-kostnader.

Note 1 Overordnet informasjon og grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernet benytter seg av sikringsbokføring for alle langsiktige lån i utenlandsk valuta.

Avsetninger

Avsetninger regnskapsføres når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av en hendelse som har skjedd, og det kan sannsynliggjøres (mer sannsynlig enn ikke) at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, samt at beløpets størrelse kan måles pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato, og nivået reflekterer det beste estimatet for forpliktelsen. Ved vesentlig tidseffekt er forpliktelsen regnskapsført til nåverdi av fremtidige forpliktelser.

Offentlig tilskudd

Tilskudd fra myndighetene er ikke regnskapsført før det foreligger rimelig sikkerhet for at konsernet vil møte betingelsene som er fastsatt i forbindelse med mottak av tilskuddene, og at tilskuddene vil bli mottatt. Tilskudd blir regnskapsført som fradrag i den kostnad det er ment å dekke.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter inkluderer bankbeholdning.

Segmentrapportering

Statnett har identifisert sitt rapporteringssegment basert på hvilken risiko og avkastning som påvirker virksomheten. Det er konsernets vurdering at man har kun ett segment. Dette skyldes at Statnett er organisert, styres, rapporteres og måles som ett segment. I hovedsak får Statnett sine inntekter basert på en tariffmodell fastsatt av Reguleringsmyndigheten for Energi (RME). Virksomheten følges opp som ett geografisk segment. Datterselskaper kvalifiserer heller ikke som særskilte rapporteringspliktige virksomhetssegmenter etter kriterier i IFRS.

Koronapandemien

Konsernets resultater og finansielle stilling er ikke påvirket i vesentlig grad av koronapandemien. Se nærmere omtale i note 9 Anlegg under utførelse og note 18 Finansiell risikostyring.

Note 2 Endringer i regnskapsprinsipper og nye regnskapsstandarder

Nye relevante standarder i år

Konsernet har identifisert enkelte standarder som kan ha betydning for regnskapet og omtales i de følgende avsnitt:

Endringer i IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7 – Referanserente- (IBOR-)reformen

Fase 2 - som endrer IFRS 9 Finansielle instrumenter, IAS 39 Finansielle instrumenter - innregning og måling, IFRS 7 Finansielle instrumenter - Opplysninger, IFRS 4 Forsikringskontrakter og IFRS 16 Leieavtaler, ferdigstiller IASBs respons på den pågående reformen av interbankrenter (IBOR) og andre renteindekser. Standardendringene er relevante for Statnett der det er etablert sikringsbokføring og hvor det i sikringsrelasjonene inngår renter som er berørt av de fremtidige endringene i referanserenter. Statnett har valgt å anvende standardendringene i de to fasene fra og med henholdsvis 2019 og 2020, og med det sikret videreføring av etablert sikringsbokføring.

Endringer i standarder med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

Konsernet har ikke identifisert endringer i standarder eller fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt som er av vesentlig betydning.

IFRS 17 Forsikringskontrakter

IFRS 17 krever at alle forsikringskontrakter skal regnskapsføres på en konsistent måte. Forsikringsforpliktelser skal vurderes ut fra forholdene på balansedagen («current values») i stedet for historisk kost, og informasjonen skal oppdateres regelmessig. Videre skal fortjenesteelementet i forsikringskontraktene innregnes over den perioden forsikringstjenesten ytes. Det er usikkert om endringen vil gjelde for datterselskapet Statnett Forsikring AS (captive selskap) og hvorvidt denne vil få betydning for konsernet. IFRS 17 er godkjent av IASB og EU og gjelder fra og med år 2023.

Note 3 Regnskapsestimer og forutsetninger

Utarbeidelse av finansregnskap i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen utarbeider vurderinger og estimer og tar forutsetninger som påvirker anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette påvirker regnskapsførte beløp for eiendeler og gjeld på balansedagen, samt rapportering av betingede eiendeler og forpliktelser, og rapporterte inntekter og kostnader i perioden.

Prinsipp

Enkelte beløp som påvirker konsernets regnskap, må estimeres. Det krever at ledelsen må ta forutsetninger med hensyn til verdier eller usikre forhold på tidspunktet for utarbeidelse av regnskapet. Sentrale regnskapsestimer er estimer som er viktig for presentasjonen av konsernets økonomiske stilling og resultater, og som krever ledelsens subjektive og komplekse vurderinger, ofte relatert til forhold beheftet med usikkerhet. Ledelsen vurderer slike estimer løpende ut fra historiske resultater og erfaringer, konsultasjoner med eksperter, trender, prognoser og andre metoder som ledelsen anser som rimelige i de enkelte tilfeller.

Måling av finansielle instrumenter

Konsernet bruker følgende målehierarki for å måle og presentere virkelig verdi av finansielle instrumenter:

Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas mht. disse prisene.

Nivå 2: Virkelig verdi måles ved bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).

Nivå 3: Virkelig verdi måles ved bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata.

Informasjon om målehierarki er gitt i de aktuelle notene for de ulike finansielle instrumentene (note 11 til 17).

Vesentlige poster knyttet til bruk av estimer for Statnett er relatert til:

Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Konsern
			Balansført verdi
Andre immaterielle eiendeler	8	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	1 685
Varige driftsmidler	8	Estimat på gjenvinnbart beløp og gjenværende utnyttbar levetid	66 767
Anlegg under utførelse	9	Grad av ferdigstilling, tidspunkt for når anlegget er tilgjengelig for bruk, vurdering av kostnad som vedlikehold eller påkostning	6 197
Utsatt skatteforpliktelse	19	Utfall av skattebehandling	4 055

Note 4 Driftsinntekter

Statnett har konsesjon som netteier i Norge og henter sine inntekter i hovedsak fra virksomhet som er regulert av Reguleringsmyndigheten for Energi (RME). Driftsinntekter knyttet til konsesjon som netteier presenteres som «Driftsinntekter regulert virksomhet».

Statnett har også konsesjon for balanseavregningen i Norge, gitt av RME. Som avregningsansvarlig er Statnett gitt et nasjonalt ansvar for å koordinere måling og avregning av all kraftomsetning og sørge for at all innmating og alt uttak av elektrisk energi blir korrekt avregnet slik at det oppnås økonomisk balanse i kraftmarkedet. Driftsinntekter knyttet til konsesjon som avregningsansvarlig presenteres som «Driftsinntekter regulert virksomhet».

Driftsinntekter nettvirksomhet knytter seg til Statnett og NordLink Norge AS. Driftsinntekter avregning knytter seg til Elhub AS og Statnett.

Andre driftsinntekter er inntekter utenfor den regulerte nettvirksomheten. Andre driftsinntekter av blant annet konsulentoppdrag for eksterne, bygging for distribusjonsnettsiere (kundeprosjekter) og leieinntekter.

Statnetts inntekter er i stor grad regulerte, og Statnett har gjennom 2021 ikke observert noen vesentlige effekter på inntekter som følge av den pågående koronapandemien.

Prinsipp

Driftsinntekter regulert nettvirksomhet

Driftsinntekter beregnes basert på en tariffmodell fastsatt på bakgrunn av retningslinjer gitt av RME.

- Tariffinntekter faste ledd regnskapsføres jevnt gjennom året basert på fastsatt tariff for det aktuelle år.
- Tariffinntekter energiledd regnskapsføres i takt med kundens målte innmating og uttak fra nettet.
- Andre nettinntekter regnskapsføres i hovedsak i takt med kundens målte bruk av nettet.
- Flaskehalsinntekter regnskapsføres i takt med målt innmating og uttak fra nettet mellom prisområder og på hver sin side av mellomlandsforbindelser.
- Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene regnskapsføres jevnt gjennom året basert på estimat på de øvrige eiernes tillatte inntekt.

Tillatt inntekt

Tillatt inntekt beregnes basert på en tariffmodell fastsatt på bakgrunn av retningslinjer gitt av RME. Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten kommer fra tariffinntekter i transmisjons- og distribusjonsnettet samt flaskehalsinntekter.

På grunn av differansen mellom årets faktiske inntekter og endelig tillatt inntekt, som RME fastsetter etter årets utløp, vil det årlig oppstå avvik mellom Statnetts faktiske driftsinntekter fra den regulerte virksomheten og Statnetts tillatte inntekt. Avviket kalles mer- eller mindreinntekt.

Mer-/mindreinntekt nettvirksomhet

Merinntekt oppstår når faktiske driftsinntekter er høyere enn tillatt inntekt i det enkelte år. Mindreinntekt innebærer at foretakets faktiske driftsinntekter er lavere enn tillatt inntekt. Merinntekt, tillagt renter, tilbakeføres kundene i form av reduksjon i fremtidige tariff, mens mindreinntekt, tillagt renter, kan hentes inn fra kundene i form av økning i fremtidige tariff. Dette reguleres i Forskrift 1999-03-11-302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff (kontrollforskriften). Forpliktelsen til å redusere fremtidige tariff samt muligheten til å kreve inn økte tariff oppfyller ikke kravene i IFRS til balanseføring, og representerer derfor en betinget forpliktelse eller fordring. Årlig endring i disse postene vil derfor heller ikke inngå i resultatregnskapet etter IFRS, men rapporteres som en del av underliggende resultat.

I de tilfeller hvor Statnett primært opptre som avregningsfunksjon knyttet til fellesnett og krafthandel, rapporteres inntekter netto.

Driftsinntekter regulert virksomhet avregningsansvarlig

Avregningsansvarlig har ansvar for balanseavregning i det norske kraftsystemet, drift og utvikling av datahuben Elhub, og utstedelse av elsertifikater og opprinnelsesgarantier. Elhub AS, et 100% eid datterselskap, driver datahuben og har systemstøtte for Ediel. Driftsinntekter knyttet til avregningsansvarlig regnskapsføres i det vesentlige i takt med faktisk målt innmating og uttak fra nettet.

Note 4 Driftsinntekter

Mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig

I enkelte år kan det oppstå avvik mellom faktiske gebyrinntekter i disse virksomhetsområdene, og det regulator tillater at gebyrene skal dekke. Dette påvirker nivået på fremtidige gebyrer, og omtales som mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig. Mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig inngår ikke i regnskapsresultatet, men inngår i beregning av underliggende resultat, på lik linje med mer-/mindreinntekter i nettvirksomhet.

RME utarbeidet et forslag til reguleringsmodell av gebyrinntektene hos Elhub i forbindelse med at avregningsansvarlig fastsatte gebyrene for første gebyrperiode (2019-2022). For å gi insentiver til en kostnadseffektiv drift og videreutvikling av Elhub, har RME utarbeidet en modell for regulering av inntektene. Dette er en såkalt «Cap&Floor»-modell, der Elhub gis insentiver til å redusere kostnadene sine for å få økt avkastning. Denne reguleringen trer først i kraft fra andre gebyrperiode som starter 1. januar 2023. Mer-/mindreinntekt avregningsansvarlig i Elhub er beregnet etter forslaget, og inkluderer både oppstartskostnader fra 2015-2018, som kan hentes inn i 2019-2022, og avkastning under gulvet i 2019 - 2021, som kan hentes inn i neste gebyrperiode.

Andre driftsinntekter

Inntekter knyttet til kundeprosjekter innregnes etter hvert som kunden overtar kontroll over det Statnett leverer. Ved konsulentoppdrag for eksterne anses kunden å overta kontroll løpende etter hvert som tjenesten ytes. Når Statnett bygger anlegg for distribusjonsnetteiere kan overføring av kontroll enten skje løpende under byggingen, eller når anlegget er ferdigstilt, avhengig av de konkrete kontraktsvilkårene. Fakturerte og opptjente kundeprosjektinntekter inngår i Kunde- og andre kortsiktige fordringer. For kundeprosjekter som forventes å gi tap, er hele det forventede tap kostnadsført.

Tillatt inntekt – monopolvirksomhet

Statnett eier overføringsanlegg og er det systemansvarlige nettselskapet. Denne virksomheten er monopolregulert. Det innebærer at RME årlig setter en øvre grense for Statnetts inntekt, såkalt tillatt inntekt. Grunnlaget for Statnetts tillatte inntekter er inntektsrammen. Inntektsramme baseres på kostnader tilhørende virksomheten, inkludert kapitalkostnader, fra to år tilbake i tid. Videre er overføringstap og årets systemdriftskostnader inkludert. Overføringstap i inntektsrammen, fastsettes ved at faktisk målt tap i MWh fra to år tilbake i tid verdsettes til en regulert referansepris basert på elspotpris i inntektsrammeåret. Inntektsrammen til Statnett normeres for at foretaket skal ha insentiver til effektiv drift. Utover inntektsrammen består Statnetts tillatte inntekt av følgende tillegg: Årets eiendomsskatt, transittkostnad og tillegg for investeringer. Tillegg for investeringer sørger for at kapitalkostnader reflekteres i tillatt inntekt fra det året investeringer er klar til bruk. Statnetts tillatte inntekt justeres også for samfunnets avbruddskostnader gjennom KILE (kvalitetsjustert inntektsramme ved ikke levert energi).

Tariffinntekter

Statnett er operatør av transmisjonsnettet og regionale fellesnett. Som operatør er Statnett ansvarlig for å fastsette årlige tariffer i det enkelte fellesnett.

Statnett har som operatør for transmisjonsnettet og to regionale fellesnett ansvar for å fakturere brukerne for de tjenestene de mottar. Faktureringen skjer på grunnlag av en tariffmodell som er utarbeidet i henhold til retningslinjer gitt av RME. Prissystemet består av faste ledd og variable ledd; energiledd. Faste ledd faktureres jevnt over året, mens energileddet faktureres i takt med kundens målte innmating og uttak fra nettet.

Flaskehalsinntekter

Flaskehalsinntektene oppstår som følge av prisforskjeller mellom Norge og utenlandske handelspartnere, både når det importeres og eksporteres kraft. Prisforskjeller oppstår når markedet ønsker å overføre mer kraft mellom landene enn det er kapasitet til.

Flaskehalsinntektene får man ved å multiplisere prisforskjellen med overført kraftvolum time for time. Eierne av en mellomlandsforbindelse deler flaskehalsinntektene, vanligvis 50/50. I Norge er det Statnett SF som eier alle mellomlandsforbindelser, og som derfor mottar disse inntektene.

Flaskehalsinntekter innad i Norge oppstår når markedet ønsker å overføre mer kraft mellom innenlandske prisområder enn det er kapasitet til. Flaskehalsinntektene beregnes på samme måte som for mellomlandsforbindelsene og Statnett mottar disse inntektene.

Samlede flaskehalsinntekter øker til 5 658 millioner kroner fra 2 408 millioner kroner i 2020. Økningen skyldes store prisforskjeller mot Sverige og mot Europa, samt innad i Norge. North Sea Link på prøvedrift fra tredje kvartal 2021 har også bidratt til økte flaskehalsinntekter.

Note 4 Driftsinntekter

Driftsinntekter

(Beløp i mill. kr)

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
		Driftsinntekter regulert nettvirksomhet		
7 578	6 452	Tariffinntekt faste ledd produksjon	6 452	7 578
132	534	Andre nettinntekter	533	132
247	1 193	Tariffinntekt energiledd	1 193	246
2 408	5 658	Flaskehalsinntekter	5 658	2 408
-865	-656	Inntekter til øvrige eiere i fellesnettene	-23	-221
9 500	13 181	Sum driftsinntekter regulert nettvirksomhet	13 813	10 144
149	299	Gebyrinntekter avregningsansvarlig	529	378
-	-398	Gebyrinntekter dekket av balanseavregningen*	-398	-
149	-99	Sum gebyrinntekter	131	378
9 649	13 082	Sum driftsinntekter regulert virksomhet	13 944	10 521
562	476	Andre driftsinntekter	468	240
10 211	13 557	Totale driftsinntekter	14 412	10 761

* T.o.m. 2020 ble "Gebyrinntekter dekket av balanseavregningen" vist som en del av regulerte nettinntekter. For avregningsansvarlig var dette andre driftskostnader. For 2020 utgjorde beløpene 35 millioner kroner, jf. note 27. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

Tillatt inntekt regulert virksomhet

(Beløp i mill. kr)

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
		Tillatt inntekt regulert nettvirksomhet		
6 824	8 679	Inntektsramme	9 188	7 464
1 821	1 963	Tillegg til inntektsramme	2 087	1 821
8 645	10 642	Sum tillatt inntekt regulert nettvirksomhet	11 275	9 285
		Tillatt inntekt avregningsansvarlig		
99	74	Tillatt gebyrinntekter avregningsansvarlig	327	363
8 744	10 716	Total tillatt inntekt nettvirksomhet og avregningsansvarlig	11 602	9 648

Mer-/mindreinntekt - årets endringer og samlet saldo

(Beløp i mill. kr)

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
		Regulert nettvirksomhet		
-854	-2 538	Årets ikke regnskapsførte mer-/mindreinntekt (-/+)	-2 538	-859
3	-10	Årets ikke regnskapsførte avsetning renter mer-/mindre inntekt (-/+)	-11	3
75	-	Årets ikke regnskapsførte justeringer tidligere perioders mer-/mindreinntekt (-/+ *)	-	79
-777	-2 549	Årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt (-/+)	-2 549	-777
667	-110	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter 01.01.	-110	667
-777	-2 549	Endret saldo for mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter	-2 549	-777
-110	-2 659	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+) inklusiv renter 31.12.	-2 659	-110

Note 4 Driftsinntekter

Morselskap		Avregningsansvarlig	Konsern	
2020	2021		2021	2020
-50	173	Årets ikke regnskapsførte mer-/mindreinntekt (-/+)	194	-15
-	-	Årets ikke regnskapsførte avsetning renter mer- /mindre inntekt (-/+)	5	-
-50	173	Årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt (-/+)	199	-15
-79	-129	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter 01.01.	50	65
-50	173	Endret saldo for mer-/mindreinntekt (-/+), inkl. renter	199	-15
-129	44	Saldo mer-/mindreinntekt (-/+) inklusiv renter 31.12.	249	50

Morselskap		Saldo Nett og avregningsansvarlig	Konsern	
2020	2021		2021	2020
588	-239	Saldo mer-/mindreinntekt nett og avregningsansvarlig (-/+) 01.01.	-60	732
-854	-2 538	Bevegelse mer-/mindre inntekt nett, ekskl. renter	-2 538	-859
-50	173	Bevegelse mer-/mindre inntekt avregningsansvarlig (-/+), ekskl. renter	194	-15
3	-10	Bevegelse mer-/mindre inntekt nett og avregningsansvarlig (-/+), renter	-6	3
75	-	Bevegelse mer-/mindre inntekt nett og avregningsansvarlig (-/+), tidligere perioders justeringer	-	79
-239	-2 615	Saldo mer-/mindreinntekt nett og avregningsansvarlig (-/+) 31.12	-2 410	-60

Note 4 Driftsinntekter

Driftsresultat innenfor og utenfor nettvirksomheten og avkastning på investert nettkapital

(Beløp i mill. kr)

Driftsresultat innenfor og utenfor nettvirksomheten

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
3 574	4 512	Driftsresultat innenfor nettvirksomheten	4 878	3 972
107	-109	Driftsresultat utenfor nettvirksomheten	-32	-105
3 681	4 403	Sum driftsresultat	4 846	3 868
-777	-2 549	Årets ikke regnskapsførte mer-/mindreinntekt inkl. renter nettvirksomheten (-/+)	-2 549	-777
2 904	1 854	Underliggende driftsresultat nettvirksomheten	2 297	3 091

Underliggende driftsresultat av nettvirksomhet er driftresultatet korrigeret for årets ikke regnskapsførte mer/mindreinntekt for nettvirksomheten.

Grunnlag for avkastning på investert nettkapital

Avkastningsgrunnlag er definert som gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for investert nettkapital, tillagt en prosent for netto arbeidskapital. Investert nettkapital er gitt ved førstegangs historisk anskaffelseskostnad. Andel av felles driftsmidler er inkludert.

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
50 109	56 987		64 697	58 114

Avkastning på investert nettkapital

Avkastning er definert som driftsresultat av nettvirksomheten sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Underliggende driftsresultat er driftsresultat korrigeret for årets ikke regnskapsført mer-/mindreinntekt for nettvirksomheten.

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Avkastning i prosent)	2021	2020
6%	3%		4%	5%

Note 5 Systemtjenester og overføringstap

Systemtjenester er kostnader knyttet til Statnetts ansvar for å opprettholde momentan balanse i kraftnettet og for å sikre tilfredsstillende leveringskvalitet, definert i forskrift om systemansvar (FoS). Frekvensen i strømmettet skal være 50 Hz, og det er Statnett som systemansvarlig operatør sin oppgave å sørge for at frekvensen holdes stabil. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål skilles i primær-, sekundær- og tertiærreserver. Statnett kjøper reserver i avtalte kapasitetsmarkeder for elspot og regulerkraftmarkeder. Prisene påvirkes av tilgjengelig kraft, reguleringsmuligheter samt priser i reguleringsmarkedene.

Statnett kjøper overføringstap (volum) til spotpris (markedspris) via kraftbørsene, for den timen overføringstapet gjelder. Ved all omformering eller overføring av energi vil en del av energien gå tapt i prosessen. Tapets størrelse vil blant annet variere avhengig av temperatur, belastning i nettet og strømpris. Resultat for overføringstap i transmisjonsnett fordeles mellom anleggseierne i henhold til forholdsmessig økonomisk eierandel i transmisjonsnettet. Mer enn 99 prosent av anleggene eies av Statnett SF.

Prinsipp

Kostnader til systemtjenester og overføringstap regnskapsføres løpende ved anskaffelse.

Systemtjenester kan deles inn i følgende kategorier:

Primærreserver

Primærreguleringen er automatisk og trer i kraft momentant ved frekvensendringer i strømmettet. Dette skjer ved hjelp av en på forhånd avtalt reservekapasitet. Kravet om reservekapasitet for reguleringsformål legger begrensninger på produsentene ved at de ikke kan produsere og selge full kapasitet på alle sine generatorer. Primærreserver er kostnader Statnett har ved at foretaket kjøper reservekapasitet hos produsentene. Omfang av primærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå, og reservene blir anskaffet gjennom markedsløsninger.

Sekundærreserver

Automatiske sekundærreserver aktiveres for å frigi den aktiverte primærreserven slik at den igjen blir i stand til hurtig å håndtere eventuelle nye feil og ubalanser. Automatiske sekundærreserver fungerer ved at et signal sendes fra TSO til en aktør/kraftverk, som da endrer produksjonen i anlegget. Sekundærreserven omtales også som Automatic frequency regulating reserve (aFRR), og i Norden anvendes den hovedsakelig for å håndtere frekvensavvik. Omfang av sekundærreserver er bestemt av avtaler på nordisk nivå, og reservene blir anskaffet gjennom en markedsløsning.

Tertiærregulering

I Norge er det et regulerkraftopsjonsmarked som benyttes for å sikre nok regulerressurser tilgjengelig i den norske delen av regulerkraftmarkedet også i perioder med økt etterspørsel etter effekt, som i vintersesongen. Systemansvarlig arrangerer i vinterhalvåret et marked der de kjøper en garanti for at aktører legger inn bud på regulerkraftlisten for påfølgende uke. Garantiene kan gjelde både forbruk og produksjon.

Transittkostnader

Transittkostnader er kompensasjon for bruk av nett i utlandet. Kraftsystemet i Europa er knyttet sammen via overføringslinjer/-kabler som går over landegrensene.

Spesialregulering

I enkelte tilfeller kan begrensninger i overføringskapasiteten (flaskehals) medføre at budene i regulerkraftmarkedet ikke kan anvendes i "prisriktig" rekkefølge. Aktiverte reguleringer utenom prisrekkefølge kategoriseres som spesialreguleringer og kompenseres med tilhørende budpris uten at de påvirker fastsettelsen av regulerkraftprisen. Statnett påføres da en kostnad lik differansen mellom pris på aktiverte bud som er benyttet til spesialreguleringer og aktuell timepris i hovedretning i regulerkraftmarkedet multiplisert med spesialregulert volum.

Note 5 Systemtjenester og overføringstap

Spesifikasjon av systemtjenester

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
97	71	Netto balanse- og effektkraft	71	97
98	273	Primærreserver	273	98
44	229	Sekundærreserve	229	44
38	429	Tertiærreserver	429	38
191	205	Transittkostnader	205	191
104	214	Spesialregulering	214	104
28	84	Øvrige systemtjenester	84	28
600	1 505	Sum systemtjenester	1 505	600

Spesifikasjon av overføringstap

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
2 538	2 567	Volum (GWh)	2 567	2 538
106	680	Pris (kr/MWh)	680	106
251	1 745	Overføringstap	1 745	251
2	1	Overføringstap andre netteiere	1	2
253	1 746	Sum overføringstap	1 746	253

Note 6 Lønns- og personalkostnader

Lønns- og personalkostnader er kostnader forbundet med avlønning av personell i konsernet, inklusiv godtgjørelser til konsernets styre. Lønnskostnadene gjelder bare konsernets egne ansatte, ikke innleid arbeidskraft. Ordinær lønn kan være både fastlønn og timebasert lønn og utbetales løpende. Ferielønn utbetales normalt i feriemånedene i etterfølgende år. Arbeidsgiveravgift betales normalt etterskuddsvis annenhver måned.

Prinsipp

Lønnskostnader kostnadsføres når de opptjenes. Ordinær lønn opptjenes løpende. Ferielønn opptjenes på basis av ordinær lønn. Arbeidsgiveravgift beregnes og kostnadsføres for alle lønnsrelaterte kostnader. Pensjoner opptjenes i henhold til egne regler (se note 7). Godtgjørelse til styret opptjenes løpende ut fra egne avtaler godkjent i foretaksmøtet. Lønnskostnadene er redusert med verdien av egne aktiverte investeringsarbeider som består av direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter.

Spesifikasjon av lønns- og personalkostnader

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
1 341	1 432	Lønninger	1 473	1 382
198	225	Arbeidsgiveravgift	232	204
219	229	Pensjonskostnader (note 7)	235	225
131	128	Andre ytelser	132	133
1 888	2 013	Brutto lønns- og personalkostnader	2 072	1 944
-783	-848	Herav aktiverte egne investeringsarbeider	-871	-807
1 105	1 165	Lønns- og personalkostnader	1 201	1 137
1 527	1 548	Antall sysselsatte årsverk	1 601	1 573

Lån til ansatte

Ansatte har lån i foretaket på til sammen 1 million kroner per 31. desember 2021. Lånene nedbetales ved trekk i lønn over en periode på inntil 2 år. Lånene er rentefrie for den ansatte. Rentefordelen av lån som overstiger 3/5 av grunnbeløpet i Folketrygden, beskattes etter den til enhver tid gjeldende normalrentesats som er gitt av myndighetene.

Note 7 Pensjoner

Morselskapet og datterselskapene har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser i form av ytelsesplaner og innskuddsplaner. Alle ytelsesplanene er lukket, og innskuddsplaner er konsernets generelle pensjonsordning for alle nyansatte. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller krav i lov om obligatorisk tjenestepensjon. For de innskuddsbaserte planene betaler konsernet et årlig bidrag til de ansattes pensjonsordning, og risikoen for fremtidig avkastning påhviler den enkelte ansatte. Pensjonen vil avhenge av de løpende innskuddenes størrelse og oppnådd avkastning over tid. For de ytelsesbaserte planene har bedriften ansvaret for å yte en avtalt pensjon til den ansatte i forhold til sluttlønn. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret.

Prinsipp

Innskuddsbasert pensjonsplan

I den innskuddsbaserte pensjonsplan har foretaket ansvar for å yte et avtalt tilskudd til den ansattes pensjonsbeholdning. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastning på pensjonssparingen. Når innskuddene er betalt, gjenstår ingen ytterligere betalingsforpliktelse knyttet til tilskuddsordningen, og det foreligger ingen pensjonsforpliktelse å balanseføre. Pensjonskostnaden for innskuddsplaner vil være lik periodens innskudd til de ansattes pensjonssparing.

AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning som blir regnskapsført som en innskuddsordning da den ikke er allokert mellom de deltagende foretakene.

Ytelsesbasert pensjonsplan

I de ytelsesbaserte pensjonsplanene har foretaket gitt de ansatte rett til et fremtidig pensjonsnivå, normalt gitt i prosent av sluttlønn ved pensjonstidspunktet. Foretaket har ansvaret for størrelsen på den fremtidige pensjonsytelsen, og den økonomiske verdien av denne forpliktelsen må resultat- og balanseføres.

Den påløpte forpliktelsen beregnes etter en lineær opptjeningsmodell, og måles som nåverdien av den estimerte fremtidige pensjonsutbetalingen som er opptjent på balansedagen. Den balanseførte nettoforpliktelsen utgjør summen av påløpt pensjonsforpliktelse minus virkelig verdi av eventuelle tilknyttede pensjonsmidler.

Endringer i forpliktelsen for ytelsesplaner som skyldes endringer i pensjonsplaner, resultatføres i sin helhet for de endringene som gir en umiddelbar trippelrett. Endringer i forpliktelsene og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetninger er estimatavvik. Estimatavvik føres mot egenkapitalen gjennom «øvrige resultatелеmenter» i perioden de oppstår. Diskonteringseffekten av pensjonsforpliktelsen og forventet avkastning på pensjonsmidler presenteres netto under «Lønns- og personalkostnader» da dette gir best informasjon knyttet til konsernets pensjonskostnader.

Nærmere om de enkelte pensjonsplanene

Innskuddsplaner

Ansatte i konsernet er i stor grad tilknyttet pensjonsordninger som er definert som innskuddsplaner. Vedtatt innskuddsordning har et ytelsesnivå som er basert på maksimale innskuddssatser etter "Lov om innskuddspensjon". Innskuddsplaner omfatter også pensjonsordninger som er felles for flere selskaper, hvor pensjonspremien fastsettes uavhengig av demografisk profil i det enkelte selskap (flerforetaksplan).

Konsernet deltar i den private avtafefestete ordningen for førtidspensjonering (AFP-ordningen). Ordningen innebærer at de ansatte får et tillegg på sin pensjon som en livsvarig ytelse. Ytelsen kan tas ut fra og med fylte 62 år også ved siden av å stå i jobb. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaks pensjonsordning som organiseres gjennom et felleskontor, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosentsats av lønn. Premienivået i ordningen har økt årlig siden ordningen trådte i kraft og forventes å øke i årene som kommer.

Ytelsesplaner

Konsernet har en lukket pensjonsordning som er klassifisert som fondsbaserte ytelsesplaner i tillegg til lukkede ytelsesplaner som dekkes over selskapenes drift. For ansatte i en viss aldersgruppe ble det ved overgang til innskuddsplan etablert en kompensasjonsplan. Denne ordningen er en usikret ytelsesplan med årlig opptjening frem til 67 år. Utbetalingen under kompensasjonsordningen skjer ved 67 år eller ved en eventuell tidligere fratreden.

Enkelte av medlemmene i konsernledelsen har egne tilleggsavtaler, se note 23 Ytelser til ledelsen.

Note 7 Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse i balansen fremkommer etter korrigerende resultatføring av virkning av endringer i estimater i øvrige resultatelementer. Netto pensjonsforpliktelser vises som Pensjonsforpliktelser. Når en ordning har midler som er større en beregnet forpliktelse, vises netto pensjonsmidler som Pensjonsmidler.

Opptjente pensjonsrettigheter er i hovedsak sikret gjennom pensjonsordninger i Statnett SFs Pensjonskasse. I tillegg har morselskapet førtidspensjonsforpliktelser som dekkes over driften.

Ansatte som forlater konsernet før pensjonsalder, mottar fripolise. Disse forvaltes av Statnett SFs Pensjonskasse og Storebrand Livsforsikring AS. Fra tidspunkt for utstedelse av fripolisene er Statnett SF fritatt for ytterligere forpliktelser overfor de ansatte som fripolisene gjelder. Midler og forpliktelser verdsettes på tidspunkt for utstedelse av fripolisen, og skilles ut fra pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Pensjonsforpliktelsen er beregnet av ekstern aktuar. Ved beregning av pensjonsforpliktelse er det tatt hensyn til den arbeidsgiveravgift som foretaket må betale ved utbetaling av direkte pensjoner og ved innbetaling av premier til fondsbaserte ordninger.

Forutsetninger ytelsesplaner

Konsernet tar utgangspunkt i Norsk Regnskapsstiftelses forutsetning for pensjonsberegninger og gjør egne vurderinger på hvorvidt disse er aktuelle for konsernet.

Diskonteringsrenten blir fastsatt med utgangspunkt i obligasjonsrenter med fortrinnsrett (OMF). Statnett legger til grunn at OMF-markedet representerer et tilstrekkelig dypt marked til å kunne brukes for beregning av diskonteringsrenten.

Statnett har fra 1. januar 2021 inkludert Statnett SF' Pensjonspremiefond i pensjonsberegningen, som har medført en økning i brutto pensjonsmidler. Når pensjonsmidlene er høyere enn de beregnede pensjonsforpliktelsene for den sikrede ytelsesordningen er det en øvre grense for eiendelen som kan balanseføres. Statnett har balanseført verdi innenfor aktuarberegningen forutsetninger. I tråd med denne grensen og de økonomiske forutsetningene som ligger til grunn for aktuarberegningen. Endringen fremkommer som estimatavvik "virkning av den øvre grensen for eiendelen".

Pensjonskostnad

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
84	78	Ytelsesordninger	79	86
3	3	Rentekostnad (-inntekter)	3	3
112	127	Innskuddsordninger	130	115
20	22	Flerforetaksordninger	23	21
219	229	Pensjonskostnad	235	225
23	26	Arbeidsgiveravgift	26	24
242	255	Total pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	261	249
114	-36	Endring i estimatavvik i øvrige resultatelementer	-36	114

Note 7 Pensjoner

Nettoberegnet pensjonsforpliktelse

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
2 595	2 751	Brutto pensjonsforpliktelse	2 757	2 600
-2 349	-2 614	Brutto pensjonsmidler	-2 618	-2 352
246	137	Netto pensjonsforpliktelse	139	248
-27	-127	Netto pensjonsmidler sikrede ordninger	-127	-27
273	264	Usikret pensjonsforpliktelse	266	275
246	137	Netto pensjonsforpliktelse	139	248

Sikrede og usikrede pensjonsforpliktelser

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
Endring i brutto pensjonsforpliktelse				
2 313	2 595	Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	2 600	2 332
94	88	Nåverdien av årets pensjonsopptjening	89	94
-	-	Effekt av virksomhetsoverdragelse	-	-14
52	49	Rentekostnader av pensjonsforpliktelsen	49	52
215	-230	Estimatavvik	-231	215
-	330	Virkning av den øvre grense for eiendelen **	330	-
-18	-19	Arbeidsgiveravgift av innbetalt premie	-19	-18
-61	-64	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-64	-61
2 595	2 751	Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	2 757	2 600

Sikrede og usikrede pensjonsforpliktelser

Morselskap			Konsern	
31.12.2020	31.12.2021	(Beløp i mill.kr)	31.12.2021	31.12.2020
Endring i brutto pensjonsmidler				
2 124	2 349	Virkelig verdi på pensjonsmidler 01.01.	2 352	2 139
50	53	Faktisk renteinntekter på pensjonsmidler	53	50
-	-	Effekt av virksomhetsoverdragelse	-	-13
101	134	Estimatavvik	134	101
135	155	Premieinnbetalinger	156	136
-61	-77	Utbetaling av pensjon / fripoliser	-77	-61
2 349	2 614	Virkelig verdi på pensjonsmidler 31.12.	2 618	2 352
246	137	Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	139	248

Note 7 Pensjoner

Endring i estimatavvik

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
322	-230	Diskonteringsrente	-230	322
-101	-134	Renteinntekter på midler	-134	-101
-22	-	Lønnsvekst *	-	-22
-88	-	Pensjonsregulering *	-	-88
-	329	Virkning av den øvre grense for eiendelen **	329	-
4	-	Effekt av endring pensjonsbestand	-	4
114	-36	Årets estimatavvik	-36	114

* Ingen endring i forutsetning i år.

** Saldo på premiefondet i Statnett SF Pensjonskasse er inkludert i pensjonsberegning fra 1. januar 2021.

Økonomiske/aktuarmessige forutsetninger morselskap og konsern	2021	2020
Diskonteringsrente foretaksobligasjoner (OMF)	2,10%	1,50%
Renteinntekter på pensjonsmidler	2,10%	1,50%
Forventet lønnsregulering*	2,00%	2,00%
Forventet pensjonsregulering*	1,00%	1,00%
Forventet regulering av grunnbeløp (G)	1,75%	1,75%
Dødelighetsgrunnlag**	K2013FT	K2013FT

* Forventet lønns- og pensjonsregulering er uendret fra 2020.

Sensitivitetsanalyse

Tallene nedenfor viser et estimat for en potensiell effekt ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner.

De følgende estimater og estimerte pensjonskostnader for 2021 er basert på fakta og omstendigheter per 31. desember 2021.

Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Sensitivitetsanalyse reduksjon (økning) av brutto pensjonsforpliktelse ved årets utgang.

(Alle beløp i mill. kr, unntatt prosent)

Morselskap			Konsern	
192	7,4 %	Diskonteringsrente økning 0,5 prosent	192	7,4 %
-50	-2,0 %	Lønnsregulering økning 0,5 prosent	-50	-2,0 %
-184	-7,1 %	Pensjonsregulering økning 0,5 prosent	-184	-7,1 %

Note 7 Pensjoner

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier morselskap og konsern pr 31.12.	2021	2020
Eiendom	8%	9%
Anleggsobligasjoner	6%	6%
Nordiske obligasjoner	12%	12%
Alternative investeringer	5%	5%
Utenlandske obligasjoner	27%	25%
Bank	3%	3%
Nordiske pengemarked	2%	2%
Aksjer fremvoksende markeder	5%	6%
Utenlandske aksjer	21%	22%
Norske aksjer	11%	10%
Sum	100%	100%

Aktive personer i ytelsesordningen

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
817	806	Medlemmer i pensjonskassen	809	819
505	517	Herav pensjonister	518	505
312	289	Antall aktive personer i ytelsesordningen	291	314

Utbetalingsstrøm Statnett SF

Gjennomsnittlig vektet løpetid for pensjonsforpliktelsen, knyttet til hovedordningen i Statnett SF, er beregnet til 14 år basert på pensjonsforutsetningene per 31. desember 2021. Statnett SFs Pensjonskasse sammenstiller ikke pensjonsmidler mot forfallsstruktur på pensjonsforpliktelsen i ordningene slik de foreligger per 31. desember 2021.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler omfatter ledningsanlegg, stasjonsanlegg, bygninger, grunn, IKT-utstyr med mer som er nødvendige for konsernets virksomhet. Immaterielle eiendeler er i hovedsak egenutviklet programvare og er lagt i kategorien «IKT» i tabellene under. Goodwill utgjør kun et lite beløp og er lagt i kategorien «Øvrig».

Prinsipp

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres til kostpris med fratrukk for akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Kostpris omfatter innkjøpspris, inklusive ikke-refunderbare skatter og avgifter ved kjøp, direkte henførbare kostnader til å bringe driftsmiddel til sted og tilstand for tiltenkt bruk med fradrag for eventuelle rabatter. Direkte henførbare kostnader omfatter for eksempel lønn, montering og installasjon, leveringskostnader, byggelånsrenter, dokumentavgift og transaksjonskostnader. Avskrivningene reduserer balanseført verdi av varige driftsmidler, eksklusiv tomter, til estimert restverdi ved utløpet av estimert utnyttbar levetid. Driftsmidlene avskrives lineært fra det tidspunkt driftsmidlene var klare til bruk. Tilsvarende gjelder også driftsmidler anskaffet fra andre netteiere. Vesentlige komponenter av et driftsmiddel avskrives hver for seg. Vesentligheten vurderes ut fra komponentenes kostpris i forhold til hele driftsmidlets kostpris.

Verdi av utført arbeid og anlegg overføres fra Anlegg under utførelse til Varige driftsmidler når anlegget er klart for bruk. I prosjekter hvor det er vesentlige komponenter som er klare til bruk på ulike tidspunkt, overføres de ferdigstilte komponentene til Varige driftsmidler ettersom de er klare. Når en komponent anses som klart til bruk, er beskrevet i note 9 Anlegg under utførelse.

Estimater på kostnader til fjerning av varige driftsmidler innregnes som en del av anskaffelseskostnaden på det tidspunktet konsernet anser å ha en juridisk eller faktisk forpliktelse til fjerning. Estimater vurderes til nåverdien av de utgiftene som forventes å påløpe på det fremtidige tidspunktet. Den årlige rentekostnaden som følge av at forpliktelsen er ett år nærmere oppgjør, kostnadsføres. Estimater kan senere bli endret som følge av endring i estimat for utgiftens størrelse, endring i forventet tidsplan og/eller endring i diskonteringsrente. Endringene regnskapsføres som økning eller reduksjon av balanseført verdi på driftsmidlet. Dersom eventuell reduksjon er større enn balanseført verdi av driftsmidlet, resultatføres det overskytende.

Gevinst eller tap ved salg eller utrangering av varige driftsmidler beregnes som differansen mellom salgsvederlag og driftsmidlets balanseførte verdi. Gevinst/tap ved salg resultatføres som annen driftsinntekt/-kostnad. Tap ved utrangering resultatføres på regnskapslinjen «avskrivning, amortisering og nedskrivning».

Engangserstatninger i forbindelse med grunnerv og lignende inkluderes i kostpris på driftsmidlet. Løpende erstatninger utgjør mindre beløp og resultatføres i det året hvor erstatningen utbetales.

Vedlikeholdskostnader resultatføres når de er påløpt. Det foretas ikke avsetninger knyttet til periodisk vedlikehold av nettet (transformatorstasjoner eller strømledninger/-kabler). Selv om vedlikeholdet er periodisk for den enkelte transformatorstasjon eller strømledning, anses det ikke periodisk for hele nettet ettersom hele nettet blir sett på som én kontantgenererende enhet.

Ved utskifting av driftsmidler eller vesentlige deler av et driftsmiddel blir eventuell gjenværende regnskapsmessig verdi resultatført som tap ved utrangering. Utgifter og utskiftninger som vesentlig forlenger driftsmidlets utnyttbare levetid og/eller øker kapasiteten, balanseføres.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler måles ved førstegangsinnregning til anskaffelseskost. I senere perioder regnskapsføres immaterielle eiendeler til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid amortiseres over utnyttbar levetid som vurderes minst en gang i året. Immaterielle eiendeler amortiseres lineært siden dette best reflekterer forbruket av eiendelene.

Bruksrettseiendeler

Bruksretteieendeler presenteres som en del av varige driftsmidler, det vil si innenfor samme regnskapspost som tilsvarende underliggende eiendeler ville blitt presentert dersom de var eid.

Ved førstegangs balanseføring av leieavtaler innregnes bruksrettseiendeler til en verdi av beregnet leieforpliktelse med påslag av tilbakeføringsforpliktelser ved utløp av leieperiode, samt vesentlige utgifter tilknyttet etableringen av leieavtalen. Bruksrettseiendelen vil reduseres med mottatte leieinsentiver.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Etter førstegangsinnregning av bruksrettseiendeler måles disse til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Avskrivninger skjer etter lineær metode i løpet av leieperioden. Bruksrettseiendeler justeres med eventuelle nye målinger av leieforpliktelse.

Statnett benytter seg av opsjonen i IFRS 16 til å unnlate balanseføring av leieavtaler med varighet under 12 måneder og tilsvarende for leieavtaler med underliggende eiendel av liten verdi. Statnett innregner ikke leieavtaler for immaterielle eiendeler annet enn der dette er pliktig etter standarden. Der det i leieavtaler inngår tjenesteelementer, velger Statnett å separere verdien av tjenesteelementene slik at disse ikke inngår i verdier innregnet til balansen.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Forskning er en intern prosess som ikke gir opphav til selvstendige immaterielle eiendeler som genererer fremtidige økonomiske fordeler.

Utgifter knyttet til utviklingsaktiviteter blir balanseført i den grad produktet eller prosessen er teknisk og kommersielt gjennomførbar og konsernet har tilstrekkelige ressurser til å ferdigstille utviklingen. Utgifter som balanseføres, inkluderer materialkostnader, direkte lønnskostnader og en andel av direkte henførbare fellesutgifter. Balanseførte utviklingskostnader føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Balanseførte utviklingskostnader avskrives lineært over eiendelens estimerte utnyttbare levetid.

Goodwill

Goodwill amortiseres ikke, men testes årlig for verdifall. Nedskrivning foretas hvis balanseført verdi er lavere enn gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes goodwill sammen med anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige kontantstrømmer (kontantgenererende enheter) som for Statnetts tilfelle er transmisjonsnett. Nedskrivning av goodwill kan ikke reverseres i senere perioder.

Avskrivninger

Avskrivninger er basert på ledelsens vurdering av utnyttbar levetid for varige driftsmidler. Vurderingene kan endres med bakgrunn i blant annet teknologisk utvikling og historisk erfaring. Dette kan medføre endringer i estimert utnyttbar levetid og dermed avskrivninger. Teknologisk utvikling er vanskelig å forutse, og ledelsens syn på hvor hurtig endringene vil komme, kan endres over tid. Hvis forventningene endres vesentlig, vil avskrivningene justeres med effekt på fremtidige perioder. Estimert utnyttbar levetid, avskrivningsmetode og restverdi vurderes minst en gang per år. Restverdien anslås til null ved utløp av utnyttbar levetid for de fleste eiendeler.

Nedskrivninger

Ved hvert rapporteringstidspunkt vurderer konsernet om det foreligger indikasjoner på verdifall for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Hvis det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres det gjenvinnbare beløpet for eiendelene for å vurdere eventuell nedskrivning. Estimer av gjenvinnbare beløp av eiendeler må delvis baseres på ledelsens vurderinger, herunder beregning av eiendelens inntektsgenererende kapasitet og sannsynlighet for konsesjoner ved utbyggingsprosjekter. Endringer i omstendighetene og i ledelsens forutsetninger kan føre til nedskrivninger i de aktuelle perioder. Varige driftsmidler i morselskapet og for datterselskapet NordLink Norge anses som én kontantgenererende enhet for hvert av selskapene og vurderes samlet per selskap. I andre selskaper i konsernet vurderes hvert driftsmiddel individuelt.

Klimarisiko

Statnett påvirkes av klimarisiko, både i form av klimaendringer som kan få konsekvenser for anleggene, og en skjerpet klimapolitikk. For å ruste seg mot ekstremvær har Statnett gjennomført tiltak på anleggene sine. Nye anlegg utformes for scenarier med ekstreme vær-situasjoner. Når det gjelder anlegg med SF₆-gass, jobber Statnett kontinuerlig for bytte til alternative løsninger uten SF₆-gass. Statnett har ikke kunnet påvise at klimarisiko har påvirket verdsettelsen av eksisterende varige driftsmidler eller immaterielle eiendeler, herunder estimat på gjenværende brukstid og restverdi både i avskrivning og nedskrivningsvurderinger.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Morselskapet

(Beløp i mill. kr)

	Luftlinjer	Jord- og sjøkabler	Apparat-anlegg	Kontroll- og hjelpe-anlegg	IKT	Bygning-er og grunn	Øvrig	Sum
Anskaffelseskost 01.01.20	21 222	6 909	14 021	4 459	4 322	13 011	2 107	66 051
Tilgang anskaffelseskost	2 816	84	2 572	472	677	2 109	342	9 071
Avgang anskaffelseskost	-38	-6	-130	-83	-203	-5	-24	-489
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-21	-	-	-44	-989	-1 094
Anskaffelseskost 01.01.21	24 000	6 948	16 442	4 848	4 796	15 071	1 436	73 540
Tilgang anskaffelseskost	563	5 006	1 750	424	1 142	1 105	99	10 088
Avgang anskaffelseskost	-121	-6	-210	-80	-20	-115	-38	-589
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	40	21	-	-	44	989	1 094
Anskaffelseskost 31.12.21	24 441	11 987	18 003	5 193	5 918	16 105	2 486	84 133
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.20	5 860	1 530	4 047	1 743	2 390	2 126	1 530	19 226
Avskrivninger og amortiseringer	460	168	435	260	630	439	139	2 530
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-31	-	-95	-81	-203	-26	-18	-454
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-14	-	-	-44	-742	-840
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.21	6 289	1 658	4 373	1 922	2 817	2 495	909	20 462
Avskrivninger og amortiseringer	513	234	538	280	658	472	99	2 793
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-38	-1	-179	-63	-20	-34	-118	-452
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	40	14	-	-	44	742	840
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 31.12.21	6 764	1 931	4 746	2 139	3 455	2 976	1 632	23 643
Balansført verdi 31.12.20	17 710	5 290	12 069	2 927	1 979	12 577	527	53 078
Balansført verdi 31.12.21	17 677	10 056	13 257	3 054	2 463	13 129	854	60 490
Herav immaterielle eiendeler								
Balansført verdi 31.12.20	-	-	-	-	582	-	4	586
Balansført verdi 31.12.21	-	-	-	-	1 240	-	3	1 244
Herav bruksrettseiendeler								
Balansført verdi 31.12.20	-	-	-	-	188	180	-	368
Balansført verdi 31.12.21	-	-	-	-	195	244	-	439
Herav fremtidig fjerning av anlegg								
Balansført verdi 31.12.20	108	12	111	-	-	-	-	231
Balansført verdi 31.12.21	57	4	92	-	-	-	-	153
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	355	200	786	634	1 961	434	769	5 138
Avskrivningssatser (lineære)	2%	2-7%	2-5%	3-13%	5-33%	0-7%	0-33%	

Kjøp av nettanlegg

Tilganger i 2021 inkluderer kjøp av nettanlegg etter føringene i tredje energimarkedspakke for 440 millioner kroner.

Note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Konsern

(Beløp i mill. kr)

	Luftlinjer	Jord- og sjøkabler	Apparat-anlegg	Kontroll- og hjelpe-anlegg	IKT	Bygning-er og grunn	Øvrig	Sum
Anskaffelseskost 01.01.20	21 468	12 399	15 517	4 579	4 933	13 786	2 457	75 139
Tilgang anskaffelseskost	2 816	87	2 429	460	735	2 266	128	8 921
Avgang anskaffelseskost	-38	-6	-130	-83	-203	-51	-71	-582
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-21	-	-	-44	-989	-1 094
Anskaffelseskost 01.01.21	24 246	12 440	17 795	4 956	5 466	15 957	1 524	82 385
Tilgang anskaffelseskost	561	4 964	1 740	423	1 152	1 098	101	10 041
Avgang anskaffelseskost	-121	-7	-210	-80	-20	-115	-44	-595
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	40	21	-	-	44	989	1 094
Anskaffelseskost 31.12.21	24 685	17 438	19 346	5 300	6 599	16 986	2 570	92 924
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.20	5 861	1 576	4 071	1 749	2 462	2 148	1 613	19 480
Avskrivninger og amortiseringer	465	304	481	272	694	453	150	2 820
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-31	-	-95	-81	-203	-26	-65	-501
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	-40	-14	-	-	-44	-742	-840
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 01.01.21	6 295	1 840	4 443	1 940	2 953	2 528	956	20 955
Avskrivninger og amortiseringer	517	370	583	292	732	489	96	3 080
Avgang avskrivninger og amortiseringer	-38	1	-179	-63	-21	-36	-122	-458
Omklassifisering til Eiendeler holdt for salg	-	40	14	-	-	44	742	840
Akkumulerte avskrivninger og amortiseringer 31.12.21	6 774	2 250	4 861	2 169	3 665	3 025	1 673	24 418
Balanseført verdi 31.12.20	17 951	10 600	13 352	3 016	2 514	13 429	568	61 430
Balanseført verdi 31.12.21	17 911	15 188	14 484	3 131	2 934	13 958	898	68 504
Herav immaterielle eiendeler								
Balanseført verdi 31.12.20	-	-	-	-	1 077	-	56	1 133
Balanseført verdi 31.12.21	-	-	-	-	1 681	-	56	1 737
Herav bruksrettseiendeler								
Balanseført verdi 31.12.20	-	-	-	-	188	181	-	369
Balanseført verdi 31.12.21	-	-	-	-	195	244	-	439
Herav fremtidig fjerning av anlegg								
Balanseført verdi 31.12.20	108	12	111	-	-	-	-	231
Balanseført verdi 31.12.21	57	4	92	-	-	-	-	153
Anskaffelseskostnad for varige driftsmidler som er fullt ut avskrevet, men som fortsatt er i bruk	355	200	786	634	1 962	434	646	5 017
Avskrivningssatser (lineære)	2%	2-7%	2-5%	3-13%	5-33%	0-7%	0-33%	

Utgifter til forskning og utvikling

Forsknings- og utviklingsaktiviteter som er gjennomført og ikke tilfredsstillende kravene for balanseføring i 2021 og 2020, er kostnadsført med henholdsvis 55 millioner kroner og 79 millioner kroner.

Note 9 Anlegg under utførelse

Statnett er i gang med betydelige investeringer. I stor grad skjer det via egenregiprosjekter som balanseføres som anlegg under utførelse inntil driftsmidlet er klart til bruk.

Prinsipp

Anlegg under utførelse balanseføres til anskaffelseskost med fradrag for eventuelle nedskrivninger. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet.

Utbyggingsprosjekter starter med en mulighets- og alternativsstudie. Resultatføring opphører, og balanseføring starter når konklusjonen fra studien foreligger, og løsningsvalg for utbyggingen er gjort. På dette tidspunktet er konsesjon ikke oppnådd, og endelig investeringsbeslutning er ikke fattet. Erfaringer i Statnett viser at det er overveiende sannsynlig at prosjektet blir gjennomført hvis det først er gjort et løsningsvalg for utbyggingen. Hvis det ikke lenger vurderes som sannsynlig at prosjektet vil bli gjennomført, nedskrives de balanseførte kostnadene.

Påløpte kostnader i utbyggingsprosjekter måles ut i fra fremdriften i prosjektet. Leveranser fra leverandører hvor Statnett har overtatt kontroll, inngår i påløpte kostnader.

Det vurderes løpende om konsesjonsforhold eller andre årsaker betinger hel eller delvis nedskrivning av påløpte prosjektkostnader. Vurderingen gjøres per prosjekt. Nedskrivninger reverseres dersom grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Låneutgifter knyttet til egne anlegg under utførelse balanseføres som kapitaliserte byggelånsrenter. Rentene beregnes ut fra en gjennomsnittlig innlånsrente og investeringens omfang, da finansieringen ikke er identifisert spesifikt til det enkelte prosjekt.

Når anlegg under utførelse er klar til bruk, omklassifiseres anlegg under utførelse til varige driftsmidler eller immaterielle eiendeler. Klar for bruk innebærer at eiendelen er på det sted og i den stand som er nødvendig for at den skal kunne virke slik den var tiltenkt av ledelsen. For nettanlegg betyr klar for bruk at nettanlegget er klart til å tas i bruk i strømmettet.

Spesifikasjon av årets endringer i anlegg under utførelse

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
11 425	9 955	Anskaffelseskost 1. januar	10 081	11 505
6 963	5 669	Tilgang	5 570	7 039
260	120	Kapitaliserte byggelånsrenter	120	260
-8 642	-9 596	Overført til varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler	-9 534	-8 670
-53	-40	Nedskrivning	-40	-53
9 955	6 108	Anskaffelseskostnad 31. desember	6 197	10 081
22	-	Effekt sikringsbokføring	-	22
9 976	6 108	Anlegg under utførelse 31. desember	6 197	10 103

Gjennomsnittlig kapitaliseringssats som er benyttet for å fastsette beløpet for låneutgifter som kan kapitaliseres:

	2021	2020
	1,41%	2,13%

Kontraktsmessige bindinger

Sum kontraktsmessige bindinger per 31. desember 2021 er 2,1 milliarder kroner. Summen gjelder utbyggingsprosjekter hvor kontraktsmessige fremtidige bindinger er større enn 50 millioner kroner.

Koronapandemiens påvirkning på utbyggingsprosjekter

For ledningsprosjekter har korona-situasjonen resultert i strammere fremdriftsplaner og økte kostnader. Ved utgangen av 2021 viser imidlertid prosjektrapporteringen ingen spesielle endringer fra forrige kvartal, men risikoen for kostnadsøkninger og forsinkelser på grunn av korona-situasjonen er fortsatt til stede. Det har i 2021 ikke vært nedskrivninger på grunn av koronasituasjonen.

Note 10 Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter og finanskostnader består i hovedsak av renteinntekter og rentekostnader knyttet til konsernets finansiering. Videre inngår andre finansposter som ikke kan knyttes til operasjonelle forhold.

Prinsipp

Renteinntekter og rentekostnader på lån og fordringer er beregnet etter effektiv rentemetode og regnskapsføres når de er opptjent/påløpt.

Renteinntekter, urealiserte og realisert verdiendringer på Markedsbaserte verdipapirer presenteres netto som Netto gevinst/tap markedsbaserte verdipapirer.

Rentekostnader knyttet til estimerte fremtidige fjerningsforpliktelser presenteres som en del av Rentekostnader. Renteelementet i fjerningsforpliktelser er nærmere forklart i note 24 Andre forpliktelser.

Rentekostnader knyttet til anlegg under utførelse balanseføres sammen med anlegget, se note 9 Anlegg under utførelse.

Valutagevinster eller tap som oppstår fra operasjonelle eiendeler og gjeld, samt sikring av slike klassifiseres som Andre driftskostnader, se note 27 Andre driftskostnader. Urealisert valutagevinst eller -tap knyttet til sikring av lån presenteres netto som verdiendring derivater. Andre valutaeffekter presenteres netto som valutainntekt/valutakostnad.

Renteelementet i pensjonskostnadene inngår i lønnskostnaden, se note 7 Pensjoner.

Spesielt for konsernet:

Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden for konsernet. Resultatandeler i tilknyttede selskaper presenteres netto som Netto finansinntekt tilknyttede selskap eller Netto finanskostnad tilknyttede selskap. Se for øvrig note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper.

Spesielt for morselskapet:

Investeringer i datterselskaper og tilknyttete selskaper regnskapsføres etter kostmetoden i morselskapet. Konsernbidrag og utbytte fra tilknyttede selskapet og datterselskaper resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Konsernbidrag og utbytte regnskapsføres i det året det er vedtatt. Nedskrivning og tilbakeført nedskrivning av aksjer i datterselskap og gevinst/tap ved salg av aksjer i datterselskap presenteres som Netto finansinntekter fra konsernselskap eller som Netto finanskostnad konsern.

Note 10 Finansinntekter og finanskostnader

Spesifikasjon av finansinntekter og finanskostnader

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
Finansinntekter				
65	148	Mottatt konsernbidrag og utbytte fra datterselskap	-	-
1	-	Netto finansinntekter fra konsernselskap	-	-
135	52	Netto finansinntekt tilknyttede selskap	-9	125
166	95	Renteinntekter fra konsernselskap	-	-
15	14	Øvrige renteinntekter	15	17
25	6	Netto gevinst/tap markedsbaserte verdipapirer	5	30
20	-22	Verdiendring derivater	13	20
-	-	Netto valutainntekt	-	1
1	-	Annen finansinntekt	14	15
428	293	Sum finansinntekter	37	209
Finanskostnader				
-	-	Netto finanskostnad tilknyttede selskap	-	1
1	1	Rentekostnader konsernselskap	-	-
901	696	Øvrige rentekostnader	696	902
-260	-120	Kapitaliserte byggelånsrenter	-120	-260
6	11	Netto valutakostnad	13	-
15	19	Annen finanskostnad	54	15
662	607	Sum finanskostnader	644	658

Note 11 Kunde- og andre kortsiktige fordringer

Noten viser kundefordringer og andre kortsiktige fordringer knyttet til konsernets operasjonelle virksomhet. Andre kortsiktige fordringer kan være både rentebærende og ikke rentebærende.

Prinsipp

Kundefordringer er innregnet og presentert til opprinnelig fakturabeløp (transaksjonsprisen) på faktureringstidspunktet. Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer måles deretter til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort ifra siden det anses å være uvesentlig for konsernets kundefordringer og andre kortsiktige fordringer.

Nedskrivning for verdifall

Verdifall på kundefordringer og andre kortsiktige fordringer vurderes løpende. Nedskrivning for tap på kundefordringer følger forenklet metode og måles til et beløp som tilsvarer forventet kreditttap i levetiden. Tapsavsetning foretas på egen avsetningskonto dersom tapspotensialet er vesentlig, og det anses svært sannsynlig at fordringen ikke vil innfris. Fordringen nedskrives direkte dersom forsøk på inndrivning av fordringen ikke har ført frem og det foreligger objektive kriterier på at det har inntruffet tapsutløsende hendelser som kan måles pålitelig og vil påvirke betalingen av fordringen. For andre kortsiktige fordringer foretas en løpende vurdering av de enkelte eiendelenes kredittrisiko. Dersom det vurderes å være vesentlig økning i forventet kredittrisiko for eiendelen, foretas tapsavsetning med et beløp tilsvarende forventet tap i levetiden.

Spesifikasjon av kunde- og andre kortsiktige fordringer

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
199	450	Kundefordringer	453	192
37	325	Kortsiktige lån til konsernselskaper	-	-
1 452	986	Andre kortsiktige fordringer	681	1 169
1 689	1 761	Sum kunde- og andre kortsiktige fordringer	1 134	1 362

Spesifikasjon av aldersfordelte kundefordringer 31.12.2021

(Beløp i mill. kr)	Ikke forfalt	1-30 dager	31-60 dager	61-90 dager	Over 90 dager	Sum kundefordringer
Morselskap	359	85	-	5	1	450
Konsern	353	94	-	5	1	453

Vurdering av verdifall

Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer utgjør en forholdsvis liten del av konsernets balanse, og feil i vurdering av kundenes/gjeldshavernes betalingsevne vil normalt ikke innebære vesentlige feil i regnskapet. En vesentlig del av konsernets inntekter (ca. 85 prosent) er knyttet til egne nettavtaler med nettkundene om tilknytning og bruk av transmisjonsnett. Strenge sanksjonsmuligheter og muligheter for å kreve sikkerhetsstillelse innebærer at risikoen for tap på disse kundefordringene anses å være svært lav. For øvrige kundefordringer foretas særskilt vurdering av vesentlige poster som har forfalt.

Per 31. desember 2021 er det avsatt på 2 millioner kroner i tap på kundefordringer og andre kortsiktige fordringer.

Note 12 Markedsbaserte verdipapirer

Noten viser hvor stor del av konsernets overskuddslikviditet som er plassert i markedsbaserte verdipapirer.

Prinsipp

Markedsbaserte verdipapirer er del av en handelsportefølje eller har kontantstrømmer utover hovedstol og renter og klassifiseres til virkelig verdi med verdiendringer over resultat.

Markedsbaserte verdipapirer

Morselskap		(Beløp i mill. kr)	Konsern	
Anskaffelseskost	Balanseført verdi		Anskaffelseskost	Balanseført verdi
Obligasjoner og rentefond				
-	-	Stat	-	-
-	-	Kommuner/kommunal forretningsdrift	36	35
-	-	Finansinstitusjoner inkl. bank	249	249
-	-	Obligasjoner med fortrinnsrett	60	59
993	994	Norske rente - og pengemarkedsfond	993	994
993	994	Sum obligasjoner og rentefond	1 338	1 337
Aksjefond				
-	-	Norske aksjefond	16	35
-	-	Utenlandske aksjefond	16	35
-	-	Sum aksjefond	32	70
993	994	Sum markedsbaserte verdipapirer	1 370	1 407

Markedsbaserte verdipapirer er regnskapsført til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 1 fordi verdipapirene er notert på børs og fritt omsettelige, samt målt til siste børskurs. Se beskrivelse av målehierarkiet i note 3 Regnskapsestimater og forutsetninger.

Note 13 Betalingsmidler

Noten viser konsernets beholdninger av kontanter og bankinnskudd.

Prinsipp

Betalingsmidler består av kontanter og bankinnskudd. Bankinnskudd vil inkludere eventuelle innskudd under CSA-avtaler (credit support annex) som kan disponeres fritt av konsernet. Bundne midler er midler som i begrenset grad er disponible for konsernet. Bundne midler knytter seg til skattetrekk, depot ved krafthandel og ansvarlig kapital ved balanseavregningen.

Spesifikasjon av betalingsmidler

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
690	1 605	Bankinnskudd	1 681	786
271	703	Bundne midler	706	273
961	2 308	Sum betalingsmidler	2 387	1 058

Ubenyttede trekkrettigheter på 8 milliarder kroner er ikke inkludert i betalingsmidler.

Note 14 Finansielle anleggsmidler

Noten viser finansielle poster av langsiktig karakter og omfatter både rentebærende og ikke rentebærende poster.

Prinsipp

Finansielle anleggsmidler forventes ikke å bli realisert innen ett år fra balansedagen. Langsiktige fordringer og langsiktige lånefordringer mot konsernselskap innregnes til virkelig verdi på avtaletidspunktet med tillegg av eventuelle transaksjonskostnader og måles senere til amortisert kost ved bruk av forenklet effektiv rentemetode. Aksjer som ikke er del av handelsportefølje, regnskapsføres til virkelig verdi over resultat.

Nedskrivning for verdifall

Verdifall for langsiktige fordringer og langsiktige lånefordringer mot konsernselskap vurderes løpende. Tapsavsetning foretas ved vesentlig økning i forventet kredittrisiko med et beløp tilsvarende forventet tap i levetiden.

Spesifikasjon av finansielle anleggsmidler

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
49	53	Langsiktige fordringer	51	47
4 665	4 683	Langsiktige lånefordringer mot konsernselskaper	-	-
75	75	Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse	75	75
3	3	Aksjer og andeler	3	3
4 792	4 814	Sum finansielle anleggsmidler	128	125

Ansvarlig kapital i Statnett SFs Pensjonskasse og Aksjer og andeler er regnskapsført til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 3, se beskrivelse av målehierarkiet i note 3 Regnskapsestimater og forutsetninger. Det har ikke vært overføringer mellom de ulike nivåene i 2020 eller i 2021. Det er ingen endringer i nivå 3 i 2020 eller i 2021.

Langsiktige lånefordringer mot konsernselskap utgjør en vesentlig del av finansielle anleggsmidler. Misligholdsrisikoen for disse lånene anses svært lav både på kort og lang sikt, blant annet på grunn av selskapenes forsvarlige egenkapital, tilknytningen til regulert virksomhet, herunder leveranser til morselskapet, samt finansieringsavtaler og garantier hos morselskapet. Kredittrisikoen for lånene anses lav.

Langsiktige fordringer utgjør en uvesentlig del av foretakets balanse. Verdifall vurderes løpende, og ved vesentlig endring i postenes kredittrisiko vil det avsettes for tap.

Basert på vurderinger ved årets utgang er det ikke foretatt tapsavsetninger av langsiktige fordringer eller lån til datterselskaper per 31. desember 2021.

Det antas å være en uvesentlig forskjell mellom balanseført og virkelig verdi for finansielle anleggsmidler.

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Noten beskriver hvilke risikoeksponeringer konsernet sikrer seg mot ved hjelp av derivater og hvor reglene for sikringsbokføring følges. Beskrivelsen omfatter hvordan risikoeksponeringer oppstår, hvilke derivater som anvendes som sikringsinstrument og konsernets sikringspolicy ved bruk av derivater. Informasjon og tabeller vil være lik for morselskap og konsern da det kun er morselskapet som benytter seg av finansielle derivater og sikringsbokføring.

Prinsipp

Derivater førstegangsinnregnes til virkelig verdi på datoen for inngåelse av avtalen og verdsettes deretter løpende til virkelig verdi. I regnskapet klassifiseres derivater med positiv verdi som eiendeler og derivater med negativ verdi som gjeld. Endring i virkelig verdi og gevinst/tap ved realisasjon resultatføres løpende når derivatet ikke inngår i en sikringsrelasjon som tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring. Innebygde valutaderivater i større anskaffelseskontrakter skilles ut og måles separat. Derivater som sikrer konsernets lån (rentederivater), er klassifisert som rentebærende, og derivater som sikrer valutarisiko i anskaffelser (valutaderivater), er klassifisert som ikke-rentebærende. Derivatavtaler regnskapsføres og presenteres hver for seg. Derivater som forfaller innen 12 måneder, klassifiseres som kortsiktige, mens derivater som forfaller senere enn 12 måneder, klassifiseres som langsiktige.

Spesifikasjon av derivater

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
6 220	4 500	Derivater, rentebærende	4 500	6 220
-	-	Derivater, ikke rentebærende	-	-
6 220	4 500	Sum derivater, anleggsmidler	4 500	6 220
565	-	Derivater, rentebærende	-	565
1	1	Derivater, ikke rentebærende	1	1
566	1	Sum derivater, omløpsmidler	1	566
6 785	4 501	Sum derivater, eiendeler	4 501	6 785
206	169	Derivater, rentebærende	169	206
1	-	Derivater, ikke rentebærende	-	1
207	169	Sum derivater, langsiktig gjeld	169	207
28	10	Derivater, rentebærende	10	28
38	7	Derivater, ikke rentebærende	7	38
66	17	Sum derivater, kortsiktig gjeld	17	66
273	186	Sum derivater, gjeld	186	273
6 512	4 316	Sum derivater, netto eiendel (+) / gjeld (-)	4 316	6 512

Derivater måles til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 2, se beskrivelse av målehierarkiet i note 3 Regnskapestimater og forutsetninger.

Beskrivelse av risikoeksponering som sikres iht. reglene om sikringsbokføring

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. Valutarisiko oppstår når konsernet har inntekter eller utgifter, tar opp lån, har bankkonti eller foretar plasseringer i verdipapirer i utenlandsk valuta. Noe av valutarisikoen utlignes naturlig, men enkelte store investeringsprosjekter medfører at konsernet er eksponert for valutarisiko i vesentlige anskaffelseskontrakter og ved større låneopptak i utenlandsk valuta. Konsernets finanspolicy gir konsernet nærmere rammer for sikring av valutarisiko for lån og for store anskaffelseskontrakter.

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen, plasseringer i rente- og pengemarkedsfond, samt finansielle derivatkontrakter. Renterisikoen knyttet til låneporteføljen sikres med rentebytteavtaler. Renter på lån kan sikres både fra fast til flytende rente og fra flytende til fast rente. Det er etablert rammer som gir retningslinjer for hvor stor andel av Statnetts lån som skal ha flytende rente og legger kriteriene for hvordan renten på lån sikres.

Beskrivelse av derivater som anvendes i sikringsforhold

Konsernet benytter ulike typer derivater for å håndtere valutarisikoen og renterisikoen som oppstår i anskaffelseskontrakter og ved opptak av lån. Valutaterminkontrakter benyttes for håndtering av valutarisiko i anskaffelseskontrakter. Rentebytteavtaler eller kombinerte valuta- og rentebytteavtaler benyttes for håndtering av valuta- og/eller renterisiko i lånekontrakter.

Sikringsbokføring

Konsernet benytter reglene for sikringsbokføring når derivater benyttes for å sikre rente- og valutarisiko.

Et sikringsforhold oppfyller kravene til sikringsbokføring bare dersom følgende kriterier er oppfylt:

1. Sikringsforholdet består bare av sikringsinstrumenter og sikringsobjekter som oppfyller kriteriene
2. Det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som beskriver sikringsforholdet, arten av risiko som sikres, og hvordan konsernet vil vurdere om sikringsforholdet oppfyller kravene til sikringseffektivitet.
3. Kravene til sikringseffektivitet er som følger:
 - a. Det er en økonomisk sammenheng mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument
 - b. Effekten av kredittrisiko dominerer ikke verdiendringene som følger av det økonomiske forholdet
 - c. Ineffektiviteten i sikringen påvirker ikke sikringsgraden

Konsernet benytter følgende typer sikringsforhold

Virkelig verdisikringer

Virkelig verdisikring defineres som sikring av eksponeringen for endringer i virkelig verdi av en innregnet eiendel, forpliktelse eller en bindende avtale, som kan henføres til en bestemt risiko, og som kan påvirke resultatet. Endring av virkelig verdi på derivatet utpekt som sikringsinstrument resultatføres løpende. Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet resultatføres tilsvarende på samme regnskapslinje. For virkelig verdisikringer av objekter som regnskapsføres til amortisert kost, amortiseres verdiendringen i resultatregnskapet over den gjenværende perioden til forfall.

For lån som er sikret med rentebytteavtaler eller kombinerte rente- og valutabytteavtaler, sammenfaller sentrale vilkår slik at det er fullstendig samsvar mellom kontantstrømmer i sikringsobjekt og sikringsinstrument. Den urealiserte verdiendringen underveis i sikringsforholdet på sikringsobjekt og sikringsinstrument medfører en uvesentlig ineffektivitet i sikringen. Som følge av dette er det ikke regnskapsført noen urealisert ineffektivitet underveis i sikringsforholdet.

Ved virkelig verdisikring av store anskaffelseskontrakter i utenlandsk valuta beregnes virkelig verdi for både sikringsinstrument og sikringsobjekt. Ulike forfallstidspunkt på sikringsinstrument og sikringsobjekt og rullering av sikringsinstrument vil medføre ineffektivitet som regnskapsføres i resultat som «Andre driftskostnader». Realiserte effekter av sikringen for sikringsinstrument og sikringsobjekt påvirker resultatet i samme periode.

Konsernet avbryter virkelig verdisikring dersom:

1. sikringsinstrumentet er forfalt, solgt, terminert eller utøvd,
2. sikringen ikke oppfyller vilkårene for sikringsbokføring, eller
3. konsernet av andre grunner opphever sikringen

Skulle en sikringsrelasjon opphøre, vil verdiendringen på sikringsobjektet som er regnskapsført i balansen, amortiseres over gjenværende levetid ved bruk av effektiv rentemetode.

Kontantstrømsikring

Kontantstrømsikring er sikring av eksponeringen for variabilitet i kontantstrømmer som kan henføres til en bestemt risiko tilknyttet hele eller en bestanddel av en innregnet eiendel eller forpliktelse eller en svært sannsynlig forventet transaksjon, og som kan påvirke resultatet. Alle derivater utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer er regnskapsført til virkelig verdi i balansen. Effekten regnskapsføres som sikringsreserve i egenkapitalen. Den effektive delen av endringer i virkelig verdi på sikringsinstrumentet regnskapsføres som øvrig resultatelement, og reklassifiseres til resultat ved gjennomføring av transaksjonen som derivatet sikrer, og presenteres på samme linje som den sikrede transaksjonen. Den ineffektive delen resultatføres løpende i den grad akkumulerte verdiendringer for sikringsinstrumentet er høyere enn for sikringsobjektet. Hvis den forventede fremtidige transaksjonen ikke lenger

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

forventes gjennomført, blir beløp som tidligere er ført som øvrig resultatelement, ført som finansinntekt eller -kostnad. Hvis sikringsinstrumentet utløper eller selges, termineres eller utøves, eller Statnett velger å oppheve sikringsforholdet til tross for at den sikrede transaksjonen forventes å inntreffe, forblir akkumulerte gevinster eller tap som øvrig resultatelement og regnskapsføres i resultatregnskapet og ut av egenkapitalen når transaksjonen gjennomføres, slik at sikringsinstrument og sikringsobjekt påvirker resultatet i samme periode. Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger forventes å inntreffe, resultatføres akkumulerte urealiserte gevinster eller tap på sikringsinstrumentet umiddelbart.

Økonomisk sikring - derivater som ikke inngår i regnskapsmessig sikring

Statnett har både rentebytteavtaler og valutaterminer som ikke kvalifiserer til sikringsbokføring i henhold til IFRS. Slike derivater måles til virkelig verdi, og alle verdiendringer innregnes i resultatet som Finansinntekter eller - kostnader. Denne typen derivater er omtalt som "frittstående" derivater.

Innebygde valutaderivater

Statnett skiller ut innebygde valutaderivater i større, langsiktige kontrakter der det er avtalt betaling i valuta som avviker fra kontraktspartenes funksjonelle valuta, eller den avtalte valutaen ikke anses å være den normale handelsvaluta for handel mellom de landene som er involvert i transaksjonen. Det innebygde valutaderivatet regnskapsføres til virkelig verdi over resultat over regnskapslinjen Andre driftskostnader.

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Konsernets sikringsstrategi

Tabellen beskriver hvordan konsernet gjennomfører sikring for ulike kategorier av risikoeksponering:

Kategori risiko-eksponering	Sikringsobjekt	Sikringsinstrument	Sikringsstrategi	Sikringstype
Valutarisiko i store kontrakter med betalingsmilepæler til usikre betalingstidspunkt	Store anskaffelseskontrakter med utenlandske leverandører i fremmed valuta. Kontrakten har mange milepæler som faktureres iht. prosjektets fremdrift. Nøyaktig betalingstidspunkt for den enkelte milepæl er ukjent ved kontraktinngåelse, men endelig ferdigstillelse, og totalt kontraktsbeløp er definert som «firm commitment».	Valutaterminkontrakt med et beløp tilsvarende totalt sikret kontraktsbeløp. Valutaterminkontraktene forfaller til betaling etter et år. Ny valutaterminkontrakt etableres for å sikre gjenstående kontraktsbetalinger.	Hele eller andel av kontrakten er sikret. Ineffektivitet føres over resultat og er klassifisert som «Andre driftskostnader». For å oppnå tilstrekkelig økonomisk sammenheng er sikringsobjektet sikret til valutaterminens spotkurs. Terminpunktene (terminpremie) regnskapsføres over resultat som Andre driftskostnader.	Virkelig verdisikring
Valutarisiko i store kontrakter med faste betalingsmilepæler	Store anskaffelseskontrakter med utenlandske leverandører i fremmed valuta og faste betalingstidspunkt.	Valutaterminkontrakt med samme beløp og betalingstidspunkt som sikret kontantstrøm.	Hele eller andel av kontrakten valutasikres. Det forventes i utgangspunktet ikke endringer i betalingsplan. Ved mindre endringer i betalingsplan rulleres terminkontrakten til bankkonto. Ved større endringer i betalingsplan rulleres terminkontrakten til ny terminkontrakt. Sikringskurs: valutaterminens terminkurs (spotkurs pluss terminpunkter)	Virkelig verdisikring
Valuta- og renterisiko i lånekontrakter	Lån med fast eller flytende rente i utenlandsk valuta.	Rente- og valutabytteavtale som sikrer lånet til lån i NOK med flytende NOK-rente	Valuta og renterisiko sikres iht. rammer for finansforvaltningen.	Lån med fast rente: Virkelig verdisikring Lån med flytende rente: Virkelig verdisikring
Renterisiko på norske lån	Lån med flytende rente i NOK.	Rentebytteavtale der flytende rente byttes til fast rente.	Renterisiko sikres iht. rammer for finansforvaltningen.	Kontantstrømsikring
Renterisiko på norske lån	Lån med fast rente i NOK.	Rentebytteavtale der fast rente byttes til flytende rente.	Renterisiko sikres iht. rammer for finansforvaltningen.	Virkelig verdisikring

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Beskrivelse av sikringseffektivitet og hvordan denne måles for de ulike risikokategoriene:

Risikokategori	Vurdering av effektivitet	Måling av effektivitet
Valutarisiko i store kontrakter med mange betalingsmilepæler til usikre betalingstidspunkt	Ulike oppgjørstidspunkt for milepæler i sikringsobjektet og sikringsinstrumentet skaper ineffektivitet som må måles	Dollar offset-metoden
Valutarisiko i store kontrakter med faste betalingsmilepæler	Kvalitativ vurdering basert på Principal Terms Match-metoden så lenge kritiske faktorer i sikringsobjekt og sikringsinstrument er sammenfallende. Kritiske faktorer: <ul style="list-style-type: none"> • valuta • beløp • betalingstidspunkt Så lenge kritiske faktorer er sammenfallende, er sikringen vurdert å være tilnærmet 100 prosent effektiv. Ineffektivitet oppstår når betalingstidspunkt endres og sikringsinstrumentet må rulleres	Når kritiske faktorer ikke er sammenfallende: Dollar offset-metoden
Rente- og valutarisiko på lån	Kvalitativ vurdering basert på Principal Terms Match-metoden så lenge kritiske faktorer i sikringsobjekt og sikringsinstrument er sammenfallende. Kritiske faktorer: <ul style="list-style-type: none"> • hovedstol (beløp og valuta) • forfallstidspunkt • rentedatoer Så lenge det konsernet mottar i rente- og valutabytteavtalen er sammenfallende med hva konsernet skal betale på lånet, vil sikringen være 100 prosent effektiv.	Når kritiske faktorer ikke er sammenfallende: Dollar offset-metoden

Beregning av virkelig verdi

Valutaterminer er målt til virkelig verdi basert på observert terminkurs på kontrakter med tilsvarende løpetid på balansedagen. Virkelig verdi for rente- og valutabytteavtaler er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet ut fra observerte markedsrenter og valutakurser på balansedagen. Virkelig verdi av rene rentebytteavtaler beregnes som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer ut fra observerbare markedsrenter på balansedagen. I 2020 startet konsernet med å benytte markedsdata fra Bloomberg for å beregne virkelig verdi av rente- og valutabytteavtaler og rene rentebytteavtaler. At markedsdata hentes fra en og samme aktør, sikrer at konsernet kan finne den virkelige verdien på samme tidspunkt innen balansedagen for alle kontrakter.

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Forfallsstruktur for derivater tilknyttet lån

Morselskap og konsern

(Beløp i mill. kr)	< 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	> 15 år	Sum markeds- verdi	Sikringsbokføring
Eiendeler							
Rentebytteavtaler fast til flytende	-	94	133	13	-	240	Virkelig verdisikring
Rente- og valutabytteavtaler	-	966	1 300	1 555	306	4 127	Virkelig verdisikring
Rente- og valutabytteavtaler	-	-	133	-	-	133	Kontantstrømsikring
Rente- og valutabytteavtaler	-	-	-	-	-	-	Frittstående
Sum eiendeler 31.12.2021	-	1 060	1 566	1 568	306	4 500	
Sum eiendeler 31.12.2020	565	1 413	2 347	2 095	365	6 785	

Gjeld

Rentebytteavtaler fast til flytende	-	-	-10	-	-	-10	Virkelig verdisikring
Rentebytteavtaler flytende til fast	-10	-29	-	-	-	-39	Kontantstrømsikring
Rente- og valutabytteavtaler	-	-129	-	-	-	-129	Virkelig verdisikring
Sum gjeld 31.12.2021	-10	-158	-10	-	-	-178	
Sum gjeld 31.12.2020	-28	-206	-	-	-	-234	

Tabellen nedenfor viser effekten av kontantstrømsikringer som presenteres som sikringsreserve i egenkapitalen (negative tall reduserer konsernets egenkapital). Det er i løpet av regnskapsårene 2020 eller 2021 ikke resultatført effekter knyttet til sikringsineffektivitet eller sikringsinstrumenter som ikke lenger kvalifiserer for sikringsbokføring.

Utvikling i sikringsreserven i egenkapitalen

(Beløp i mill. kr)	31.12.2021	31.12.2020
Inngående sikringsreserve før skatt	-204	41
Verdiendring i året	298	-246
Utgående sikringsreserve før skatt	94	-204
Utsatt skatt sikringsreserve	-21	-45
Utgående sikringsreserve etter skatt, jf. note 28	73	-159

Note 15 Derivater og sikringsbokføring

Derivater tilknyttet anskaffelseskontrakter i fremmed valuta

Terminkontrakter

Terminkontrakter i valuta inngås for å valutasikre større anskaffelser i annen valuta enn norske kroner.

Oversikt over derivater tilknyttet anskaffelseskontrakter i fremmed valuta

Morselskap og konsern (Beløp i mill. kr)	Valuta	Nominelt beløp valuta	Sikrings- kurs	Markeds- kurs	< 1 år	1-5 år	Sum markedsverdi
Eiendeler							
Virkelig verdisikringer	EUR	-7	10,30	10,10	1	-	1
Sum eiendeler		-			1	-	1
Gjeld							
Virkelig verdisikringer	EUR	-11	10,57	10,08	-5	-	-5
Innebygde derivater	EUR	-2	-	-	-	-	-
Sum gjeld					-5	-	-5
Sum valutaderivater					-4	-	-4

Endring i virkelig verdi og resultateffekter ved sikring av valuta i anskaffelseskontrakter

Morselskap og konsern (Beløp i mill. kr)	Sikringsinstrument			Sikringsobjekt			Resultateffekter		
	31.12.2021	31.12.2020	Årets endring	31.12.2021	31.12.2020	Årets endring	Urealisert ineffektivitet	Realisert ineffektivitet	Realisert terminpremie
Total virkelig verdi	-4	-8	4	1	7	-6	2	-4	1

Innebygde derivater i anskaffelseskontrakter i valuta

Konsernet har ved utgangen av 2021 innebygde derivater med en balanseført verdi på -1 millioner kroner. 4 millioner kroner er inntektsført i 2021 knyttet til urealiserte verdiendringer. 2 millioner kroner er kostnadsført i 2021 knyttet til realiserte verdiendringer.

Effekter av IBOR-reformen (endring av referanserenter)

Det er gjennom to faser vedtatt visse endringer i IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7 i form av tilpasninger som kan sikre fortsatt sikringsbokføring ved overgang til nye referanserenter under IBOR-reformen. Statnett har valgt å anvende standardendringene i fase 1 fra og med 2019 og standardendringene i fase 2 fra og med 2020.

I 2021 tiltrådte Statnett ISDAs «Fallback Protocol». Den angir erstatningsrente for IBOR-renter som går ut av bruk. Alle motparter som Statnett i 2021 hadde derivatavtale med, sluttet seg til ISDAs «Fallback Protocol», eller har inngått tilsvarende bilateral avtale med Statnett. Ingen aktive finansielle instrumenter berøres så langt av endringene, kun renter på sikkerhetsstillelse (CSA). Overgangen til nye referanserenter har ikke medført endringer i regnskapsføring eller kontantstrømmer for finansielle instrumenter. Endringene har heller ikke hatt noen reell effekt på Statnetts sikringsbokføring, og det er ingen sikringsrelasjoner som er avvirket som følge av endringene. IBOR-reformen har ikke ledet til endringer i Statnetts tilnærming til finansiell risikostyring. Det vises til note 16 Rentebærende gjeld som viser sammenstilling av lån og derivater fordelt pr. valuta.

Statnett har utstedt obligasjonslån og inngått derivatavtaler med NIBOR som referanserente. På rapporteringstidspunktet anser Statnett at det ikke foreligger noen sikre indikasjoner på at NIBOR vil bli erstattet av en ny referanserente, selv om alternativer, herunder en overgang til en rente med utgangspunkt i NOWA (Norwegian Overnight Weighted Average), har vært diskutert. Statnett har derfor ingen pågående prosess for å erstatte NIBOR med ny referanserente i berørte avtaler.

Note 16 Rentebærende gjeld

Noten viser kortsiktig og langsiktig rentebærende gjeld for konsernet. Sammensetningen av og nivået på rentebærende gjeld styres gjennom selskapets finansieringsaktivitet og er beskrevet nærmere i note 15 Derivater og sikringsbokføring.

Prinsipp

Rentebærende gjeld er regnskapsført til virkelig verdi av mottatte midler, netto etter transaksjonskostnader. Lånene er deretter regnskapsført til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode, hvor forskjellen mellom netto midler og innløsningsverdi blir resultatført over låneperioden.

Leieforpliktelser innregnes ved første gangs balanseføring til neddiskontert verdi av faste og kvalifiserende variable kontantstrømmer under kontraktens leieperiode. Balanseført leieforpliktelse måles deretter til amortisert kost over leieperioden. Kontantstrømmer knyttet til forventede avbruddsgebyrer, utøvelse av kjøpsopsjoner og restverdigarantier inkluderes dersom relevant. Der inngåtte leieavtaler inkluderer opsjoner til å forlenge eller si opp leieavtalen, fastsettes leieperioden etter hensyntagen til rimelig sikre utøvelser av slike opsjoner. Kontantstrømmer neddiskonteres med leieavtalens implisitte rente så langt denne er tilgjengelig. Ellers neddiskonteres kontantstrømmer med Statnetts inkrementelle lånerente estimert etter beste skjønn. Leieforpliktelser justeres med endringer i forventede leiebetalinger som følge av indeksjusteringer av leiebeløp, endringer i leieperiode eller endringer i vurderinger eller utøvelse av opsjoner. Første års avdrag er klassifisert som kortsiktig.

Spesifikasjon av rentebærende gjeld

Morselskap (Beløp i mill. kr)

Gjeld	2021		2020	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktig rentebærende gjeld	46 859	45 664	47 067	47 560
Langsiktig rentebærende gjeld til konsernselskaper	19	18	21	21
Leieforpliktelser	191	191	169	169
Sum langsiktig rentebærende gjeld	47 069	45 874	47 258	47 750
Kortsiktig rentebærende gjeld	6 799	6 798	8 627	8 649
Kortsiktig rentebærende gjeld til datterselskap	158	21	378	378
Leieforpliktelser	33	33	32	32
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	6 990	6 852	9 037	9 059

Konsern (Beløp i mill. kr)

Gjeld	2021		2020	
Langsiktig rentebærende gjeld	46 880	45 664	47 067	47 560
Leieforpliktelser	191	191	169	169
Sum langsiktig rentebærende gjeld	47 072	45 855	47 236	47 729
Kortsiktig rentebærende gjeld	6 799	6 798	8 627	8 649
Leieforpliktelser	33	33	32	32
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	6 831	6 831	8 660	8 681

Rentebærende gjeld som er målt til virkelig verdi som følge av sikringsbokføring, er målt til virkelig verdi etter verdsettelsesnivå 2. Se beskrivelse av hierarkiet i note 3 Regnskapsestimater og forutsetninger.

Note 16 Rentebærende gjeld

Endringer i forpliktelse som skyldes finansieringsaktiviteter

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
50 150	56 529	Forpliktelse i gjeldsportefølje 01.01.	56 130	50 199
10 254	16 782	Opptak av ny gjeld (innbetaling)	16 782	10 254
-8 484	-13 719	Nedbetaling av av gjeld (utbetaling)	-13 719	-8 484
1 923	-2 576	Endring i CSA-forpliktelse (innbetaling)	-2 576	1 923
2 301	-2 561	Endring i virkelig verdi (ingen kontanteffekt)	-2 561	2 301
9	-180	Amortisering (ingen kontanteffekt)	-180	9
-5	-	Endring i konsernintern gjeld (utbetaling)	-	-
66	-3	Endring konsernintern gjeld (innbetaling)	-	-
311	-219	Endring i konsernintern gjeld (ingen kontanteffekt)	-	-
3	16	Annet (ingen kontanteffekt)	27	-72
56 529	54 068	Forpliktelse i gjeldsportefølje 31.12.	53 903	56 130

Avdragsprofil rentebærende gjeld

Morselskap

Lånene er vurdert til amortisert kost justert for effekt av verdisikring.

Forfallstidspunkt (Beløp i mill. kr)	< 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	> 15 år	Sum
Fast rente						
Sertifikatlån	1 500	-	-	-	-	1 500
Obligasjonslån	-	13 162	16 625	4 348	680	34 815
Leieforpliktelser	33	82	61	18	30	224
Sum fast rente 31.12.2021	1 533	13 244	16 686	4 366	710	36 539
Sum fast rente 31.12.2020	1 491	13 192	12 093	8 595	765	36 136
Flytende rente						
Sikkerhetsstillelse under CSA-avtaler*	4 032	-	-	-	-	4 032
Annen rentebærende gjeld	168	177	10	-	-	355
Obligasjonslån	-	3 799	-	-	-	3 799
Lån fra finansinstitusjoner	1 266	1 909	3 120	2 621	427	9 343
Sum flytende rente 31.12.2021	5 466	5 885	3 130	2 621	427	17 529
Sum flytende rente 31.12.2020	7 573	6 416	2 253	3 620	531	20 393
Sum rentebærende gjeld 31.12.2021	6 999	19 129	19 816	6 987	1 137	54 068
Sum rentebærende gjeld 31.12.2020	9 064	19 608	14 346	12 215	1 296	56 529

* Gjeld knyttet til sikkerhetsstillelse under CSA-avtaler (Credit Support Annex) som reflekterer mer-/mindreverdi av inngåtte derivater. Lånene har ukentlige oppgjør.

Konsern

Konsernets avdragsprofil for rentebærende gjeld vil tilsvare oppstillingen for morselskapet med unntak av at konserninterne lån. I "Annen rentebærende gjeld" har Statnett SF to konserninterne langsiktige lån på til sammen 40 millioner kroner som forfaller ved påkrav. I tillegg har Statnett SF en konsernintern gjeld på 91 millioner kroner knyttet til konsernets cash pool-ordning. Disse lånene blir eliminert i konsernoppstillingen. Det vises til omtale av likviditetsrisiko i note 18 Finansiell risikostyring.

Note 16 Rentebærende gjeld

Løpetid på rentebinding (Beløp i mill. kr)	< 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	> 15 år	Sum
Rentebærende gjeld 31.12.2021	43 995	5 660	4 365	18	30	54 068
Rentebærende gjeld 31.12.2020	48 342	6 103	2 039	18	27	56 529

Sammenstilling av lån og derivater	Hovedstol lån Valuta (Beløp i mill.)	Hovedstol lån NOK (Beløp i mill.)	Hovedstol swap NOK (Beløp i mill.)	Rente lån	Rente swap	Markedsverdi swap (Beløp i mill.)
Sikrede lån - virkelig verdi-sikring						
NOK	4 000	4 000	4 000	4,10%	1,51%	230
SEK	3 750	3 690	3 690	0,75%	1,50%	-29
USD	1 080	7 208	7 208	3,17%	1,52%	2 875
EUR	1 070	10 025	10 025	1,15%	1,29%	1 152

Sikrede lån - kontantstrømsikring						
NOK	2 193	2 193	1 393	1,24%	2,96%	-10
USD	360	3 039	3 039	2,79%	1,63%	133
EUR	312	4 813	3 000	0,88%	2,49%	-29

Usikrede lån						
NOK - fast rente	9 000	9 000	-	2,02%	0,00%	-
NOK - flytende rente	8 552	8 552	-	1,28%	0,00%	-

CSA						
NOK	1 888	1 888	-	*	-	-
EUR	215	2 144	-	**	-	-

Sum **4 322**

* NOWA (Norwegian Overnight Weighted Average rate) - daglig rentenotering for innskudd i NOK

** EONIA overnight - daglig rentefastsettelse kunngjort gjennom European Banking Federation (EBF)

Note 17 Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

Noten viser leverandørgjeld og annen kortsiktig ikke-rentebærende gjeld. Leverandørgjeld er knyttet direkte til operasjonell drift, mens annen kortsiktig gjeld gjelder øvrig gjeld som skyldig offentlig avgifter, skyldig lønn og feriepenger, påløpte renter m.m.

Prinsipp

Ikke-rentebærende gjeld er klassifisert som kortsiktig når den er del av ordinær drift, gjelder handelsformål og har forfall innen 12 måneder. Annen gjeld er langsiktig. Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort ifra siden det anses å være uvesentlig.

Spesifikasjon av leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
1 312	1 551	Leverandørgjeld	1 564	1 318
3	9	Kortsiktig gjeld til datterselskap	-	-
374	691	Skyldige offentlige avgifter	701	383
280	300	Skyldig lønn og feriepenger	308	286
244	262	Påløpte renter	262	244
247	188	Fjerningsforpliktelser	188	247
285	1 063	Annen kortsiktig gjeld	1 180	1 427
2 745	4 063	Sum leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	4 202	3 906

Avsetninger knyttet til fremdriftsmåling av investeringsprosjekter er klassifisert som annen kortsiktig gjeld. Slik fremdriftsmåling er nærmere omtalt i note 9 Anlegg under utførelse.

Note 18 Finansiell risikostyring

Finansiell risiko

Statnett SFs finanspolicy har som formål å etablere hovedprinsipper for å sikre at foretaket oppnår den nødvendige finansieringen av planlagt drifts- og investeringsprogram i samsvar med eksterne lover og gjeldende krav samt intern risikotoleranse. For å minimere foretakets kreditt-, rente- og valutarisiko utarbeides det også detaljerte rammer for utøvelsen av finansfunksjonen. Statnett SF benytter seg av finansielle derivater for å styre den finansielle risikoen.

Kapitalstyring

Låneavtalene pålegger ikke foretaket noen kapitalkrav som ventes å kunne begrense kapitalstrukturen i konsernet. Det finnes heller ingen eksplisitte krav til egenkapital utover det som følger av lovgivingen. Hovedmålsettingen for foretakets styring av kapitalstruktur er at Statnett skal ha en solid finansiell posisjon, som gir grunnlag for at Statnett kan gjennomføre en samfunnsøkonomisk rasjonell drift og utvikling av transmisjonsnettet i tråd med planer og eiers forventninger. Statnetts styre er opptatt av at foretaket opprettholder en robust A-rating eller bedre. Utbytte vedtas i foretaksmøtet etter hvert regnskapsår. Eiers utbyttepolicy for regnskapsårene 2019-2022, som uttrykt i statsbudsjettet for 2020-2021, er 50 prosent av konsernets underliggende resultat. Underliggende resultat er konsernets årsresultat etter skatt justert for årets endring i saldo for mer-/mindreinntekt etter skatt. For øvrig styres kapitalstrukturen gjennom opptak og nedbetaling av kort- og langsiktig gjeld, samt endringer i likviditetsbeholdningen. Det har ikke vært vesentlige endringer i målsetning og retningslinjer for kapitalstyring gjennom året.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
47 258	46 900	Langsiktig rentebærende gjeld	46 903	47 236
9 037	6 990	Kortsiktig rentebærende gjeld	6 831	8 660
2 249	3 302	Betalingsmidler og markedsbaserte verdipapirer	3 794	2 693
54 046	50 588	Netto gjeld	49 940	53 203

Likviditetsrisiko

Statnett SF har som mål å kunne gjennomføre 12 måneders drift, investeringer og refinansiering uten å ta opp ny gjeld. Det vil gjøre Statnett mindre sårbar for perioder med lav tilgjengelighet på kapital i finansmarkedene og perioder med lite gunstige lånevilkår. Likviditeten følges opp løpende med ukentlig rapportering.

Statnett reduserer likviditetsrisiko knyttet til forfall på finansielle forpliktelser ved hjelp av spredt forfallsstruktur, rammer for hvor stor del av låneporteføljen som kan forfalle innenfor en 12-måneders periode, tilgang til flere finansieringskilder i Norge og internasjonalt, samt tilstrekkelig likviditet til å dekke planlagt drifts-, investerings- og refinansieringsbehov uten opptak av ny gjeld innenfor en tidshorisont på 12 måneder.

Likviditeten ved utgangen av rapporteringsperioden består av bankinnskudd, markedsbaserte verdipapirer og en trekkfasilitet på 8 milliarder kroner som løper til januar 2024. Det er foreløpig ikke trukket på trekkfasiliteten. Inntil 4 milliarder kroner av trekkfasiliteten kan trekkes på meget kort varsel. Statnett har et uopptrukket lån fra Den europeiske Investeringsbanken (EIB) på EUR 130 millioner. Sammen med øvrige kilder til likviditet gir det Statnett god evne til å håndtere store likviditetsbehov som kan oppstå med kort varsel, f.eks. knyttet til sikkerhetsstillelse for derivater under CSA-avtaler som har ukentlige oppgjør.

Statnett SF har høy kredittverdighet. Standard & Poor's og Moody's Investor Service har gitt Statnett SF kredittratinger for langsiktige låneopptak på henholdsvis A+ og A2. Den høye kredittratingen gir Statnett SF gode lånemuligheter.

Note 18 Finansiell risikostyring

Tabellen under viser alle brutto kontantstrømmer knyttet til finansielle forpliktelser. Kontantstrømmene er ikke neddiskontert og forutsetter rentesatser og valutakurser som ved utgangen av rapporteringsperioden.

(Beløp i mill. kroner)

Morselskap

	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	7 810	18 007	20 574	6 716	1 213	54 320
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	4 063	-	-	-	-	4 063
Derivater	683	11 107	9 648	2 281	425	24 144
Finansielle forpliktelser 31.12.2021	12 556	29 114	30 222	8 997	1 638	82 527
Finansielle forpliktelser 31.12.2020	14 341	32 092	23 546	16 266	1 731	87 976

Derivater	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Innbetalinger	860	12 492	11 467	3 616	717	29 152
Utbetaling	-683	-11 107	-9 648	-2 281	-425	-24 144
Netto derivater 31.12.2021	177	1 385	1 819	1 335	292	5 008
Netto derivater 31.12.2020	804	1 957	2 386	1 427	296	6 870

(Beløp i mill. kroner)

Konsern

	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Rentebærende gjeld og rentebetalinger	7 652	17 989	20 574	6 716	1 213	54 144
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	4 202	-	-	-	-	4 202
Derivater	683	11 107	9 648	2 281	425	24 144
Finansielle forpliktelser 31.12.2021	12 537	29 355	30 280	8 997	1 638	82 807
Finansielle forpliktelser 31.12.2020	15 124	32 071	23 546	16 266	1 731	88 738

Derivater	Under 1 år	1-5 år	5-10 år	10-15 år	15 år og utover	Totalt
Innbetalinger	860	12 492	11 467	3 616	717	29 152
Utbetaling	-683	-11 107	-9 648	-2 281	-425	-24 144
Netto derivater 31.12.2021	177	1 385	1 819	1 335	292	5 008
Netto derivater 31.12.2020	804	1 957	2 386	1 427	296	6 870

Note 18 Finansiell risikostyring

Kredittrisiko

Kredittrisiko refererer til risikoen for at motparten vil misligholde sine kontraktsforpliktelser, noe som medfører økonomisk tap for konsernet.

Spesifikasjon av maksimal kreditteksponering

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill.kr)	2021	2020
961	2 308	Betalingsmidler	2 387	1 058
1 288	994	Markedsbaserte verdipapirer	1 407	1 635
6 785	4 501	Derivater	4 501	6 785
4 792	4 814	Langsiktige fordringer	128	125
1 689	1 761	Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 134	1 362
15 515	14 378	Sum maksimal kreditteksponering	9 557	10 965

Statnett SF er eksponert for kredittrisiko gjennom plassering av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer og ved bruk av ulike rente- og valutaderivater. For å begrense denne risikoen har Statnett rammer som setter krav til kredittverdighet for motparter og maksimal eksponering for hver enkelt motpart. I tillegg er kredittrisikoen i sikringsforhold svært lav da det er inngått avtaler om sikkerhetsstillelser (CSA) for de viktigste derivatmotpartene.

Alle plasseringer av betalingsmidler gjøres innenfor sektorrammer og maksimumsrammer for enkeltmotparter med høy kredittrating der høyere rating gir høyere rammer. Markedsbaserte verdipapirer består av flere godt diversifiserte investment grade rentefond.

CSA-avtaler innebærer sikkerhetsstillelse av inngåtte derivater ved ukentlige oppgjør av urealiserte mer-/mindreverdi. Urealiserte gevinster på derivater medfører at Statnett mottar oppgjør som øker Statnetts bankbeholdning og kortsiktig gjeld. Tilsvarende vil urealiserte tap på derivater medføre at Statnett utbetaler oppgjør til våre motparter, noe som reduserer bankbeholdningen og øker kortsiktige fordringer.

Tabellen nedenfor viser sammenhengen mellom sikkerhetsstillelse under CSA-avtalene, urealiserte verdier for derivater som faller inn under CSA-avtalene og urealiserte verdier for alle inngåtte derivater med eksterne motparter. Innskuddene regnskapsføres på egne konti, men er ikke regnet som bundne midler. Det kan derfor være avvik mellom innestående på bank og det som faktisk er mottatt fra derivatmotpart.

Spesifikasjon av sammenhengen mellom sikkerhetsstillelse og derivater

(Beløp i mill. kroner)	Totalt mottatt	Virkelig verdi derivater under CSA	Virkelig verdi alle derivater
Mottatt sikkerhet under CSA	4 032	4 366	4 316
Sikkerhet under CSA stilt overfor motparter	-	-	-

Interne rammer setter minimumskrav til ratinger som motparter i CSA-avtaler må ha oppnådd fra de mest anerkjente ratingbyråene. For motparter uten CSA-avtaler er det fastsatt særskilt høye krav til rating.

Konsernets kundemasse består hovedsakelig av kommunale kraftforetak, norske industrikunder og andre nordiske TSO-er. Det har historisk vært lite tap på kundefordringer, og det er i utgangspunktet ikke forventet at dette vil endre seg i nær fremtid. Ved mislighold har konsernet gode rutiner for rask og tett oppfølging av kunden, strenge sanksjonsmuligheter og mulighet for å kreve sikkerhetsstillelse i nettverksavtalen. Derfor vurderer konsernet kredittrisikoen på kundefordringer som svært lav.

Statnett SF har gitt lån til datterselskaper, felleskontrollerte enheter og tilknyttede selskaper. Morselskapet har en konsernkontoordning som innebærer at likviditeten i datterselskapene Elhub AS og NordLink Norge AS samordnes med likviditeten til morselskapet. De to datterselskapene kan som del av konsernkontoordningen trekke inntil 100 millioner kroner hver som lån fra morselskapet. Kredittverdigheten til de aktuelle datterselskapene er nært knyttet til Statnett SF sin egen kredittverdighet gjennom eierskap, garantistillelser og/eller tjenestemottak. Statnett SF yter ved behov lån til eSett Oy (tilknyttet selskap) og Fifty AS (felleskontrollert enhet).

Note 18 Finansiell risikostyring

Det gjøres en kredittvurdering ved etablering av lånebetingelser. Alle selskapene følges opp gjennom styrerepresentasjon. Noen av låneavtalene stiller krav til egenkapitalandel. Det er ikke registrert forhold som tilsier at nedskrivning av lån kan forventes.

Innregning og måling av forventet kredittap

Konsernet innregner tapsavsetning for forventet kredittap på finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi over resultat i andre driftskostnader eller øvrige resultatelementer i henhold til reglene i IFRS 9. Tapsavsetningen er basert på konsernets vurdering av de finansielle eiendelenes kredittrisiko.

For banker, derivatmotparter og andre kredittinstitusjoner vil kredittverdigheten vurderes jevnlig gjennom året gjennom overvåking av offisielle ratinger, og motpartsrisikoen overvåkes og rapporteres løpende for å sikre at foretakets eksponering ikke går utover fastsatte kredittgrenser og er i henhold til interne regler. For kundefordringer, andre kortsiktige fordringer og langsiktige fordringer vil postenes kredittrisiko vurderes månedlig dersom det er mislighold eller det foreligger annen informasjon som gir mistanke om at låntaker ikke vil kunne innfri hele eller deler av sine forpliktelser. Et finansielt instrument anses misligholdt dersom det ikke er gjort opp til avtalt tid. Nedskrivning for verdifall bli foretatt etter følgende metoder:

1. Forventet kredittap over eiendelens løpetid

Det forventede kredittap som følge av alle mulige misligholdshendelser i løpet av et finansielt instruments levetid.

Tapsavsetningen for et finansielt instrument skal foretas til et beløp tilsvarende forventet kredittap i levetiden dersom kredittrisikoen for det finansielle instrumentet har økt vesentlig siden førstegangsinnregning.

2. Forventet kredittap over 12 måneder

Den delen av forventede kredittap i levetiden som utgjør de forventede kredittap som følge av misligholdshendelser for et finansielt instrument som er mulig innen tolv måneder etter rapporteringstidspunktet.

Tapsavsetningen for et finansielt instrument skal foretas til et beløp tilsvarende forventet kredittap over tolv måneder dersom kredittrisikoen for det finansielle instrumentet ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning.

Konsernets metode for kreditrisikovurdering har definert følgende kategorier for kredittvurdering:

Kategori	Beskrivelse	Metode for nedskrivning for verdifall
Sikker betaler	Ingen forfalte forpliktelser og ingen økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning	Forventet kredittap over 12 måneder
Tvilsom betaler – ikke kredittverdig	Forpliktelser har forfalt med mer enn 30 dager, eller det er en betydelig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning	Forventet kredittap over eiendelens løpetid, effektiv rente beregnes på bruttobeløp
Tvilsom betaler - kredittverdig	Forpliktelser har forfalt med mer enn 90 dager, men det er forhold som tilsier at betaleren er kredittverdig	Forventet kredittap over eiendelens løpetid, effektiv rente beregnes på amortisert kost
Tapsavskrives	Det er forhold som tilsier at betaleren har så store økonomiske problemer at fordringen må anses tapt	Fordringen tapsavskrives i sin helhet.

Se for øvrig note 11 Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer og 14 Finansielle anleggsmidler for tapsvurderinger.

Note 18 Finansiell risikostyring

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at svingninger i valutakursen fører til endringer i Statnetts resultat og balanse. Valutarisiko knyttet til store anskaffelseskontrakter og lån i utenlandsk valuta sikres i tråd med rammer for utøvelse av finansfunksjonen og omtales i note 15. Enkelte investeringsprosjekter har fått innvilget særskilte mandater for valg av sikringsstrategi. Ved utgangen av rapporteringsperioden er det ingen valutabeholdning som ikke er swappet eller reservert til fremtidige forpliktelser. Utenlandske aksjer og aksjefond utgjør 35 millioner kroner i konsernet.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom låneporteføljen, likviditetsbeholdningen og finansielle sikringer. Videre er Statnett SF eksponert for rentenivå som legges til grunn for nettvirksomhetens inntektsramme (NVE-renten).

For å redusere renterisikoen og minske svingningene i resultatet, skal rentekostnaden på Statnetts gjeld korrelere mest mulig med renter på inntektssiden gjennom NVE-renten. NVE-renten beregnes med utgangspunkt i daglige snitt av effektiv rente på 5 års swaprente. I tillegg består NVE-renten av et fast rente-element med tillegg av inflasjon og et tillegg for kredittrisiko. For å oppnå den ønskede rentebinding på foretakets gjeld, benyttes rentebytteavtaler som er knyttet opp mot underliggende gjeld.

Gjennomsnittlig effektiv rente

Tabellen under viser gjennomsnittlig effektiv rente for de enkelte finansielle instrumentene.

Morselskap			Konsern	
2020	2021		2021	2020
2,56%	0,59%	Markedsbaserte verdipapirer	0,35%	2,85%
-0,42%	0,10%	Bankinnskudd	0,10%	0,22%
-	-	Aksjer og aksjefond	23,31%	9,28%
2,04%	1,39%	Rentebærende gjeld	1,39%	2,04%

Negativ effektiv rente på morselskapets bankinnskudd skyldes at man har hatt CSA-relaterte bankinnskudd i EUR med negativ innskuddsrente i kombinasjon med negative innskudd i NOK.

Sensitivitetsanalyse

Rentesensitivitet

(Beløp i mill.kr)

Morselskap		Endring i rentenivå	Konsern	
2020	2021	Prosentpoeng	2021	2020
-8	-15	+ 1	-22	-15
8	15	- 1	22	15

Tabellen viser morselskapet og konsernets følsomhet for potensielle endringer i rentenivået på aktivaplasseringer. Den viser antatt effekt på netto finansinntekter/-kostnader ved endring i rentenivået på 1 prosentpoeng per 31. desember. Det benyttes rentebytteavtaler for å minimere svingninger i resultatet som følge av renteendringer på konsernets gjeld.

Valutakurssensitivitet

(Beløp i mill.kr)

Morselskap		Endring i kronekursen	Konsern	
2020	2021	Prosent	2021	2020
-3	1	+ 5	-2	-5
3	-1	- 5	2	5

Tabellen viser selskapets følsomhet for potensielle endringer i kronekursen, dersom alle andre forhold er holdt konstant. Beregningen legger til grunn lik endring mot alle relevante valutaer. Effekten i resultatet (før skatt) skyldes verdiendring i pengeposter som ikke er fullt ut sikret. Øvrige pengeposter og all gjeld i utenlandsk valuta er sikret, og endring i verdi motsvares av verdiendring på derivatet.

Note 18 Finansiell risikostyring

Koronapandemiens påvirkning på finansområdet i 2021

Volatiliteten i finansmarkedene i 2021 som følge av koronautbruddene har samlet sett ikke påvirket Statnetts finansielle stilling eller resultat negativt. En svekket krone førte i en periode til store innbetalinger fra Statnetts derivatmotparter som følge av etablerte avtaler om sikkerhetsstillelse (CSA). Sentralbankenes rentekutt og øvrige tiltak medførte lavere korte og lange renter. Statnetts rentekostnader falt betydelig som følge av dette, men for konsernet har mye av effekten av lavere løpende rentekostnader blitt motvirket av lavere NVE-rente på inntektssiden (som følge av lavere 5 års swap-rente).

Note 19 Skatter

Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler og anvender til enhver tid vedtatt skattesats. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbare rentefradrag.

Prinsipp

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringene i utsatt skatt/-skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Netto utsatt skatt/-skattefordel er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige verdier og skattevirkningen av underskudd til fremføring og fremførbare rentefradrag.

Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres, er utlignet. Utsatt skattefordel er oppført når det er sannsynlig at selskapet vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre skattefordelen. Utsatt skatt og -skattefordel som kan balanseføres, er balanseført til nominell verdi og oppført netto i balansen.

Skatteeffekt av poster ført mot øvrige resultatelementer er ført mot øvrige resultatelementer, og skatteeffekt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapital.

Note 19 Skatter

Skattekostnad i resultatregnskapet

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
-	-	Betalbar skatt	40	57
-	-	Betalbar skatt tidligere år	-	-
729	888	Endring utsatt skatt/skattefordel	892	665
729	888	Sum skattekostnad	932	722

Betalbar skatt i balansen

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
-	-	Årets betalbare skatt	40	57
-	-	Betalbar skatt knyttet til konsernbidrag	-	-44
-	-	Sum betalbar skatt i balansen	40	12

Tabellen nedenfor gir en avstemming av rapportert skattekostnad mot skattekostnad basert på nominell skattesats på 22 prosent for 2021 og 2020.

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
3 446	4 089	Resultat før skattekostnad	4 239	3 419
758	900	Forventet skattekostnad etter nominell sats	933	752
Skatteeffekter av:				
-30	-12	Permanente forskjeller	-2	-32
1	-	Andel resultat i tilknyttet selskap	1	3
-	-	Tidligere års skatter	-	-
729	888	Sum skattekostnad	932	723
21%	21%	Effektiv skattesats	21%	21%

Note 19 Skatter

Spesifikasjon av utsatt skatt og utsatt skattefordel

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt og utsatt skattefordel. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet. Ved verdsettelsen av utsatt skatt pr 31. desember 2021 og 2020 er det anvendt en skattesats på 22 prosent.

Morselskap

(Beløp i mill. kr)	31.12.20	Resultatført	Øvrige resultat-elementer	Konsern-bidrag	31.12.21
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	1	-4	-	-	-3
Varige driftsmidler	4 062	410	-	-	4 472
Pensjonsforpliktelser	-54	16	8	-	-30
Andre langsiktige poster	575	-103	66	-	538
Fremførbart underskudd	-1 617	570	-	20	-1 027
Sum	2 968	888	74	20	3 950

Konsern

(Beløp i mill. kr)	31.12.20	Resultatført	Øvrige resultat-elementer	Konsern-bidrag	31.12.21
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	85	28	-	-	113
Varige driftsmidler	4 162	433	-	-	4 595
Pensjonsforpliktelser	-55	16	8	-	-31
Andre langsiktige poster	604	-95	66	-	538
Fremførbart underskudd/fremførbare rentekostnader	-1 710	550	-	-	-1 159
Sum	3 086	932	73	-	4 055

17. desember 2021 mottok Statnett SF varsel fra norske skattemyndigheter om endring av skattefastsettelsen for 2018 vedrørende fradrag for vedlikehold knyttet til spenningsoppgraderingsprosjekter. Varselet er av foreløpig karakter, og det er derfor ikke mulig å kvantifisere en eventuell eksponering på nærværende tidpunkt, men vil potensielt kunne innebære vesentlige beløp. Det er innledet dialog for å avklare faktum. Statnett SF er videre uenig i det rettslige grunnlaget for å endre skattefastsettelsen, og har derfor ikke foretatt noen avsetning for et potensielt krav.

Utsatt skatt ført mot øvrige resultatelementer

Morselskap			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(Beløp i mill. kr)	31.12.21	31.12.20
-25	8	Estimatavvik pensjoner	8	-25
-54	66	Verdiendring kontantstrømsikring	66	-54
-79	74	Sum utsatt skatt ført mot øvrige resultatelementer	74	-79

Note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Virksomheten i konsernet er i hovedsak konsentrert i morselskapet, Statnett SF. I konsernet inngår i tillegg sju datterselskaper, ett felleskontrollert selskap og eierandeler i enkelte tilknyttede selskaper. Det henvises til note 22, nærstående parter, for beskrivelse av virksomheten i datterselskapene, felleskontrollert selskap og de tilknyttede selskapene.

Prinsipp

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter Statnett SF og datterselskaper, der Statnett SF alene har kontrollerende eierandeler. Normalt antas Statnett SF å ha kontroll når direkte eller indirekte eierinteresser utgjør mer enn 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Dersom Statnett eier mindre enn 100 prosent av stemmeberettigede aksjer, eller gjennom avtale har mindre enn 100 prosent av stemmene, vurderes det særskilt om konsernet faktisk har kontroll.

Utarbeidelse av konsernregnskapet skjer etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var én enhet. Kostprisen på aksjer i datterselskaper er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Merverdier utover den balanseførte egenkapital i datterselskaper fordeles til de eiendeler og gjeldsposter som merverdien kan knyttes til. Den del av kostprisen ved kjøp av virksomhet som ikke kan tilskrives bestemte eiendeler, presenteres som goodwill.

Statnett SFs Pensjonskasse er ikke en del av konsernet. Innskutt egenkapital i pensjonskassen er vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet, og klassifisert som finansielt anleggsmiddel.

Felleskontrollert selskap

Det er for tiden ett felleskontrollert selskap i Statnett konsern, Fifty AS, som vurderes som en felleskontrollert driftsordning. For det første er selskapet vurdert som en felleskontrollert ordning siden Statnett sammen med en annen part er bundet av kontrakt, og kontrakten gir partene felles kontroll over Fifty AS. Derneft er selskapet vurdert som en felleskontrollert driftsordning siden partene har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene i Fifty AS. Investeringen i felleskontrollert selskap regnskapsføres etter prinsippet om proporsjonal konsolidering («bruttometoden») som innebærer at Statnett regnskapsfører sin andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld på hver enkelt regnskapslinje.

Investering i tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er selskaper der Statnett har betydelig innflytelse, dvs. kan påvirke finansielle og operasjonelle beslutninger i selskapet, men ikke har kontroll over selskapet. Normalt vil dette være selskaper hvor konsernet eier mellom 20 og 50 prosent av de stemmeberettigede aksjene. Tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden. Dette innebærer at konsernets andel av årets resultat etter skatt og avskrivninger på eventuelle merverdier resultatføres. Regnskapet i det tilknyttede selskap er omarbeidet til Statnetts regnskapsprinsipper i tråd med IFRS. I konsernbalansen er eierandel i tilknyttet selskap klassifisert som finansielle anleggsmidler til opprinnelig kostpris med tillegg av akkumulerte resultatandeler og fradrag for utbytte, og eventuelle nedskrivninger.

Kjøp/salg av datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Ved kjøp og salg av datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttede selskaper er disse inkludert i konsernregnskapet for den del av året de har vært del av eller tilknyttet konsernet.

Investering i datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttet selskap i Statnett SF (selskapsregnskapet)

Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte selskaper og tilknyttet selskaper behandles etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Avgitt konsernbidrag (netto etter skatt) tillegges kostpris på investering i datterselskap. Mottatt konsernbidrag og utbytte resultatføres som finansinntekt i den grad utbytte og konsernbidrag ligger innenfor opptjente resultater i eierperioden. Utbytte utover opptjente resultater i eierperioden behandles som reduksjon av aksjeinvesteringen. Konsernbidrag og utbytte regnskapsføres i det året det er vedtatt.

Nedskrivning

Konsernet vurderer på hvert rapporteringstidspunkt om det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Hvis slike indikasjoner foreligger, testes investeringen for nedskrivning. Nedskrivning foretas dersom gjenvinnbart beløp (høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi) er lavere enn balanseført verdi.

Note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger innregnes i henhold til oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost er summen av virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet av eiendeler som overdras, gjeld som pådras eller overtas som vederlag for kontroll av den oppkjøpte virksomheten. Transaksjonskostnader som kan henføres direkte til virksomhetssammenslutninger, resultatføres.

Den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser som tilfredsstiller vilkårene for regnskapsføring under IFRS 3, innregnes til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Goodwill som oppstår ved oppkjøp, innregnes som en eiendel målt til overskytende av totalt overført vederlag og verdi av ikke kontrollerende interesser i oppkjøpt selskap utover nettoverdi av oppkjøpte identifiserbare eiendeler og overtatte forpliktelser. Hvis konsernets andel av netto virkelig verdi av den kjøpte virksomhetens identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser etter revurdering overstiger totalt vederlag, innregnes det overskytende beløpet i resultatregnskapet umiddelbart.

Statnett SF har følgende investeringer per 31. desember 2021:

Selskap	Virksomhetens art	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel	Balansført verdi (beløp i tusen kr)
Datterselskaper						
Statnett Transport AS *	Transport og rederi	1996	Drammen	100%	100%	38 157
Statnett Forsikring AS	Skadeforsikring	1998	Oslo	100%	100%	30 200
NordLink Norge AS	Utvikle og drifte transmisjonsnett	2010	Oslo	100%	100%	2 090 262
NorGer AS	Komplementar	2010/2011	Oslo	100%	100%	1 887
NorGer KS	Pt ingen virksomhet	2010/2011	Oslo	100%	100%	2 776
Nydalshøyden Bygg C AS	Eiendom	2013	Oslo	100%	100%	3 312
Elhub AS	Datahub for måledata for strøm	2014	Oslo	100%	100%	209 719
Sum datterselskaper						2 376 313
Felleskontrollerte og tilknyttede selskaper						
Fifty AS	Utvikle og drifte regulerings- og markedssystem	2017	Oslo	50,0 %	50,0 %	5 000
TSO Holding AS **	Markedsplass	2002/2008	Bærum	32,2 %	32,2 %	55 143
eSett OY	Balanseavregning i Norden	2013	Finland	25,0 %	25,0 %	12 668
KraftCERT AS	IKT-sikkerhet	2014	Oslo	33,3 %	33,3 %	1 663
Sum felleskontrollerte og tilknyttede selskaper						74 474
Total eierandel i datterselskaper, felleskontrollert og tilknyttede selskaper						2 450 787

* Statnett Transports drift ble i 2020 overført til Statnett SF. Se note 22 for nærmere omtale.

** Eierandel i TSO Holding AS er økt fra 30,2 til 32,2 % i 2021. Se note 22 for nærmere omtale.

Note 20 Investeringer i datterselskaper, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper

Konsernverdi for selskap regnskapsført etter egenkapitalmetoden

(Beløp i tusen kr)

	Konsern- verdi 01.01.	Tilgang / Avgang	Årets resultat	Utbytte	Konsern- verdi 31.12.
2021					
TSO Holding AS, 32,2% **	87 262	9 411	-8 767	-51 516	36 390
eSett OY, 25,0%	18 910	-	-395	-	18 515
KraftCERT AS, 33,3%	1 408	-	189	-	1 597
Sum tilknyttede selskaper	107 580	9 411	-8 973	-51 516	56 502
2020					
TSO Holding AS, 30,2% **	90 439	9 411	122 782	-135 370	87 262
eSett OY, 25,0%	16 902	-	2 008	-	18 910
KraftCERT AS, 33,3%	958	-	450	-	1 408
Sum tilknyttede selskaper	108 299	9 411	125 240	-135 370	107 580

Note 21 Felleskontrollerte driftsordninger

Ved bygging av undersjøiske kabler for overføring av energi mot utlandet har konsernet inngått avtaler om bygging og drift med systemansvarlige i Nederland, Danmark, Tyskland og England. Disse ordningene er vurdert til å være «felleskontrollerte driftsordninger» under IFRS.

Prinsipp

En "felleskontrollert driftsordning" er en felleskontrollert ordning der de partene som har felles kontroll over ordningen, har rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til ordningen. Konsernet innregner sin andel av eiendeler, forpliktelser, inntekter og driftskostnader i tilknytning til sine interesser i felleskontrollerte driftsordninger.

Sjøkabler

TenneT TSO BV og Statnett SF har bygget en kabel for overføring av energi mellom Norge og Nederland, omtalt som NorNed-kabelen. Partene eier hver sin fysiske halvdel av kabelen. Statnett SF eier den nordre del, og TenneT eier den søndre delen av kabelen. NorNed-kabelen ble satt i drift i mai 2008. Kostnader og handelsinntekter knyttet til drift av NorNed-kabelen deles likt mellom TenneT og Statnett.

Statnett SF eier Skagerrak-kabler 1-3, mens Energinet.dk har en langsiktig leieavtale om halve kabelkapasiteten. Inntekten fra utleien er inkludert i posten "Andre driftsinntekter". I slutten av desember 2014 ble Skagerrak kabel 4 (SK-4) satt i drift. Statnett SF og Energinet.dk eier hver sin fysiske halvdel av SK-4, hvor Statnett SF eier den nordre delen og Energinet.dk den sørlige delen. Kostnader og handelsinntekter knyttet til drift av Skagerrak-kablene deles likt mellom Energinet.dk og Statnett.

Statnett SF, tyske TenneT og KfW har bygget kabel for overføring av energi mellom Norge og Tyskland. Forbindelsen er omtalt som Nordlink-kabelen, og overføringskapasiteten er på 1400 MW. Forbindelsen består av 53 km ledning på norsk side, 514 km sjøkabel og 55 km landkabel på tysk side. Eierskapet deles likt der Statnett SF gjennom datterselskapet NordLink Norge AS eier den nordlige delen, og TenneT og KfW eier den sørlige delen gjennom et felleseid tysk selskap. Kostnader og handelsinntekter deles likt mellom Tyskland og Norge.

Statnett SFs eierandeler i kablene er inkludert i kategorien Jord- og sjøkabler i note for varige driftsmidler og immaterielle eiendeler.

Sjøkabel ferdig bygget i 2021

Statnett SF inngikk vinteren 2015 en samarbeidsavtale med britiske National Grid North Sea Link Ltd med sikte på å realisere en HVDC-sjøkabel mellom Norge (Kvilldal) og England (Blyth). North Sea Link har overføringskapasitet på 1400 MW, og forbindelsen består av strømretteranlegg i Blyth og Kvilldal, 714 km sjøkabel, 6 km landkabel på norsk side og 2 km landkabel på britisk side. Eierskapet er delt likt der Statnett SF eier den østlige delen og National Grid NSN Link Ltd eier den vestlige delen. Kostnader og handelsinntekter vil deles likt mellom partene. Hele anlegget er ferdigstilt i 2021, og prøvedrift på anlegget ble startet 1. oktober. Prøvedriften forventes ferdigstilt sommeren 2022.

I 2021 ble sjøkabelen i prosjektet North Sea Link med en anskaffelseskostnad på 4,8 milliarder overført fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler.

Note 22 Nærstående parter

Prinsipp

To parter er nærstående dersom en part kan påvirke den annen parts beslutninger. Transaksjoner med nærstående parter skal skje på markedsmessige betingelser.

Eier

Statnett SF var 100 prosent eid av den norske stat ved Olje- og energidepartementet (OED) per 31. desember 2021. Statnett har relasjoner til OED både som eier og reguleringsmyndighet.

Reguleringsmyndighet

Det er Stortinget som lovgivende myndighet som vedtar lover, basert på forslag fra regjeringen. Forskrifter vedtas av Kongen i statsråd. OED forvalter sine ansvarsområder, og delegerer forvaltning av de fleste områder i energiloven til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE leder den nasjonale beredskapen på kraftforsyning. Videre er det NVE som behandler søknader om konsesjon for bygging av kraftstasjoner, kraftlinjer, transformatorer og andre installasjoner i kraftforsyningen, og regulering av vassdrag. I medhold av forvaltningsloven kan ethvert enkeltvedtak fattet av NVE, klages inn for OED som overordnet instans.

Reguleringsmyndighet for Energi (RME), del av NVE, er utpekt som reguleringsmyndighet og skal utføre sine oppgaver som uavhengig myndighet. RMEs oppgave er å sørge for at aktørene overholder regelverket som sikrer konkurransevilkår i kraftmarkedet og et effektivt drevet kraftnett. Ethvert enkeltvedtak fattet av RME kan klages inn for Energiklagenemda.

Andre nærstående parter

Oversikt over investeringer i datterselskap, felleskontrollerte og tilknyttede selskaper er spesifisert i note 20.

Morselskap

Statnett SF er låntaker for Statnett-konsernets eksterne låneopptak. Den sentrale finansfunksjonen i Statnett SF samordner og ivaretar den finansielle risiko knyttet til valuta, renter og likviditet i konsernet. Det er inngått låneavtaler mellom Statnett SF og datterselskaper. Det ble i 2020 etablert konsernkontoordning. Statnett SF er innehaver av hovedkontoen og deltakende konsernselskap har hver sine underkonti tilknyttet hovedkontoen. Alle bankinnskudd som inngår i løsningsen presenteres i Statnett SF som betalingsmidler. De øvrige deltakernes andeler av hovedkonto inngår som konsernmellomværende. I tillegg er det inngått avtaler om kjøp og salg av tjenester. Alle transaksjoner er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til markedsmessige vilkår. De vesentligste transaksjonene er beskrevet nedenfor:

Statnett Forsikring AS

Statnett Forsikring AS har konsesjon til å dekke risiko og forestå reassurans vedrørende selskaper i Statnett-konsernet, begrenset til selskaper hvor eierandelen utgjør mer enn 50 prosent. Selskapet opererer videre som direktetegnende person- og skadeforsikringsselskap.

Statnett Transport AS

Frem til 30. juni 2020 drev Statnett Transport AS tungtransport på land og sjø og leverte transporttjenester til Statnett SF, herunder beredskapstjenester for transport av tunge enheter på land og sjø. Med virkning fra 1. juli 2020 ble virksomheten i Statnett Transport AS overført til Statnett SF. Virksomhetsoverdragelsen ble gjennomført etter prinsippet om armlengdes avstand og eiendeler og gjeld ble vurdert til virkelig verdi. Statnett SF har ytet Statnett Transport AS et ansvarlig lån som står tilbake for selskapets øvrige kreditorer. Det ansvarlig lånet ble innfridd som en del av kjøpesummen. Statnett Transport AS har ytt et lån til Statnett SF på 21 MNOK per 31. desember 2021. Frem til 30. juni 2020 leverte Statnett SF også enkelte administrative støttetjenester innenfor IT, juridisk, anskaffelser og økonomi. Fra 1. juli 2020 er det ingen operasjonell virksomhet i Statnett Transport AS.

NordLink Norge AS

NordLink Norge AS er utbygger og eier av den nordlige delen av NordLink-kabelen. De tyske selskapene TenneT og KfW skal gjennom sitt felleseide selskap, bygge og eie den sørlige delen av NordLink. NordLink er den første kabelforbindelsen mellom det norske og tyske kraftmarkedet, med en kapasitet på 1400 MW. NordLink blir driftet av de respektive lands transmisjonsnettoperatører (Statnett SF og TenneT). Legging av den undersjøiske strømkabelen mellom Norge og Tyskland, samt strømretteranlegg på Ertsmyra og ledning mellom Ertsmyra og Vollesfjord er ferdigstilt. I desember 2020 startet kraftutvekslingen.

Statnett SF er forpliktet til å finansiere prosjektet. Kapitalforpliktelsen tilsvarer NordLink Norge AS' 50 prosent andel av de totale investeringskostnader knyttet til prosjektet. For å sikre at NordLink Norge AS skal kunne oppfylle sine finansielle forpliktelser, skal midler tilføres på de tidspunkt hvor disse forfaller. Statnett SF stiller morselskapsgarantier for NordLink Norge AS' hovedleverandører i henhold til bestemmelser i kontraktene med disse. For disse garantiene svares det en garantipremie priset til markedsmessige betingelser.

Note 22 Nærstående parter

NordLink Norge AS har ingen ansatte. Statnett SF utfører prosjektjenester knyttet til utbyggingen, samt drifts- og vedlikeholdstjenester i tillegg til administrative støttetjenester til selskapets drift. NordLink Norge AS inngår i konsernkontoordningen.

Elhub AS

Elhub AS drifter og videreutvikler den sentrale datahuben for måleverdier og markedsprosesser i det norske kraftmarkedet. Elhub AS' hovedfunksjon er automatisert måleverdiprosessering og måleverdidistribusjon, samt prosessering av markedsprosesser som lever andør bytter, flyttinger og rapportering. Datahuben ble satt i drift 18. februar 2019.

I forbindelse med utvikling av datahuben har Statnett SF ytet lån til Elhub AS. Statnett SF leverer også enkelte administrative støttetjenester innenfor IT, juridisk, anskaffelser og økonomi. Elhub AS inngår i konsernkontoordningen.

NorGer AS og NorGer KS

Statnett SF eier 100 prosent av aksjene i NorGer AS og 90 prosent eierandel i NorGer KS. I tillegg eier NorGer AS 10 prosent eierandel i NorGer KS, slik at Statnett SF inklusive indirekte eierskap også kontrollerer 100 prosent av eierandelene i NorGer KS. Det er begrenset virksomhet i begge selskapene.

Nydalshøyden Bygg C AS

Selskapet er hjemmelshaver til eiendommen Nydalen Allé 33 i Oslo hvor Statnett SF har sitt hovedkontor. Selskapet har ytet et lån til Statnett SF på 18 millioner kroner.

Fifty AS

Fifty AS er et felleskontrollert selskap eid 50 prosent av Statnett SF og 50 prosent av Affärsverket svenska kraftnät. Fifty AS forvalter og utvikler IT-systemer for å sikre balansering av det nordiske kraftsystemet. Fifty AS selger både lisenser, vedlikehold- og forvaltningstjenester til Statnett SF. Fifty AS har ingen ansatte. Statnett SF utfører prosjektjenester knyttet til forvaltning og utvikling av IT-systemer i tillegg til administrative støttetjenester til selskapet.

Transaksjoner mellom Fifty AS og Statnett SF inngår i linjen for felleskontrollert selskap i tabellen under.

TSO Holding AS (tidligere Nord Pool Holding AS)

TSO Holding AS er et tilknyttet selskap og Statnett SF eier 32,2 prosent av aksjene per 31. desember 2021. Det tilknyttede selskapet eier 34 prosent av aksjene i Nord Pool AS. Statnett SF kjøper overføringstap fra Nord Pool AS daglig. Kjøpet skjer til kraftbørsens markedspriser.

Med virkning fra 15. januar 2020 solgte TSO Holding AS (tidligere Nord Pool Holding AS) 66 prosent av aksjene i Nord Pool Holding 2 AS til Euronext Nordics Holding AS. Nord Pool Holding 2 AS endret navn til Nord Pool Holding AS per 22. mai 2020, og er ene-eier av aksjene i Nord Pool AS og European Market Coupling Operator AS. Statnett konsernet hadde en regnskapsmessig gevinst fra salget på 127 millioner kroner. Statnett SF har i august måned 2021 mottatt et utbytte på 52 millioner kroner fra TSO Holding AS.

I mars 2021 kjøpte Statnett SF 2 % av aksjene i TSO Holding AS og økte eierandelen fra 30,2 til 32,2 prosent.

eSett OY

eSett OY leverer balanseavregningstjenester til markedsaktører i Finland, Sverige og Norge. Den 14. mai 2019, inngikk det danske systemansvarlige nettselskapet Energinet en avtale med Statnett, Svenska kraftnät, Fingrid og Statnett om å bli deleier i eSett Oy. Transaksjonen gjør Energinet til deleier i eSett Oy. Aksjene er delt likt mellom de fire eierne, hver med 25 prosent. Avtalen innebærer at Energinet ble en del av det nordiske samarbeidet om avregning av ubalanser i kraftmarkedet tidlig i 2021.

De fire eierne har ytt et likelydende lån til eSett OY. Lånet fra Statnett utgjør 6 millioner kroner per 31. desember 2021.

Note 22 Nærstående parter

Utbytte og konsernbidrag

Statnett SF har i 2021 mottatt utbytte og konsernbidrag på totalt 200 millioner kroner fra datterselskaper og tilknyttet selskap.

Statnett SFs mellomværende med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)	Kundefordringer		Utlån		Innlån		Leverandørgjeld	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Datterselskaper	83	25	4 699	5 009	399	176	3	-
Felleskontrollert selskap	173	46	-	-	-	-	6	27

Renter

Rentesatsen på inn- og utlån er avtalt til 3 eller 6 måneders NIBOR med et påslag i intervallet 0,3 - 1,3 prosent.

Konsernkonto ordningen renteberegnes med 3 måneders NIBOR med et påslag 0,25 og 0,7 prosent for henholdsvis fordring og gjeld.

Statnett SFs handel med selskaper i samme konsern

(Beløp i mill. kr)	Driftsinntekter regulert		Andre driftsinntekter		Driftskostnader	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Datterselskaper	-644	-633	85	141	-66	-75
Felleskontrollert selskap	-	-	54	58	-1	-17

(Beløp i mill. kr)	Finansinntekter		Finanskostnader	
	2020	2021	2020	2021
Datterselskaper	167	95	-1	-1

(Beløp i mill. kr)	Mottatt konsernbidrag		Mottatt utbytte	
	2020	2021	2020	2021
Datterselskaper	66	148	135	52

Note 23 Ytelser til ledelsen

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte 2021

Erklæring om godtgjørelse til konsernsjef og konsernledelsen er utarbeidet i tråd med foretakets vedtekter, allmennaksjelovens regler, samt "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel" fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 13. februar 2015.

Lederlønnspolitik

Det førende prinsipp for konsernet er at lønn og andre ytelser til konsernledelsen skal være konkurransedyktige, slik at konsernet kan tiltrekke seg og beholde dyktige ledende ansatte. Kompensasjonen skal ikke være lønnsledende, men likevel konkurransedyktig i forhold til vår bransje og andre selskaper som rekrutterer i det samme marked som Statnett. Lønnen skal samtidig reflektere den enkeltes erfaring, ansvarsområde og oppnådde resultater. Lederlønnspolitikken gjelder for Statnett SF og datterselskaper.

Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse

Med utgangspunkt i Nærings- og fiskeridepartementets "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel", har styret faste rammer for hvilke elementer som kan inngå i konsernets lønns- og kompensasjonspakke når det inngås nye avtaler for ledende ansatte. Følgende rammer gjelder:

Fastlønn: Fastlønnen fastsettes etter en stillings- og markedsvurdering som vurderes opp mot Statnetts lønnspolicy om å tilby konkurransedyktige vilkår, uten å være lønnsledende. Når fastlønn fastsettes, skal verdiene av de samlede ytelser legges til grunn.

Pensjonsordning: Medlemskap i Statnetts kollektive innskuddspensjonsordning.

Personforsikringer: De ordninger som til enhver tid er etablert for øvrige ansatte, herunder gruppelivs-, ulykkes-, sykeforsikring, samt yrkesskade- og reiseforsikring gjelder også for ledende ansatte.

Bilordning: Det kan ytes bilgodtgjørelse. Unntaksvis kan firmabil tilbys som alternativ når hensynet til behov i tjenesten tilsier det.

Andre ytelser: Dekning av aviser, mobiltelefon og bredbåndskommunikasjon i samsvar med interne retningslinjer.

Interne styreverv: Det gis ingen godtgjørelse for interne styreverv. Det er tegnet styreforsikring for alle styremedlemmer.

Disse rammene gjelder Statnett SF og datterselskaper.

Gjeldende ordninger for konsernledelsen

Kompensasjon for konsernledelsen fastsettes i henhold til retningslinjene som er angitt ovenfor. Av historiske grunner kan medlemmer av konsernledelsen ha avvikende individuelle ordninger i henhold til avtaler som er inngått før gjeldende retningslinjer ble fastsatt.

I tillegg til den faste lønnen har konsernledelsen bilgodtgjørelse og medlemskap i konsernets kollektive pensjonsordning. I henhold til tidligere inngåtte arbeidsavtaler har fire av konserndirektørene individuelle pensjonsavtaler for pensjonsgrunnlag over 12 G. Tre av konserndirektørene har firmabil med utgangspunkt i det som ble avtalt ved inngåelse av arbeidsavtalen. Pensjonsalder er i henhold til inngåtte avtaler 65 år for fire av konserndirektørene. Konserndirektører ansatt fra 2019 og senere har ikke en slik bestemmelse i sin arbeidsavtale. Her er det kun henvisning til at Statnett praktiserer 70 år som aldersgrense og at det er gjensidig forståelse og aksept for at det er anledning til å ta opp behov eller ønske om overgang til annen stilling på et hvert tidspunkt etter fylte 60 år. Foretaket har ikke etablert bonusordninger, aksjebasert avlønning eller andre incentivordninger for ledende ansatte.

Styret har ansatt ny konsernsjef som tiltrådte stillingen 15. mars 2021. I tillegg til fastlønn er konsernsjefs godtgjørelser begrenset til medlemskap i selskapets kollektive innskuddspensjonsordning, våre kollektive personforsikringer, bilgodtgjørelse, fri avis og bredbåndskommunikasjon. Konsernsjef har avtale om 12 måneders etterlønn inkludert oppsigelsestid ved oppsigelse fra selskapets side. Ingen andre medlemmer i konsernledelsen har avtale om etterlønn. En leder i datterselskap har avtale om 12 måneder etterlønn inklusiv oppsigelsestid ved oppsigelse fra selskapets side.

Gjennomføring av lederlønnsprinsippene i 2021

Lederlønnfastsettelsen for 2021 ble gjennomført i samsvar med ovennevnte retningslinjer i Statnett og datterselskaper. Styret vedtar årlig lønnsjustering for selskapets konsernsjef, og vedtar en ramme som konsernsjefen disponerer for lønnsjustering av konsernledergruppen for øvrig. Konsernsjef fikk sin lønn bestemt ved ansettelsen og fikk ikke ytterligere lønnsregulering i 2021. Konserndirektørene fikk i 2021 en ordinær lønnsregulering innenfor rammer tilsvarende det som ble gitt i konsernet for øvrig.

I erklæringen for 2019 ble det informert om en pågående stillingsvurdering av konserndirektørene og behovet for mulige markedsmessige tiltak som følge av denne. Resultatet ble lagt frem for styret i februar 2020 som fastsatte en ramme for markedsmessige tiltak. Første trinn ble gjennomført fra 1. november 2020, mens trinn to ble iverksatt fra 1. mars 2021.

Etter styrets vurdering er fastsettelsen av lønn og godtgjørelse til ledende ansatte i samsvar med kravene fastsatt i Nærings- og fiskeridepartementets "Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel".

Note 23 Ytelser til ledelsen

Organisering

Styret har nedsatt et eget kompensasjonsutvalg. Dette består av to eieroppnevnte styremedlemmer og et styremedlem valgt av de ansatte. Kompensasjonsutvalget er et rådgivende og saksforberedende organ for styret, og fremsetter forslag til lønnsjustering i samsvar med retningslinjene gjengitt i denne erklæringen. Det er utarbeidet egen instruks for utvalget. Konsernsjef møter fast i utvalget. Direktør for arbeidslivsavdelingen ivaretar sekretærfunksjonen for utvalget.

Nye retningslinjer for godtgjørelse gjeldende fra 2022

Styret har vedtatt nye retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i Statnett med basis i vedtektenes §8, allmennaksjelovens §6-16a og §6-16b samt Nærings- og fiskeridepartementets forskrift om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer. Retningslinjene skal vedtas i Foretaksmøtet i 2022. Retningslinjene bli benyttet for Lederlønnserklæringen for 2022.

Ytelser til styret (Beløp i kroner)		Styrehonorar	
		2021	2020
Styret			
Jon Fredrik Baksaas	styrets leder	468 000	449 000
Tove Elisabeth Pettersen	styrets nestleder	361 000	347 000
Egil R Gjesteland	styremedlem	303 000	296 000
Maria Sandsmark	styremedlem	283 000	278 500
Einar Strømsvåg (til juni 2020)	styremedlem	-	148 000
Wenche Teigland (fra juni 2020)	styremedlem	283 000	138 000
Christian Henrik Prahls Reusch (fra juni 2020)	styremedlem	248 000	120 500
Steinar Jøråndstad	styremedlem *)	248 000	258 500
Ole Bjørn Kirstihagen	styremedlem *)	283 000	258 500
Ingeborg Skjelkvåle Ligaarden (fra juni 2020)	styremedlem *)	283 000	138 000
Pernille Dørstad (styremedlem til juni 2020)	varamedlem *)	27 000	138 000
Kåre Eidem	varamedlem *)	18 000	-
Samlede godtgjørelser		2 805 000	2 570 000

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

Styremedlemmer som deltar i revisjonsutvalget, kompensasjonsutvalget eller prosjektutvalget har kompensasjon for dette, og styrehonorarene vil derfor variere.

*) For ansattvalgte styremedlemmer oppgis kun styrehonorar og ikke annen lønn knyttet til arbeidsforholdet i foretaket.

Note 23 Ytelser til ledelsen

Ytelser til konsernledelsen 2021 (Beløp i kroner)		Lønn	Andre godtgjørelser *)	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernsjef					
Hilde Tonne (fra og med 15. mars)		4 058 065	158 176	144 860	4 361 100
Auke Lont (til og med 14. mars)		648 247	37 056	713 331	1 398 634
Konserndirektører					
Håkon Borgen	Utvikling Hav	2 379 118	119 278	644 172	3 142 568
Knut Hundhammer	Økonomi & Virksomhetsstyring, CFO	2 923 383	143 281	892 547	3 959 211
Peer Olav Østli	Systemdrift	2 504 695	169 093	1 089 405	3 763 193
Elisabeth Vike Vardheim	Nett	2 574 710	222 213	781 997	3 578 920
Beate Sander Krogstad	Transformasjon & Digitalisering	2 421 457	159 592	204 156	2 785 205
Gunnar G. Løvås	Kraftsystem & Marked	2 720 779	165 014	180 836	3 066 629
Bente Monica Haaland (fra 1. september)	Mennesker & Bærekraft	637 805	5 775	72 067	715 646
Samlede godtgjørelser		20 868 258	1 179 476	4 723 371	26 771 105

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

*) Inkluderer bl.a. verdi av firmabilfordel eller fast bilgodtgjørelse, telefon, aviser og personalforsikringer.

Ytelser til konsernledelsen 2020 (Beløp i kroner)		Lønn	Andre godtgjørelser *)	Pensjonskostnad	Samlet godtgjørelse
Konsernsjef					
Auke Lont		3 201 565	182 105	2 412 303	5 795 972
Konserndirektører					
Håkon Borgen	Teknologi og utvikling	2 222 691	120 528	633 793	2 977 012
Knut Hundhammer	Konsern og samfunn, CFO	2 811 101	138 304	856 299	3 805 704
Peer Olav Østli	Nettdrift	2 292 035	152 118	1 080 873	3 525 026
Elisabeth Vike Vardheim	Bygg og anlegg	2 402 269	230 795	739 357	3 372 421
Beate Sander Krogstad	IT	2 261 175	147 903	200 512	2 609 589
Gunnar G. Løvås	System og marked	2 600 766	143 749	174 204	2 918 719
Samlede godtgjørelser		17 791 602	1 115 501	6 097 341	25 004 445

Alle tall er eksklusiv arbeidsgiveravgift.

*) Inkluderer bl.a. verdi av firmabilfordel eller fast bilgodtgjørelse, telefon, aviser og personalforsikringer.

Note 23 Ytelser til ledelsen

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon, alderspensjon og etterlønn
Konsernsjef Hilde Tonne	I tillegg til fastlønn er konsernsjefs godtgjørelser begrenset til medlemskap i selskapets kollektive innskuddspensjonsordning, våre kollektive personforsikringer, bilgodtgjørelse, fri avis og bredbåndskommunikasjon. Konsernsjef har avtale om 12 måneders etterlønn inkludert oppsigelsestid ved oppsigelse fra selskapets side.
Konsernsjef Auke Lont (1.1.-14.3.2021)	<p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år samordnes den årlige alderspensjon på 66 prosent med ytelser fra Statnett SFs Pensjonskasse og folketrygden.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p> <p>Ved oppsigelser fra selskapets side ytes det 12 måneders etterlønn, etter utløpet av oppsigelsestiden på 6 måneder.</p>
Konserndirektør: Håkon Borgen	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratrukke med førtidspensjon etter fylte 62 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Dersom eventuell inntekt mottas fra andre og den sammen med utbetalt førtidspensjon fra Statnett overstiger sluttlønn, skal førtidspensjonen avkortes med 50 prosent av det beløp som overstiger sluttlønn.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp.</p> <p>Ved død vil gjenlevende ektefelle og barn under 21 år motta pensjon.</p> <p>Rett til pensjonsytelser utover det som er opparbeidet gjennom kollektiv pensjonsordning, bortfaller dersom en ikke lenger er ansatt i Statnett SF når de fyller 62 år. Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 65 år. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad. Håkon Borgen er inkludert i foretakets innskuddspensjonsordning og kompensasjonsordning.</p>

Note 23 Ytelser til ledelsen

Betingelser knyttet til konsernledelsen

Tittel/navn	Betingelser vedrørende pensjonsalder, førtidspensjon og alderspensjon
Konserndirektør: Peer Olav Østli	<p>Pensjonsalder er 65 år, med rett til å fratrukke med førtidspensjon etter fylte 62 år. Full opptjeningstid er 30 år. Ved fratreden mellom 62 og 65 år skal det utbetales en årlig godtgjørelse på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget avkortet med ett prosentpoeng for hvert år mellom 62 og 65 år. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Utbetaling av pensjon kan reduseres med eventuell lønn, pensjon eller honorar fra andre selskaper i Statnett konsernet.</p> <p>Fra fylte 65 år utgjør full årlig alderspensjon 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Pensjonen reguleres årlig med samme prosentvise økning som folketrygdens grunnbeløp. Fra fylte 67 år dekkes alderspensjon gjennom folketrygden og selskapets kollektive pensjonsordning, med et tillegg på 66 prosent av den del av pensjonsgrunnlaget som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp, forutsatt full opptjeningstid (30 år).</p> <p>Ved død vil barn under 21 år motta barnepensjon.</p> <p>Ved fratreden før pensjonsalder vil det utstedes et rettighetsbevis som sikrer alderspensjonsutbetalinger fra fylte 65 år. Rettighetsbeviset reguleres med 75 prosent av økningen i folketrygdens grunnbeløp frem til pensjonering.</p> <p>Ved uførhet før fylte 65 år ytes det uførepensjon. Full uførepensjon tilsvarer alderspensjon ved fylte 67 år, basert på pensjonsgrunnlaget på tidspunktet da uførhet inntrådte. Uførepensjon avkortes i forhold til uføregrad.</p>
Konserndirektørene: Knut Hundhammer Elisabeth Vike Vardheim Bente Monica Haaland (1.9 -31.12)	<p>Pensjonsalder er 65 år. I tillegg til ordinært medlemskap i foretakets kollektive pensjonsordning er det inngått en privat pensjonsavtale, hvor pensjon er sikret gjennom opparbeidet sparesaldo inkludert renter som utbetales til den forsikrede. Statnett skal, hvert år frem til tidspunkt for pensjonering eller eventuell fratredelse, innbetale inntil 30 prosent av forskjellen mellom ordinær lønn og 12 ganger folketrygdens grunnbeløp til pensjonsspareordningen. Ved død skal samboer/ektefelle eller etterlatte ha utbetalt sparesaldo inkl. renter fra Statnett SF. Engangsbeløpet vil være skattepliktig for mottaker.</p> <p>Knut Hundhammer og Elisabeth Vike Vardheim er i tillegg berettiget til pensjon fra foretakets kollektive ytelsesordning fra fylte 67 år.</p>
Konserndirektørene: Beate Sander Krogstad Gunnar G. Løvås	<p>Konserndirektørene har ordinært medlemskap i Statnetts kollektive innskuddspensjonsordning. Beate Sander Krogstad er i tillegg inkludert i kompensasjonsordningen.</p>

Det er ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til medlemmer av konsernledelsen eller styret.

Note 24 Andre forpliktelser

Andre forpliktelser består i hovedsak av fjerningsforpliktelser knyttet til nettanlegg og mottatt investeringstilskudd.

Prinsipp

Estimater på kostnader til fjerning av varige driftsmidler innregnes som forpliktelse på det tidspunktet konsernet anser å ha en juridisk eller faktisk forpliktelse til fjerning. Fjerningsforpliktelser neddiskonteres ved bruk av estimat på fremtidig inflasjon og NVE-rente. Endring i estimat som følge av at fjerningsforpliktelsen har kommet nærmere det antatte oppgjørstidspunktet, regnskapsføres som rentekostnad. For øvrig vises det til note 8 Varige driftsmidler og andre immaterielle eiendeler for nærmere beskrivelse av regnskapsføring av fjerningsforpliktelser.

Investeringstilskudd er økonomiske bidrag fra annet selskap til finansiering av anlegg som Statnett bygger og beholder eiendomsretten til. Investeringstilskuddene innregnes som en forpliktelse når det mottas, og inntektsføres over det aktuelle anleggets levetid.

Spesifikasjon av endringer i andre forpliktelser

Morselskap

(Beløp i mill. kr)	Fjerningsforpliktelser	Øvrige forpliktelser	Sum
Forpliktelser 1. januar 2020	378	88	465
Nye eller endrede estimater	165	47	212
Benyttede beløp	-44	-	-44
Tilbakeførte ubenyttede beløp	-9	-	-9
Rentekostnad	21	-	21
Omklassifisert til kortsiktig forpliktelse	-146	-	-146
Forpliktelser 31. desember 2020	366	135	500
Nye eller endrede estimater	47	23	69
Benyttede beløp	-179	-	-179
Tilbakeførte ubenyttede beløp	-	-	-
Rentekostnad	24	-	24
Omklassifisert til kortsiktig forpliktelse	59	-	59
Forpliktelser 31. desember 2021	317	157	473

Konsern

(Beløp i mill. kr)	Fjerningsforpliktelser	Øvrige forpliktelser	Sum
Forpliktelser 1. januar 2020	378	88	465
Nye eller endrede estimater	165	47	212
Benyttede beløp	-44	-	-44
Tilbakeførte ubenyttede beløp	-9	-	-9
Rentekostnad	21	-	21
Omklassifisert til kortsiktig forpliktelse	-146	-	-146
Forpliktelser 31. desember 2020	366	135	500
Nye eller endrede estimater	47	45	91
Benyttede beløp	-179	-	-179
Tilbakeførte ubenyttede beløp	-	-	-
Rentekostnad	24	-	24
Omklassifisert til kortsiktig forpliktelse	59	-	59
Forpliktelser 31. desember 2021	317	180	495

For forventet tidspunkt for utbetaling vises det til note 18 Finansiell risikostyring.

Totale fjerningsforpliktelser utgjør 505 millioner ved årsslutt, hvorav 188 millioner er omklassifisert som kortsiktig gjeld.

Note 25 Pantstillelser og garantiansvar

Morselskapet har ikke anledning til å stille pant eller annen sikkerhet i foretakets eiendeler, bortsett fra å stille sikkerhet overfor finansinstitusjoner i forbindelse med daglige banktransaksjoner, samt å stille sedvanlige sikkerheter som ledd i den daglige driften. For garantier stillet på vegne av datterselskap, vises det til noten for nærstående parter.

Note 26 Betingede eiendeler og forpliktelser

Prinsipp

Betingede eiendeler og forpliktelser er en mulig eiendel eller plikt hvis eksistens er usikker, og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en spesiell hendelse, for eksempel utfallet av en rettsak eller sluttføring av et forsikringsoppgjør. Betingede forpliktelser innregnes i regnskapet, basert på estimert utfall, dersom det er sannsynlig (mer enn 50 prosent) at forpliktelsen har oppstått. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i noter til regnskapet hvis det er vesentlig og dersom sannsynligheten for utbetaling er svært liten. En eiendel vil kun balanseføres dersom det er overveiende sannsynlig (mer enn 90 prosent) at konsernet vil motta eiendelen. Dersom det er en viss sannsynlighet for at fordeler vil tilflyte konsernet, vil opplysninger om dette tas inn i note til årsregnskapet.

Mer-/mindreinntekter er betingede forpliktelser/eiendeler etter IFRS og balanseføres således ikke, men det vises til note 4 Driftsinntekter for nærmere opplysninger.

Salg av eiendom

Statnett solgte i 2014 sitt tidligere hovedkontor på Husebyplatået i Oslo til Husebyplatået AS med en regnskapsført gevinst på 56 millioner kroner. Videre solgte Statnett i 2016 Noreveien 26 med et regnskapsmessig tap på 39 millioner kroner, til samme kjøper. Endelig oppgjør er ikke avklart, og er avhengig av hvilken utnyttelse av eiendommen som Husebyplatået AS får byggetillatelse for. Statnett estimerer at foretaket vil motta innbetalinger på inntil om lag 800 millioner kroner i tidsrommet 2023 – 2028 dersom utbyggingsplanene som Husebyplatået har skissert, blir realisert. Disse forventede innbetalingene er ikke regnskapsført, og estimatet er beheftet med usikkerhet.

Usikre skatteposisjoner

En tvistesak, eller skattemyndigheters etterfølgende vurdering av en spesiell skattebehandling, kan påvirke regnskapsføringen av både betalbar og utsatt skatt. Når konsernet vurderer regnskapsføring av usikre skattefordeler eller skatteforpliktelser, vurderes det om eiendelen eller forpliktelsen er sannsynlig. Dersom endelig utfall av skattesaker avviker fra beløp innregnet i balanseoppstillingen, vil avviket påvirke skattekostnaden i den etterfølgende perioden. Se note 19 Skatter.

Note 27 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader utgjør kostnadsarter som ikke klassifiseres på de øvrige linjer under driftskostnader.

Prinsipp

Andre driftskostnader regnskapsføres når de påløper.

Eiendomsskatter klassifiseres som andre driftskostnader og resultatføres i regnskapsåret når faktura som gjelder inneværende år, mottas fra kommunene.

Leieavtaler - IFRS 16

Leieavtaler balanseført etter IFRS 16 vises under note 8 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler samt note 16 Rentebærende gjeld.

Spesifikasjon av andre driftskostnader

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i mill. kr)	2021	2020
68	66	Leiekostnader *	75	68
459	485	Innleie personell/konsulenter/kjøp av tjenester	720	657
97	166	Forsikring	132	83
486	286	Materialer og underentreprenører	122	380
320	368	Eiendomsskatt	387	340
186	216	IT-kostnader	237	187
373	318	Øvrig	322	315
1 989	1 905	Sum andre driftskostnader	1 995	2 030

* Omfatter kun leiekostnader som ikke kvalifiserer for balanseføring etter IFRS 16 Leieavtaler. Covid 19 har ikke påvirket leiekostnader.

Honorar til revisor

Morselskap			Konsern	
2020	2021	(Beløp i tusen kr)	2021	2020
985	1 003	Lovpålagt revisjon	1 442	1 471
624	650	Andre attestasjonstjenester	675	693
10	-	Skatterelatert bistand	-	31
132	-	Annen bistand	-	146
1 751	1 653	Sum honorar til revisor (ekskl. mva.)	2 117	2 341

Note 28 Øvrige resultatelementer

Årets øvrige resultatelementer er en del av totalresultatet, og inngår også i oppstillingen av endringer i egenkapital. Øvrige resultatelementer som resirkuleres gjennom resultat i senere perioder, føres mot øvrige poster i egenkapitaloppstillingen, mens øvrige resultatelementer som ikke resirkuleres gjennom resultat i senere perioder, føres mot opptjent annen egenkapital i egenkapitaloppstillingen.

Spesifikasjon av øvrige resultatelementer

Morselskap/konsern

(Beløp i mill. kr)

	Virkelig verdi for finansielle instrumenter	Kontantstrømsikringsreserve, se note 15	Sum øvrige resultatelementer ført mot øvrige poster	Estimatavvik på pensjonsforpliktelser	Sum øvrige resultatelementer ført mot opptjent annen egenkapital	Sum Øvrige resultatelementer
Balansført verdi 1.1.20	-	33	33	-99	-99	-66
Endring, brutto	-	-246	-246	-114	-114	-360
Skatteeffekt	-	54	54	25	25	80
Balansført verdi 31.12.20	-	-159	-159	-188	-188	-346
Balansført verdi 1.1.21	-	-159	-159	-188	-188	-346
Endring, brutto	-	298	298	36	36	334
Skatteeffekt	-	-66	-66	-8	-8	-74
Balansført verdi 31.12.21	-	73	73	-160	-160	-86

Note 29 Hendelser etter balansedagen

Prinsipp

Vesentlige hendelser etter balansedagen som inntreffer før styret har avlagt regnskapet, kan medføre enten at årsregnskapet må endres, eller at det må opplyses om forholdet i noter. Hvis det fremkommer opplysninger om forhold som eksisterte på balansedagen, og forholdet er vesentlig, må regnskapet endres.

Krigen i Ukraina fører oss inn en tid med økt usikkerhet. Våre innledende vurderinger av den økte risikoen er at vi ikke forventer noen vesentlige endringer i den balanseførte verdien av eiendeler og forpliktelser, og vi har ikke identifisert noen nedskrivningsbehov.

Eksposering gjennom renter og valutabevegelser

Statnett er lite eksponert for valuta og rentesvingninger gjennom de sikringsstrategier som vi har valgt.

Eksposering for energipriser

Energiprisøkningene har ført til store flaskehalsinntekter som gir en positiv midlertidig likviditetseffekt, men Statnetts underliggende resultat og regnskapsmessige resultat over tid er i liten grad eksponert for energipriser.

Motparteksponering

Vi har innskudd i solide nordiske banker med høy kredittrating som vi overvåker løpende, og verdien av finansielle instrumenter i bankene er i stor grad sikret med kollateralinnskudd (CSA). Vi har ingen russiske leverandører eller kunder og har rutiner for å overholde relevante sanksjoner.

Eksposering i lånemarkedet

Statnett forventer lavt lånebehov i 2022. Lånemarkedene fungerer imidlertid fremdeles, og vi har høy likviditetsreserve gjennom uoptrukket lån hos den Europeiske Investeringsbanken (EIB) på EUR 130 millioner og en trekkfasilitet på 8 milliarder NOK. I sum har krigen i Ukraina i liten grad endret vår finansielle risiko.

Note 30 Eiendeler holdt for salg

Prinsipp

Når et driftsmiddels balanseførte verdi hovedsakelig vil bli gjenvunnet ved en salgstransaksjon heller enn ved fortsatt bruk, skal driftsmidlet klassifiseres som holdt for salg. Driftsmidlet må da faktisk være tilgjengelige for umiddelbart salg, og et fremtidig salg må være svært sannsynlig og forventes å skje innen ett år. Ved omklassifiseringen opphører avskrivningene selv om driftsmidlet fortsatt er i bruk, og driftsmidlet skal regnskapsføres til laveste av balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

Ettersom inngått salgavtale med kjøper er blitt terminert i løpet av 2021, har konsernet har omklassifisert reservekraftverket på Nyhamna fra holdt for salg tilbake til anleggsmidler i 2021, da det er usikkert om salget vil bli gjennomført innen en ett år og således oppfylle kriteriene for å klassifisere dette som holdt for salg ved balansedagen. Anlegget har ikke vært i operativ drift i perioden det har vært klassifisert som holdt for salg. Selskapet har intensjon om at reservekraftverket skal selges. Det er forventet at anlegget blir solgt til en verdi som overstiger bokført verdi. Av nevnte årsaker har det ikke vært påkrevd å justere balanseført verdi av anlegget for avskrivninger eller øvrige forhold for den perioden anlegget har vært klassifisert som holdt for salg.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
www.deloitte.no

Til foretaksmøtet i Statnett SF

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Statnett SFs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2021, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Statnett SFs revisor sammenhengende i 4 år fra valget på foretaksmøtet den 22. juni 2018 for regnskapsåret 2018.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

side 2
Uavhengig revisors beretning -
Statnett SF

Investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<p>Det vises til notene 8, 9 og 21 i konsernregnskapet hvor Statnett spesifiserer og beskriver prinsipper for regnskapsmessig behandling av investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse. Det vises også til note 3 for en beskrivelse av estimater knyttet til varige driftsmidler, samt beskrivelse av hvordan investeringer i varige driftsmidler påvirker tillatt inntekt i note 4.</p> <p>Per 31. desember 2021 beløper balanseført verdi av varige driftsmidler seg til NOK 66.767 millioner og balanseført verdi av anlegg under utførelse beløper seg til NOK 6.197 millioner. Konsernets investeringer utgjorde i 2021 NOK 6.121 millioner. Investeringer består av tilganger inkludert aktiverte byggelånsrenter og kjøpte anlegg i perioden.</p> <p>For investeringer er det skjønnsmessige vurderinger spesielt knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fastsettelse av hvorvidt kostnader skal aktiveres eller kostnadsføres, regnskapsmessig og skattemessig • estimering av påløpte kostnader og ferdigstillelsesgrad på prosjekter på balansetidspunktet <p>For anlegg under utførelse er det skjønnsmessige vurderinger knyttet til fastsettelse av tidspunkt for overføring av prosjekter fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler, ferdigstillingstidspunktet.</p> <p>Ved ferdigstillingstidspunktet av prosjekter og kjøp av anlegg er det skjønnsmessige vurderinger knyttet til dekomponering av kostpris og fastsettelse av forventet levetid.</p> <p>På grunn av regnskapspostenes størrelse og kompleksitet, graden av skjønn som ledelsen må utøve og vurderingenes påvirkning på tillatt inntekt, er investeringer i varige driftsmidler og anlegg under utførelse identifisert som et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Vi har gjennomgått Statnett sin prosess for oppfølging av investeringsprosjekter og vurdert utforming og implementering av kontroller knyttet til aktivering og dekomponering av ferdigstilte prosjekter og kjøpte anlegg, estimering av forventet levetid, estimering av ferdigstillelsesgrad og fastsettelse av ferdigstillingstidspunkt.</p> <p>Vi har vurdert og utfordret ledelsens skjønnsmessige vurderinger, spesielt i forhold til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vurdering av hvorvidt kostnader skal aktiveres eller kostnadsføres, regnskapsmessig og skattemessig • tidspunkt for overføring av prosjekter fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler • forventet levetid • grad av dekomponering • metode for estimering av ferdigstillelsesgrad på prosjekter, og • estimering av påløpte kostnader knyttet til prosjektene på balansetidspunktet <p>Vi har testet et utvalg av årets tilganger og vurdert om disse er riktig klassifisert med tanke på aktivering eller kostnadsføring. Vi har videre testet et utvalg av estimater for ferdigstillelsesgrad og påløpte prosjektkostnader.</p> <p>For prosjekter som er ferdigstilt i 2021 har vi testet et utvalg med tanke på tidspunkt for overføring fra anlegg under utførelse til varige driftsmidler, dekomponering av kostpris og fastsettelse av forventet levetid.</p> <p>For anlegg som er kjøpt i 2021 har vi testet et utvalg med tanke på dekomponering av kostpris og fastsettelse av levetid.</p> <p>Vi har vurdert om de tilknyttede noteopplysningene i konsernregnskapet er dekkende.</p>

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

side 3
Uavhengig revisors beretning -
Statnett SF

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Deloitte.side 4
Uavhengig revisors beretning -
Statnett SF

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav**Uttalelse om etterlevelse av forskrift om elektronisk rapporteringsformat (ESEF)****Konklusjon**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet med filnavn *stane-2021-12-31.zip* er utarbeidet i overensstemmelse med verdipapirhandeloven § 5-5 og tilhørende forskrift (ESEF-regelverket).

Etter vår mening er årsregnskapet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for at årsregnskapet utarbeides, merkes og offentliggjøres i det felles elektroniske rapporteringsformatet som kreves i ESEF-regelverket. Ansvarer omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig for utarbeidelsen, merkingen og offentliggjøringen.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med det felles elektronisk rapporteringsformat som kreves etter ESEF-regelverket. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med det felles elektroniske rapporteringsformatet.

Som et ledd i vårt arbeid utførte vi handlinger for å gjøre oss kjent med selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i det felles elektroniske rapporteringsformatet. Vi rettet kontrollen mot fullstendigheten og nøyaktigheten av merkingen, og vurderte ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfattet kontroll av samsvar mellom årsregnskapet som er merket i henhold til det felles elektroniske rapporteringsformatet og det reviderte regnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Oslo, 24. mars 2022
Deloitte AS**Guro Magnetun Heimvik**
statsautorisert revisor

Regnskap for bærekraftsrapport

Samlet detaljert informasjon om de tre hovedkategoriene beskrevet i bærekraftsrapporten.

Informasjon om sosiale forhold

Personsikkerhet

Alvorlig hendelsesfrekvens SIF	2021		2020		2019	
	Antall	SIF-verdi	Antall	SIF-verdi	Antall	SIF-verdi
Totalt	10	2,3	29	6,2	15	2,9

Fraværsskader H1	Antall skader	H1-verdi	Antall skader	H1-verdi	Antall skader	H1-verdi
Ansatte	3	1,0	4	1,5	6	2,3
Entreprenører	6	4,0	13	6,6	16	6,2
Totalt	9	2,0	17	3,6	22	4,2

Skader H2	Antall skader	H2-verdi	Antall skader	H2-verdi	Antall skader	H2-verdi
Ansatte	7	2,4	12	4,4	15	5,7
Entreprenører	19	12,7	23	11,7	34	13,2
Totalt	26	5,9	35	7,5	49	9,4

Dødsulykker	2021	2020	2019
Ansatte	0	0	0
Entreprenører	0	1	0

Fraværskader frekvens	Antall dager	F-verdi	Antall dager	F-verdi	Antall dager	F-verdi
Ansatte	90	31	67	24	62	23
Entreprenører	167	112	258	131	155	60
Totalt	257	58	325	70	217	42

Skader og fraværsskader skiller ikke på kjønn eller regioner. H1-verdien viser frekvens av arbeidsrelaterte personsikader med fravær per millioner arbeidede timer. H2-verdi viser frekvens av totalt antall arbeidsrelaterte personsikader per millioner arbeidede timer. SIF fanger opp de mest alvorlige hendelsene/forholdene som innebærer personsikader, nestenulykker, skade på ytre miljø og registrerte farlige forhold innen elsikkerhet og arbeid i høyden per million arbeidede timer. F-verdi viser fraværsskaden eller frekvensen av fraværskader som følge av arbeidsskaden per million arbeidede timer. Fraværskader defineres som tapte arbeidsdager fra og med første dag etter at arbeidsskaden inntrådte. En dødsulykke regnes som 230 dager fravær. Forskjell i resultater mellom entreprenør og ansatte kan forklares med at entreprenører i hovedsak jobber operativt, mens ansatte også omfatter administrative stillinger.

Sanksjoner, helse og sikkerhet	Enhet	2021	2020	2019
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om helse og sikkerhet	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyrer for vesentlige brudd på lovgivning om helse og sikkerhet	MNOK	0	0	0

Leverandørkjede

Utbetaling til ulike leverandørkategorier ¹⁾	2021		2020		2019	
	MNOK	Antall leverandører	MNOK	Antall leverandører	MNOK	Antall leverandører
Utbygging og drift av anlegg	4 215	948	5638	982	5666	842
IT	1 113	445	1072	428	903	440
Administrativt	470	2390	463	2313	490	2463
Konsulenter	718	438	982	397	733	332
Annet	764	1133	514	1338	2105	1471
Totalt (unike leverandører)	7 280	4597	8669	4382	9898	4403

1) Enkelte leverandører leverer i flere av kategoriene

1) Enkelte leverandører leverer i flere av kategoriene.

Anstendig arbeidsforhold

Fagorganisering	Enhet	2021	2020	2019
Andel medarbeidere med tariffavtaler per 31.12	%	84	78	80

Straffesanksjoner, menneskerettigheter	Enhet	2021	2020	2019
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om menneskerettigheter ¹⁾	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyr for vesentlige brudd på lovgivning om menneskerettigheter	MNOK	0	0	0

1) Vesentlige juridiske sanksjoner for diskriminering, tvangsarbeid, barnarbeid eller brudd på organisasjonsfriheten, urfolks rettigheter eller arbeidstakerrettigheter

Arbeidsmiljø og mangfold

Medarbeidere	Enhet	2021	2020	2019
Medarbeidere per 31.12	Antall	1594	1530	1445
Ansatte i datterselskap per 31.12 ¹⁾	Antall	53	46	48
Medarbeidere i 100 % stilling per 31.12	%	98,9	98,6	98,8
Turnover	%	4,0	2,3	4,7
Lærlinger per 31.12	Antall	30	28	30
Traineer per 31.12	Antall	11	9	10

Alderssammensetning	Enhet	2021	2020	2019
Medarbeidere under 30 år	%	6,7	8,0	8,3
Medarbeidere 30-50 år	%	47,6	47,2	47,2
Medarbeidere over 50 år	%	45,7	44,8	44,5
Gjennomsnittsalder alle medarbeidere	År	47,4	46,9	46,8
Gjennomsnittsalder menn	År	47,9	47,4	47,3
Gjennomsnittsalder kvinner	År	45,8	45,4	45,3

Gruppeinndeling av ansatte	Antall kvinner	prosent kvinner	Gj.snitt alder kvinner	Antall menn	prosent menn	Gj.snitt alder menn	Totalt antall	Totalt gj.snitt alder	Gj.snittslønn for kvinner prosent i forhold til gj.snittslønn for alle ansatte	Gj.snittslønn for menn prosent i forhold til gj.snittslønn for alle ansatte
1	20	29,4	42,9	48	70,6	27,6	68	32,1	113,1	94,5
2	31	9,5	48,1	296	90,5	43,7	327	44,1	96,7	100,3
3	289	29,8	42,8	680	70,2	48,2	969	46,6	93,3	102,8
4	86	31,9	52,0	184	68,1	54,1	270	53,4	96,9	101,4
Totalsum	426	26,1	45,1	1 208	73,9	47,2	1 634	46,6	99,5	100,2

Kjønnsbalanse	Enhet	2021	2020	2019
Kvinneandel i konsernet	%	26,6	26,8	26,2
Kvinneandel i lederstillinger	%	29,5	24,7	25,9
Kvinneandel i konsernledelsen	%	50,0	28,6	28,6
Kvinneandel i styre	%	44,4	44,4	37,5
Kvinneandel blant nyansatte	%	34,4	36,7	26,6
Kvinneandel blant nye ledere	%	57,9	28,7	25,3
Kvinneandel blant heltidsansatte	%	26,2	26,1	25,3
Kvinneandel blant deltidsansatte	%	53,8	68,1	75,0

Likelønn ²⁾	Enhet	2021	2020	2019
Gjennomsnittslønn kvinner i forhold til gjennomsnittslønn for alle ansatte	%	99,6	99,0	99,4

Gjennomsnittslønn menn i forhold til gjennomsnittslønn for alle ansatte	%	100,1	100,4	100,2
Gjennomsnittslønn kvinnelige ledere i forhold til gjennomsnittslønn for alle ledere	%	101,0	100,5	101,8
Gjennomsnittslønn mannlige ledere i forhold til gjennomsnittslønn for alle ledere	%	99,7	99,8	99,4

Sykefravær	Enhet	2021	2020	2019
Kort-tid, 1-16 dager	%	1,1	1,1	1,4
Lang-tid (>16 dager)	%	1,8	1,7	1,5
Kvinner	%	3,8	3,7	4,5
Menn	%	2,7	2,4	2,5
Totalt	%	3,0	2,8	2,9

Statnett som arbeidsgiver	Enhet	2021	2020	2019
Tilfredshet og motivasjon blant medarbeidere				
Engasjement blant medarbeidere ³⁾	Skala 1-5	-	-	4,2
Svarprosent	%	-	-	89
Medarbeidere som har gjennomført årlig medarbeidersamtale	%	82	82	81

¹⁾ Elhub

²⁾ Historiske tall er justert sammenlignet med 2019-rapportering

³⁾ Fra Statnetts årlige interne organisasjonsundersøkelse. Den ble erstattet med to arbeidsmiljøundersøkelser i 2020.

Miljø- og klimainformasjon

Miljø

Verneform	2021			2020		
	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km2)	Antall verneområder	Kilometer ledning	Areal (km2)
Biotopvern etter villtloven	4	85	6	4	85	6
Dyrefredningsområde	11	44	3	11	44	3
Landskapsvernområde	14	141	14	14	141	11
Nasjonalpark	0	0	0	0	0	0
Naturreservat	70	123	2	68	120	8
Plantefredningsområde	0	0	0	0	0	0
Totalt*	99	393	25	97	390	28

Avfallstyper ¹⁾	Enhet	2021	2020	2019
Bioavfall og slam	tonn	4 229	2 495	2 646
Papp, papir og kartong	tonn	20	33	69
Glass	tonn	7	1	5
Metall	tonn	6 812	3 151	556
EE-avfall	tonn	257	261	551
Masser og uorganisk materiale	tonn	33 083	315	1 193
Plast	tonn	10	28	46
Kjemikalier	tonn	0	0	2
Batterier	tonn	3	7	13
Farlig avfall	tonn	375	359	103
Total mengde sortert avfall	tonn	44 797	6 648	5 183
Blandet avfall	tonn	473	701	674
Sorteringsgrad	prosent	89	89	87
Anslått innrapportert	prosent	85	85	85

¹⁾ Statnett klassifiserer avfall etter NS9431

Sanksjoner, miljø	Enhet	2021	2020	2019
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på miljølovgivning	Antall	0	1	0
Bøter eller gebyr for brudd på miljølovgivning	MNOK	0	0,6	0

Miljøhendelser	Enhet	2021	2020	2019
Statnett				
Alvorlige miljøhendelser ¹⁾	Antall	2	1	1
Mindre alvorlige hendelser ²⁾	Antall	1	2	17
Entreprenør				
Alvorlige miljøhendelser	Antall	1	4	0
Mindre alvorlige hendelser	Antall	7	7	11
Totalt	Antall	11	14	29

¹⁾ En hendelse som medfører alvorlig eller irreversibel miljøpåvirkning

²⁾ En hendelse som medfører liten eller moderat negativ miljøpåvirkning

Klima

Energiforbruk	Enhet	2021	2020	2019
Elektrisitet				
Eget forbruk	GWh	24,3	20,4	17,1
Nettap	GWh	2 609	2 336	2 238
Andel nettap av transportert kraft i transmisjonsnettet	%	2,4	2,3	2,4
Fossilt brensel				
Naturgass, gasskraftverk	Tonn	82	5	23
Drivstoff egen bil og maskinpark	m ³	970	892	934
Drivstoff tjenestekjøring	m ³	29	37	48
Drivstoff Statnett Transport	m ³	1 295	1 395	586
Drivstoff egen helikopterbruk	m ³	297	297	308
Fjernvarme og kjøling				
Eget forbruk	MWh	2 663	2 545	2 441
Herav fornybart	%	99	82	67

Utslippsintensitet	Enhet	2021	2020	2019
Totalt klimautslipp	tCO ₂	37 001	60 929	61 292
Totalt transportert kraft i transmisjonsnettet	TWh	109	101	95
GHG utslippsintensitet	tCO₂/TWh	341	602	644

Utslipp av klimagasser ¹⁾	Enhet	2021	2020	2019
Direkte utslipp (scope 1)	tCO ₂ -ekvivalenter	13 450	18 141	13 159
Fra drivstofforbruk ²⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	2 024	2 215	2 205
Fra tjenestereiser med bil ³⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	64	84	108
Fra helikopterbruk (Statnett) ⁴⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	730	754	781
Fra diffuse utslipp (SF6) ⁵⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	6 788	11 203	8 389
Fra Statnett Transport	tCO ₂ -ekvivalenter	3 618	3 871	1 612
Fra reservekraftverk (naturgass)	tCO ₂ -ekvivalenter	226	14	63
Indirekte utslipp (scope 2)⁶⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	21 068	40 067	42 638
Elektrisitet	tCO ₂ -ekvivalenter	195	347	323
Nettap	tCO ₂ -ekvivalenter	20 872	39 712	42 298
Fjernvarme og kjøling ⁷⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	1	8	17
Andre indirekte utslipp (scope 3)	tCO ₂ -ekvivalenter	2 484	2 721	5 495
Fra tjenestereiser med fly ⁸⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	569	824	2 685
Fra helikopterbruk ⁴⁾	tCO ₂ -ekvivalenter	1 915	1 897	2811
Total utslipp	tCO ₂ -ekvivalenter	37 002	60 929	61 292

¹⁾ Klimagassutslipp er for Statnett med unntak av helikopter (entreprenører). Konsolideringsmetode er operasjonell kontroll. Tall i tabell er beregnet etter GHG-protokollen og viser utslipp etter lokasjonsbasert metode for utregninger. Total utslipp for scope 2 etter markedsbasert metode, som korrigerer for salg av opprinnelsesgarantier i 2021 er 1 058 596 tonn CO₂ (utslippsfaktor er 402 tonn CO₂/GWh fra NVE).

²⁾ Utslippsfaktor: SSB petroleumssalg og gov.uk Greenhouse gas reporting

³⁾ Utslippsfaktor: Opplysningsrådet for veitrafikken

⁴⁾ Utslippsfaktor JET A-1 (Kerosene): Asplan Viak rapport Notodden flyplassformål - klimagassutslipp fra flyskolen. Utslippstallene for helikopterbruk er basert på estimert gjennomsnittlig timebruk per kilometer ledning, noe som gjør at det finnes noe usikkerhet i tallgrunnlaget.

⁵⁾ Utslippsfaktor: United Nation GWP potential, GWP 23 900

⁶⁾ Utslippsfaktor: NVE varedeklarasjon 2020

⁷⁾ Kilde: Avantor

⁸⁾ Kilde: Via Egencia

Beholdning og utslipp av SF ₆	Enhet	2021	2020	2019
Beholdning per 31.12 ¹⁾	kg	175 199	148 343	146 716
Utslipp av SF ₆	kg	284	469	351
Stasjoner med gassholdige komponenter	Antall	178	172	152
Herav gassisolerte stasjoner	Antall	35	31	30

¹⁾ Beholdning inkluderer SF₆-gass i anlegg og på lager.

Bærekraftig økonomisk informasjon

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Etikkombudet	Enhet	2021	2020	2019
Totalt antall rapporterte henvendelser	Antall	58	55	52
Herav knyttet til forretningsetikk og antikorrupsjon ¹⁾	Antall	28	26	22
Herav knyttet til arbeidsmiljø ²⁾	Antall	30	29	30

Sanksjoner, forretningsetikk og korrupsjon		2021	2020	2019
Saker der juridiske eller administrative sanksjoner er gitt på bakgrunn av vesentlige brudd på lovgivning om forretningsetikk ³⁾	Antall	0	0	0
Bøter eller gebyr for vesentlige brudd på lovgivning om forretningsetikk	MNOK	0	0	0

¹⁾ Henvendelser knyttet til forretningsforhold, som for eksempel arbeidslivskriminalitet og habilitetsspørsmål.

²⁾ Henvendelser knyttet til medarbeidere, som for eksempel interessekonflikter og diskriminering.

³⁾ Vesentlige juridiske sanksjoner for regnskapssvindel, korrupsjon.

Alternative resultatmål*

Hovedtall (Beløp i mill. kr)	2021	2020	2019	2018	2017
Driftsinntekter underliggende					
Driftsinntekter regnskapsmessig	14 412	10 761	9 641	9 138	7 401
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 350	792	-791	362	-646
Driftsinntekter underliggende	12 062	9 969	10 432	8 776	8 047
Driftsresultat før avskrivninger og amortisering (EBITDA) underliggende					
Driftsresultat regnskapsmessig	7 926	6 688	5 366	5 062	3 585
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 350	792	-791	362	-646
Driftsresultat (EBITDA) underliggende	5 576	5 896	6 157	4 700	4 231
Driftsresultat (EBIT) underliggende					
Driftsresultat (EBIT) regnskapsmessig	4 846	3 868	3 027	3 120	1 312
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 350	792	-791	362	-646
Driftsresultat (EBIT) underliggende	2 496	3 076	3 818	2 758	1 958
Resultat før skattekostnad underliggende					
Resultat regnskapsmessig	4 239	3 420	2 440	2 701	976
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 350	792	-791	362	-646
Resultat før skattekostnad underliggende	1 889	2 628	3 231	2 339	1 622
Årsresultat underliggende					
Årsresultat regnskapsmessig	3 307	2 697	1 906	2 213	813
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) etter skatt	1 833	618	-617	279	-491
Årsresultat underliggende	1 474	2 079	2 523	1 934	1 304
Egenkapital justert for mer-/mindreinntekt etter skatt					
Egenkapital	21 467	18 938	17 783	16 194	14 011
Akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) etter skatt	1 880	47	-571	45	-230
Egenkapital underliggende	19 587	18 891	18 354	16 149	14 241
Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/ mindreinntekt⁴⁾					
Avkastning sysselsatt kapital før skatt	7,0 %	5,9 %	5,1 %	6,0 %	5,3 %
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) før skatt	2 350	792	-791	362	-646
Avkastning sysselsatt kapital før skatt underliggende	3,6 %	4,7 %	6,5 %	5,3 %	4,3 %
Egenkapitalprosent etter skatt, justert for mer- /mindreinntekt					
Egenkapital prosent etter skatt	25,4 %	22,8 %	23,3 %	23,0 %	23,9 %
Endring i akkumulert mer-/mindreinntekt (+/-) etter skatt	1 880	47	-571	45	-230
Egenkapital prosent etter skatt underliggende	23,7 %	22,8 %	24,0 %	23,0 %	24,3 %

* For å få en bedre forståelse for Statnetts underliggende resultat presenteres en del alternative resultatmål. Alternative resultatmål er i ESMA's retningslinjer definert som et finansielt måltall for historiske eller fremtidige økonomiske resultater, til forskjell fra et økonomisk måltall som er spesifisert i det anvendte rammeverket for finansiell rapportering. Statnetts alternative resultatmål er justert for mer-/mindreinntekt, og er i tillegg til tall fra IFRS-regnskapet. Akkumulert mer-/mindreinntekt inneholder i tillegg til årlige mer-/mindreinntekter også tillagte renter og korrigeringer fra tidligere år.

**Underliggende resultat er basert på regulert tillatt inntekt, mens regnskapsmessig resultat vil variere avhengig av fastsatte tariffer, gebyrer og flaskehalsinntekter. Forskjellen benevnes som mer- eller mindreinntekt (se note 4).

⁴⁾ Avkastning sysselsatt kapital før skatt, justert for mer-/ mindreinntekt = Driftsresultat (EBIT), justert for mer-/ mindreinntekt / Gjennomsnittlig sysselsatt kapital de to siste år.